นครสวรรค์
เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน
Nakhon Sawan : The Heart of Chinese Cultural Practices
那空沙旺：中国风俗文化之城

Nakhon Sawan Hakka Association

สมาคมฮากกานครสวรรค์

客家会馆

Hakka Chinese Cultural Practices in Nakhon Sawan Province

วิถีวัฒนธรรมจีนฮากกาในนครสวรรค์

那空沙旺客家风俗文化

ชื่อหนังสือ สมาคมฮากกานครสวรรค์ : แหล่งวิถีวัฒนธรรมจีนฮากกาในนครสวรรค์
พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ.2567 จำนวน 300 เล่ม
ISBN 978-616-8094-23-5

ที่ปรึกษา

นายทวี เสริมภักดีกุล	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์
ดร.สว่าง ภู่พัฒน์วิบูลย์	นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ศ.(เกียรติคุณ) ดร.อนุรักษ์ ปัญญานุวัฒน์	อุปนายกสภามหาวิทยาลัยพายัพ
ศ.ดร.สมยศ พลับเที่ยง	รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผศ.ดร.ไชยรัตน์ ปราณี	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
พล.ต.อ.สมศักดิ์ จันทะพิงค์	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์
นายสมศักดิ์ อรุณสุรัตน์	ประธานสภาเทศบาลนครนครสวรรค์
นายเฉลิมพล โรจน์เจริญกุล	ประธานอำนวยการศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม
นายสมชาย พัฒนาธรชัย	นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์
นายวิจิตร อัศวรัตน์	ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าแม่หน้าผา
นายขจรเกียรติ เลาวกุล	ประธานมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
นายสมบูรณ์ เรืองเทพรัตน์	นายกสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์
นายกุลจิตต์ รัชดาศิวะกุล	รองนายกสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์
นายนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์	ผู้ช่วยเหรัญญิกสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์
นายชัยพร ลาภบำรุงวงศ์	นายกสมาคมฮากกานครสวรรค์
นายสมคิด ทองมงคลกุล	อุปนายกสมาคมฮากกานครสวรรค์
นายศิลป จันทวัฒน์	ที่ปรึกษาสมาคมฮากกานครสวรรค์
นายวิวัฒน์ วลัญช์อารยะ	ประธานศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว
นายปราการ วิบูลย์วัฒนกิจ	ประธานมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์
นายวรพล ภัทราคณานนท์	หัวหน้าคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
นางสาววรรณิศา กลิ่นชัย	ประธานคณะกรรมการจัดงานเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ปี 2567
นายอำนาจ กรเอี่ยม	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชุมแสงและครูฝึกสอนเอ็งกอพะบู๊

บรรณาธิการ

รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คณะทำงานฝ่ายเก็บข้อมูล

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง	หัวหน้าโครงการ
ผศ.ทัศนีพร วิศาลสุวรรณกร	คณะทำงาน
ผศ.ดร.สาวิตรี สอาดเทียน	คณะทำงาน
อาจารย์ ดร.อุบลนภา อินพลอย	คณะทำงาน
นางศุภลักษณ์ ใจเยี่ยม	คณะทำงาน
นางสาวชญาภัค เภาศรี	คณะทำงาน
นางสาวศิรินุช ครุฑธกะ	คณะทำงาน

ออกแบบปก

ว่าที่ร้อยตรี อนุ คุ้มเพชร นักวิชาการคอมพิวเตอร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โทร. (056) 219 100 ต่อ 2201
E-mail: anu.k@nsru.ac.th

พิมพ์ที่ : หจก.ริมปิงการพิมพ์ อำเภอเมืองนครสรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 60000 โทร. (056) 224 736
E-mail: rimpinggraphic2539@gmail.com

จัดพิมพ์และสงวนสิทธิ์ โดย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
398 หมู่ 9 ถนนสวรรค์วิถี ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
โทร./โทรสาร (056) 219 100 - 29 ต่อ 2200, 2201 hss@nsru.ac.th

คำนำ

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนสู่การพัฒนานครสวรรค์ให้เป็นเมืองจีนแห่งที่สองของโลก (Second China Town) โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผู้รับผิดชอบและดำเนินโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นหน่วยงานในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดทุกภาคส่วนทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและสมาคมองค์กรจีนของจังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานโครงการตลอดเวลากว่า 8 เดือน ที่ได้ขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน รวมทั้งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสมาคมองค์กรจีนในการจัดเวทีสืบค้นข้อมูล และสนทนากลุ่มร่วมกับการค้นหาโจทย์ความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมองค์กรจีน และกลุ่มประชาชนรอบศาลเจ้า รวมทั้งการนำเสนอ และวิเคราะห์บริบทคุณค่าทางวัฒนธรรมเพื่อนำมาสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมด้วยผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ และดำเนินการตามพันธกิจด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมตามกรอบการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นคุณค่า (Value-based Economy) และสร้างระบบนิเวศการวิจัยและนวัตกรรมเชิงพื้นที่ และกลยุทธ์ในการส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์ ในชุมชนท้องถิ่นอย่างบูรณาการศาสตร์ นำไปสู่การสร้างสำนึกรักท้องถิ่น

ความสำเร็จของโครงการที่เกิดขึ้นนี้ เป็นกระบวนการทำงานที่อาศัยความร่วมมือของคณาจารย์จากสาขาวิชาและคณะต่าง ๆ ทั้งคณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ ร่วมกับภาคีหลักในพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ตลอดจนเกิดเวทีสร้างความรู้และความร่วมมือ (Cooperation Plan) ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือสร้างสรรค์พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space) รวมถึงเสริมพลัง (Empowerment) การเกาะเกี่ยวทางสังคมระหว่างคนรุ่นเก่า คนรุ่นใหม่บนฐานสำนึกรักหวงแหนท้องถิ่นบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นแกนหลักในการจัดทีมคณะทำงานเพื่อศึกษารวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญา และนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของวิถีชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยาและชาวนครสวรรค์เชื้อสายไทย-จีน มาสร้างสรรค์และยกระดับการพัฒนาขับเคลื่อนสร้างนิเวศวัฒนธรรม ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการอนุรักษ์ สืบสาน ต่อยอดสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนเชื้อสายไทย-จีน ของพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันทั้ง 10 แหล่งเรียนรู้ ให้นำไปสู่การสร้างสำนึกรักหวงแหนและภาคภูมิใจในท้องถิ่น

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฯ และการจัดทำหนังสือเล่มนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะให้สาระความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน เป็นหนังสือชุดการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับเป็นหนังสืออ้างอิงเล่าให้ลูกหลานชาวจังหวัดนครสวรรค์สืบต่อไปอีกเล่มหนึ่ง

รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คำนิยม

เป้าหมายและภารกิจที่สำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น นั้นคือ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมและการบูรณาการความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย (ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม) ในการดำเนินโครงการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้านการวิจัยพบว่า ในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีต้นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของผู้คน ซึ่งกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน เป็นกลุ่มคนที่ยังคงยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม และความเชื่อความศรัทธาต่อสิ่งที่บรรพบุรุษของตนเคารพนับถือ สิ่งเหล่านี้นั้นสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีวัฒนธรรมจีนอันดีงาม การศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีของกลุ่มชน ได้สร้างความรู้ของท้องถิ่นให้เกิดขึ้น ทั้งข้อมูลในอดีต การปรับเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบประเพณีความเชื่อที่ดำรงอยู่ของชุมชน และกลุ่มคนนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในฐานะสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นหน่วยประสานงานสำคัญยิ่งในการจัดเวทีสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมไทย-จีน ที่หลากหลายผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมอย่างลงตัว ซึ่งสิ่งที่ดำรงอยู่และดำเนินอยู่ในพื้นที่นี้ล้วนเป็นเรื่องราวที่มีคุณค่าต่อสังคมมนุษย์ที่สามารถจะเชื่อมโยงผู้คนให้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน และเกิดกลไกของการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และต่อยอดสร้างสรรค์ทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

จากสถานการณ์ความท้าทายที่มีต่อทุนทางวัฒนธรรมดังกล่าว ประกอบกับการพิจารณาถึงทิศทางการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมของประเทศไทยและของจังหวัดนครสวรรค์ ในการศึกษาครั้งนี้จึงเป็นกระบวนการต่อยอดงานบริการวิชาการตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในการศึกษารวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญา และนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของวิถีชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยาและชาวนครสวรรค์เชื้อสายไทย-จีน มาสร้างสรรค์และยกระดับการพัฒนาขับเคลื่อนสร้างนิเวศวัฒนธรรมในพื้นที่ที่นำไปสู่สำนึกท้องถิ่น ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการอนุรักษ์ สืบสาน ต่อยอดสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนเชื้อสายไทย-จีน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมกับการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ด้วยกระบวนทัศน์ใหม่เพื่อความเข้าใจท้องถิ่นแบบองค์รวม ผ่านการดำเนินโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนสู่การพัฒนานครสวรรค์ให้เป็นเมืองจีนแห่งที่สองของโลก

ทั้งนี้ในฐานะอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ขอชื่นชมคณะผู้บริหารโครงการ คณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องของสาขาวิชาและคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ได้ทุ่มเทแรงกายและแรงใจในการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างศาสตร์และความเชี่ยวชาญ ตลอดจนความร่วมมือทางวิชาการระหว่างคณะ สาขาวิชาในครั้งนี้ ความสำเร็จจากการลงมือทำงานบริการวิชาการร่วมกับทุกภาคส่วนของจังหวัดนครสวรรค์ ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ให้ก่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและผู้สนใจ เป็นส่วนหนึ่งของการจุดประกายทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ในการร่วมกันต่อยอดการพัฒนาความหลากหลายของทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร.สมยศ พลับเที่ยง
รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คำนิยม

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 และการเข้าสู่การดำเนินการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ภายใต้กรอบการดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคม สู่สังคมที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า และสมดุลกับฐานทรัพยากรของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งยังมีแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อชุมชน ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

การขับเคลื่อนและพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์สู่เมืองอัจฉริยะ มีการพัฒนาทั้งโครงสร้างพื้นฐานและมุ่งสู่การยกระดับเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกภาคส่วน ประเด็นสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ไม่อาจมองข้าม คือ การพัฒนาย่านตลาดชุมชนเก่า โดยมีการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบคือ ตรอกซุนหงษ์ ซึ่งเมื่อในอดีตมีความเจริญรุ่งเรืองและเป็นย่านตลาดการค้าที่สำคัญแหล่งหนึ่งของนครสวรรค์ เป็นแหล่งค้าขายอาหาร ของกิน และของใช้ของคนจีน กิจกรรมหนึ่งในแผนดำเนินงานภายใต้โครงการนี้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ คือ การอนุรักษ์ และฟื้นฟูอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนจีนที่เป็นแหล่งค้าขายสินค้าที่หลากหลาย เป็นแหล่งรวมของอาหารจีนและการสืบทอดทางวัฒธรรมของทุกภาษา ทั้งจีนแต้จิ๋ว ไหหนำ ฮากกา กวางตุ้ง และฮกเกี้ยน เป็นความร่วมมือร่วมใจของภาคีหน่วยงาน เพื่อร่วมกันส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน โดยมีแผนนำร่องให้ชุมชนได้เกิดการปรับปรุงดูแลอาคาร สถาปัตยกรรมที่เป็นทุนเดิม ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและถนนหน้าบ้านเรือนให้สวยงามมากขึ้น โดยมีเป้าหมายสำคัญในการพลิกฟื้นตรอกซุนหงษ์ให้กลับมามีชีวิตชีวา เป็นแหล่งท่องเที่ยวย่านตลาดชุมชนจีนเก่าของจังหวัดนครสวรรค์ นำความภาคภูมิใจและความหวงแหนในอัตลักษณ์ชุมชนจีน ย่านตลาดเก่ากลับมาให้คนนครสวรรค์และนักท่องเที่ยวได้ซึมซับวิถีวัฒนธรรมจีนตลาดปากน้ำโพ ให้เป็นจุดท่องเที่ยวอีกแห่งของตลาดปากน้ำโพ โดยมีแผนพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้และจำลองบรรยากาศ ร้านค้าอาหารการกินเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ร้านค้าใดที่เคยปิดก็สามารถปรับปรุงพัฒนาและเปิดเป็นร้านค้าจำหน่ายของที่ระลึก มีเรื่องราวของบ้าน มีขนมอาหารจีนโบราณ และเครื่องดื่มบริการ ตลอดจนสร้างแผนพัฒนาพื้นที่ในอนาคตให้สามารถรองรับการใช้พื้นที่การจัดงานเทศกาลและกิจกรรมการเรียนรู้สร้างสรรค์ต่าง ๆ ของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์

หนังสือ **“สมาคมฮากกานครสวรรค์ : วิถีวัฒนธรรมจีนฮากกาในนครสวรรค์”** ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เล่มนี้ ถือเป็นผลงานสร้างสรรค์วิชาการทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าชิ้นหนึ่ง ซึ่งคณะทำงานฝ่ายข้อมูลได้พยายามนำเสนอชุดความรู้ด้านประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของเมืองนครสวรรค์ในรูปแบบหนังสือการเรียนรู้ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้อาวุโสและลูกหลานชาวจีนจากทุกสมาคมองค์กรจีนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้คณะทำงานฝ่ายข้อมูลและฝ่ายต่าง ๆ ของโครงการยังได้สละเวลาทั้งแรงกายแรงใจในการเล่าเรื่องราววิถีชีวิตความเป็นอยู่ วิถีการปฏิบัติและพิธีกรรมความเชื่อทางศาสนา และเทพเจ้าที่นับถือจึงเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้เรื่องราวของคนในท้องถิ่นถูกเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูลออกมาเป็นหนังสือชุดการเรียนรู้ทั้ง 10 แหล่งเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และการสร้างบทเรียนท้องถิ่นของจังหวัดนครสวรรค์ ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

นายทวี เสริมภักดีกุล
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์

สารบัญ

หน้า

ปกรอง ..... ก

คำนำ ..... ค

คำนิยม ..... จ

สารบัญ ..... ฌ

บทความ : สมาคมฮากกานครสวรรค์ การสืบสานและสืบทอดวิถีวัฒนธรรมจีนฮากกา 1

บทความภาษาไทย 1

บทความภาษาอังกฤษ 15

บทความภาษาจีน 29

สมาคมฮากกานครสวรรค์ : วิถีวัฒนธรรมของชาวจีนฮากกาในนครสวรรค์ 45

1. ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน และการดำเนินชีวิตของชาวจีนไหหนำในนครสวรรค์ 45

1.1 ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของชาวจีนฮากกาในนครสรรค์ 45

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างชาวจีนฮากกาและคนในท้องถิ่นนครสวรรค์ 56

2. ความเป็นมาและการดำเนินงานของสมาคมฮากกานครสวรรค์ 56

2.1 การก่อตั้งสมาคมฮากกานครสวรรค์ 56

2.2 วัตถุประสงค์และการดำเนินงานของสมาคมฮากกานครสวรรค์ 69

2.3 การบริหารงานของสมาคมฮากกานครสวรรค์ 69

3. วัฒนธรรมของชาวจีนฮากกาในจังหวัดนครสวรรค์ 74

3.1 วัฒนธรรมด้านภาษา 74

3.2 วัฒนธรรมด้านอาหาร 76

3.3 วัฒนธรรมด้านการแสดงและการละเล่น 80

4. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมของสชาวจีนฮากกา 82

4.1 ปัจจัยทางด้านสังคม 82

4.2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ 83

4.3 ปัจจัยจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี 83

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

5. การฟื้นฟู อนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมของชาวฮากกาในนครสวรรค์..... 84
5.1 การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมที่ยังคงปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน..... 84
5.2 การฟื้นฟู อนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมของชาวจีนฮากกาในนครสวรรค์ร่วมกับหน่วยงานและสถาบันการศึกษา..... 90
6. บทบาทของสมาคมฮากกานครสวรรค์ที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นนครสวรรค์..... 91
6.1 บทบาทในการดูแลและช่วยเหลือชาวจีนฮากกาและชาวไทยเชื้อสายจีนฮากกาในนครสวรรค์..... 91
6.2 บทบาทในด้านกิจกรรมสาธารณประโยชน์และสาธารณกุศลเพื่อชุมชน..... 92
6.3 บทบาทที่มีต่องานประเพณีการแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์..... 92
7. แซ่หรือตระกูลของกลุ่มจีนฮากกาที่มีอยู่ใน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์..... 93
เอกสารอ้างอิง..... 96
ภาคผนวก..... 97

สมาคมฮากกานครสวรรค์ : การสืบสานและสืบทอดวีถีวัฒนธรรมจีนฮากกา

คนไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทยมีหลากหลาย เช่น จีนแต้จิ๋ว จีนฮกเกี้ยน จีนไหหนำ จีนแคะ จีนกวางตุ้ง เป็นต้น แต่หากพูดถึง “จีนฮากกา” คนส่วนใหญ่จะไม่รู้จัก ต้องบอกว่า “จีนแคะ” ถึงจะทราบทันที จากหนังสือของอาจารย์วรศักดิ์เรื่อง “คือฮากกา คือจีนแคะ” ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 2546 เป็นต้นมา ได้ทำให้คนส่วนหนึ่งรู้จักคำว่า “ฮากกา” มากขึ้น โดยเฉพาะคนที่มีเชื้อสายฮากกาหรือจีนแคะจำนวนหนึ่งได้ตื่นตัว สนใจค้นคว้าหาประวัติบรรพบุรุษของตนเอง ประกอบกับกระแสการส่งเสริมให้ดำรงรักษาความหลากหลายของภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในโลก แต่กระนั้นก็ตามยังมีคนอีกจำนวนมากที่ไม่รู้จัก “จีนฮากกา” เนื่องจากไม่มีงานเขียนที่เกี่ยวกับจีนฮากกาอย่างต่อเนื่อง

ที่มาของฮากกา

ที่มาของฮากกานี้ ชำนาญ พิเชษฐพันธ์ และสมชาย พิเชษฐพันธ์ (2561) กล่าวว่า ประเทศจีนมีประวัติอันยาวนานมากกว่า 5,000 ปี แต่ประมาณ 5,000 ปีที่ผ่านมา ความเจริญของประเทศจีนเจริญมากจนเกิดอารยธรรมแถบลุ่มแม่น้ำฮวงโหหรือตงง้วน ทางด้านเหนือของประเทศ ตามมณฑลต่าง ๆ 4–5 มณฑล ใกล้กับกรุงปักกิ่งในปัจจุบัน ถึงกระนั้นก็ตาม ชาวจีนยังไม่ได้เรียกตนเองว่าเป็น “ชาวฮั่น” จนกระทั่งความเจริญรุ่งเรืองของประเทศจีนเจริญมาในสมัยราชวงศ์ฮั่น ที่เรียกประเทศจีนว่า “อาณาจักรฮั่น” ในระหว่าง 206 ปีก่อนคริสต์ศักราช ไปถึง ปี ค.ศ.9 หรือถ้าจะเทียบกับปีพุทธศักราชก็อยู่ในช่วง พ.ศ.337–552 ซึ่งเป็นเวลากว่า 2,000 ปีมาแล้ว

ตั้งแต่นั้นมาชาวจีนก็เรียกตนเองว่าเป็น “ชาวฮั่น” ไม่ว่าจะพูดภาษาสำเนียงใด ต่างก็เป็น “ชาวจีนฮั่น” ทั้งนั้น ความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรฮั่นขยายขอบเขตไปเรื่อย ๆ จนกว้างใหญ่ไพศาล การขยายขอบเขตก็ต้องมีการสู้รบกัน การต่อสู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การสู้รบทำให้ชาวจีนฮั่นกลุ่มหนึ่งที่เป็นนักสู้ ถูกส่งมาจากดินแดนอารยธรรม อันเป็นที่ตั้งของเมืองหลวง ลงมาทางใต้มาอยู่ปะปนกับคนท้องถิ่น ชาวจีนฮั่นที่ไม่ได้เป็นนักรบก็อพยพเหมือนกัน อพยพหนีภัยสงคราม หรือความยากไร้ที่มีผลมาจากการต่อสู้แย่งชิงอำนาจ หรือการขยายขอบเขตของอาณาจักรฮั่น

การอพยพของชาวจีนฮั่นที่ลงมาทางใต้นั้น อพยพกระจัดกระจายไปทั่ว แต่ส่วนใหญ่อพยพมาตามทางแม่น้ำ เพราะเป็นการเดินทางที่สะดวกกว่าการเดินทางในรูปแบบอื่น เช่น การเดินทางด้านม้าหรือด้วยเท้า ทำให้ผู้อพยพส่วนใหญ่มากระจุกตัวกันมากที่บริเวณมณฑลฝูเจี้ยนหรือฮกเกี้ยน เพราะมีเส้นทางน้ำเดินทางมาได้สะดวก และอยู่ไม่ไกลจากลุ่มแม่น้ำฮวงโหมากนัก

ผู้ที่อพยพมาจากดินแดนอารยธรรมฮวงโหหรือตงง้วน ไม่ว่าจะเป็นนักรบหรือไม่ก็ตาม ที่มาตั้งถิ่นฐานที่อยู่ เป็นผู้ที่มาอยู่ใหม่ มาอยู่หลังจากที่มีคนท้องถิ่นอาศัยอยู่เดิมแล้ว คนท้องถิ่นจึงเรียกเป็นภาษาจีนกลางว่า “เค่อเจีย” ซึ่งมีความหมายว่า “แขก” หรือ “อาคันตุกะ” เรียกตามภาษาของบุคคลพวกนี้ว่า “ฮาก”

หรือ “ฮากกา” (ตำราฝรั่งหลายเล่มอ้างว่า คำว่า “ฮากกา” เป็นภาษากวางตุ้งที่คนกวางตุ้งเรียกผู้ที่มาอยู่ใหม่ว่า “คนแปลกหน้า” หรือ “ครอบครัวอาคันตุกะ” ซึ่งเขาเขียนในตำราของเขาเป็นภาษาอังกฤษว่า “Hakka is a Cantonese term which means ‘stranger’ or ‘guest family” คนไทยเรียกชาว “ฮากกา” ตามที่ชาวจีนแต้จิ๋วเรียก เรียกว่า “คนแคะ” แต่คนอื่น ๆ ทั่วโลกรู้จักแต่ “ชาวฮากกา” ไม่รู้จักคำว่า “จีนแคะ”

คำว่า “ฮากกา” แปลว่า “แขก” “อาคันตุกะ” หรือ “ผู้มาเยือน” เพราะฉะนั้นก็เป็นที่ชัดเจนว่าไม่ใช่เจ้าของพื้นที่เดิม เป็นบุคคลที่มาใหม่ในพื้นที่ เป็นพื้นที่ที่มีคนอยู่แต่เดิมแล้ว จึงมีการแบ่งแยกออกเป็น “ผู้มาเยือน” หรือ “แขก” หรือ “อาคันตุกะ” หากไม่มีคนพื้นที่อยู่แต่เดิมก็จะไม่มีการแบ่งแยกออกเป็น “แขก” กับ “คนพื้นที่เดิม”

นอกจากนี้ คำว่า “ฮากกา” ยังบ่งบอกด้วยว่า คนที่เป็น “ฮากกา” ไม่ใช่กลุ่มคนที่จะแยกออกเป็นกลุ่มหรือพวกหนึ่งพวกใด หรือชาติพันธุ์ใดโดยเฉพาะ แต่บ่งบอกถึงทุกกลุ่ม ทุกพวก ทุกชาติพันธุ์ที่นับได้ว่าเป็นคนที่มาทีหลัง ที่มีคนพื้นที่เดิมอยู่แล้ว

เมื่อคนที่มาอยู่ทีหลังมาเป็น “แขก” หรือ “อาคันตุกะ” มาอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นพวกเดียวกัน กลุ่มบุคคลนี้จึงถูกเรียกว่าเป็น “ฮากกา” ทั้งหมด เมื่อกลุ่มบุคคลนี้มาอยู่ร่วมกัน อยู่บริเวณเดียวกัน วิถีชีวิตก็ปรับเปลี่ยนเข้าหากัน จนเกิดประเพณีและภาษาเดียวกัน ความเป็นชนชาติพันธุ์ฮากกาเดียวกันจึงเกิดขึ้น

เมื่อเป็นกลุ่มฮากกาที่มีความหมายว่า “แขก” “ผู้มาเยือน” หรือ “อาคันตุกะ” ก็แสดงให้เห็นชัดว่าไม่ใช่คนพื้นที่ เมื่อชาวฮากกาต้องย้ายไปอยู่ที่ใด ก็ยังเป็นชาวฮากกาอยู่ดี ไม่ใช่คนพื้นที่ เพราะฉะนั้นการเรียกขานว่าเป็น “ชาวฮากกา” จึงไม่ได้บ่งบอกถึงบรรพบุรุษและสถานที่เกิด ชาวฮากกาไปอยู่ที่ไหนก็ยังคงเป็น “แขก” เป็น “อาคันตุกะ” หรือเป็น “ฮากกา” อยู่ร่ำไป แม้ต่อมาชาวฮากกาส่วนใหญ่จะอยู่ที่มณฑลกวางตุ้ง ชาวฮากกาก็ยังเป็นชาวฮากกาอยู่ดี ไม่ได้กลายเป็นคนกวางตุ้งไปด้วย

การเป็น “แขก” หรือ “อาคันตุกะ” มีการเรียกขานมาตั้งแต่ยุคแรก ๆ ที่ชาวฮั่นกลุ่มนี้อพยพมาจากดินแดนอารยธรรมฮวงโหแล้ว แต่เพิ่งจะมีการเรียกขานอย่างเป็นทางการในสมัยราชวางศ์ชิง (Qing dynasty) ซึ่งปกครองโดยชาวแมนจูในระหว่างปี ค.ศ.1644–1912 (พ.ศ.2187–2455) เพราะเหตุที่ตอนต้นราชวงศ์ชิง เมื่อราชวงศ์ชิงช่วงชิงอำนาจได้จากราชวงศ์หมิง แต่ต่อสู้ไม่ได้ ต้องร่นถอยไปเรื่อย ๆ ร่นไปจนถึงหมู่เกาะฟอร์โมซา (ปัจจุบันเรียกว่า ไต้หวัน) จากนั้นราชวงศ์ชิงก็ประกาศให้พื้นที่ชายแดนของมณฑลฝูเจี้ยนกับมณฑลกวางตุ้งซึ่งอยู่ใกล้กับเกาะฟอร์โมซาเป็นพื้นที่ที่ห้ามผู้คนอยู่อาศัย เพื่อป้องกันไม่ให้กองกำลังของราชวงศ์หมิง กลับเข้ามาโจมตีราชวงศ์ชิงได้อีก เมื่อเวลาผ่านพ้นไปนานกว่า 40 ปี จนกระทั่งราชวงศ์ชิงแน่ใจแล้วว่าพื้นที่ดังกล่าวปลอดภัยจากการโจมตีของกองกำลังของราชวงศ์หมิงแล้ว จึงมีการอนุญาตให้ประชาชนกลับเข้ามาอยู่อาศัยในบริเวณดังกล่าวได้อีก เมื่อปี ค.ศ.1684 หรือ พ.ศ.2227 แต่จำนวนคนที่กลับเข้ามาอยู่

อาศัยมีน้อย ราชวงศ์ชิงจึงต้องส่งเสริมให้ผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยด้วยวิธีการแจกเงิน ทำให้มีผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ในจำนวนผู้คนที่เข้ามาอยู่อาศัยในบริเวณส่งเสริมนี้เป็นชาวฮากกาเป็นจำนวนมาก เพราะฉะนั้นชาวฮากกาที่อยู่ในมณฑลฝูเจี้ยนและกวางตุ้งนอกเขตพื้นที่ต้องห้ามจึงมีจำนวนมากอยู่แล้ว

การแจกเงินของทางราชการที่ส่งเสริมผู้คนเข้ามาอยู่ในพื้นที่ต้องห้ามเดิม ทำให้ต้องมีการลงทะเบียน การลงทะเบียนนี้ไม่อาจระบุได้ว่าชาวฮากกามาจากพื้นที่ใด จึงมีการลงทะเบียนชาวฮากกาตามที่เรียกกันอยู่แต่เดิม และคำว่า “ฮากกา” ก็เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการตั้งแต่นั้นมา

บรรพชนฮากกาในประเทศไทย

ความเป็นมาของบรรพชนฮากกาในประเทศไทยนี้ ชำนาญ พิเชษฐพันธ์ และสมชาย พิเชษฐพันธ์ (2561) ได้กล่าวถึงไว้ว่า ตอนที่ประเทศจีนแพ้สงครามฝิ่นครั้งแรกกับอังกฤษระหว่างปี ค.ศ.1839–1842 (พ.ศ.2382–2385) ที่ทำให้จีนต้องยกเกาะฮ่องกงให้อังกฤษและต้องเปิดท่าเรือสำคัญของประเทศจีนให้เป็นท่าเรือเสรีนั้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะจีนยังใช้เรือสำเภาอยู่ ส่วนอังกฤษนั้นใช้เรือกลไฟเป็นเรือรบติดอาวุธปืนขนาดใหญ่แล้ว ในช่วงนั้นเรือของประเทศเจ้าอาณานิคมตะวันตก รวมทั้งของญี่ปุ่น เป็นเรือกลไฟกันหมด มีทั้งเรือโดยสาร เรือสินค้า และเรือรบ สมรรถนะทางเรือที่ด้อยกว่าของจีนทำให้ถูกรุกไล่จนเกิดสงครามกับต่างชาติหลายครั้ง และทุกครั้งจีนเป็นฝ่ายแพ้ ต้องเสียฮ่องกง เกาลูน มาเก๊า และไต้หวันให้ต่างชาติไปครอง รวมทั้งเปิดเมืองท่าของจีนให้เป็นเมืองท่าเสรี ทำให้ต่างชาติเดินทางเข้าออกทั้งเรือโดยสาร เรือสินค้าและเรือรบอย่างมากมาย การเดินทางของบรรพชนฮากกาจากจีนมายังประเทศไทยจึงเป็นไปได้โดยสะดวก แม้ตอนนั้นจะต้องเสียค่าเดินทางเป็นเงินจำนวนที่สูงมากก็ตาม

บรรพชนฮากกาจำนวนมากเดินทางมาประเทศไทยด้วยเรือโดยสารที่เป็นเรือกลไฟแล้วเดินทางโดยตรงจากเมืองท่าซัวเถามายังที่กรุงเทพฯ บางท่านอาจเลยไปลงท่าเรืออื่น ๆ ของประเทศไทย บางท่านอาจเดินทางหลายขั้นตอนจากซัวเถาไปฮ่องกงหรือเมืองท่าอื่นก่อน หรือบางท่านอาจเดินทางโดยเรือประทุนทางแม่น้ำจากหม่อยั้น (เหมยเสี้ยน) ไปที่มาเก๊า แล้วเดินทางต่อมายังประเทศไทย บางท่านก็อาจเดินทางโดยทางแม่น้ำ เรื่อยมาผ่านทางเวียดนาม ลาว ฯลฯ

ประเทศไทยกับประเทศจีนอยู่ไม่ห่างกันนัก โดยที่ทางใต้ของประเทศจีนมีดินแดนติดต่อกับเวียดนาม ลาว และพม่า การเดินทางทางบกแม้จะยาวไกลและยากลำบากก็ยังพอทำได้ ส่วนการเดินทางทางทะเลสะดวกกว่าเดินทางโดยเรือกลไฟจากซัวเถาตรงมายังประเทศไทยเลยก็ได้ หรือจะเดินทางผ่านมาทางมาเก๊าหรือฮ่องกงก็ยังได้อีก ระยะเวลา 200–300 ปีที่ผ่านมาจึงมีชาวจีนแต้จิ๋ว ไหหนำ ยูนนาน ฮกเกี้ยน กวางตุ้ง ฮากกา ฯลฯ เดินทางมาอยู่ที่ประเทศไทยจำนวนมาก

เอกสารฝรั่งฉบับหนึ่งระบุว่าชาวจีนเดินทางมาอยู่ประเทศไทยมากกว่าไปอยู่ประเทศอื่นทุกประเทศทั่วโลก คนจีนและคนไทยเชื้อสายจีนมีกว่าร้อยละ 14 ของประชากรของประเทศไทย แต่เมื่ออ่านเอกสารของฝรั่งเหมือนกันบอกว่าชาวจีนและชาวสิงคโปร์เชื้อสายจีนมีมากถึงร้อยละ 90 ของประชากรของประเทศสิงคโปร์ก็เลยทำให้หลายคนสงสัย เพราะอัตราร้อยละของสิงคโปร์มีมากถึง 90 ส่วนของไทยมีแค่ 14 ของไทยจะมีจำนวนมากที่สุดในโลกได้อย่างไร เอกสารของฝรั่งที่ว่าเมืองไทยมีชาวจีนมากที่สุดในโลกนั้น หมายถึงจำนวนคน ไม่ใช่ร้อยละ เพราะสิงคโปร์มีคนอยู่เพียงน้อยนิด ทำให้จำนวนคนจีนมีอัตราร้อยละที่สูง ส่วนคนไทยมีจำนวนมาก แม้จำนวนคนจีนที่มาอยู่เมืองไทยจะมาก เทียบเป็นร้อยละแล้วจึงน้อยกว่าสิงคโปร์

เอกสารภาษาไทยบอกว่าชาวฮากกามาอยู่ประเทศไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย แต่เอกสารภาษาอังกฤษบอกว่าปรากฏหลักฐานว่าคนจีนเริ่มมาอยู่ประเทศไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา (พ.ศ.1893-2310) เพราะช่วงนั้นประเทศไทยมีการติดต่อค้าขายกับจีน เวียดนาม อินเดีย ญี่ปุ่น เปอร์เซีย โปรตุเกส สเปน ฮอลันดา (เนเธอร์แลนด์) ฝรั่งเศส ฯลฯ แล้ว

ในสมัยราชวงศ์ชิงเกิดสงครามบ่อยครั้งมาก ทำให้ชาวจีนเข้ามาประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง จำนวนชาวจีนก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพราะมีเรือกลไฟโดยสายของอังกฤษ โปรตุเกส ฮอลันดา และญี่ปุ่น เดินทางผ่านไปมาเป็นประจำ ชาวไทยต้อนรับชาวจีน ชาวเวียดนาม ชาวอินเดีย มากกว่า เพราะชาวตะวันตกล่าอาณานิคมเป็นภัยต่อประเทศไทย

ชาวจีนที่มาอยู่ประเทศไทยในช่วงแรก ๆ เป็นชายหนุ่มเป็นส่วนใหญ่ เมื่อมาอยู่นานเข้าก็มีครอบครัวกับคนไทย ทำให้เกิดคนไทยเชื้อสายจีนเต็มไปหมด

ตอนปลายของกบฏไท่ผิง กองกำลังของกบฏหลบหนีมาทางลาวเข้ามาประเทศไทย ประเทศไทยต้องทำสงครามขับไล่ เรียกว่า “สงครามปราบฮ่อ” ทำสงครามระหว่างปี พ.ศ.2408–2433 ช่วงนั้นการเดินทางของชาวจีนมายังประเทศไทยลดลงไปมาก แต่ก็ยังมีอยู่บ้าง โดยเฉพาะที่เข้ามาทางจันทบุรี พอต้นสมัยรัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2411–2453) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2411 เป็นต้นไป แม้ว่าสงครามปราบฮ่อยังไม่เสร็จเด็ดขาด ประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างมาก มีงานก่อสร้างมากมาย ทั้งสร้างทางรถไฟและขุดคลอง ทางรถไฟสายแรกได้แก่กรุงเทพฯ–อยุธยา ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก จากนั้นชาวจีนก็เดินทางมาประเทศไทยอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสาย

บรรพชนฮากกาที่เกิดที่ประเทศจีนแล้วเดินทางมาประเทศไทยหรือไปประเทศอื่น เราเรียกว่าเป็น “รุ่นที่หนึ่ง” หรือ “รุ่นแรก” ลูกที่เกิดจากบรรพชนรุ่นหนึ่ง เรียกว่าเป็น “รุ่นที่สอง” ลูกที่เกิดจากรุ่นที่สองเป็น “รุ่นที่สาม” ลูกรุ่นต่อไปเรียกว่า รุ่นที่ 4 รุ่นที่ 5 เรื่อยไป

ในช่วงที่บรรพชนรุ่นที่หนึ่งเดินทางมาประเทศไทยหรือเดินทางไปประเทศต่าง ๆ เป็นช่วงที่เกิดสงครามในประเทศจีน ทั้งสงครามภายในระหว่างกันเองและสงครามกับต่างชาติหลายครั้ง เกิดความ

เดือดร้อน อาหารการกินขาดแคลน ทำมาหากินยาก ในสถานการณ์อย่างนั้นบรรพชนฮากกาไม่ได้อยู่เฉย เพื่อรอความตาย พยายามดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดและความเจริญก้าวหน้า มีงานหรือมีโอกาสที่ดีกว่าที่ไหนก็ไปทุกที่ไม่ว่าจะไกลเพียงใด และแม้ว่าจะไปอยู่ในแดนไกลเพียงใดก็ไม่ลืมพ่อแม่ญาติพี่น้องในเมืองจีน พอมีรายได้จากการงานก็ส่งเงินกลับไปให้ทางบ้านประคับประคองความเป็นอยู่ของทางบ้านที่เมืองจีน และยังใฝ่ฝันที่จะกลับไปพบหน้าญาติพี่น้องที่เมืองจีนอยู่ตลอดเวลา บางท่านก็ได้กลับไป บางท่านไม่มีโอกาสได้กลับไปเพราะระยะทางไกลอย่างหนึ่ง หรือเพราะเหตุอื่น ๆ แต่ในจิตใจแล้วทุกคนยังมีความใฝ่ฝันที่จะกลับไปเมืองจีนอยู่ตลอดเวลา แม้กระทั่งแจ้งว่าลูกที่เกิดที่เมืองไทยแท้ ๆ เกิดที่เมืองจีน เพราะหวังว่าวันหนึ่งข้างหน้าจะได้กลับไปเมืองจีนด้วยกัน ความหวังนี้ส่วนใหญ่ไม่เป็นผล

บรรพชนรุ่นหนึ่งเมื่อประสบความสำเร็จทางการงานในประเทศไทยบ้างแล้วก็จะช่วยเหลือสนับสนุนให้ญาติพี่น้องมาทำงานในประเทศไทยด้วย หรือแม้ว่าจะไม่ใช่ญาติพี่น้อง แต่เป็นชาวจีนด้วยกัน ถึงแม้ว่าจะต่างชาติพันธุ์ก็ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ยิ่งถ้าเป็นชาวฮากกาด้วยกันก็จะเต็มอกเต็มใจให้ความช่วยเหลือมากขึ้น

ระยะต่อมา แม้ว่าประเทศจีนจะว่างเว้นจากสงคราม และแม้ว่าการทำมาหากินในประเทศจีนจะดีขึ้น แต่การทำมาหากินในประเทศอื่นยังดีกว่า คนจีนจากประเทศจีนก็ยังหลั่งไหลออกไปทำงานต่างประเทศและมาที่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีญาติพี่น้องหรือคนรู้จักมาทำงาน ประสบความสำเร็จจนส่งเงินกลับไปช่วยเหลือทางบ้านให้เห็นแล้ว จึงอยากออกมาทำงานเพื่อส่งเงินกลับไปช่วยเหลือทางบ้านบ้าง

บรรพชนรุ่นแรกที่มาอยู่ประเทศไทยประสบความสำเร็จแตกต่างกัน บางท่านประสบความสำเร็จมากก็ให้ความช่วยเหลือบรรพชนท่านอื่น ๆ ได้มาก บางท่านประสบความสำเร็จน้อยก็ให้ความช่วยเหลือได้น้อย แต่ทุกคนเมื่อมีรายได้ก็จะส่งเงินรายได้ไปให้ความช่วยเหลือญาติพี่น้องในประเทศจีน มากน้อยแล้วแต่ฐานะและความเป็นอยู่

ฮากกานครสวรรค์ : การก่อตั้งสมาคม

ภาพที่ 1 สมาคมฮากกา

สมาคมฮากกานครสวรรค์ (2556) ได้กล่าวถึงการก่อตั้งสมาคมไว้ว่า เมื่อปี พ.ศ.2488 ชาวฮากกา (ชาวจีนแคะ) ปากน้ำโพได้รวมตัวกันเพื่อจัดตั้งสมาคมจีนแคะสาขาปากน้ำโพ นับเป็นการเริ่มต้นที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการเริ่มต้นครั้งนั้น เป็นการไปสู่ความเป็นปึกแผ่นของสมาคมฮากกานครสวรรค์ในเวลาต่อมา

เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2490 ชาวฮากกาปากน้ำโพมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งเมื่อ นายจุรินทร์ ล่ำซำ ผู้มีสายเลือดเป็นชาวฮากกา และมีธุรกิจส่วนตัวอยู่ในตลาดปากน้ำโพได้ทราบว่าชาวฮากกาปากน้ำโพต้องการได้ที่ดินเพื่อใช้ในการก่อสร้างอาคารถาวรของสมาคมฮากกานครสวรรค์ จึงเสนอขายที่ดินอันเป็นที่ตั้งของสมาคมในปัจจุบัน ให้ในราคามิตรภาพ รวมทั้งมอบอาคารที่ทำการ “บริษัทป่าไม้ธัญญผลล่ำซำจำกัด” ให้เป็นสมบัติของสมาคมฯ โดยไม่คิดมูลค่า และไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น

หลังจากได้กรรมสิทธิ์ที่ดินแล้ว คณะกรรมการสมาคมได้เชิญชวนพี่น้องชาวฮากกาปากน้ำโพได้ร่วมกันบริจาคเงิน เพื่อเป็นทุนในการก่อสร้างอาคารถาวรของสมาคม การรวบรวมเงินทุนดำเนินไปอย่างราบรื่น ทุกคนสละกำลังทรัพย์ด้วยความเต็มใจ ทำให้อาคารถาวรของสมาคมก่อสร้างแล้วเสร็จในเวลาต่อมา แม้จะเป็นอาคารไม้ 2 ชั้น ไม่ใช่อาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก แต่ก็มีความภูมิฐานสง่างาม กล่าวได้ว่าเป็นอาคารถาวรของสมาคมหลังแรกที่นำความภาคภูมิใจมาสู่พี่น้องชาวฮากกาปากน้ำโพเป็นอย่างมาก ความสำเร็จครั้งนี้เกิดจากความสามัคคี ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชาวฮากกาปากน้ำโพ

วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2539 พี่น้องชาวฮากกาปากน้ำโพทุกคนรู้สึกยินดีเมื่อได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้ง “สมาคมฮากกานครสวรรค์” แม้ว่าขณะนั้นอาคารสมาคม ซึ่งรับใช้พี่น้องชาวฮากกาปากน้ำโพมาร่วมครึ่งศตวรรษ จนอาคารหมดสภาพของการใช้งาน แต่พี่น้องชาวฮากกาปากน้ำโพรุ่นต่อมาได้ร่วมแรงร่วมใจกัน เสียสละทุนทรัพย์เพื่อก่อสร้างอาคารหลังใหม่ อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนที่ดีจากพี่น้องชาวฮากกาจากทั่วประเทศ องค์กรภาคเอกชนในตลาดปากน้ำโพ รวมทั้งบุคคลที่มีความสัมพันธ์อันดีกับ

ชาวฮากกาปากน้ำโพ ร่วมบริจาคสมทบอีกส่วนหนึ่ง จนอาคารสมาคมหลังใหม่ซึ่งเป็นอาคาร 3 ชั้น เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ตั้งเด่นเป็นสง่าสมศักดิ์ศรีของชาวปากน้ำโพ ในพ.ศ.2543 ที่เกิดขึ้นด้วยความสามัคคีอย่างแท้จริง

ภาพที่ 2 อาคารสมาคมหลังใหม่ซึ่งเป็นอาคาร 3 ชั้น เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนโกสีย์
ภาพที่ 3 อาคารหลังเก่าติดถนนริมน้ำ แม่น้ำเจ้าพระยา

การสืบสานและสืบทอดวิถีวัฒนธรรมจีนฮากกาในจังหวัดนครสวรรค์

1. ด้านศิลปะการแสดง

ภาพที่ 4 สิงโตฮากกา

สิงโตทองฮากกานครสวรรค์ หรือสิงโตจีนแคะที่เราเรียกกันในสมัยก่อนนั้น สมาคมฮากกานครสวรรค์ (2544) กล่าวว่า เป็นศิลปะการเชิดสิงโตของชาวฮากกาซึ่งสืบเชื้อสายมาจากชาวฮั่นโบราณที่มีวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อมานับพัน ๆ ปี

การเชิดสิงโตแต่เดิมเป็นการละเล่นแต่ภายในเขตพระราชวังฮ่องเต้ โดยเชื้อพระวงศ์และข้าราชการชั้นสูงเท่านั้น (ตามความเชื่อว่าสิงโตเป็นสัตว์คู่บารมีของฮ่องเต้) ต่อมาฮ่องเต้ได้อนุญาตให้การเล่นสิงโตแพร่กระจายออกมาสู่ประชาชนได้ นานเข้าจึงได้นำเอาวิทยายุทธการต่อสู้ป้องกันตัวมาประยุกต์รวมเข้ากับการเชิดสิงโต

สิงโตฮากกาตามประวัติกล่าวว่า เป็นสิงโตที่ได้รับพระราชทานจากฮ่องเต้ โดยสังเกตได้จากตัวอักษรจีน “王” ซึ่งอ่านตามสำเนียงจีนกลางว่า “หวาง” หรือ “ว่ง” ในภาษาฮากกา (จีนแคะ) ซึ่งหมายถึงฮ่องเต้หรือพระเจ้าแผ่นดิน

การเชิดสิงโตฮากกาปัจจุบันหาดูได้ยาก นอกจากในพื้นที่ที่ชาวฮากกาอาศัยอยู่ในประเทศจีนมณฑลกวางตุ้งแล้ว ในประเทศไทยปัจจุบันมีเหลืออยู่เพียงที่จังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี และพิษณุโลกเท่านั้น (ส่วนที่อื่น ๆ ไม่ปรากฏแน่ชัด) สำหรับที่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ สิงโตฮากการ่วมประเพณีการแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่มาแต่เริ่มแรก นับเวลาได้มากกว่า 80 ปีแล้ว

ส่วนสาเหตุที่สิงโตฮากกาไม่แพร่หลายมาก เนื่องจากการฝึกหัดในสมัยก่อนเน้นหนักมาก ผู้ที่ฝึกฝนต้องมีพื้นฐานทางวิทยายุทธต่าง ๆ อีกทั้งการฝึกสอนจะสอนแต่ลูกหลานเท่านั้น รวมทั้งการสร้างหัวสิงโต ผู้ที่เป็นอาจารย์เท่านั้นจึงจะเป็นผู้ที่ทำได้ อีกทั้งวิธีการก็ยุ่งยากต้องทำแบบโบราณจริง ๆ จะเปลี่ยนแปลงแบบอย่างไม่ได้ ชาวฮากกาแต่ก่อนส่วนใหญ่ยึดถือความเคารพนับถือครูบาอาจารย์อย่างเคร่งครัด ซึ่งไม่มีใครกล้าละเมิด จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่สิงโตฮากกาไม่แพร่หลายไปดังเช่นของชาวจีนภาษาอื่น

แต่สิงโตฮากกานั้นแต่ก่อนมีความเชื่อถือว่าเป็นสิ่งมงคล เมื่อเข้าไปคารวะที่ ๆ ใด เจ้าของบ้านจะถือเป็นนิมิตที่ดี ถึงกับขอขนคอสิงโตไว้เป็นที่คุ้มครองป้องกันภัยและเป็นสิริมงคลแก่ครอบครัว ความเชื่อถือนี้ปัจจุบันก็ยังมีผู้ยึดถืออยู่ อีกทั้งหัวสิงโตนั้นสมัยก่อนมีผู้ยึดถือเป็นเครื่องป้องกันภัยเหมือนเช่นสิงโตหินที่ชาวจีนนิยมตั้งไว้หน้าบ้าน

ปัจจุบันนี้ สิงโตฮากกาปากน้ำโพนครสวรรค์ได้ประยุกต์แบบหัวให้ดูสวยงามขึ้น แต่ก็ยังคงรักษารูปแบบของเดิมไว้เป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งการเชิดได้นำวิทยาการสมัยใหม่มาดัดแปลงและผสมผสานกับการเชิดแบบโบราณ ทั้งนี้สมาคมฮากกานครสวรรค์มีความตั้งใจรักษาศิลปะการเชิดสิงโตฮากกาไว้เป็นสัญลักษณ์ของชาวฮากกา และรักษาประเพณีการแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพสืบต่อตลอดไป

2. ด้านอาหารการกิน

ภาพที่ 5 อาหารของชาวฮากกา

ชำนาญ พิเชษฐพันธ์ และสมชาย พิเชษฐพันธ์ (2561) กล่าวว่า ชาวจีนเป็นคนช่างคิดและมีความประณีตบรรจงในการผลิต ไม่ว่าจะผลิตสิ่งใดก็จะพยายามทำให้สวย ทำให้คงทน และใช้งานได้ดี สินค้าของจีนจึงมีชื่อเสียงตั้งแต่โบราณนานมาแล้ว อย่างเช่น ผ้าไหม เครื่องกระเบื้อง ใบชา และยาสมุนไพรรักษาโรค โดยเฉพาะอาหารการกิน มีชื่อเสียงเป็นอย่างมากทั่วโลก

เป็นที่เข้าใจว่าสินค้าของชาวจีนที่มีคุณภาพดีเป็นเพราะสมัยก่อนประเทศจีนปกครองด้วยจักรพรรดิ ของใช้ไม้สอยของจักรพรรดิต้องเป็นสิ่งที่ดีที่สุด คนที่ผลิตสิ่งของให้จักรพรรดิใช้ต้องประณีตบรรจง ทำให้สิ่งของเหล่านั้นดีที่สุด เมื่อของใช้ของจักรพรรดิดีที่สุด บรรดาขุนนาง แม่ทัพนายกอง ก็ต้องมีของใช้ที่ดีเช่นเดียวกัน แม้จะไม่ดีที่สุดเหมือนของใช้ของจักรพรรดิก็ย่อมต้องดีมาก บรรดาพ่อค้าคหบดีที่มีฐานะการเงินก็ต้องการใช้ของดีเหมือนกัน ของใช้ในประเทศจีนจึงมีการผลิตของใช้ที่มีคุณภาพมาก เมื่อของใช้ที่ผลิตในประเทศจีนมีการนำไปขายในต่างประเทศ ก็ได้รับความนิยมจากชาวต่างประเทศ สมัยก่อนชาวจีนเดินเรือไปต่างประเทศก็นำสินค้าไปขายและได้รับความนิยม จนการเดินเรือไปต่างประเทศของชาวจีนมีอย่างมากมาย การนำสินค้าของชาวจีนไปต่างประเทศโดยทางบกก็มีมากเช่นกัน จนเกิดเส้นทางสายไหม ที่เรียกชื่อตามสินค้าผ้าไหมของจีน ไปไกลถึงทวีปยุโรป

ชาวจีนแต่ละชาติพันธุ์ต่างก็มีการปรุงอาหารของตนเอง แต่ละชาติพันธุ์มีการปรุงอาหารที่มีรสอร่อยถูกปากของชาวต่างชาติทุกชาติทุกภาษา อาหารจีนจึงขายในต่างประเทศได้ทุกประเทศ และในไชน่าทาวน์ของทุกประเทศ จะมีร้านอาหารจีนรวมอยู่ด้วย

มีผู้กล่าวว่าอาหารจีนเป็นอาหารที่อร่อยที่สุด และคนทุกชาติทุกภาษาชอบกิน และในบรรดาอาหารจีนทั้งหมด อาหารฮากกาอร่อยสู้อาหารของชาวจีนชาติพันธุ์อื่น ๆ ไม่ได้ คำพูดเช่นนี้คงต้องพิจารณาถึงลักษณะการทำงานและถิ่นที่อยู่ของชาวฮากกาประกอบด้วย

จะเห็นได้ว่าในสมัยก่อนประมาณ 1,000 ปีมาแล้ว ชาวจีนทุกชาติพันธุ์ มีเพียงชาวจีนฮากกาชาติพันธุ์เดียวเท่านั้นเป็นผู้ที่อยู่ตามภูเขา เพราะเป็นผู้ที่มาทีหลัง จะอยู่ตามพื้นราบเหมือนชาวจีนชาติพันธุ์อื่นก็ถูกต่อต้านจนมีสงครามอยู่อย่างต่อเนื่อง และต่อมาเกิดสงครามใหญ่ขึ้นนานถึง 12 ปี ในช่วงปี ค.ศ.1855–1867 หรือ พ.ศ.2398–2410 ฝรั่งเรียกสงครามนี้ว่า Punti – Hakka Clan Wars ชาวฮากกาต้องถอยร่นไปอยู่ตามภูเขากันแทบหมด แม้กระนั้นก็ยังถูกรุกรานจนต้องสร้างบ้านเป็นป้อมปราการเพื่อให้สามารถอยู่บนภูเขาได้ต่อไป

การที่อยู่ตามภูเขานอกจากอากาศจะหนาวเย็น ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ไม่ได้ตลอดทั้งปีแล้ว แหล่งอาหารการกินก็มีจำกัด อาหารทะเลไม่ต้องพูดถึง ไม่มี เพราะอยู่ไกล นอกจากนี้ลู่ทางทำมาหากินเพื่อประกอบการค้าก็ไม่มี เพราะบนภูเขาไม่ใช่ที่ชุมชน คนส่วนใหญ่อยู่ตามที่ราบที่เป็นลุ่มแม่น้ำซึ่งเป็นที่ที่มีตลาดค้าขายได้ และมีโรงแรมสำหรับที่พักอาศัยของผู้ที่ผ่านไปมา ตลอดจนการบริการอย่างอื่น เช่น เรือรับจ้าง ฯลฯ

เมื่อแหล่งอาหารมีจำกัด เวลาผลิตมีน้อย อากาศหนาว แถมค้าขายไม่ได้ ชาวฮากกาจึงยากจนกว่าชาวจีนชาติพันธุ์อื่นที่ไม่ได้อยู่บนภูเขา ทำให้ผู้หญิงจีนฮากกาต้องทำไร่ทำนาด้วย ไม่มีเวลาในการประดิษฐ์อาหารมากนัก ชาวฮากกาจึงต้องปรับตัวเอง และทำดีที่สุดที่จะหาอาหารที่พอจะมีกินเลี้ยงชีพก่อนที่จะประดิษฐ์ให้มีรสอร่อยเหมือนชาวจีนชาติพันธุ์อื่น แม้กระนั้นก็ตาม ชาวฮากกายังมีอาหารบางอย่างที่มีชื่อเสียง แต่ก็ไม่มากเหมือนอาหารของชาวจีนชาติพันธุ์อื่น เช่น ไก่ต้มเหล้า (เกจิ้ว) ไก่อบเกลือ (หย่ามกุ๊กเก) และเต้าหู้ยัดไส้ (ย้องเท้วฟู้) เป็นต้น

เป็นที่สังเกตว่า เพราะเหตุที่ชาวฮากกาอยู่บนภูเขา อากาศหนาวมาก เสื้อผ้าเป็นสิ่งจำเป็นในการทำให้ร่างกายอบอุ่น ชาวฮากกาจำนวนมากจึงประกอบอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า แม้กระนั้นก็ตามการที่มีอากาศหนาวมาก ทำให้ชาวฮากกาน่าจะเป็นชาวจีนชาติพันธุ์เดียวที่กินเนื้อสุนัข เพราะมีความเชื่อว่าเนื้อสุนัขสามารถทำให้ร่างกายอบอุ่นได้ มาสมัยนี้การรักษาความอบอุ่นของร่างกายไม่มีความจำเป็นต้องอาศัยเนื้อสุนัขอีกแล้ว อาหารประเภทเนื้อสุนัขของชาวฮากกาจึงมีการกินกันน้อยลง ไม่เป็นที่แพร่หลายมายังลูกหลานของชาวฮากกาในต่างประเทศอีกต่อไป

อาหารอีกอย่างหนึ่งที่ชาวฮากกานิยมบริโภคคือเนื้อกบ เพราะหาได้ง่ายในบริเวณที่เป็นภูเขา เนื้อกบนี้มักไม่พบในตำราอาหารของชาวจีนชาติพันธุ์อื่น แต่เพราะเนื้อกบมีรสอร่อยก็เลยยังคงมีการบริโภคกันอยู่บ้าง และมีอยู่ในตำราอาหารจีน และของประเทศอื่นรวมอยู่ด้วย

เนื่องจากการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์เพื่อทำอาหารบนภูเขาไม่สามารถทำได้ทั้งปีเพราะอากาศหนาวมาก บ่อยครั้งมีหิมะตกอันยาวนาน ชาวฮากกาต้องเก็บอาหารไว้กินทั้งปี อาหารหลายอย่างจึงเกิดจากความจำเป็นในการถนอมอาหารเพื่อเก็บไว้กินทั้งปี เช่น การนำผักมาตากแห้งเพื่อเก็บไว้แล้วนำมาปรุงอาหารได้ทั้งปี ผักที่นำมาตากแห้งแล้ว ยังปรากฏว่าไม่สามารถเก็บได้ทั้งปี เลยต้องนำมาคลุกกับเกลือเพื่อให้เก็บไว้ได้นานมากขึ้น จนในที่สุดเก็บได้ทั้งปี ผักตากแห้งคลุกกับเกลือนี้ เรียกว่า “ห่ามช้อยกอน” หรือ ผักเค็มตากแห้ง ผักที่นำมาตากแห้งนี้ เรียกว่า “เหมยช้อย” หรือผักที่ปลูกที่อำเภอเหมยเสี้ยน ซึ่งเป็นที่อยู่ของชาวฮากกาเป็นส่วนใหญ่

ผักที่ว่านี้ได้นำมาปรุงเป็นอาหารที่มีชื่อเสียงของชาวฮากกาคือ เค่วหยุก (ผักเค็มตากแห้งกับหมูสามชั้น) อาหารฮากกาจานนี้เป็นอาหารที่มีรสอร่อยและมีชื่อเสียง ร้านอาหารจีนจำนวนไม่น้อย แม้จะไม่ใช่ร้านอาหารฮากกาก็มีอาหารจานนี้จำหน่าย

อาหารอีกอย่างหนึ่งของชาวฮากกาที่เกิดมาจากความจำเป็นของสภาพแวดล้อมบนภูเขา และการถนอมอาหารได้แก่อาหารที่ทำจากถั่วและการแปรรูปของถั่ว เพราะถั่วเป็นผลที่ได้จากพืชและเก็บไว้ได้นาน เช่น การนำเอาถั่วมาต้ม ทำเป็นแกงจืด หรือเอามาผสมกับข้าวเหนียว และใส่ส่วนผสมอื่นทำเป็นบะจ่าง ที่เรารู้จักกันดี หรือเอามาแปรรูปเป็นเต้าหู้สารพัดรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นเต้าหู้อ่อน เต้าหู้แข็ง แล้วนำมาผัดกับหมู หรือเนื้อสัตว์อย่างอื่น อาหารเต้าหู้ที่มีชื่อเสียงมากจานหนึ่งของชาวฮากกา คือ ก๋วยเตี๋ยวแคะที่ใส่เต้าหู้ยัดไส้ สำหรับชาวจีนทั่วไปและชาวฮากกาแล้ว เต้าหู้ยัดไส้ของชาวฮากกาที่เรียกว่า “ย้องเท้วฟู้” ที่มีจำหน่ายทั่วไปตามร้านอาหารจีน เป็นที่ชื่นชอบมาก

นอกจากอาหารที่ทำจากถั่วแล้ว อาหารที่มีลักษณะเดียวกันที่หาง่ายทำง่ายสำหรับผู้ที่อยู่อาศัยตามภูเขาก็เป็นอาหารของชาวฮากกาโดยทั่วไป เช่น ข้าว ทั้งข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวสาลี เผือก หรือมัน เป็นต้น ทั้งข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าสาลี เผือก และมัน มีการนำมาปรุงเป็นอาหารทั้งคาวและหวานนานาชนิด

สัตว์เลี้ยงของชาวฮากกา เช่น วัว ควาย หมู เป็ด ไก่ ปลาน้ำจืด ฯลฯ ล้วนแต่นำมาปรุงเป็นอาหารทั้งสิ้น สัตว์เลี้ยงบางอย่างนำมาคลุกเกลือเพื่อเก็บไว้กินได้นาน ๆ อาหารที่ทำจากสัตว์เลี้ยงบางอย่าง เป็นอาหารที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมรับประทานของชาวฮากกา เช่น หย่ามกุ๊กเก หรือไก่อบเกลือ เป็นต้น

สมัยก่อนเมื่อชาวฮากกาที่เดินทางมาจากประเทศจีน (ชาวฮากการุ่นแรก) ยังมีอยู่ในประเทศไทยจำนวนมาก ร้านอาหารฮากกามีอยู่มากที่บริเวณสวนมะลิ กรุงเทพมหานคร สมัยนี้ชาวฮากการุ่นแรกมีน้อยลงไปมากแล้ว มีแต่ชาวฮากการุ่นที่ 2 (ลูกที่เกิดจากชาวฮากการุ่นแรก) หรือรุ่นที่ 3 (ลูกชาวฮากกาที่เกิดจากรุ่น 2) และรุ่นต่อ ๆ ไป ร้านอาหารฮากกาก็เหลือน้อยลง ยังคงมีอยู่บ้างตามชุมชนของชาวฮากกาที่ยังอยู่กันหนาแน่น ซึ่งในจังหวัดนครสวรรค์นั้นร้านอาหารของชาวจีนฮากกาก็ยังคงมีให้รับประทานกันอยู่ในปัจจุบัน

3. ด้านภาษา

ในด้านภาษา ชำนาญ พิเชษฐพันธ์ และสมชาย พิเชษฐพันธ์ (2561) กล่าวว่า ประเทศจีนเป็นประเทศใหญ่ มีผู้คนจำนวนมาก มีหลายชาติพันธุ์ แต่ละชาติพันธุ์ก็มีภาษาพูดของตนเอง เช่น ภาษาจีนกลาง ภาษากวางตุ้ง ภาษาฮกเกี้ยน ภาษาแต้จิ๋ว ภาษาไหหนำ ภาษาฮากกา ภาษาพูดของชาติพันธุ์หนึ่ง ชาวจีนชาติพันธุ์อื่นพอฟังรู้เรื่อง หรือบางทีฟังไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจเลยก็มี

เฉพาะชาวฮากกา ซึ่งมีผู้คนจำนวนมาก อยู่กระจายไปทั่วตามมณฑลต่าง ๆ และไม่ได้อยู่รวมกันในมณฑลใดมณฑลหนึ่ง อีกทั้งส่วนใหญ่อยู่ตามภูเขา ภาษาพูดจึงมีการพูดผิดเพี้ยนแตกต่างกันออกไป ยิ่งบริเวณที่กว้างขวางใหญ่โต อยู่ห่างกัน ทำให้ภาษาของชาวฮากกาผิดเพี้ยนกันไปได้มาก กล่าวกันว่าภาษาฮากกามีสำเนียงหลักถึง 12 สำเนียง และยังมีสำเนียงย่อยอีก 6 สำเนียง เมื่อชาวฮากกาอยู่ใกล้กับชาวจีนชาติพันธุ์อื่น ก็เกิดภาษาพูดใหม่ สำเนียงใหม่ขึ้น เช่น ชาวจีนฮากกาที่อยู่ใกล้กับชาวจีนแต้จิ๋ว ภาษาพูดของชาวฮากกาก็ปะปนกับภาษาแต้จิ๋ว กลายเป็นภาษาและสำเนียงฮากกาใหม่ขึ้น หรือเมื่อชาวฮากกาส่วนหนึ่งมาอยู่ในประเทศไทย ภาษาฮากกากับภาษาไทยที่ชาวฮากกาพูดก็ปะปนกันไป จนในที่สุดอาจพูดภาษาฮากกาด้วยกัน แต่ฟังกันไม่ค่อยจะรู้เรื่องเลยก็เป็นได้

ในประเทศไทย ชาวฮากกาส่วนใหญ่มาจากอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดเหมยโจว มณฑลกวางตุ้ง หลายครั้งทำให้เกิดข้อสงสัยว่าทำไมชาวฮากกาจึงมาจากมณฑลกวางตุ้ง ไม่ใช่มณฑลฮากกา ซึ่งเมื่อตรวจสอบแล้วประเทศจีนไม่มีมณฑลฮากกา แต่เนื่องจากชาวฮากกาเดิมเป็นชาวฮั่น หลังจากอพยพมาอยู่ที่มณฑลฝูเจี้ยนและมณฑลกวางตุ้งแล้ว จึงเกิดเป็นชาวฮากกา หรือแขก หรืออาคันตุกะ ขึ้น และเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการในสมัยราชวงศ์ชิง ตอนนั้นชาวฮากกามีถิ่นที่อยู่ตามภูเขาในจังหวัดเหมยโจว มณฑลกวางตุ้งเป็นจำนวนมากแล้ว จังหวัดเหมยโจว มณฑลกวางตุ้ง จึงเป็นถิ่นที่อยู่ของชาวฮากกา แต่ก็ไม่ได้เรียกชาวฮากกาว่าเป็นชาวกวางตุ้ง เพราะมีชื่อเรียกเป็นชาวฮากกาแล้ว

ทั่วประเทศจีนในสมัยนั้น มีชาวฮากกาอยู่ไปทั่ว มีภาษาพูดเป็นของตัวเอง คนที่พูดภาษาฮากกาไม่ว่าจะสำเนียงไหน อยู่ที่มณฑลไหน ก็เป็นชาวฮากกาทั้งหมด โดยไม่มีการเรียกตามมณฑลที่อยู่

จังหวัดเหมยโจวที่ชาวฮากกาอยู่เต็มไปหมด เป็นจังหวัดใหญ่ มีภูเขาอยู่จำนวนมาก ชาวฮากกาที่อยู่บนภูเขาสูง มีสำเนียงพูดผิดไปจากชาวฮากกาที่อยู่บนภูเขาต่ำลงมา ภาษาพูดของคนที่อยู่บนภูเขาสูงเรียกว่า “ชิมขัก” (ชิม แปลว่า ลึก ส่วน ขัก แปลว่า ภาษาฮากกาหรือภาษาแคะ) ภาษาของชาวฮากกาที่อยู่ตามเนินเขาหรือตามภูเขาที่ต่ำลงมา เรียกว่า “ปั้นซันขัก” (ปั้น แปลว่า ครึ่ง ส่วนคำว่า ซัน แปลว่า เขา)

ชาวฮากกาที่อยู่ที่ประเทศไทยส่วนใหญ่ มีทั้งชาวฮากกาที่พูดภาษาชิมขักและปั้นซันขัก ชาวฮากกาที่พูดสำเนียงอื่นมีน้อย บางทีลูกหลานของชาวฮากกาในประเทศไทยได้พบกัน ก็ถามกันบ่อย ๆ ว่า เขาเป็นชิมขัก หรือ ปั้นซันขัก เพราะคำพูดที่คุ้นหูบางคำก็เหมือนคำพูดของชิมขัก บางคำพูดก็เหมือนปั้นซันขัก

ปัจจุบันชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนทั้งหมดเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะชาวฮากกา เพราะชาวฮากกาไม่ได้อยู่ตามภูเขาอีกต่อไปแล้ว มีจำนวนไม่น้อยที่อยู่ตามพื้นราบเหมือนชาวจีนชาติพันธุ์อื่น แม้ว่าจะมีบางส่วนยังคงอยู่ตามภูเขา รวมทั้งบ้านเรือนของชาวฮากกาที่ก่อสร้างไว้แต่เดิมก็ยังมีให้เห็นอยู่ตามภูเขาก็ตาม

ปัจจุบันสิ่งที่ยังคงเหลือความเป็นชาวฮากกาอยู่ก็คงมีแต่ภาษาฮากกา สิ่งก่อสร้างและสมาคมของชาวฮากกา ซึ่งนับวันก็จะเหลือน้อยลงสำหรับชาวฮากกาต่างประเทศ ยิ่งเมื่อลูกหลานชาวฮากกาที่นับวันจะพูดภาษาฮากกาไม่ได้แล้ว ความเป็นชาวฮากกาก็จะหายไป ส่วนชาวฮากกาในประเทศจีนนั้นภาษาฮากกาและภาษาจีนอื่น ๆ คงจะเหลือน้อยลงไปเรื่อย ๆ เพราะประเทศจีนมีนโยบายให้ใช้ภาษาจีนกลางภาษาเดียว คนจีนทุกชาติพันธุ์ก็เรียนภาษาจีนกลางมากกว่าภาษาของตนเอง เวลาผ่านไปเป็นร้อยเป็นพันปี ภาษาอื่น ๆ คงหายหมดไปในทำนองเดียวกัน

ชาวฮากกาในประเทศไทยมีอยู่แทบจะทุกจังหวัด ชาวฮากกามีสมาคมทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด รวมกันในปัจจุบันเกือบ 40 สมาคม แต่เดิมเมื่อมีการก่อตั้งแต่ละสมาคม นายกสมาคมพูดภาษาไทยยังไม่ชัด เพราะพูดแต่ภาษาฮากกา ปัจจุบันนายกสมาคมบางสมาคมพูดภาษาฮากกาไม่ได้ บางสมาคมแม้ว่านายกสมาคมจะพูดภาษาฮากกาไม่ได้ แต่ก็ร้องเพลงซานกอของฮากกาได้ นายกสมาคมฮากกาในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นชาวฮากการุ่น 2 เพราะอาปาและอาเมเป็นชาวฮากกามาจากประเทศจีน นายกสมาคมฮากการุ่นที่ 3 ซึ่งอาปาอาเมหรือพ่อแม่เกิดในประเทศไทย ก็มีความเป็นไปได้ที่อาจจะไม่รู้จักภาษาฮากกาด้วยซ้ำไป

สรุป

อัตลักษณ์ของชาติพันธุ์มีความสำคัญในการบ่งบอกว่า กลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร บางกลุ่มเห็นชัดจากรูปลักษณ์ภายนอก เช่น รูปร่างหน้าตา แขก ชาวยุโรป หรือแอฟริกา แต่ก็เป็นเพียงลักษณะรวมโดยกว้างเท่านั้น หากต้องการทราบว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใดที่ลงลึกไปนั้น สิ่งที่บ่งบอกได้เป็นอันดับแรกคือ ชื่อเรียกกลุ่มชาติพันธุ์โดยเจ้าของภาษาเอง นอกจากนี้ยังรู้ได้จากภาษาพูด การรับรู้ทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ประเพณี ศิลปะการแสดง อาหารการกิน วิถีชีวิตเดิม ๆ คำสอนที่บอกต่อกันมา รวมถึงเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ ก็คงระบุได้ชัดเจนว่าเราเป็นใคร และหากคนภายนอกรับรู้ไม่ถูกต้องว่าเราเป็นใคร ก็ควรชี้แจง อธิบาย ขยายความหรือหาทางสื่อสารให้เข้าใจถูกต้องก่อนที่จะมีการเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งสมาคมฮากกานครสวรรค์ได้เล็งเห็นความสำคัญตรงนี้จึงได้พยายามที่จะสืบสานและสืบทอดวิถีวัฒนธรรมของจีนฮากกาให้คนฮากกาและคนทั่วไปได้รับรู้อย่าง

ถูกต้อง ดังจะเห็นได้จากที่สมาคมได้พยายามเผยแพร่ข้อมูลของจีนฮากกาผ่านทางเอกสารและหนังสือของทางสมาคม เว็บไซต์ของสมาคม และในงานสืบสานประเพณีและศิลปะการแสดงของคนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยสมาคมฮากกาและคนฮากกาหวังเป็นอย่างยิ่งว่ามรดกทางวัฒนธรรมที่บอกเล่าความเป็นตัวตนเหล่านี้ของพวกเขาจะยังคงอยู่สืบไปในอนาคต

Hakka Nakhon Sawan Association: Continuation and transmission of Hakka Chinese cultural practices

Introduction

In Thailand, people of Chinese descent include various ethnic groups such as Teochew, Hokkien, Hainanese, Hakka, and Cantonese. However, many people are unfamiliar with the term “Hakka Chinese” and may only recognize “Hakka” when referred to as “Ke-jia”. The term “Ke-jia” for Hakka was popularized by Professor Worasak's book, Ke-Jia is Hakka, first published in 2003. Since then, there has been an increased awareness of the term ‘Hakka’ among certain individuals, particularly those of Hakka or Ke-jia descent, who have shown a heightened interest in researching their ancestral history. This interest aligns with the global trend of promoting the preservation of linguistic and cultural diversity among various ethnic groups. Nevertheless, many people remain unaware of “Hakka Chinese” due to the limited ongoing scholarly work on the subject.

The origin of the Hakka

Mr. Chamnarn Phichetphan and Mr. Somchai Phichestphan (2018) highlight that China boasts a history extending over 5,000 years. Approximately 5,000 years ago, China’s civilization flourished in the Yellow River Basin, or Dongnguan, in the northern part of the country, spanning 4-5 counties near present-day Beijing. However, the term ‘Han’ was not used to describe the Chinese people until the rise of the Han Dynasty. It was during the Han Dynasty, from 9 CE (or in Buddhist Era terms, from 337 to 552 BE), that China officially became known as the ‘Han Empire’. This period, beginning over 2,000 years ago, marked the era when the Chinese began referring to themselves as “Han people”, irrespective of their dialect. All were identified as “Han Chinese”.

The Han Empire's prosperity led to continuous territorial expansion, which necessitated ongoing warfare. This expansion resulted in the relocation of Han combatants from the central lands to the southern regions, where they integrated with the local population. Han Chinese non-combatants also migrated to escape war or the hardships caused by power struggles or territorial expansion.

Migration to the south was widespread, with many traveling along river routes due to their convenience compared to other forms of travel like horseback or on foot. Consequently, most migrants settled in the Fujian or Hokkien Provinces, which were relatively close to the Yellow River Basin.

Those migrating from the Yellow River Basin or Dongnguan, whether warriors or non-combatants, were considered newcomers in areas already occupied by local inhabitants. The local Chinese referred to them as "Ke-jia" in Mandarin, meaning "visitor" or "guest". In their language, they were known as "Hak" or "Hakka". Some Western sources suggest that the term 'Hakka' originates from Cantonese, where newcomers were called "stranger" or "guest family". This term is noted in an English textbook, which states that "Hakka is a Cantonese term meaning 'stranger' or 'guest family'."

In Thailand, the Hakka people are known as "Ke-jia", as referred to by the Teochew Chinese, while others globally recognize them as "Hakka" but may not be familiar with the term "Ke-jia". The term "Hakka" signifies "visitor", "guest", or "guest people", indicating that these individuals were newcomers rather than original inhabitants. This term differentiates between "visitors" and "original inhabitants" in areas where there were no pre-existing residents.

The term "Hakka" denotes that these individuals are not a distinct ethnic group per se but a designation for all groups, clans, or ethnicities that arrived later in areas

already occupied by others. As these newcomers settled together, they formed a unified Hakka ethnicity, adapting their lifestyles and developing a shared culture and language.

Even as the Hakka moved to different locations, they retained their identity as “Hakka”, reflecting their status as “visitors” or “guests”. Thus, the designation “Hakka” does not denote ancestral origin or birthplace but rather a continued identity as “guests”.

The term “Hakka” has been used since the early migrations from the Yellow River Basin. However, it was not formally adopted until the Qing Dynasty (1644–1912), when the Manchus ruled. During the early Qing period, following the Ming Dynasty’s fall, the Qing Dynasty declared Fujian and Guangdong Provinces as restricted zones to prevent further Ming attacks. After 40 years, the Qing Dynasty permitted resettlement in these regions in 1684 (2227 BE). Despite initial reluctance, monetary incentives for settlement led to a significant influx of Hakka settlers. Consequently, the Hakka population in Fujian and Guangdong grew substantially, and the term “Hakka” became officially recognized due to the registration process that did not specify the Hakka’s exact origins but used their traditional designation.

Hakka ancestors in Thailand

Mr. Chamnarn Phichetphan and Mr. Somchai Phichestphan (2018) highlight that after China’s defeat in the First Opium War (1839-1842, 2382–2385 BE) and the subsequent cession of Hong Kong to Britain, China was forced to open its major ports as free ports. At that time, China’s naval capabilities were inferior compared to Britain’s steam-powered warships with large-caliber guns. Western colonial powers and Japan had adopted steamships for passenger, cargo, and military purposes, further highlighting China’s naval shortcomings. As a result of these defeats, China ceded Hong Kong, Kowloon, Macau, and Taiwan to foreign powers and opened its ports for foreign ships.

This facilitated the movement of passengers, cargo, and warships, making travel for the Hakka ancestors to Thailand more feasible, despite the high cost.

Many Hakka ancestors traveled to Thailand on steamships, directly from the port city of Shantou to Bangkok, while some disembarked at other Thai ports. Others undertook multi-leg journeys, traveling first from Shantou to Hong Kong or other ports. Some traveled by canopy boats from Moiyan (Meixian) to Macau before continuing to Thailand, or took routes through Vietnam, Laos, and other regions.

Thailand's proximity to China, with southern China bordering Vietnam, Laos, and Myanmar, made overland travel possible but arduous. Sea travel, facilitated by steamships offering direct routes from Shantou to Thailand or via Macau and Hong Kong, was more convenient. Over the past 200-300 years, large numbers of Chinese immigrants, including Teochew, Hainanese, Yunnanese, Hokkien, Cantonese, and Hakka, have settled in Thailand.

One Western document states that Thailand has received more Chinese immigrants than any other country, with Chinese and Thai-Chinese people comprising over 14% of the population. This figure contrasts with other Western sources that report Chinese and Chinese Singaporeans making up 90% of Singapore's population. The discrepancy arises because Singapore's 90% reflects the percentage of Chinese residents, while Thailand's 14% represents a larger absolute number of Chinese due to Thailand's greater overall population.

Thai documents suggest that Hakka people have been in Thailand since the Sukhothai period, while English documents indicate Chinese presence in Thailand from the Ayutthaya period (1350–1767). During this era, Thailand engaged in trade with various countries, including China, Vietnam, India, Japan, Persia, Portugal, Spain, the Netherlands, and France.

Frequent wars during the Qing Dynasty led to continuous Chinese migration to Thailand, facilitated by steamship routes operated by the British, Portuguese, Dutch, and Japanese. The Thai were generally more welcoming to Chinese, Vietnamese, and Indian migrants compared to Western colonizers, who were seen as threats.

The initial Chinese immigrants to Thailand were predominantly young men. Over time, many formed families with local Thai women, leading to a significant population of Thai-Chinese descendants. During the latter part of the Taiping Rebellion, rebel forces fled through Laos into Thailand, prompting the “Haw Wars” (1865-1890), which significantly reduced Chinese migration to Thailand. Despite this, migration continued, particularly through Chanthaburi. At the beginning of King Rama V's reign (1868–1910), despite the ongoing Haw Wars, Thailand saw substantial development, including extensive construction projects like railways and canals. The first railway line, from Bangkok to Ayutthaya, required a large labor force, leading to a continued influx of Chinese immigrants.

Hakka ancestors who migrated to Thailand or elsewhere are referred to as the “first generation”. Their children are the “second generation”, their grandchildren the “third generation”, and so forth. During the first generation’s migration, China faced numerous internal conflicts and wars, causing severe hardship and economic difficulties. The Hakka ancestors did not passively wait but sought better opportunities wherever they could find them. Despite being far from home, they supported their families in China financially and dreamed of reuniting. While some managed to return, others could not due to distance or other reasons, but the hope of returning remained strong. Some even considered their children born in Thailand as born in China, hoping to return together. Unfortunately, this hope often went unfulfilled.

When the first generation achieved success in Thailand, they supported and encouraged their relatives to join them, as well as fellow Chinese, especially Hakka. Over

time, despite periods of peace and economic improvement in China, opportunities abroad remained attractive. Thus, Chinese continued to migrate to other countries, including Thailand, driven by the success and support of their relatives abroad. The level of success among the first generation varied; some were highly successful and could provide substantial assistance, while others offered what they could. Regardless of their success, they all sent money back to support their families in China, adjusting the amount according to their financial situation and circumstances.

Hakka Nakhon Sawan: The founding of the association

Figure 1 The Hakka Association of Nakhon Sawan

The Hakka Association of Nakhon Sawan (2013) provides the following account of its founding: In 1945, the Hakka Chinese (Ke-jia) of Pak Nam Pho came together to establish the Pak Nam Pho branch of the Hakka Chinese Association. This formation was pivotal, laying the groundwork for the future unity and solidarity of the Hakka Association of Nakhon Sawan.

In July 1947, the Hakka community of Pak Nam Pho was pleased to receive assistance from Mr. Jurin Lamsam, a Hakka descendant with a business in the Pak Nam Pho Market. Recognizing the community's need for land to build a permanent association building, Mr. Lamsam generously offered to sell a plot of land, which is now the association's current location, at a favorable price. He also donated the building of "Thanyaphon Lamsam Forestry Company Limited" to the association without cost or conditions.

Following the acquisition of land, the association's committee appealed to the Hakka community for contributions to fund the construction of a permanent building. The fundraising effort was met with enthusiastic support, and the construction of the building proceeded smoothly. Although the structure was a two-story wooden building rather than a reinforced concrete one, it was both grand and dignified. This building became the first permanent structure of the association and a point of great pride for the Hakka community of Pak Nam Pho, a testament to their unity and solidarity.

On March 22, 1996, the Hakka community of Pak Nam Pho celebrated the formal establishment of the "Hakka Association of Nakhon Sawan". Despite the deterioration of the original building, subsequent generations of Hakka in Pak Nam Pho came together to fund a new construction. They received substantial support from Hakka individuals nationwide, private organizations within the Pak Nam Pho Market, and other supporters of the Hakka community. This collective effort culminated in the completion of a new, three-story reinforced concrete building in 2000. The new building stands as a symbol of the dignity and unity of the Pak Nam Pho community.

The continuation and inheritance of Hakka Chinese cultural practices in Nakhon Sawan Province

1. Performing Arts

Figure 2 Lion Dance of the Hakka

The Golden Lion of the Hakka in Nakhon Sawan, formerly known as the Hakka Chinese Lion, represents an artistic tradition deeply rooted in the Hakka heritage, descending from the ancient Han people and preserved over thousands of years (Hakka Association of Nakhon Sawan, 2001).

Originally, the lion dance was an exclusive performance within the imperial palace, reserved for the royal family and high-ranking officials, as the lion was considered an auspicious creature associated with the emperor. Eventually, the emperor permitted the performance to be shared with the general populace. Over time, martial arts techniques for self-defense were incorporated into the lion dance.

Historically, the Hakka lion was believed to be a royal gift from the emperor, symbolized by the Chinese character “ 王 ”, pronounced “Wang” in Mandarin and “Wong” in Hakka (Ke-jia), which signifies the emperor or the king.

Today, the Hakka lion dance is rare, primarily found in regions of China where Hakka communities reside, such as Guangdong Province. In Thailand, it is present only in Nakhon Sawan, Uthai Thani, and Phitsanulok Provinces. In Pak Nam Pho, Nakhon Sawan, the Hakka lion has been a part of the Chao Pho Chao Mae procession for over 80 years.

The limited spread of the Hakka lion dance can be attributed to the rigorous training required historically. Practitioners needed a background in martial arts, and instruction was typically passed down only to descendants. Additionally, crafting the lion head was a skill reserved for masters, and traditional methods were complex and strictly followed. The deep respect the Hakka people held for their teachers prevented deviations from established practices, contributing to the limited proliferation of the Hakka lion dance compared to other Chinese communities.

Historically, the Hakka lion was considered auspicious. Its presence at a location was seen as a good omen, and homeowners would even request lion mane hair for protection and family blessings. This belief persists today, with lion heads being regarded as protective symbols, akin to the stone lions commonly placed in front of Chinese homes.

Currently, the Hakka lion in Pak Nam Pho, Nakhon Sawan, has been aesthetically enhanced while preserving its traditional form. The lion dance has integrated modern techniques with its ancient performance style. The Hakka Association of Nakhon Sawan is dedicated to preserving the Hakka lion dance as a symbol of the Hakka people and maintaining the tradition of the Chao Pho Chao Mae procession.

2. Culinary Arts

Figure 3 Culinary Arts

Mr. Chamnan Pichetsuphan and Mr. Somchai Pichetsuphan (2018) highlight the ingenuity and meticulous craftsmanship of the Chinese people. Regardless of what they produce, their goal is to ensure that it is beautiful, durable, and functional. Historically, Chinese products such as silk, ceramics, tea leaves, and herbal medicines have been renowned for their high quality, and Chinese cuisine is celebrated worldwide.

The high quality of Chinese products is rooted in the historical governance of China by emperors. Items used by the emperor had to meet the highest standards, and those who crafted these items were meticulous in their work. This emphasis on quality extended to the possessions of nobles and military leaders, and wealthy merchants and affluent individuals also sought fine goods. As a result, China produced many high-quality items that gained popularity abroad. The extensive maritime activities of the Chinese facilitated the spread of these products, and the Silk Road, named after Chinese silk, connected China to Europe.

Each Chinese ethnic group has distinctive culinary practices, with various cuisines appealing to tastes around the world. Thus, Chinese food is ubiquitous, with Chinese restaurants present in every Chinatown globally.

Chinese cuisine is often hailed as among the most delicious, appreciated by people of diverse nationalities. However, Hakka cuisine is sometimes considered less flavorful compared to other Chinese cuisines. This perception may be influenced by the Hakka people's historical and environmental conditions.

About a thousand years ago, the Hakka were among the few Chinese ethnic groups residing in mountainous regions due to their later arrival and resistance faced in the plains. During the Punti-Hakka Clan Wars (1855–1867), the Hakka retreated to the mountains, where they built fortified homes to endure invasions.

Mountainous living-imposed challenges such as cold weather, limited agricultural and livestock production, and scarce food resources. Seafood was unavailable due to

distance, and economic opportunities were limited compared to the river valleys, which were centers of trade. Consequently, the Hakka were poorer than other Chinese groups living in more fertile areas. Hakka women engaged in farming, leaving little time for elaborate cooking. As a result, Hakka cuisine prioritized sustenance over complexity, leading to fewer renowned dishes compared to other Chinese ethnicities. Notable Hakka dishes include chicken boiled in liquor (Keijiou), salt-baked chicken (Yam Guk Ge), and stuffed tofu (Yong Tau Foo).

The cold climate of the mountainous regions necessitated food preservation techniques. Hakka dishes often originated from the need to store food, such as drying vegetables for year-round use. When drying was insufficient, vegetables were salted to extend their shelf life, resulting in preserved vegetables known as “Ham Choi Gon” or salted dried vegetables. Mei Cai, grown in Meixian, a predominantly Hakka County, is one such vegetable used in the famous Hakka dish “Kau Yuk” (salted dried vegetables with pork belly), which is popular in many Chinese restaurants.

Beans and their derivatives are also integral to Hakka cuisine. Beans, which are long-lasting, can be used to make soups or mixed with glutinous rice to create “zongzi” (rice dumplings). Bean products, such as tofu, are processed into various forms, including soft and firm tofu, which can be stir-fried with meats. A popular Hakka dish featuring tofu is “Hakka Noodles” (Ke-jia noodles) with stuffed tofu, widely available in Chinese restaurants.

In addition to bean-based dishes, rice (both regular and glutinous), wheat, taro, and potatoes are common in Hakka cuisine. Livestock such as cattle, buffalo, pigs, ducks, chickens, and freshwater fish are also used, with some meat products being salted for preservation. Notable Hakka dishes made from these ingredients include “Yam Guk Ge” (salt-baked chicken).

Historically, many first-generation Hakka immigrants in Thailand operated numerous Hakka restaurants, especially around Suan Mali in Bangkok. Today, as the number of first-generation Hakka has declined, the presence of Hakka restaurants has diminished. However, Hakka restaurants are still found in densely populated Hakka communities, including Nakhon Sawan Province.

3. Language

Mr. Chamnan Pichetsuphan and Mr. Somchai Pichetsuphan (2018) explain that China, as a vast country with a large population and numerous ethnic groups, has a rich linguistic diversity. Each ethnic group speaks its own language, including Mandarin, Cantonese, Hokkien, Teochew, Hainanese, and Hakka.

The Hakka people, though numerous, are dispersed across various provinces and are not concentrated in a single area. They predominantly inhabit mountainous regions, contributing to significant variations in their spoken language. The vastness and isolation of these regions lead to considerable divergence in Hakka dialects, with the language having twelve primary accents and six additional sub-dialects. Interaction with other Chinese ethnic groups, such as the Teochew, has led to the development of new linguistic forms and accents. For instance, Hakka speakers near Teochew Chinese may develop a dialect influenced by Teochew. Similarly, when Hakka people migrated to Thailand, their language mingled with Thai, potentially making mutual understanding challenging among Hakka speakers.

In Thailand, most Hakka immigrants originate from various districts in Meizhou, Guangdong Province. This raises the question of why the Hakka come from Guangdong Province rather than a distinct Hakka Province. The explanation is that there is no separate Hakka Province in China. The Hakka, originally Han Chinese, became known as Hakka after migrating to Fujian and Guangdong provinces, with their identity solidified

during the Qing Dynasty. Despite their large presence in Meizhou, Guangdong, Hakka people were not referred to as Cantonese but retained their distinct identity.

Within Meizhou, Hakka dialects vary between those spoken in high mountainous areas and those in lower regions. The language of the high mountains is known as 'Shim Shak' (where "Shim" means deep and "Shak" refers to Hakka or Kejiahua), while that of the lower hills is termed "Pan Shan Shak" (where "Pan" means half and 'Shan' means hill).

In Thailand, the majority of Hakka people speak either Shim Shak or Pan Shan Shak, with fewer speaking other dialects. It is common for descendants of Hakka in Thailand to inquire whether someone speaks Shin Shak or Pan Shan Shak, as familiar words may differ between dialects.

The Hakka lifestyle has evolved significantly, with many now residing on flatlands rather than exclusively in mountainous areas. Traditional Hakka dwellings are still present in mountainous regions, but the Hakka identity increasingly persists through language and cultural associations rather than living conditions.

However, the preservation of Hakka identity is increasingly challenged. Many Hakka descendants abroad struggle to speak the language, and in China, the promotion of Standard Mandarin is leading to the gradual decline of regional languages, including Hakka. As ethnic groups learn Mandarin more extensively, other languages are likely to diminish over time.

In Thailand, Hakka people are found in almost every province, with nearly 40 Hakka associations established across Bangkok and other regions. Initially, association presidents often did not speak Thai fluently, as they primarily spoke Hakka. Today, some presidents no longer speak Hakka, although some can still sing traditional Hakka songs, such as San Koe. Many current association presidents are from the second generation of

Hakka immigrants, and the third generation—whose parents or grandparents were born in Thailand—may not be familiar with the Hakka language.

Summary

Ethnic identity plays a crucial role in distinguishing one ethnic group from another. While some groups are visibly distinct based on external characteristics, such as appearance (e.g., those from India, Europe, or Africa), this provides only a broad classification. To gain a deeper understanding of a specific ethnic group, it is essential to consider the name the group uses for itself. Additional indicators include the spoken language, shared historical consciousness, traditions, performing arts, cuisine, traditional lifestyles, transmitted teachings, and origin narratives. These elements collectively define the group's identity. If outsiders misidentify the group, it is important to clarify, explain, and communicate accurately to prevent misrepresentation.

The Hakka Association of Nakhon Sawan acknowledges the importance of preserving and promoting the Hakka Chinese cultural heritage accurately. This commitment is reflected in their efforts to disseminate information about Hakka Chinese culture through association documents, books, the association's website, and cultural events that showcase Thai-Chinese traditions and performing arts in Nakhon Sawan Province. The Hakka Association, along with the Hakka community, aspires to ensure that this cultural legacy—representative of their identity—continues to endure for future generations.

那空沙旺客家会馆：延续和传承中华客家文化

前言

泰国华裔包含许多华裔群体，如潮州人、福建人、海南人、广东人等。提到“哈嘎人”，也许大多数人都不太熟悉，但只要一说“客家人”，人们马上就能明白。Worasak 老师的书《是哈嘎人，是客家人》于 2003 年首次出版，并持续印刷。使得“哈嘎”一词被部分哈嘎人或客家人熟知，再加上促进和维护世界各民族语言文化的多样性的潮流，他们对研究祖先的历史产生了浓厚的兴趣。尽管如此，由于关于中国哈嘎人的著作十分稀缺，所以世界上仍有许多人不知道“中国哈嘎人”。

客家的起源

关于客家的起源，Chamnan Pichetpan 和 Somchai Pichetpan（2018）指出，中国有 5000 多年的历史，这 5000 年来，中国飞速发展，诞生了黄河文明或中原文明，即中国的北部，如今是北京附近的四五个省份。即便如此，中国人并没有在此时自称为“汉人”，随着中国不断发展，公元前 206 年至公元 9 年之间建立了汉朝（佛历 337-552 年），中国人才自称为“汉人”，距今已有将近 2000 年的历史。

从那时起，中国人便称自己为汉人。随着汉朝经济繁荣发展，汉朝的疆域也在不断扩张。疆土的扩张需要持续进行战争，这使得一群汉族战士从首都被派出南下，与当地人生活。因争权或国土扩张引发的战乱也给普通民众带来了灾难，他们

为了逃避战乱和饥荒渡江南迁。除此之外，一部分平民百姓也移居到此，躲避战乱。

汉人渡江南迁，分布范围广阔，但大多数都是沿着河流迁徙的。因为水路较骑马或步行更为方便，因此，大多数移民集中在福建省或闽南。因为这里有水路，交通便利，而且距离黄河流域不远。

从黄河或中原来的移民，无论他们是将士还是平民，对于原土著居民来说他们都是外来者。因此，当地人用普通话称之为“客家”，意思是“客人”或“客座”，用他们的方言称之为“哈”或“哈嘎”（许多西方书籍中提到“哈嘎”一词为广东话，广东人称新来的人为“陌生人”；或“访客家庭”。在他的著作中用英文写道：“Hakka is a Cantonese term which means ‘陌生人’ 或‘客人”，“泰国人按照潮州人的称呼称 “哈嘎”，为“客家人”，但人们通常只知“哈嘎人”一词，并不知道“客家人。”

“哈嘎”的意思是“客人”、“客户”或“来访者”，很明显，不是原土著人、是新的外来者。为了与当地原土著人民加以区分，他们称自己为“访客“、“客人”。当然，如果没有“本地人”就没有“外来者“一说。

“哈嘎”一词还表示，“哈嘎”不是分割出来的独立群体，也不是一个民族，而是每个群体、每个民族中的“外来者“的总称。

后来者成为“客人”或“客户”，他们聚集在一起时，这个群体被称为“哈嘎”。当这群体共同生活在同一个地方时，生活方式等受地理人文等各方面的影响发生了巨大的变化，形成了相

同的文化和语言。与此同时，一个特殊的群体随之产生，他们便是汉族的一个分支----客家人。

客家团体的意思是“客人”、“访客”或“客户”，它显然不是本地人。无论他们迁徙到哪，他们仍然是客人，而不是本地人。因此，他们被称为“客家人”，这并没有表明他们的祖先和出生地。无论他们走到哪里，他们仍然是“客人”、“客户”。客家人主要聚集地在广东省。但客家人仍是客家人，不会成为广东人。

客家人的祖先源自中原，是从中原迁徙到南方，早期就有人把他们称为“客人”、“客户”，但直到清朝时期，在 1644 至 1912 年间（佛历 2187 年至 2455 年）满族统治时期，才被正式称为“客人“，这是因为清朝初期，满人刚从明朝手中夺取政权，无力抵抗，只好一路撤退，撤退到福尔摩沙群岛（今台湾）。清朝随后宣布，靠近福尔摩沙岛的福建省和广东省边境地区为禁区，禁止一切人居住。为防止明朝势力再次回来攻打清朝，直至四十多年过去，清朝才确信该地区已安全，并确保人们可以免受明朝军队的袭击。因此，在 1684 年（佛历 2227 年），人们才被允许在该地区居住，但回来居住的人数甚少。因此，清朝不得不通过发放资金鼓励人们来这里居住。这引来了大批群体来此定居，其中便有大量的客家人。其实，在禁区之外的福建、广东省，已有大量的客家人居住。

之后，政府发放资金鼓励人们进入此禁区，但必须注册登记，但是无法确认客家人得籍贯。至此，只能使用“哈嘎”一名来表明他们得身份进行注册登记，“客家”一词从此被正式使用。

在泰国的客家先民

Chamnan Pichetphan 和 Somchai Pichetphan (2018) 在《泰国客家先民的历史》中指出：1839 年至 1842 年间（佛历 2382 年至 2385 年），中国输掉了与英国的第一次鸦片战争，导致香港被割让，中国重要港口也被开放为自由港。当时中国十分落后，仍在使用帆船，而英国人已经将汽船改装为配备有大炮的战舰。在那段时间，西方列强的船只包括日本在内都是汽船。有客船，有货船，还有军舰，中国海军能力较差，导致其遭到追击，被迫多次对外战争，而中国屡屡战败，便不得不将香港、九龙、澳门、台湾等拱手让人，中国的港口城市也不得不对外自由开放，导致外国人的客船、商船和军舰出入自如。因此，客家先民从中国到泰国的旅途变得很轻松。即便如此，其费用也相当高。

客家先民主要是乘轮船前往泰国，从港口城市汕头直接前往曼谷。他们中的一些人可能会去泰国的其他港口，一些人可能经过好几个地方之后才从汕头到达香港或其他港口。也有一些人从梅县乘船到澳门，然后再前往泰国。他们中的一些人可能会顺着河经过越南、老挝等国最后才到达泰国。

泰国和中国相距不远，中国南部与越南、老挝和缅甸接壤。过去的 200-300 年里，有很多潮州人、海南人、云南人、福建人、广东人、客家人等移民泰国。对于这些移民而言，陆路漫长且出行艰难，虽然仍然是可取的。但是走海路更方便，可以从汕头坐船直接去泰国，也可以经过澳门或香港再到泰国。

一份西方资料显示，泰国华人的人数比世界上任何一个国家都多，华人、华裔占泰国人口比例的百分之十四。该资料

还显示，华侨和新加坡华裔占新加坡人口的百分之九十，这让很多人感到好奇。为什么华侨、华裔新加坡的比例高达百分之九十，而泰国只占百分之十四，却是世界上最多的呢？因为新加坡人口总数较少，华人占比高，而泰国总人数多，华人占比低。但仅论华人数量，泰国华人数量远超新加坡。

泰语资料有提到，客家人从素可泰时期就开始生活在泰国，但英文资料显示，有证据表明中国人从大城时期就开始在泰国生活（1893-2310 年），因为当时泰国与中国、越南、印度、日本、波斯、葡萄牙、西班牙和荷兰、法国等国进行贸易往来。

清朝战争频发，中国移民陆续进入泰国。英国、葡萄牙、荷兰和日本的轮船络绎不绝地经过泰国，中国人移民的数量也随之增加，因为西方殖民对泰国有威胁，所以泰国人更欢迎中国人、越南人和印度人等亚洲人。

早期居住在泰国的华人大多是年轻人。长期居住后，他们与泰国人组建家庭，诞生了华裔群体。

太平天国运动结束，叛军从老挝逃到泰国。1865 年至 1890 年间（佛历 2408-2433 年），泰国不得不发动驱逐战争，称为“霍人战争”。移民泰国的中国人也因此锐减，尤其是移民到尖竹汶府的人，但仍然有部分人选择移民。虽然镇压霍人的战争还未完全结束，但自拉玛五世国王统治初期 1868 年—1910 年（佛历 2411-2153 年），从 1868（佛历 2411 年）起，泰国已经有了很大的发展，政府开展了很多公共建设，既修建铁路又开凿运河，开通了泰国第一条铁路线路：曼谷-大城府线，这便需要大量劳动力。之后，中国人便不断涌入泰国。

客家先民出生在中国，后迁徙到泰国或其他国家。我们称之为“第一代”，第一代的孩子称为“第二代”，第二代的孩子称为“三代”，接着是第四代、第五代……以此类推。

当第一代中国先民来到泰国或前往其他国家时，中国正在发生战争，包括内部战争和对外战争。人民生活困难、食物匮乏、民不聊生，在这样的情况下客家先民并没有坐以待毙。他们仍旧努力生存、追求进步，争取更好的工作机会。无论他们离家多么遥远，他们都不会忘记中国的父母和家人。他们通过工作获取了钱财，就会把钱寄回家中，供家人维持生计，他们一直都梦想着总有一天能够回到祖国母亲的怀抱。有些人回去了，有些人却因为相隔遥远或其他原因没有机会回去，但在每个人心中都怀着回到祖国怀抱的梦想。他们会告诉自己的后代他们是中国人，希望将来有一天能一起回到中国，很遗憾的是，他们的希望并未实现。

客家第一代先民在泰国事业有成时，也会鼓励亲戚来泰国工作。即便是没有血缘关系，来自不同的民族，但同样身为中国人，他们都会给予帮助和支持。但如果是客家人，他们更会倾尽全力帮忙。

后来中国战乱已平，人们的生活也逐步步入正轨，但外出谋生仍旧是一个不错的选择。因此依旧有源源不断的中国人涌入国外工作、涌入泰国。很多人得知自己周围的亲友在他国大有所为，他们也萌生了出国求财的念头，导致越来越多的人流向他国。

来到泰国的第一代先民都取得了不同程度的成功。有些非常成功，能够为同代人提供很多帮助，有些则不太成功，只

能提供少量的帮助。但每个人有收入后，都会把钱寄去中国帮助家，而钱的多少则取决于他们的经济地位和生活条件。

那空沙旺客家会馆：建立

《那空沙旺客家会馆》2013 年（佛历 2556 年）提到，1945 年（佛历 2488 年）北榄坡的客家人聚集在一起商议成立泰国客家会馆北榄坡分馆，这是那空沙旺客家人凝聚力量地非常重要的开始。在接下来的时间里，那空沙旺客家会馆便逐步开始修建活动。

1947 年（佛历 2490 年）7 月，是北榄坡客家人值得庆贺的日子。一位有客家血统名为 Jurin Lamsam 的先生，此人在北榄坡市集拥有一家私营企业，他得知北榄坡客家同胞希望获得一块土地，用于修建北榄坡客家会馆。他以非常优惠的价格出售，还将 “Thanyaphon Lamsam 林业有限公司”办公楼无条件赠予该会馆作为其资产。

取得土地所有权后，会馆委员会邀请北榄坡客家兄弟姐妹共同捐款修建会馆永久大楼。每个人都尽己所能贡献财物，对此事尽心尽力。这使得资金筹集工作异常顺利，随后会馆永久大楼竣工。虽然是两层木质建筑，并非钢筋混凝土建筑。但建筑风格却很大气、优雅。可以说，这是会馆的第一座永久性

建筑，是北榄坡客家兄弟姐妹的骄傲。这次成功体现了北榄坡客家兄弟姐妹团结互助的优秀品质。

1996 年（佛历 2539 年）3 月 22 日，当北榄坡客家弟兄姐妹拿到成立“那空沙旺客家会馆”许可证时，大家都欣喜若狂。这座会馆大楼服务了北榄坡客家兄弟姐妹半个世纪，直至今日，已破旧不堪，难以使用。但是在新一代客家兄弟姐妹的共同帮助下，他们贡献资金，北榄坡市集私营机构、以及北榄坡客家兄弟姐妹的好友，也加入了捐款队伍中，新大楼才得以建成。当然，新大楼的建成不仅取决于北榄坡客家人的共同努力，我们也得到了全国各地客家兄弟姐妹的大力支持。 2000 年（佛历 2543 年）新的会馆大楼建成，一栋 3 层的钢筋混凝土建筑屹立在北榄坡市内，彰显客家人守望相助崇尚团结地美德。

那空沙旺客家文化的延续和传承

1. 表演艺术

客家金狮或者我们过去所说的客家狮。那空沙旺客家会馆中（2001 佛历 2544 年）指出，舞狮艺术是客家人的艺术，是古代汉族舞狮艺术的延续，传承了汉族几千年的历史文化。

舞狮最初是在皇宫内进行的。仅限皇室和高级官员（据信，狮子是皇帝最威严的动物）。后来，皇帝允许舞狮表演流传到民间。随着时间的推移，武术被运用到舞狮中。

有历史记载，客家狮是皇帝赐予的狮子。这可以从狮子额头上的“王”看出来，在普通话中发音为“Wang”，在客家话中是“皇帝”或“国王”的意思。

客家舞狮现在已经很难欣赏到了，除了中国客家人聚居的地区--广东省外，泰国目前只有那空沙旺府、乌泰他尼府和彭世洛府（其他地区不清楚）还将此技艺保留下来。那空沙旺府客家狮从一开始就加入了本头公妈游神盛会的传统，距今已经有 80 多年的历史了。

客家狮分布不广的原因是过去的舞狮训练强度非常大，且舞者必须有武术基础。再者，他们只会将此技艺传授给自己的后代，不外传。并且，狮子头的工艺只有专门的师傅才能做。而且，制作方法难度极大，必须用古老的传统方法来做，样式也无法改变。过去客家人十分重视这些传统，无人敢违背。这些便是客家狮没有像其他狮那样广泛传播的原因。

古代，客家狮被认为是瑞狮。不管去到哪里，屋宅的主人都会认为这是一个吉兆。他们甚至请求得到狮子颈毛来祈求神灵的庇佑。今天仍然有人坚持这种信仰和传统。另外，狮头在过去可以起到镇宅的作用，所以中国人喜欢家门前摆放石狮子。

如今，那空沙旺北榄坡的客家狮已对其狮头的样式进行了修改，使其看起来更加华丽。但它仍然保留了其大部分的原始形态。此外，人们还将古典舞狮与现代技术结合并进行改编。那

空沙旺客家会馆有意保留客家舞狮艺术作为客家人的象征，并永远保持本头公妈游神盛会的传统

2.客家美食

Chamnan Pichetphan 先生和 Somchai Pichetphan 先生(2018 佛历 2562 年） 表示，中国人的思想和生产都是周到细致的。无论生产什么产品，他们都尽力使其美观、耐用且实用。中国的物资自古以来就享有盛誉，如丝绸、瓷器、茶叶、草药等。尤其是中国的美食闻名全世界。

据了解，中国产品质量好，是因为过去中国的统治者是皇帝。皇帝用的物资一定是最好的。那些为皇帝制造物品的人必须一丝不苟。既然皇帝的物资是最好的，那么武将、统帅们也必须有好的物资。就算达不到帝王物资那样的极品，但也一定是极好了，有钱的富商也想用好东西。因此，中国制造的产品具有非常高的质量。当中国生产的产品销往国外时，大受欢

迎。过去，部分中国人远渡重洋，售卖带去的产品，为中国的商品打开了知名度。后来便有很多中国人航海出国，进行商品贸易。当然，中国商品通过陆路进口到国外的数量也相当可观。后面丝绸之路也由此诞生，该路因中国丝绸制品而得名，远至欧洲。

中国每个民族都有其烹饪风格，每个民族都有自己的美食佳肴。满足了不同国籍、不同语种的外国人的口味。因此，中国食品可以销往世界各个国家，各个国家的唐人街也都会有中餐厅的身影。

有人说，中国菜最好吃。每个国家、每个语种的人们都喜欢吃。在所有的中国菜中客家菜味道鲜美，但却无法与中国其他民族的食物相媲美，这样的说法必须考虑到客家人的工作和居住特点。

可见，在过去，大约 1000 年前，中国所有民族中，只有客家族，居住在山里。因为他是后来加入的，想要像其他民族一样生活在平原上，却遭到反对，从而引发了接连不断的战争。后来在 1855 年至 1867 年发生了一场持续了 12 年的大战。西方人称这场战争为“ Punti – Hakka Clan Wars”，客家人几乎全部撤退到山里。即便如此，他们还是遭到入侵，不得不建造坚固的房屋才能继续留在山上。

山上寒冷的天气使得客家人不能常年种植农作物和饲养动物，食物来源有限。因为路途遥远，海鲜更是根本没有。因为山上偏僻没有社区，所以做生意也没有门路。大多数人居住在平原流域，有市场可以做买卖，还有酒店，供路人住宿以及其他服务，例如出租船只等。

由于食物供应有限，生产时间短，天气寒冷，无法做生意，客家人比其他没有住在山里的民族更贫穷。因此，客家妇女不得不耕种。她们没有太多时间烹饪食物。因此，客家妇女必须先尽最大努力找到可以饱腹的食物，然后才能考虑像其他民族一样制作美食。尽管如此，客家人特色美食虽然不多，不过还是有一些广为人知的名菜，比如姜酒炖鸡、盐焗鸡、豆腐酿等。

从这些我们可以看出，由于客家人居住在山区，天气寒冷，保暖的衣服便成了客家人生活的必需品。因此许多客家人从事裁缝工作。然而，由于天气寒冷，这使得客家人成为了中国唯一一个吃狗肉的民族。因为他们相信狗肉可以御寒。如今，客家人已经不再需要用狗肉来御寒了，所以客家人吃狗肉的情况也越来越少，在他国的客家后裔也已不再流行吃狗肉了。

客家人喜欢吃的另一种食物是田鸡肉，田鸡在山中极易找寻，所以深受客家人的厚爱。然而，田鸡却很少出现在中国其他民族的食谱中。但由于蛙肉味道鲜美，如今大受欢迎，在中国食谱和外国食谱中都可见到。

由于山上气温低，不可能进行全年种植和饲养。山上通常会有长时间的降雪天气，因此客家人必须储存食物，供全年食用。有一些菜谱就是在这种情况下诞生的，然而单独把蔬菜晒干并不能储存一年，必须与食盐混合。例如“咸菜干”就是把“梅菜”混合盐晒干后制作而成，达到全年储存的目的。这种”梅菜“的出产地是梅县，是客家人聚集的地方。

“梅菜扣肉”是一道著名的客家菜，其味道鲜美，名扬四海，许多中餐馆都有这道客家菜。

客家还有一种食物是在山区环境下以储存食物为目的而产生的，即豆类食品和豆类加工食品。因为豆类是植物的产物，可以保存很长时间，比如用豆子炖汤，或者与糯米混合，做成粽子。我们知道，豆子还可以加工成各种各样的豆腐，如软豆腐、硬豆腐，然后和猪肉或其他肉类一起炒。客家人最著名的用豆腐做的菜是“客家粉”，里面放酿豆腐。客家人称之为“永泰福”，这道菜中餐馆很受欢迎。

除了豆类食材外，山上居民还可以轻松找到的食材有：大米、糯米、小麦、芋头或山药、糯米、小麦、芋头和山药等。这些都是用来烹饪各种美食和甜品的最佳食材。

客家畜牧如牛、水牛、猪、鸭、鸡、淡水鱼等，都可以用来烹饪。客家人把这些肉类用食盐保存起来，做成美味的食物，这些便成为了客家著名的特色菜，如盐焗鸡等。

第一代客家移民在泰国仍然大量存在。茉莉花园一带有很多客家餐馆。如今曼谷，第一代客家人已是少之又少。客家只剩下第二代客家人（第一代的后代）或第三代（第二代的后代），客家餐馆也逐步减少，但在一些客家人口密集的社区仍有部分客家餐馆保存下来。在那空沙旺，客家餐馆至今仍在营业。

3.语言方面

在语言方面，Chamnan Pichetphan 先生和 Somchai Pichetphan 先生(2018 年佛历 2561 年) 表示，中国是一个人口大国，有多个语言片区，每个语言片区都有自己的口语，如普通话、广东话、福建话、潮州话、海南话、客家话等。他们所说的语言我们有可

能听得明白，也有可能听不明白一部分，也有可能完全听不明白。

客家人分布在不同的省份，并不集中在同一省份。而且，大部分都居住在山里，所以每个地方的客家话或多或少都会有一些语音上的偏差。地域越宽广，距离越远，客家话的发音偏差就越大。据说客家话主要有十二种主要口音和六种次要口音。客家人与其他地区的人在一起生活，就会有新的口音诞生了。例如客家人与潮州人一起生活，客家话与潮州话混合，就会形成一种新的口音。当客家人来到泰国居住时，客家话和泰语混合在一起，到最后，他们可以都会说客家话，但是别的客家人却有可能完成听不懂。

在泰国，大多数客家人都来自广东省梅州市的不同地区。很多时候，我们会疑惑为什么客家人来自广东省，而不是客家省，经调查中国没有客家省，但由于客家人最初是汉人，移民到福建和广东后，形成“客家人”、“客人”或“客户“。客家人诞生于清朝，大批客家人居住在广东省梅州市的山区，所以这里是客家人的聚居地，但客家人并不叫广东人。因为他们有属于自己的称呼“客家人”。

当时，客家人分布在全国各地，有自己的方言，无论他们的口音如何，居住哪个省份，他们都是客家人。没有按照县市名称而分别开。

梅州市是一个大城市，有很多高山，有很多客家人。高山上的客家人和下山的客家人的口音有所区别。高山客家人说的客家口音叫“Shim Khak”（Shim 的意思是“深”，而 Khak 的意思是客家话）。山下客家人说的客家口音则被称为“Pan Sun Khak”（Pan 的意思是“一半“，而 Sun 的意思是”山”）。

居住在泰国的客家人，有讲“ Shim khak” 口音的和 “Pan san khak” 口音的，说其他口音的客家人很少。有时，泰国客家后裔见面时，常常会问自己是“Shim Khak”还是“Pansan Khak”，因为一些熟悉的词听起来像“Shim Khak”口音，又像“Pan san khak”口音。

如今，中国人的生活都发生了翻天覆地的变化，尤其是客家人。因为客家人已经不再住在山里了，其中有相当一部分人像其他人一样生活在平原，尽管有些仍然留在山里。曾经的客家房屋，如今在山里还可以看到。

目前，能代表客家人身份的恐怕只剩下客家话、客家建筑和客家会馆了。国外的客家人也已经越来越少，更何况客家后代已经不会说客家话了，客家人的身份将会逐渐消失。至于中国的客家人，客家话和其他语言也很可能会逐渐减少。因为中国提倡使用普通话的政策，使得中国各族人民学习普通话也多于学习本民族语言。数百年、甚至数千年之后，其他语言也会以同样的方式消逝。

泰国几乎每个府都有客家人的身影，客家会馆如今已有将近 40 个。最初客家会馆成立时，会馆主席泰语说得不太标准，因为他们只会说客家话。而如今，一些会馆主席根本不会讲客家话。但是有的会馆，即使主席不会说客家话，但他们会唱客家山歌。现任客家会馆主席大多是客家第二代继承人，因为阿爸和阿妈都是来自中国的客家人。第三代客家会馆主席，父母都出生在泰国，因此他们很可能连客家话都听不懂。

结语

民族认同感是一个民族重要的精神支撑。一个民族与另一个民族的区别何在，有些群体从外貌上就可以明显看出，比如他们的体型特征、五官，欧洲人或非洲人的外表，但这只是一个广泛的概括。如果你想知道他们属于哪个民族，就必须深入了解。首先可以从民族的名称了解，除此之外，我们还可以从口语、历史认知、传统、表演艺术、饮食、传统生活方式、流传下来的箴言、民族故事等方面进行了解。如果外界对我们有一个错误的认知，我们就应该指出并纠正和解释，而不应该让错误的认知一直持续下去。那空沙旺客家会馆便十分重视这一点，他们努力传承和推广客家文化，让外人对客家人有一个正确的认识。正如会馆如今正努力通过文件、书籍、社会网站和那空沙旺举办传统文化和表演艺术节活动等来推广客家文化信息。客家会馆和客家人衷心希望这种体现客家人身份的文化遗产能够延续下去。

“สมาคมฮากกานครสวรรค์ : วิถีวัฒนธรรมของชาวจีนฮากกาในนครสวรรค์”

1. ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของชาวจีนฮากกาในนครสวรรค์

1.1 ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนฮากกาในนครสวรรค์

ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานของชาวจีนฮากกาในนครสวรรค์นั้น มีผู้กล่าวถึงไว้พอสมควร เช่น สมาคมฮากกานครสวรรค์ (2544 : 80-81) ได้กล่าวถึงไว้ดังนี้ ในภาคเอเชียบูรพาของโลก ปรากฏอยู่ประเทศหนึ่งคือ จีน ซึ่งมีประวัติอันยาวนาน วัฒนธรรมรุ่งเรืองถึง 5,000 ปี เป็นประเทศเก่าแก่ที่สุดในโลก แผ่นดินกว้างใหญ่ไพศาล เนื้อที่ 960 ล้านตารางกิโลเมตร มีพลเมืองมากที่สุดในโลกเกินกว่า 1,200 ล้านคน ประกอบด้วยชนชาติต่าง ๆ เช่น ชาวฮั่น แมนจู มองโก อิสลาม ธิเบต และชนเผ่าน้อยต่าง ๆ ถึง 56 ชนเผ่า ชาวฮั่นเป็นกลุ่มชนใหญ่ที่สุดมีมากถึง 90% ของพลเมืองจีน มีถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ภาคกลางของจีนระหว่างแม่น้ำเหลือง (หวงโห) กับแม่น้ำแยงซีเกียง (ฉางเจียง) เป็นชนชั้นที่มีวัฒนธรรมสูง

สมัยโบราณ ข้าศึกของจีนจะมาจากภาคเหนือและภาคตะวันตก จักรพรรดิฉินซีฮ่องเต้จึงสร้างกำแพงเมืองจีนปิดกั้นการรุกรานของข้าศึก ตลอดประวัติศาสตร์ยาวนานหลายพันปีของจีน ยุคใดสมัยใดที่ประเทศอ่อนแอมีไส้ศึก เป็นเหตุให้ข้าศึกสามารถรุกข้ามกำแพงเมืองจีน บุกเข้ามาทางภาคเหนือของจีนได้ จนกระทั่งถึงหวงเหอ ประชาชนจีนที่ไม่ยอมสยบก้มหัวให้ศัตรูพากันอพยพล่องใต้มาหาถิ่นที่อยู่ใหม่ สร้างอนาคตใหม่ เป็นแขกที่มาใหม่ในสายตาของชาวพื้นเมือง คำที่เรียกว่า “จีนแคะ” หรือคำทั่วไปที่เรียกว่า “ฮากกา” ก็คือ “แขก” หรือ “ผู้มาเยือน” นั้นเอง

ในประวัติศาสตร์ของจีน การอพยพใหญ่ของชาวฮั่นแบบนี้มีถึง 6 ครั้ง เส้นทางการเคลื่อนย้ายค่อย ๆ จากเหนือล่องใต้ และขยับขยายถึงตะวันตก เริ่มต้นจากมณฑลเหอหนาน เหอเป่ย (ปักกิ่ง) ล่องใต้ผ่านหูเป่ย หูหนาน (บ้านเกิดของเมาเซตุง) อันฮุย เจียงซี ข้ามภูเขาอู่อี๋ซัน มาถึงฮกเกี้ยน กวางตุ้งแยกย้ายไปภาคตะวันตกถึงมณฑลกวางสี กุ๊ยโจว เสฉวน ยูนาน เป็นต้น พวกที่มาอยู่ภาคตะวันออก มณฑลฮกเกี้ยน กวางตุ้ง มีส่วนหนึ่งข้ามช่องแคบถึงเกาะไหหนำ อีกส่วนหนึ่งข้ามช่องแคบไต้หวัน ขึ้นเกาะไต้หวัน เป็นพลเมืองไต้หวัน ในปัจจุบันมีถึง 25% ของพลเมืองทั้งหมดของไต้หวัน การแพร่บริเวณกว้างขนาดนี้ ชาวฮั่นพวกนี้กลายเป็น “ชาวฮากกา” จนกระทั่งพ้นทะเลถึงทวีปต่าง ๆ ของโลก ขณะนี้ชาวฮากกาทั่วโลกรวมทั้งในแผ่นดินใหญ่จีนมีเกินกว่าร้อยล้านแล้ว

การเคลื่อนย้ายอพยพใหญ่ของชาวฮั่นในประวัติศาสตร์จีนที่มีถึง 6 ครั้ง มีดังนี้

ครั้งที่ 1 เกิดขึ้น 2000 ปีก่อน ฉินซีฮ่องเต้รบชนะ 6 ประเทศในขณะนั้น รวบรวมแผ่นดินจีนเป็นหนึ่งเดียว ครั้งแรกของประวัติศาสตร์จีน ฉินซีฮ่องเต้สร้างกำแพงเมืองจีน ปิดกั้นข้าศึกทางภาคเหนือและภาคตะวันตกของจีน ขณะเดียวกันส่งทหารอีก 5 แสนคนล่องใต้ พักแรมอยู่ภูเขาอู่หลิ่ง (ภูเขา 5 แห่ง)

ระหว่างมณฑลหูหนานกับกวางตุ้ง ปิดกั้นข้าศึกทางใต้ ราชวงศ์ฉินอยู่ได้ไม่นานก็ล่ม ทหารพวกนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งอยู่ตามพื้นที่เดิมกลายเป็นชาวกวางตุ้ง อีกส่วนหนึ่งล่องใต้ทางกวางตุ้ง เจียงซี กลายเป็นต้นตระกูลของชาวฮากกา

ครั้งที่ 2 เกิดขึ้น ค.ศ.300 สมัยสามก๊ก มีแก๊งผ้าพันคอเหลืองเกิดขึ้น รุกรานทั่วไป แผ่นดินจีนรบรา ฆ่าฟันกันถึง 50 กว่าปี ราษฎรเดือดร้อน ต่อมาข้าศึกจากทางเหนือรุกรานเข้ามาในประเทศ ปกครองแผ่นดินจีน ในประวัติศาสตร์จีนเรียกว่า “5 ชนเผ่ารุกจีน” ชาวฮั่นนับล้านอพยพล่องใต้มาถึงเจียงซี ฮกเกี้ยน ชาวฮั่นพวกนี้อยู่ร่วมกับชาวพื้นเมืองกลายเป็นบรรพบุรุษของชาวฮากกา

ครั้งที่ 3 เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ถัง ราวศตวรรษที่ 7 มีหัวหน้าเกษตรกรชื่อ หวงเฉา นำเกษตรกรรุกขึ้น ต่อต้านรัฐบาลกลางของราชวงศ์ถัง ทำให้แผ่นดินจีนแตกแยกเป็น 10 ชาติ ชาวฮั่นอพยพลี้ภัยอีกครั้ง เส้นทางลี้ภัยแยกเป็น 2 สาย สายแรกเข้ามณฑลฮกเกี้ยน มาตามแม่น้ำหานเจียงจนถึงแต้จิ๋ว อีกสายล่องใต้ข้ามภูเขาหนานหลิ่งมาถึงฮุ้ยจู หม่อยจู พวกนี้อยู่ระหว่างตะวันตกของฮกเกี้ยน ตะวันออกของกวางตุ้ง ภาคใต้ของเจียงซี บริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมนี้เป็นที่อยู่อาศัยหลักของชาวฮากกาจนถึงปัจจุบันนี้

ครั้งที่ 4 เกิดขึ้นสมัยท้ายราชวงศ์ซ่ง ชาวฮั่นต่อต้านการรุกรานของชาวมองโก เกิดเคลื่อนย้ายอีกครั้ง ลูกหลานชาวฮากกาต่อต้านทหารมองโก

ครั้งที่ 5 เกิดขึ้นท้ายราชวงศ์หมิง ต้นราชวงศ์เช็ง ทหารแมนจูข้ามกำแพงเมืองจีนมาปกครองแผ่นดินจีนเป็นราชวงศ์เช็ง ทหารแมนจูทารุณเข่นฆ่าราษฎรชาวฮั่น จึงเกิดการรุกฮือต่อสู้และเคลื่อนย้ายใหญ่

ครั้งที่ 6 ต้นราชวงศ์เช็ง ชาวฮั่นลุกฮือขึ้นมาต่อสู้กับทหารแมนจูอย่างดุเดือด การรุกรานมีทั่วไป มีหัวหน้าคนหนึ่งชื่อจางเซี้ยนจง นำพลเข้ามณฑลเสฉวนรบกับทหารแมนจูอย่างรุนแรง ทำให้พลเมืองของเสฉวนลดน้อยลงอย่างมาก เนื่องจากเสฉวนเป็นมณฑลใหญ่ของจีน แผ่นดินอุดมสมบูรณ์ แต่ราษฎรหนีสงครามจนแรงงานขาดแคลนอย่างหนัก รัฐบาลเช็งจึงประกาศส่งเสริมราษฎรถิ่นอื่น มณฑลอื่นย้ายเข้ามาทำมาหากิน จึงเป็นโอกาสที่ดีของชาวฮากกาถิ่นอื่น เช่น กวางตุ้ง ฮกเกี้ยน เจียงซี โยกย้ายเข้าไปเสฉวน ที่เรียกกันว่าแผ่นดินสวรรค์ จากตะวันออกถึงตะวันตก มีชาวฮากกาอยู่จำนวนมากบรรพบุรุษของเติ้งเสี่ยวผิงของนายพลจูเต๋อ (บิดาทหารจีน) ก็เป็นชาวฮากกาที่อพยพมาจากกวางตุ้งไปเสฉวนในสมัยนั้น

ในยุคนั้น ท้ายราชวงศ์หมิง ซำโปกง นำพลพรรคชาวฮากกาข้ามช่องแคบไต้หวัน ขับไล่ชาวเนเธอแลนด์ออกจากเกาะไต้หวัน พลพรรคพวกนี้ก็อยู่เป็นชาวไต้หวันจนปัจจุบัน ไต้หวันมีชาวฮากกา 5 ล้านคน เป็น 1 ใน 4 ของพลเมืองไต้หวัน

เนื่องจากชาวฮากกาเป็นชนที่มาทีหลัง พื้นที่อุดมสมบูรณ์มีคนอยู่ก่อนแล้ว เช่น ลุ่มแม่น้ำจูเจียง (แม่น้ำจู) อย่างกวางเจากับพื้นที่บริเวณเหล่านั้น มีชาวกวางสิวอยู่ก่อนแล้ว ลุ่มแม่น้ำหานเจียง (แม่น้ำหาน) อย่างซัวเถา แต้จิ๋ว มีชาวแต้จิ๋วอยู่ก่อนแล้ว ชาวฮากกาได้แต่ไปอยู่อาศัยที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ

กวางตุ้ง เช่น หม่อยจู ไท้พู เป็นต้น ซึ่งเป็นที่ราบสูง เต็มไปด้วยภูเขา ผืนนามีน้อย การทำมาหากินลำบาก ประกอบด้วยสายตาอันไม่เป็นมิตรของชาวพื้นเมือง เพื่อความอยู่รอดชาวฮากกาจึงมีความขยันขันแข็ง หมั่นเพียร อดทนต่อสิ่งที่เผชิญ พยายามสร้างสรรค์ โดยเฉพาะชายหญิงของฮากกามีความเสมอภาค เคียงบ่าเคียงไหล่ ร่วมกันต่อสู้เพื่อชีวิต ผู้ชายออกนอกบ้านทำมาหากิน (ถึงกับโพ้นทะเลออกไปต่างประเทศ) ผู้หญิงอยู่บ้านเกิด เลี้ยงลูก ทำนา ไม่มีเปลี่ยนใจ กระนั้นชาวฮากกายังรักษาวัฒนธรรมดีงามดั้งเดิมเอาไว้ พลเมืองโดยทั่วไปมีการศึกษาสูง เฉพาะอำเภอหม่อยจูอำเภอเดียวมีโรงเรียนประถมศึกษา 600 กว่าโรงเรียน มีโรงเรียนมัธยมศึกษา 30 กว่าโรงเรียน มีมหาวิทยาลัยหนึ่งแห่ง เป็นแนวหน้าของประเทศ สภาพต่าง ๆ เช่นนี้ ได้เกิดขึ้นก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว ด้วยลักษณะอันโดดเด่นเช่นนี้ ชาวฮากกาได้สร้างเสริมทรัพยากรบุคคลอันล้ำค่าแก่มนุษย์ชาติมากมาย ยกตัวอย่างเช่น ดร.ซุนยัดเซน (ฮากกากวางตุ้ง) เติ้งเสี่ยวผิง (ฮากกาเสฉวน) บิดาของทหาร จีนจูเต๋อ (ฮากกาเสฉวน) มหาเศรษฐีเจ้าของยาตราเสือโอ๊วบุ้นโฮ้ว (ฮากกาฮกเกี้ยน) ลีกวนยู (ฮากกาไท้พู) จอมพลเยียะเจี้ยนอิน ประธานาธิบดีจีน (ฮากกาหม่อยจู) เป็นต้น

ชาวฮากกายังได้ข้ามน้ำข้ามทะเลออกไปทวีปต่าง ๆ กระจัดกระจายไปอยู่ทั่วโลก จนมีคำว่า “น้ำทะเลถึงไหน ชาวจีนพ้นทะเลถึงที่นั่น ชาวจีนพ้นทะเลอยู่ที่ไหน ที่นั่นมีชาวฮากกา” ชาวฮากกาสร้างบุคลากรมากมาย ร่วมมือร่วมแรงพัฒนาถิ่นที่อยู่ เป็นประโยชน์ต่อบ้านเมือง เป็นกลุ่มชนที่ชาวโลกสนใจและจับตามอง

ส่วนนายธนะ ยงเชี่ยวชาญ (2535, อ้างในสมาคมฮากกานครสวรรค์. 2544 : 86) ก็กล่าวถึงประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานของชาวฮากกาไว้ด้วยเช่นกัน ดังที่ปรากฏในบทความเรื่อง “ปราศจากฮากกาไม่มีปฏิวัติในจีน” โดยนายธนะ ยงเชี่ยวชาญ ได้แปลบทความนี้มาจากนิตยสาร Asia Week ฉบับวันที่ 12 กรกฎาคม 2535 โดยมีความว่า

การเมืองของโลกในปัจจุบัน ผู้นำที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์ปรากฏไม่น้อยที่เป็นชาวฮากกา ผู้นำเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์ของโลกได้ อาทิเช่น ดร.ซุนยัดเซน บิดาของประเทศจีน นายเติ้งเสี่ยวผิง ในแผ่นดินใหญ่จีน ลีกวนยู ประธานาธิบดีของสิงคโปร์ นายพลเนวินแห่งพม่า อดีตประธานาธิบดีโคราซอน อาคีโน่ แห่งฟิลิปปินส์ เป็นต้น

ประวัติศาสตร์จีนยุคหลังหลายร้อยปีที่ผ่านมา เกือบทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจะผูกพันกับชาวฮากกา อย่างเช่น ปฏิวัติพลเรือนของไท้ผิงเทียนกัวะ ที่เกือบจะล้มล้างราชวงศ์เช็ง ซึ่งเกิดขึ้นก่อน 50 ปี ดร.ซุนยัดเซนปฏิวัติล้มราชวงศ์เช็งได้สำเร็จ

ศึกครั้งนั้นนำโดยหัวหน้าชื่อ หงซิ้วฉวน และผู้นำสำคัญอื่น ๆ เช่น หยางซิ้วชิง ซือต้าไค อุ่ยชังฮุย ซึ่งเป็นฮากกาทั้งนั้น ผู้นำเหล่านี้นำกำลังยึดครองพื้นที่ได้ครึ่งค่อนประเทศ ทำให้ราชวงศ์เช็งสั่นคลอนไปทั่ว หลังจากศึกไท้ผิงเทียนกัวะ ต้นศตวรรษ ดร.ซุนยัดเซน นำคณะปฏิวัติล้มราชวงศ์เช็งได้สำเร็จ ก่อตั้งสาธารณรัฐจีน

ในคณะปฏิวัติ ผู้นำสำคัญหลายท่าน เช่น หูฮั้นหมิน เลี้ยวจงไข่ รวมทั้ง ดร.ซุนยัดเซน เองซึ่งเป็นชาวฮากกาทั้งสิ้น ยุคที่ไต้หวันตกอยู่ภายใต้การยึดครองของญี่ปุ่นในราชวงศ์เช็ง ผู้นำสำคัญที่ต่อต้านญี่ปุ่น เช่น หลิวหย่งฟู ชิวฟงเจี๋ยะในระหว่างสงครามญี่ปุ่นบุกจีน นายพลเชี้ยจิ้นหยวน ต่อต้านญี่ปุ่นอย่างแข็งแรงที่เซี่ยงไฮ้ ซึ่งเป็นชาวฮากกาทั้งสิ้น

นักเขียนชาวญี่ปุ่นเขียนหนังสือที่ชื่อ “ไต้หวัน” ว่า ในไต้หวัน ชาวฮากกามีวัฒนธรรมสูง เข้มแข็งและเป็นชาตินิยมที่สุด ซึ่งเป็นพลเมืองที่รักอิสระเสรี

นักเขียนชาวญี่ปุ่นอีกท่านหนึ่ง เขียนในบทความที่ใช้หัวข้อว่า “ฮากกากับการปฏิวัติของจีน” ยกตัวอย่าง ไท้ผิงเทียนกัวะ และสาธารณจีน เขียนว่า “ปราศจากฮากกา ไม่มีปฏิวัติในจีน”

ในอัตราการเกิดผู้นำของปูระชาชนจีน จะเป็นชาวฮากกาสูงสุดหรือไม่ ยังเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสรุปได้ในปัจจุบัน แต่ชาวตะวันตกที่ศึกษาเรื่องนี้มีรายงานที่สมเหตุสมผล อย่างเช่น บาทหลวงอังกฤษชื่อ ย๊อตเธอร์ คัมเบล รายงานผลการศึกษาของเขาว่า “สมัยแมนจูเข้ามาปกครองประเทศจีน ชาวฮากกายอมจำนนหลังสุดและต่อต้านตลอดมา”

นักเขียนอังกฤษอีกท่านหนึ่ง แอ๊ดเธอร์ เขียนหนังสือชื่อ “ประวัติของชาวฮากกา” บอกว่า “นิสัยของ ชนชาวฮากกาเข้มแข็งแต่มีเมตตา เมตตาต่อผู้อ่อนแอ แต่ต่อต้านการข่มเหง” ประวัติอันยาวนานที่เคลื่อนย้ายจากเหนือล่องใต้ ทำให้ชาวฮากกามีความแข็งแกร่งมีผู้นำปรากฏทุกยุคทุกสมัย เช่น จูซี โอวหยางซิว เหวินเทียนเสียง ในราชวงศ์ซ่ง หวังโส่วเหยิน เหยียนฉงฮ้วน ในราชวงศ์เช็ง ล้วนเป็นวีรบุรุษของสมัยนั้น ๆ ในการสู้รบ ในปัจจุบันทั้งสองฝ่ายมีนายพลชื่อดังเป็นชาวฮากกา อย่างเช่น จอมพลจูเต๋อ ซึ่งเป็นผู้นำก่อตั้งทหารจีน จอมพลเยี๊ยเจี๋ยนอิง ซึ่งเป็นประธานาธิบดีจีน ฝ่ายก๊กหมิงตัง ก็มีนายพลจองฟาขุย นายพลซีงิ๊ก นายพลอี๋ฮั้นโหมว เป็นต้น

ชาวฮากกาอพยพออกโพ้นทะเลไปต่างถิ่น สร้างประวัติศาสตร์ในที่อยู่ก็มีไม่น้อย เช่น หล่อฟองปัก ผู้สร้างบรูไนเหนือ ผู้ว่าการ นายห่อฉ่อย ของอเมริกากลาง อดีตประธานาธิบดีจางอาเธอร์ของประเทศกุยอาน่าแห่งอเมริกาใต้ และนายอู่ต้าเหอ ผู้ว่าการรัฐฮาวายของสหรัฐอเมริกา กับผู้นำอื่น ๆ อีกมากมาย

ปัจจุบันชาวฮากกาทั่วโลกรวมทั้งในประเทศจีนและไต้หวัน มีจำนวนกว่าร้อยล้านคนแล้ว ชาวฮากกาอยู่ในแผ่นดินใหญ่จีนและไต้หวัน กระจายอยู่ใน 17 มณฑล 230 กว่าอำเภอ ที่โพ้นทะเลอยู่ในต่างประเทศมีจำนวน นับแสนขึ้นไป มีสิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม พม่า และไทย ชาวฮากกาอยู่ในฮ่องกงประมาณ 1,500,000 คน

ส่วนที่มีชาวฮากกาหลายพันหรือหลายหมื่นนั้น มีอยู่ในญี่ปุ่น กัมพูชา ฟิลิปปินส์ อินเดีย โมลีซิส ออสเตรเลีย ปาปัวนิวกินี ไปทวีปอเมริกา นอกจากสหรัฐอเมริกาและแคนนาดา ยังมีปานามา จาไมก้า บราซิล เปรู ในยุโรปที่ ฮอลแลนด์ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ก็มีชาวฮากกานับหมื่น

บุตรหลานของชาวฮากกากระจายไปทั่วโลก ดิชั่นนารีของอังกฤษ The Great British Distionary ระบุชาวฮากกาไว้ว่า “ผู้ชายเป็นนักรบที่กล้าหาญ สตรีเป็นแรงงานที่ขยันอดทน” เป็นชนชั้นที่ชาวโลกจับตามอง

ในประเทศไทยชาวจีนฮากกากระจายตัวอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ รวมถึงจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งประวัติความเป็นมาการตั้งถิ่นฐานของชาวจีนฮากกาในนครสวรรค์นี้ สุชาติ แสงทอง (2560 : 57-61) กล่าวถึงไว้ว่า ดินแดนไทยเป็นดินแดนที่สำคัญ ทำให้มีกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์เดินทางเข้ามาในดินแดนไทยเพื่อจุดประสงค์ทางด้านการค้าและเพื่อแสวงหาโอกาสและชีวิตใหม่ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ กลุ่มชาวจีน ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เดินทางเข้ามาทำการค้าและตั้งรกรากอยู่ในดินแดนไทยเป็นจำนวนมาก มาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย หรือเมื่อประมาณ 3,000 ปีมาแล้ว จากการค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีต่าง ๆ และมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะในสมัยอยุธยาและสมัยต้นรัตนโกสินทร์ ทั้งนี้เพื่อหนีความอดอยากความยากจน รวมทั้งหนีความวุ่นวายทางการเมืองภายในของประเทศจีนเอง

ชาวจีนยังหลั่งไหลเข้าสู่ประเทศอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งถึงในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 การอพยพของชาวจีนเข้ามาในช่วงเวลาหลังจากนี้ไม่ได้กระจุกตัวอยู่เฉพาะเมืองหลวงอีกต่อไป การตั้งถิ่นฐานของชาวจีนที่กระจายไปยังทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทำให้มีชุมชนชาวจีนกระจายอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทั่วภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคใต้ สำหรับชาวจีนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพอยู่ในดินแดนไทยนั้น สามารถแบ่งออกได้ 5 กลุ่มภาษา โดยเรียงลำดับตามจำนวนชาวจีนที่อยู่ในไทยจากมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้ 1) ชาวจีนแต้จิ๋ว 2) ชาวจีนฮากกา 3) ชาวจีนไหหลำ 4) ชาวจีนกวางตุ้ง และ 5) ชาวจีนฮกเกี้ยน

ทั้งนี้ในกลุ่มคนจีนทั้งหมดที่อพยพเข้ามาอยู่ในนครสวรรค์นั้น ชาวจีนไหหนำได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่อำเภอเก้าเลี้ยว และตำบลบ้านมะเกลือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ ก่อนกลุ่มอื่น ต่อมาชาวจีนแต้จิ๋ว ชาวจีนฮากกา (แคะ) และชาวจีนกวางตุ้งจึงเริ่มอพยพตามมา สำหรับชาวจีนฮกเกี้ยนพบว่าเป็นกลุ่มครอบครัวชาวจีนที่มีจำนวนน้อยมากในปัจจุบัน และขาดผู้ให้ข้อมูลเฉพาะด้านที่เหมาะสมด้วย

นครสวรรค์เป็นจังหวัดที่ติดแม่น้ำ ดังนั้นในอดีตการค้าขายสินค้าของนครสวรรค์จึงอาศัยทางน้ำเป็นหลัก พ่อค้าชาวจีนมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นคนกลางเพื่อนำสินค้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นสินค้าจากกรุงเทพมหานคร สินค้าสำเร็จรูปจากต่างประเทศมาขายในนครสวรรค์และอำเภอต่าง ๆ และนำผลผลิตทางการเกษตร ของป่าและของพื้นเมือง ล่องแม่น้ำเจ้าพระยาไปขายที่กรุงเทพมหานคร การขยายตัวทางการค้า ทำให้ชาวจีนหลั่งไหลเข้ามาขายแรงงานและประกอบการค้าต่าง ๆ ในจังหวัดนครสวรรค์มากขึ้น โดยเฉพาะนับตั้งแต่ภายหลังการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง ในสมัยรัชกาลที่ 4 ต่อเนื่องมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นต้นมา นอกจากนี้เมื่อจังหวัดนครสวรรค์ได้ย้ายศูนย์กลางการค้าจากฝั่งตะวันออก

คือฝั่งแม่น้ำน่าน มายังฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา หรือที่รู้จักกันในปัจจุบันว่า “ตลาดปากน้ำโพ” นั้น บริเวณดังกล่าวได้กลายเป็นบริเวณที่คนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่กันเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน (ทัศนีพร วิศาลสุวรรณกร. 2558, อ้างใน สุชาติ แสงทอง. 2560)

ลักษณะการสร้างบ้านเรือนส่วนใหญ่จะอยู่รวมกันเป็นชุมชนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ กระจัดกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ แต่เดิมมีลักษณะเป็นบ้านไม้ชั้นเดียวติดกันและครอบครัวจะเป็นครอบครัวใหญ่มีญาติพี่น้องอยู่รวมกัน ปัจจุบันคนจีนในจังหวัดนครสวรรค์จะกระจัดกระจายอยู่ในแหล่งชุมชนที่เจริญอยู่เกือบทุกอำเภอ แหล่งที่อยู่ของคนไทยเชื้อสายจีน ได้แก่ ตลาดในตัวเมืองหรือตัวอำเภอที่มีการค้าขาย เนื่องจากนิยมสร้างบ้านเป็นที่อยู่อาศัยแล้ว ยังใช้เป็นร้านค้า ห้างร้าน บริษัท เพื่อประกอบอาชีพค้าขายและทำธุรกิจต่าง ๆ อีกด้วย โดยมีความเชื่อเกี่ยวกับการปลูกบ้านซึ่งมักจะเป็นบ้านปูนและห้ามสร้างประตูตรงกัน ถือว่าไม่ดีเพราะจะไม่นิยมสร้างที่ประตูตรงกัน เนื่องจากทำให้ลมพัดแรงเกินไป เนื่องจากบ้านเรือนปัจจุบันค่อนข้างกระจัดกระจายหลายแห่งที่อยู่อาศัย ซึ่งอาจจะไม่สามารถจัดกลุ่มเพื่อให้เยี่ยมชมสำหรับการท่องเที่ยวได้ แต่สามารถจัดโซนหรือบริเวณท่องเที่ยวในลักษณะการเดินชมตลาดหรือเลือกซื้อสินค้าจากร้านต่าง ๆ ตามความสนใจได้ เช่น ตลาดปากน้ำโพ ตลาดชุมแสง ตลาดตาคลี ตลาดลาดยาว และตลาดเก้าเลี้ยว เป็นต้น

2) ภาษาพูดและภาษาเขียน

ภาษาของคนจีน มีทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง ด้านภาษาพูดของคนจีนอดีตจะสามารถแบ่งออกตามสำเนียงกลุ่มภาษาได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ ภาษาจีนแต้จิ๋ว ไหหนำ กวางตุ้ง ฮากกา (แคะ) และฮกเกี้ยน (ปัจจุบันเหลือครอบครัวรุ่นลูกหลานที่มีจำนวนน้อยมาก และขาดผู้ให้ข้อมูลเฉพาะด้าน) แต่เนื่องจากคนจีนมักประกอบอาชีพค้าขายกับคนจีนแต้จิ๋วที่เป็นจีนส่วนใหญ่ในแต่ละชุมชน จึงต้องใช้ภาษาจีนแต้จิ๋วเพื่อใช้ติดต่อสื่อสารเป็นหลัก ในอดีตมักจะไม่ค่อยใช้ภาษาไทยในการพูดคุย แต่ในสมัยปัจจุบันใช้ภาษาไทยเป็นภาษาในการสื่อสารและในการค้า ภาษาจีนกลุ่มสำเนียงต่าง ๆ นั้นที่เป็นภาษาดั้งเดิมของแต่ละกลุ่มนั้นจะมีแต่ผู้อาวุโสที่ยังใช้พูดสื่อสารกันบ้างในบางกรณี เช่น พูดกับคนในครอบครัวหรือเมื่อเจอคนจีนที่มีเชื้อสายเดียวกัน

ภาษาเขียนของคนจีน ใช้ตัวอักษรภาษาจีนแบบเดียวกันทั้งหมด แต่จะออกเสียงต่างกันตามสำเนียงกลุ่มภาษาต่าง ๆ ปัจจุบันคนรุ่นลูกรุ่นหลานมักไม่ได้ใช้ภาษาจีนในการสื่อสารตามกลุ่มภาษา แต่จะมีการส่งเสริมให้ลูกหลานได้เรียนภาษาจีนกลางในปัจจุบันที่เปิดสอนในโรงเรียน มหาวิทยาลัยหรือแม้แต่โรงเรียนสอนภาษาจีนในนครสวรรค์ เพื่อให้มีความรู้ด้านภาษาจีนสามารถใช้ติดต่อสื่อสารประกอบธุรกิจเป็นส่วนใหญ่

3) ประเพณีและพิธีกรรม

คนจีนมีประเพณี วัฒนธรรม และเทศกาลต่าง ๆ ที่ยึดถือปฏิบัติและยังคงมีการอนุรักษ์และสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันซึ่งมีประเพณีต่าง ๆ เช่น ประเพณีเกี่ยวกับการเกิด ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีเกี่ยวกับการตาย ประเพณีวันเช็งเม็ง ประเพณีวันสารทจีน และประเพณีวันตรุษจีน ซึ่งประเพณีตรุษจีนและประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพของจังหวัดนครสวรรค์ เป็นช่วงเทศกาลงานประเพณีที่มีชื่อเสียงมากและสามารถทำรายได้ให้กับจังหวัดนครสวรรค์เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งวันตรุษจีนนับเป็นวันพิเศษและมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ไทยจีน และเป็นประเพณีที่มีการสืบทอดและสืบสานปฏิบัติกันมาแต่โบราณกาลนานกว่าสองพันปีล่วงมาแล้ว วันตรุษจีนถือว่าเป็นวันที่สมาชิกครอบครัวไม่ว่าจะไปประกอบธุรกิจการงานอยู่ที่ไหน ห่างไกลบ้านเพียงไร หากอยู่ในจังหวัดหรือประเทศเดียวกัน บรรดาสมาชิกในครอบครัวเหล่านั้นจะกลับบ้านมาพบปะหน้ากันอย่างพร้อมเพียงกัน เนื่องจากประเพณีวันตรุษจีนถือว่าเป็นวันปีใหม่ตามปฏิทินจีน จึงถือว่าเป็นงานรื่นเริงและงานมงคลที่จะต้องมีการเฉลิมฉลองในเทศกาลตรุษจีน ซึ่งในโอกาสวันสำคัญนี้จะมีทั้งงานรื่นเริงและงานประกอบพิธีตามความเชื่อและความศรัทธาของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ งานประเพณีตรุษจีนและงานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ ซึ่งเป็นประเพณีที่ค่อนข้างมีความเข้มแข็งของกลุ่มชนที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความเชื่อและศรัทธาต่อองค์เจ้าพ่อเจ้าแม่ในศาลเจ้าที่ประชาชนเคารพนับถือประกอบกับระบบการบริหารจัดการ และการรวมกลุ่มขององค์กรและร้านค้าต่าง ๆ มาทำงานร่วมกันผ่านการจัดการในรูปแบบคณะกรรมการดำเนินงานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ

4) อาหาร

อาหารประจำท้องถิ่นของคนจีนที่โดดเด่นมีอยู่ 8 กลุ่มด้วยกัน คือ อาหารซานตง อาหารเสฉวน อาหารกวางตุ้ง อาหารเจียงซู อาหารเจ้อเจียง อาหารฮกเกี้ยน อาหารหูหนาน และอาหารอานฮุย อาหารจีนในกลุ่มอาหารท้องถิ่นทั้ง 8 ที่มีชื่อเสียง ได้แก่ เป่ยจิงข่าวยา (เป็ดปักกิ่ง), ฝัวเที่ยวเฉียง (พระกระโดดกำแพง), กงเป่าจีติง (ไก่ผัดเผ็ด), โค่วโจ่วจึ (ขาหมูนึ่งซีอิ๊ว), หลงจิ่งซยาเหริน (ผัดกุ้งแช่ซาหลงจิ่ง), หมาผอโต้วฝุ (ผัดเผ็ดเจ้าหู้คุณยาย) ซีหูซู่อี๋ว์ (ปลาซีหูเปรี้ยวหวาน), ซยาเหรินหนิวหลิ่ว (ผัดกุ้งกับเนื้อวัวแผ่น), และซ่วนโร่วหั่วกัว (เนื้อจิ้มจุ่มหม้อไฟ) เป็นต้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่ตั้งถิ่นฐานของคน กลุ่มคน หรือกลุ่มชาติพันธุ์จีน มีปัจจัยสำคัญอยู่ 3 ประการคือ

1) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ถือเป็นปัจจัยที่กำหนดความเหมาะสมของการเป็นถิ่นที่อยู่สำหรับตั้งบ้านเรือนหรือชุมชนเบื้องต้น ซึ่งอาจพิจารณาจากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ประกอบกัน ได้แก่ สภาพอากาศ แหล่งน้ำที่สำคัญ โดยมีแม่น้ำสายสำคัญ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา รวมทั้งแควน้ำปิง และแควน้ำน่าน สภาพพื้นที่ที่ดอนและที่กำบังภัย เป็นต้น

แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายสำคัญในภาคกลางที่ได้รับน้ำจากแควสำคัญ 4 สาย คือ ปิง วัง ยม และน่าน ที่ไหลมาจากภาคเหนือ มาบรรจบกันที่ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ นอกจากนี้ยังมีแม้น้ำสายอื่น ๆ ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยา และไหลออกทะเลที่อ่าวไทย แควสำคัญ 4 สายมีแหล่งกำเนิดต้นน้ำดังนี้

1. แม่น้ำปิง ยาว 580 กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากภูเขาตอนเหนือของอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

2. แม่น้ำวัง ยาว 335 กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากภูเขาตอนเหนือของลำปางไหลมาบรรจบกับแควปิง ที่บ้านปากวัง อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

3. แม่น้ำยม ยาว 555 กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากภูเขาขุนยวมในอำเภอปง จังหวัดเชียงรายไหลมาบรรจบกับแควน่านที่ตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

4. แม่น้ำน่าน ยาว 627 กิโลเมตร มีต้นกำเนิดมาจากภูเขาหลวงพระบางในอำเภอปัว จังหวัดน่าน ไปบรรจบกับแควปิง ที่ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่มักเกิดคู่กับการตั้งถิ่นฐานและมีอิทธิพลต่อการขยายตัวเป็นเมืองต่อไปในอนาคต ได้แก่ การอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ ด้วยสภาพพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำสลับภูเขา เหมาะสมกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมทั้งการทำนาและการทำพืชไร่ นอกจากนี้ยังเป็นบริเวณศูนย์กลางของการคมนาคมที่มีความสะดวกเหมาะกับการเดินทาง ที่เชื่อมเส้นทางระหว่างภาคกลางและภาคเหนือ รวมทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือบริเวณที่ตั้งแหล่งโรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ

3) ปัจจัยทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ตลอดจนความเชื่อของแต่ละกลุ่มชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อทัศนะในการเลือกทำเลที่ตั้งที่แตกต่างกันด้วย

กล่าวได้ว่าปัจจัยต่าง ๆ ล้วนมีผลต่อการเลือกทำเลที่ตั้งมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพโดยทำเลที่ตั้ง (Site and situation) และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ (Natural environment) ของชุมชนที่เหมาะสม จะมีส่วนสำคัญต่อการตั้งถิ่นฐาน การเจริญเติบโต และความอยู่รอดของชุมชน ชุมชนขนาดใหญ่ส่วนมากจะรวมกลุ่มกันตั้งบ้านเรือนและตั้งชุมชนในบริเวณที่มีลมฟ้าอากาศเหมาะสมและดินอุดมสมบูรณ์เหมาะกับการเกษตรกรรม และอยู่บริเวณลุ่มน้ำใหญ่ ๆ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ จะเป็นตัวสนับสนุน เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายหลังเมื่อการตั้งถิ่นฐานได้เกิดขึ้น และผ่านระยะทางตั้งตัวไปแล้ว ซึ่งพื้นที่ชุมชนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา จึงเป็นพื้นที่หนึ่งที่ได้รับความสนใจของคนหรือกลุ่มคนต่าง ๆ ให้เข้ามาตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพในจังหวัดนี้เป็นจำนวนมาก

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วถึงความสำคัญของสภาพภูมิศาสตร์และบริบทพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ต่อการตั้งถิ่นฐานชุมชน จากประวัติศาสตร์ ความเป็นมา และการอพยพของคนจีนมาประเทศไทยในข้างต้น จะเห็นได้ว่าชาวจีนเริ่มอพยพเข้าสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมากตั้งแต่ปลายสมัยอยุธยาเรื่อยมาจนถึงสมัย

รัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยมีสาเหตุมาจากการหนีความอดอยากที่เกิดจากภัยธรรมชาติและปัญหาจากการเมืองภายในจีนเอง โดยเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของพระมหากษัตริย์ไทย สำหรับในจังหวัดนครสวรรค์นั้นถือได้ว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีชาวจีนเดินทางเข้ามาตั้งรกรากอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ในกลุ่มคนจีนทั้งหมดที่อพยพเข้ามาอยู่ในนครสวรรค์นั้น คนจีนไหหนำได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่อำเภอเก้าเลี้ยวและตำบลบ้านมะเกลือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ก่อนกลุ่มอื่น ต่อมาชาวจีนแต้จิ๋ว ชาวจีนฮากกา (แคะ) และชาวจีนกวางตุ้งจึงเริ่มอพยพตามมา

จากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่และสภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดนครสวรรค์ เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในตอนกลางของประเทศ ในเขตพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์และมีแหล่งน้ำสำคัญ ตลอดจนเป็นพื้นที่ต้นของแม่น้ำเจ้าพระยาที่เป็นแม่น้ำสายหลัก โดยกำเนิดจากแม่น้ำสายสำคัญ ๆ รวม 4 สาย ได้แก่ แควปิง (แม่น้ำปิงและแม่น้ำวัง) แควน่าน (แม่น้ำน่านและแม่น้ำยม) ที่ไหลมาจากเทือกเขาต่าง ๆ ในภาคเหนือผ่านพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ได้แก่ จังหวัดตาก ลำปาง กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ สุโขทัย พิจิตร พิษณุโลก จนมารวมกันที่ต้นน้ำเจ้าพระยาหรือปากน้ำโพ ตรงบริเวณหน้าตลาดปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ที่ถือได้ว่าเป็นชัยภูมิสำคัญที่มีแม่น้ำใหญ่และแม่น้ำสาขาที่สามารถเชื่อมโยงการเดินทางสัญจร ตลอดจนการลำเลียงสินค้าต่าง ๆ ไประหว่างภาคเหนือและกรุงเทพมหานคร โดยมีตลาดปากน้ำโพเป็นชุมทางการค้าและชุมทางการเดินทางที่สำคัญในช่วงปลายอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์ที่ถือได้ว่าเป็นยุคทองของการค้ากับประเทศจีน

นครสวรรค์เป็นจังหวัดที่ติดแม่น้ำ ดังนั้นในอดีตการค้าขายสินค้าของนครสวรรค์จึงอาศัยทางน้ำเป็นหลัก พ่อค้าชาวจีนมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นคนกลางเพื่อนำสินค้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นสินค้าจากกรุงเทพมหานคร สินค้าสำเร็จรูปจากต่างประเทศมาขายในนครสวรรค์และอำเภอต่าง ๆ และนำผลผลิตทางการเกษตรของป่าและของพื้นเมือง ล่องแม่น้ำเจ้าพระยาไปขายที่กรุงเทพมหานคร พ่อค้าชาวจีนเหล่านี้จะอาศัยอยู่ในเรือของตนซึ่งจอดอยู่ในลำน้ำเจ้าพระยา ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการติดต่อทำการค้าและขนส่งสินค้าลงมากรุงเทพมหานคร

นครสวรรค์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีชาวจีนเดินทางเข้ามาตั้งรกรากอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัดว่าชาวจีนเริ่มอพยพเข้ามาในนครสวรรค์ตั้งแต่เมื่อใด ทั้งนี้ในกลุ่มคนจีนทั้งหมดที่อพยพเข้ามาอยู่ในนครสวรรค์นั้น คนจีนไหหนำได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่อำเภอเก้าเลี้ยวและตำบลบ้านมะเกลือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ ก่อนกลุ่มอื่น ต่อมาชาวจีนแต้จิ๋ว ชาวจีนฮากกา (แคะ) และชาวจีนกวางตุ้งจึงเริ่มอพยพตามมา ศาสตราจารย์จี วิลเลี่ยม สกินเนอร์ กล่าวถึงชาวจีนในนครสวรรค์มีจำนวน 6,300 คน ในพ.ศ.2447 ซึ่งอยู่ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จากจำนวนชาวจีนทั้งหมดในมณฑลภาคกลางที่มีจำนวน 10,900 คน และจากจำนวนชาวจีนทั่วประเทศในปีเดียวกันที่มี 397,100 คน

ทางตอนเหนือของประเทศไทยมีหัวเมืองต่าง ๆ มากขึ้นที่รับชาวจีนเข้ามาในระหว่างปี พ.ศ.2393–2443 เมื่อเศรษฐกิจเกิดการแลกเปลี่ยนและกระจายตัวไปต่างจังหวัด หัวเมืองเล็ก ๆ จึงเจริญขึ้นเป็นศูนย์กลางการค้า และทำให้พวกพ่อค้ารวมทั้งเจ้าของร้านค้าจากกรุงเทพฯ สนใจขึ้น ศูนย์กลางการค้าอื่น ๆ เช่น ที่สุโขทัย ต.ท่าอิฐ (อุตรดิตถ์) พิษณุโลก พิจิตร และโคราช ก็มีชาวจีนหลั่งไหลเข้าไปอยู่มากมาย การเคลื่อนย้ายครั้งใหม่นี้รวมถึงอัตราส่วนของพวกแต้จิ๋วและจีนแคะที่สูงขึ้นด้วย ดังที่ราเวชกล่าวได้เมื่อ ค.ศ.1903 (พ.ศ.2446) ว่า

"...เมื่อปักหลักมั่นคงในกรุงเทพฯ เป็นแห่งแรกแล้ว ชาวเฉาโจวได้ขยายตัวออกไปทีละเล็กทีละน้อยตามสภาพแวดล้อม โดยเลือกอยู่แถวสี่แยกถนนลำคลองตามความพอใจ มาจนกระทั่งไม่นานนี้ พวกเหล่านี้ยังไม่ไปไกลเกินกว่ารัศมี 100 กิโลเมตร จากกรุงเทพฯ ทางตอนเหนือ อุตรดิตถ์ และปากน้ำโพก็เป็นจุดสำคัญ พวกนี้ไม่กล้าเข้าไปในเขตป่าไม้สัก ซึ่งพวกบุกเบิกรุ่นแรกต้องเสียชีวิตไป..."

ต่อมาได้มีการเคลื่อนย้ายครั้งใหม่เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2440 ชาวจีนแต้จิ๋วและจีนแคะได้มีการเคลื่อนย้ายไปในต่างจังหวัดพร้อม ๆ กับเป็นแรงงานสร้างเส้นทางรถไฟสายภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ต่อมาในปี พ.ศ.2446 ชาวแต้จิ๋วและชาวแคะกระจายตัวจากกรุงเทพสู่ทางภาคเหนือ ได้แก่ สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก พิจิตร และปากน้ำโพ เป็นจุดสำคัญ มีการเคลื่อนย้ายตั้งรกรากของชาวแต้จิ๋วและแคะ พร้อมกับทางรถไฟที่กำลังเริ่มสร้างขึ้น (พ.ศ.2451) รถไฟสายที่แล่นเรียบแม่น้ำน่านไปภาคเหนือปากน้ำโพถึงอุตรดิตถ์ รถไฟสายเหนือทั้งสายเด่นชัย จังหวัดแพร่ และสายฝั่งแม่น้ำยมไปสวรรคโลก บนฝั่งแม่น้ำยม จึงมีเส้นทางรถไฟสายเหนือที่ผ่านบริเวณที่ชาวไหหนำตั้งถิ่นฐานอยู่ (พรรณี ฉัตรพลรักษ์ และคณะ. 2529: 80-89, อ้างใน สุชาติ แสงทอง. 2560)

สาเหตุของการเข้ามาตั้งถิ่นฐานและทำมาหากิจของกลุ่มชาวจีนในปากน้ำโพหรือนครสวรรค์มีปัจจัยเงื่อนไขที่สำคัญดังนี้

1) ทำเลหรือสภาพพื้นที่เหมาะสมเนื่องจากมีแม่น้ำสายสำคัญคือแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน ทำให้สะดวกในการเดินทางสัญจรโดยเรือในการบรรทุกสินค้าต่าง ๆ เป็นเส้นทางการติดต่อเชื่อมโยงระหว่างภาคเหนือ ผ่านแม่น้ำต่าง ๆ เชื่อมต่อกันได้

2) เป็นเส้นทางที่มีความสะดวกในการเดินทางเชื่อมต่อไปยังภาคเหนือ ทั้งทางรถไฟและรถยนต์เป็นเส้นทางผ่านและเชื่อมโยงที่ทำให้ผู้คนเดินทางสัญจรได้ง่าย สะดวกและปลอดภัย

3) เป็นจุดศูนย์กลางในการติดต่อซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าจากกรุงเทพฯ กระจายสู่ภาคเหนือ รวมทั้งเป็นแหล่งผลิตผลทางการเกษตร ทั้งข้าว อ้อย น้ำตาล และพืชไร่ต่าง ๆ รวมทั้งสินค้าอื่น ๆ

ความสำคัญของนครสวรรค์ที่เป็นจังหวัดที่ติดแม่น้ำ ทำให้การค้าขายสินค้าในอดีตของนครสวรรค์จึงอาศัยทางน้ำเป็นหลัก พ่อค้าชาวจีนส่วนใหญ่จึงยังคงมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นคนกลาง ด้วยการรับ

ซื้อสินค้าที่เป็นผลผลิตทางการเกษตร ของป่า และของพื้นเมืองจากชาวไร่ชาวนาในนครสวรรค์ ล่องแม่น้ำเจ้าพระยาไปขายที่กรุงเทพมหานคร และนำสินค้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นสินค้าจากกรุงเทพมหานคร สินค้าสำเร็จรูปจากต่างประเทศมาขายในนครสวรรค์และอำเภอต่าง ๆ พ่อค้าชาวจีนเหล่านี้จะอาศัยอยู่ในเรือของตนซึ่งจอดอยู่ในลำน้ำเจ้าพระยา ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการติดต่อทำการค้าและขนส่งสินค้าลงมากรุงเทพมหานคร โดยมีศูนย์กลางในการค้าขายสินค้าของนครสวรรค์ระหว่างอำเภอและจังหวัดที่อยู่โดยรอบของนครสวรรค์ที่สำคัญ 3 แห่งด้วยกัน คือ ตลาดลาว เป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างนครสวรรค์กับหัวเมืองทางเหนือขึ้นไป ตลาดสะพานดำ เป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างอำเภอต่าง ๆ ของนครสวรรค์ และตลาดท่าซุด ส่งผลให้นครสวรรค์เป็นชุมทางการค้า ลักษณะดังกล่าวทำให้ชาวจีนมีโอกาสสะสมทุนเพื่อสร้างฐานะทางเศรษฐกิจของตนมากกว่าคนไทยในช่วงเวลานั้น

ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ.2475 เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำขึ้นในประเทศ ประกอบกับเกิดการเปลี่ยนแปลงเส้นทางคมนาคมมาเป็นทางรถไฟ โดยมีเส้นทางรถไฟสายเหนือไปถึงเชียงใหม่ พ.ศ.2465 อีกทั้งภายหลังสงครามมหาเอเชียบูรพาสิ้นสุดลงเมื่อ พ.ศ.2488 ได้มีการสร้างสถานีรถไฟขึ้นที่ตำบลหนองปลิง ซึ่งเป็นสถานีรถไฟนครสวรรค์ในปัจจุบัน ทำให้การคมนาคมขนส่งทางน้ำลดลงตามลำดับ และต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2493 มีการเปิดใช้สะพานเดชาติวงศ์ นครสวรรค์จึงเป็นเสมือนประตูเชื่อมการเดินทางและการคมนาคมขนส่งทางบกที่มีความสำคัญอย่างมากตามเส้นทางถนนพหลโยธินเพื่อเชื่อมเส้นทางคมนาคมจากภาคกลางสู่ภาคเหนือ หรือเชื่อมไปยังภาคอื่น ๆ อีกด้วย

ปัจจุบันกลุ่มชาติพันธุ์ไทยจีนในนครสวรรค์แบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่มภาษา เช่น กลุ่มแต้จิ๋ว ฮากกา (แคะ) ไหหนำ กวางตุ้ง และฮกเกี้ยน กระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดนครสวรรค์ทุกอำเภอ นับได้ว่ากลุ่มคนจีนเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มชาติพันธุ์จีนเหล่านี้ใช้ชีวิตผสมผสานเข้ากับวิถีชีวิตแบบไทยได้เป็นอย่างดี เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่มีความเป็นอัตลักษณ์ในด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณีและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันบ้างในรายละเอียดทางวัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่มคนจีนแต่ละกลุ่มภาษา การดำรงรักษาและสืบสายวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มโดยผ่านการรวมกลุ่ม วิธีคิด ความเชื่อและศาสนา พิธีกรรม ฯลฯ โดยอิงกับบริบททางวัฒนธรรม บริบทการค้า บริบททางการเมือง หรือบริบทการใช้ชีวิต อัตลักษณ์เหล่านี้มีทั้งกระบวนการสืบทอดและกระบวนการสร้างขึ้นใหม่ตามการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางสังคม การยอมรับวัฒนธรรมใหม่ ๆ และการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แต่อัตลักษณ์ที่สำคัญของกลุ่มชาติพันธุ์จีนยังคงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่ม พิธีกรรมความเชื่อ และวัฒนธรรมที่สืบทอดจากบรรพบุรุษมานานนับหลายร้อยหลายพันปี ซึ่งเป็นวิธีคิดและวิถีชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์จีนจากรุ่นอดีตจนถึงปัจจุบัน

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างชาวจีนฮากกาและคนในท้องถิ่นนครสวรรค์

จังหวัดนครสวรรค์ โดยเฉพาะในตลาดปากน้ำโพ มีคนจีนอาศัยอยู่จำนวนมาก ล้วนแล้วแต่ทำการค้า และทำงานในด้านบริการเป็นหลัก ชาวจีนพวกนี้อาศัยอยู่ในสังคมนครสวรรค์มาช้านานจนก่อให้เกิดชุมชนชาวจีนขนาดใหญ่ จนสามารถเรียกได้ว่าเป็นไชน่าทาวน์ของภูมิภาคนี้เลยก็ว่าได้ ในเมืองปากน้ำโพจึงมีร้านค้าของชาวจีน มูลนิธิ สมาคม ชมรม ศาลเจ้า และการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมจีนจนเป็นประเพณีของเมือง นอกจากชาวจีนแล้วยังอยู่ร่วมเมืองกับชุมชนชาวไทย ชุมชนแขก ชุมชนมุสลิม และชุมชนชาวคริสต์ได้อย่างสามัคคี และหลาย ๆ กิจกรรมของชาวจีนก็มีชนชาติอื่นวัฒนธรรมอื่นมาร่วมกิจกรรมได้อย่างไม่ขัดตา แสดงถึงการอยู่ร่วมกันอย่างลงตัว มีความสามัคคีกันอย่างน่าอัศจรรย์ ซึ่งต่างจากชุมชนชาวจีนอื่น ๆ ในต่างประเทศที่อยู่อย่างแยกตัวอย่างชัดเจน

2. ความเป็นมาและการดำเนินงานของสมาคมฮากกานครสวรรค์

2.1 การก่อตั้งสมาคมฮากกานครสวรรค์

ภาพที่ 5 สมาคมฮากการนครสวรรค์
ที่มาภาพ : Facebook ของสมาคมฮากกานครสวรรค์

ความเป็นมาและการดำเนินงานของสมาคมฮากกานครสวรรค์นี้ ทางสมาคมฮากกานครสวรรค์ (2544 : 66-77) กล่าวถึงไว้ดังนี้

ตอนที่ 1 บรรพบุรุษปลูกต้นไม้

บรรพบุรุษของชาวฮากกาได้อพยพข้ามน้ำข้ามทะเลมาถึงสยามประเทศอันเป็นแผ่นดินพุทธศาสนา และเดินทางขึ้นเหนือโดยทางเรือตามลำน้ำเจ้าพระยา มาตั้งถิ่นฐานที่ต้นแม่น้ำเจ้าและยา “ปากน้ำโพ” ด้วยความมานะอดทน ขยันหมั่นเพียร ทำมาหากิน มีสัมมาอาชีพ ปากน้ำโพเป็นชุมชนที่น่าอยู่ ทำให้เมืองปากน้ำโพเจริญขึ้นตามลำดับเรื่อยมา

มาถึงปี พ.ศ.2476 สิ่งที่ไม่คาดฝันของค่ำคืนวันหนึ่ง ประมาณเวลา 21.00 น. ได้เกิดอัคคีภัยร้ายแรงเป็นประวัติการณ์ ไฟได้ลุกไหม้เผาผลาญร้านค้า บ้านเรือนในตัวเมืองปากน้ำโพจนหมดสิ้น ราบเรียบเป็นหน้ากลองในพริบตา ขณะนั้นการดับเพลิงกู้ภัยไม่ทันสมัยจึงเผาไหม้อย่างรวดเร็ว หลังจากเกิดอัคคีภัยไฟไหม้เผาผลาญบ้านเรือนร้านค้าในตัวเมืองจนหมดสิ้น ทำให้ชาวเมืองปากน้ำโพไร้ที่อยู่อาศัย แต่ชาวปากน้ำโพก็กัดฟันอดทนต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ร่วมแรงร่วมใจถ้อยทีถ้อยอาศัยสร้างบ้านสร้างเรือนกันขึ้นมาใหม่

ในไม่ช้าไม่นาน ถนนโกสีย์ช่วงหน้าวัดโพธิ์ธาราม ได้มีการก่อสร้างอาคารตึกแถวคอนกรีต 2 ชั้น ที่เป็นตึกแถวสมัยใหม่จำนวน 2 แถว ทำให้เมืองปากน้ำโพสมัยนั้นมีอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กเกิดขึ้นก่อนเมืองอื่น ๆ เพราะได้เกิดอัคคีภัยที่ร้ายแรงครั้งนั้น และหลังจากนั้นมาชาวเมืองปากน้ำโพ ก็ได้ทยอยรื้อเรือนไม้ชั่วคราว ก่อสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กแทนตามวันและเวลาที่ผ่านไป ในจำนวนอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้นจำนวน 2 แถวหน้าวัดโพธิ์ธาราม มีชนชาวฮากกาทำการค้าขายอยู่ไม่น้อย ต่อมาอีกไม่นาน จักรวรรดิ์ญี่ปุ่นได้ส่งทหารเข้ารุกรานประเทศจีน ชาวจีนโพ้นทะเล ที่อยู่ในกรุงเทพฯ ชาวจีนทั่วประเทศ และบรรพบุรุษชาวฮากกาที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในปากน้ำโพได้เข้าร่วมขบวนการกู้ชาติ โดยได้ร่วมกันบริจาคเงินทอง ข้าวสาร เสื้อผ้า และสิ่งของต่าง ๆ ร่วมกับชาวจีนในกรุงเทพฯ ส่งกลับไปช่วยประเทศจีนในสมัยนั้น รัฐบาลไทยได้ประกาศว่าจังหวัดใดเมืองใดที่มีค่ายทหารตั้งอยู่ “ถือเป็นเขตหวงห้าม” ห้ามบุคคลที่เป็นคนต่างด้าวอยู่อาศัย และกำหนดให้บุคคลต่างด้าวที่อยู่อาศัยอยู่แล้วต้องอพยพย้ายออกไปภายในกำหนดเวลาที่ประกาศเอาไว้ ขณะนั้น ชาวจีนได้ทยอยกันอพยพออกจากเมืองอย่างทุลักทุเล อาทิ เมืองปราจีนบุรี เมืองลพบุรี สำหรับเมืองปากน้ำโพ ก็เกือบจะถูกประกาศเป็นเขตหวงห้ามเช่นกัน แต่ประจวบกับขณะนั้นได้เกิดสงครามบูรพา ทหารญี่ปุ่นได้บุกรุกขึ้นฝั่งเข้ามาประเทศไทย ประกาศเขตหวงห้าม ตอนนั้นจึงได้ถูกยกเลิกไปโดยปริยาย

เมื่อปี พ.ศ.2488 ประเทศญี่ปุ่นได้ประกาศยอมแพ้สงครามต่อกลุ่มประเทศพันธมิตร สงครามบูรพาจึงได้ยุติลง นำสันติภาพกลับคืนสู่ชาวโลกอีกครั้ง และประเทศจีนได้เป็นหนึ่งในสี่มหาอำนาจของโลก

เมื่อปี พ.ศ.2489 ประเทศไทยและประเทศจีนได้ประกาศมีสัมพันธ์ไมตรีต่อกัน เอกอัครราชทูตจีนคนแรก “นายหลี่เทียะเจิง” ได้เดินทางมาประจำอยู่ในประเทศไทย ชนชาวฮากกาปากน้ำโพ จึงได้รวมตัวกันก่อตั้ง “สมาคมจีนแคะ สาขาปากน้ำโพ” ขึ้น เพื่อไว้รับใช้ชนชาวฮากกาปากน้ำโพ ขณะนั้นได้ใช้เรือนไม้ตั้งอยู่ที่ถนนโกสีย์เป็นที่ทำการชั่วคราวของสมาคมฯ

เมื่อปี พ.ศ.2430 ทางประเทศจีนได้ตั้งกงสุลในประเทศไทยขึ้นจำนวน 4 แห่งได้แก่ สงขลา เชียงใหม่ โคราช ปากน้ำโพ กงสุลจีนคนแรกที่มาประจำอยู่ที่ปากน้ำโพคือ “นายเฉินอีหยวน”

ปี พ.ศ.2490 ปีเดียวกัน เดือนกรกฎาคม นายจุรินทร์ ล่ำซำ ซึ่งเป็นวุฒิสมาชิกในขณะนั้นและท่านยังเป็นบรรพบุรุษของชาวฮากกา ท่านเดินทางจากกรุงเทพมาตรวจงานซึ่งเป็นกิจการส่วนตัวของท่าน

คือ “บริษัท ป่าไม้ธัญญผล ล่ำซำ จำกัด” ที่ปากน้ำโพ บริษัทของท่านก่อตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ท่านกงสุลเฉินอีหยวนและภริยาได้มีการจัดเลี้ยงต้อนรับ ท่านจุรินทร์ ล่ำซำ และได้เชิญกรรมการของสมาคมฮากกาเข้าร่วมในงานเลี้ยงด้วย ในระหว่างงานเลี้ยงต้อนรับนั้น ท่านกงสุลเฉินได้กล่าวขึ้นมาว่า ในสมัยที่ข้าพเจ้าเรียนหนังสืออยู่ได้รู้จักกับเพื่อนนักเรียนที่เป็นชาวฮากกาจำนวนมาก ต่อมาข้าพเจ้าได้รับราชการในกระทรวงการต่างประเทศก็มีเพื่อนราชการที่เป็นชนชาวฮากกาจำนวนมาก ข้าพเจ้าเดินทางมาประเทศไทย “กรุงเทพฯ” ได้มีโอกาสไปเยี่ยมสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทย รู้สึกใหญ่โตมีกิจกรรมมาก และมีเงินทุนสนับสนุนมากมาย แต่ทำไมสมาคมฮากกาปากน้ำโพจึงยังไม่มีกิจกรรมอะไรที่เป็นรูปธรรมเลย กรรมการสมาคมฮากกาที่ร่วมในงานเลี้ยงจึงได้แจ้งให้ท่านทราบว่าทางสมาคมฮากกากำลังมองหาที่ทำการถาวรอยู่ ท่านจุรินทร์ ล่ำซำ ได้ยินกรรมการสมาคมพูดเช่นนี้ ได้นั่งครุ่นคิดอยู่สักครู่หนึ่งได้กล่าวว่า ข้าพเจ้ามีที่ดินแปลงหนึ่งซึ่งเป็นทรัพย์สมบัติของบรรพบุรุษ ตั้งอยู่ตรงข้ามกับที่ทำการของบริษัทฯ ของผม ขอให้พวกท่านได้ไปดูว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ท่านจุรินทร์ ล่ำซำ เมื่อกล่าวจบทุกท่านที่ร่วมอยู่ในงานเลี้ยงด้วยต่างก็ตะลึงแทบไม่เชื่อจึงได้กล่าวขึ้นพร้อมๆ กันว่าที่ดินแปลงนี้ตั้งอยู่ติดกับถนนโกสีย์ ทำเลเหมาะสมมาก ถึงมีเงิน ก็หาซื้อไม่ได้อีกแล้ว และท่านจุรินทร์ ล่ำซำ ได้กล่าวต่อไปอีกว่า สำหรับค่าใช้จ่ายของสมาคมฮากกา ข้าพเจ้าบริจาคจำนวนหนึ่งหมื่นบาทก่อนดีไหม? ทุกท่านได้กล่าวตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า “ดีมาก ๆ” ท่านกงสุลเฉินและภริยาปรบมือขอบคุณเป็นคนแรก

ท่านจุรินทร์ ล่ำซำ ได้กล่าวชี้แนะต่อไปอีกว่าสำหรับชื่อสมาคมฯ ถ้าเป็นสมาคมฮากกาสาขาทางด้านกฎหมายคงไม่ให้ แต่ข้าพเจ้ารับปากว่าเมื่อกลับไปกรุงเทพฯแล้วจะพยายามหาทางดูให้

ขณะนั้นอยู่ในบรรยากาศที่มีแต่ความอบอุ่นและซาบซึ้ง ความฝันในการสร้างอาคารสมาคมฮากกาที่เป็นถาวรวัตถุอยู่แค่เอื้อม ทุกอย่างได้เริ่มต้นจาก ท่านจุรินทร์ ล่ำซำ ในวันนั้น ตำนานว่า “ตกกล้า ดำนา” เป็นสิ่งที่มหัศจรรย์ เติบโตออกดอกออกผลเป็นความจริง คณะกรรมการสมาคมฮากกาสาขาปากน้ำโพจึงได้ประกาศทันที และได้เชิญชวนที่น้องชาวฮากกาปากน้ำโพมาร่วมสังสรรกันที่ “ที่ทำการของก๊วะหมิงตั๋ง” พี่น้องชาวฮากกาปากน้ำโพได้มาร่วมงานกันอย่างคับคั่งจนเต็มที่ทำการไปหมด เมื่อเปิดประชุมและชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการเชิญมาประชุมในครั้งนี้แล้ว นายหล่อแก๊วดฝ่า “นายห้างเหลี่ยนฝ่า สโตร์” ได้แจ้งความจำนงค์บริจาคเป็นคนแรก จำนวน 1,500 บาท นายหย่องฮ่อยฮิน “ร้านยู่ซินเฮง” นายหลิ่มกาฟู่ “ร้านหมีหนำ” นาย เชี้ยนี่จั๊ด “ร้านฮะเองหลี” นายลี้ถ่ำคี “ร้านหลีเฮงเชียง” นายซึ่มหย่ำของ “ร้านเอี่ยมกี่” นายซั้งไท้ลูก “ร้านแต้ฮงหลี” นายลี้แกวดชอง “ร้าน หลีฮั่วเชียง” นายลี้ฮกหยุ่น “ร้านกว้างฮงเชียง” และนายยับเชมหยั่น ได้ร่วมบริจาคท่านละ 1,000 บาท นอกนั้นก็ร่วมบริจาค 500, 300, 200 บาท รวมกันจนเป็นกอบเป็นกำทางสมาคมฮากกาปากน้ำโพจึงได้ส่งกรรมการไปกรุงเทพเพื่อรายงานความคืบหน้าให้สมาคมฮากกาแห่งประเทศไทยทราบ ทางนายกสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทยขณะนั้น คือ นายหลิ่วอ้อนฝ่า

กรรมการบริหาร อันมีนายวูตุงปั๊ก นายกว้อกซิคชิว ท่านทั้งสามต่างก็ได้ร่วมกันบริจาคให้อีกท่านละ 10,000 บาท ได้ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ แสดงความถึงความมีสปิริตรักพวกพ้อง รักส่วนรวม ทำเพื่อชนชาวฮากกาแท้ ๆ

จึงเป็นที่มาของคำว่า “บรรพบุรุษปลูกต้นไม้”

ที่ดินของท่านจรินทร์ ล่ำซำ ขณะที่มอบให้กับสมาคมฮากกาสาขาปากน้ำโพให้ใช้เป็นที่ทำการโดยไม่มีเงื่อนไข ไม่กำหนดค่าเช่า ไม่มีกำหนดระยะเวลาการเช่า เมื่อที่ดินสำหรับปลูกสร้างอาคารมีอยู่แล้ว งบประมาณการก่อสร้างก็มีแล้ว ทุกท่านก็มีความภาคภูมิใจและดีใจ จึงได้ดำเนินการประกวดราคาก่อสร้างอาคารสำนักงานทันที เมื่อก่อน 30 ปี ไม่ค่อยนิยมอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กเพราะไม่อยากเสียเวลาจ้างคนเขียนแบบ และไม่ต้องทำเรื่องขออนุญาตก่อสร้างจากเทศบาลเพื่อความรวดเร็วคณะกรรมการจึงตัดสินใจสร้างเป็นอาคารไม้ 2 ชั้น ค่าก่อสร้างเบ็ดเสร็จเพียง 6 หมื่นบาทเท่านั้น ใช้เวลาก่อสร้างเพียง 2 เดือนก็แล้วเสร็จ จึงเป็นอาคารถาวรของสมาคมฮากกาปากน้ำโพ ซึ่งอาคารสมาคมฮากกาในขณะนั้นถึงแม้จะไม่ใหญ่โตรโหฐานนักแต่ก็โดดเด่น มีความสง่างามกว่าสมาคมอื่นๆ ในสมัยนั้น สมความปรารถนาและเป็นความภาคภูมิของชาวฮากกาปากน้ำโพทุกท่านและได้ใช้เป็นที่รวมใจปลูกจิตสำนึกให้เป็นหนึ่งเดียวของชาวฮากกาเรื่อยมา

“ลางร้ายเริ่มปรากฏ”

ในขณะนั้น เพียงอีก 20 วันเศษก็จะถึงวันตรุษจีนแล้ว กรรมการทุกท่านเห็นว่าเมื่ออาคารสมาคมก่อสร้างแล้วเสร็จ ตามประเพณีก่อนจะเปิดใช้อาคารสมาคมอย่างเป็นทางการ สมควรต้องทำ พิธีนิมนต์พระสงฆ์มาสวดมนต์ ทำบุญตามประเพณีปฏิบัติทั่วไปของชาวพุทธ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชาวฮากกาโดยถ้วนหน้า และเพื่อความสามัคคีรักใคร่ปรองดองซึ่งกันและกันของมวลหมู่ชาวฮากกาทุก ๆ ท่าน ขณะนั้นหนึ่งในผู้นำของคณะกรรมการ นายงุ้ยจำฉั่น นายห้างฟิลิปปินส์ ได้รับจดหมายจากบ้านเกิดประเทศจีนว่าบิดาของท่านได้สิ้นบุญถึงแก่กรรมแล้วที่บ้านเกิด อำเภอหม่อยยั้น มณฑลกวางตุ้ง ลูกๆ จึงได้กำหนดทำพิธีไหว้ศพบิดาตามประเพณีจีนขึ้นภายในอาคารของสมาคมฮากกาที่เพิ่งก่อสร้างแล้วเสร็จใหม่ๆ ผู้อาวุโสมีความเห็นว่าอาคารสมาคมฮากกาที่ก่อสร้างเสร็จใหม่ ๆ ควรทำแต่เรื่องที่เป็นมงคลให้มาก ๆ เอาไว้ ไม่สมควรนำมาทำพิธีเคารพศพผู้วายชนม์ (ถึงแม้ว่าผู้วายชนม์จะอยู่ไกลถึงประเทศจีนก็ตาม) หากขืนทำไปเช่นนี้ต่อไปชาวฮากกาและสมาคมฮากกาจะมีแต่เรื่องยุ่งยากไม่จบไม่สิ้น สุดท้าย นายงุ้ยจำฉั่นก็ไม่ยอมเชื่อ กลับย้อนว่าเป็นเรื่องที่หยุมหยิมเกินไปได้อ้างว่าตามกฎของสมาคมแล้วสมาคมต้องบริการสมาชิก จะทำอะไรทุกอย่างไม่ควรเลือกปฏิบัติและยืนยันจะดำเนินการต่อไปโดยไม่ยอมเปลี่ยนแปลงความตั้งใจ

แต่ก็เป็นเรื่องที่แปลก นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา สังเกตดูจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา คณะกรรมการของสมาคมฮากกาปากน้ำโพทุก ๆ สมัย เมื่อมีการประชุมกันที่ห้องโถงของสมาคมฯ ส่วนมากจะเกิดมีปากเสียงและถกเถียงกันจนหน้าดำคร่ำเครียด พูดจากันไม่ค่อยมีความเกรงอกเกรงใจกันไม่ไว้หน้าซึ่งกันและกัน

บางครั้งการประชุมจะเลิกลาโดยไม่ได้ผลและข้อสรุปอะไร ก็ต้องปิดประชุมทำให้กระทบกระเทือนถึงกิจกรรมของสมาคมฯ ก็บ่อยครั้ง

ในการก่อตั้งสมาคมฯ ตามเจตนาเดิมจะจดทะเบียนเป็นสมาคมสาขาของสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทย แต่ว่ากฎหมายไม่เอื้ออำนวยให้ทำได้ จึงได้เปลี่ยนฐานะเป็น “สำนักงานสาขาของสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทย” ตามคำชี้แนะของสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทยจึงปฏิบัติเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ประธานสมาคมฯ สมัยแรกคือ นายยุ้ยจำฉั่น “’นายห้างฟิลิปปินส์” พอเริ่มต้นก็ถูกตำหนิ ประธานสมาคมฯ สมัยที่ 2 นายหลิ่วหยั่นฝ่า “ร้านทองจริงเข้าใจ” ต่อมาก็ทนต่อคำติฉินนินทารบกวนไม่ไหวได้เดินทางไปพักผ่อนที่อำเภอหาดใหญ่ ประธานสมาคมฯ สมัยที่ 3 คือ นายหย่องอ่อยฮิน “ร้านยู่ซินเฮง” ฮ่อยฮินปั๊ก มีอุปนิสัยเยือกเย็นอดทน ถ้อยทีถ้อยอาศัย พยายามประสานทุก ๆ ฝ่ายเพื่อประโยชน์ของสมาคมฯ เนื่องจากฮ่อยฮินปั๊กไม่ขัดแย้งกับใคร และไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว จึงได้ดำรงตำแหน่งสมาคมฮากกาถึง 5 สมัย โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งสมัยละ 2 ปี ขณะนั้น ฮ่อยฮินปั๊กเห็นว่าทางสมาคมไม่มีรายได้ประจำที่แน่นอนจึงได้ริเริ่ม “บริจาคโต๊ะและเก้าอี้’ นำโต๊ะและเก้าอี้ให้เช่าเพื่อนำเอาค่าเช่ามาเป็นรายได้ของสมาคมฯ ได้บริจาคนำเป็นท่านแรกโดยบริจาคโต๊ะ 50 ตัว เก้าอี้อีก 400 ตัว นอกนั้นกรรมการก็ได้บริจาค 20 ตัวบ้าง 30 ตัวบ้าง รวมกันแล้วมีจำนวนโต๊ะถึง 200 ตัว เก้าอี้อีก 1,500 ตัว เพียงพอสำหรับบริการเจ้าภาพที่จะจัดงานต่าง ๆ ได้ หลังจากนั้นก็มีการเช่าโต๊ะและเก้าอี้ของสมาคมฮากกาเรื่อยมา จนมาระยะหลัง ๆ แล้ว บริษัทเป็ปซี่ และบริษัทโคล่าขยายกิจการออกต่างจังหวัดและได้เลียนแบบสมาคมฮากกาสมาคมฮากกาจึงได้เลิกกิจการเช่าโต๊ะและเก้าอี้ลง

ฮ่อยฮินปั๊กได้ดำแหน่งประธานสมาคมฯ ในสมัยที่ 3 ที่ 4 ที่ 5 ที่ 6 และที่ 7 ติดต่อกันถึง 5 สมัย จนถึงปีที่ 9 เพียงอีก 1 ปี จะครบเทอม 10 ปีก็เกิดกรณี “เหตุการณ์เหล้านอก” จนได้ นายฮ่อยฮินปั๊กตระหนักถึงความถูกต้องของสมาคมฯ ได้รับความกดดันอย่างหนัก แต่ก็ไม่ยอมก้มหัวให้ใคร เพื่อเกียรติยศและศักดิ์ศรีจึงได้ตัดสินใจยอมเสียสละและลาออกจากประธานสมาคมฯ กลางคัน ซึ่งเป็นกรณีเดียวในประวัติศาสตร์ของสมาคมฮากกาปากน้ำโพ ที่มีการลาออกกลางคันทั้ง ๆ ที่เหลือเวลาเพียงอีก 1 ปีเท่านั้น โดยให้รองประธานคือ นายจูล่อยยี “ร้านบ้วนเง็ยบเฮง” ขึ้นดำรงตำแหน่งแทน แต่ก็ดำรงตำแหน่งได้เพียง 1 ปีเท่านั้น ลางร้ายแผลงฤทธิ์จนได้

ต่อมานายเชี้ยหนีจิ๊ต “ร้านฮะเฮงหลี” ได้ดำรงตำแหน่งประธานสมาคมฯ สมัยที่ 8 และที่ 9 รวม 2 สมัย และ นายลี้ถ่ำคี “ร้านหลีเฮงเชียง” เข้ามารับต่อเป็นประธานสมาคมฯ สมัยที่ 10 อาจเป็นเพราะพวกที่ทะเลาะเบาะแว้งในสมาคมฯ อ่อนล้าเพลียแรง หรือเพราะว่า นายลี้ถ่ำคี มีคุณลักษณะจำเพาะ มีบารมีที่พิเศษไม่เหมือนใคร จึงได้ดำรงตำแหน่งประธานสมาคมฯ ติดต่อกันถึง 5 สมัย คือ สมัยที่ 10, 11, 12, 13 และ 14 รวม 10 ปีเต็ม ๆ โดยไม่มีเหตุการณ์ใด ๆ เกิดขึ้นอีกเลย อยู่ในช่วงสมัยที่ 10-14 นี้ การเช่าโต๊ะและเก้าอี้ได้ สัมฤทธิ์ผลเต็มที่

สำหรับที่ดินมรดกของท่านจุรินทร์ ล่ำซำ ที่มอบให้ทางสมาคมฮากกาใช้เป็นที่ทำการ เมื่อท่านยังมีชีวิตอยู่จะไม่มีปัญหาใด ๆ ทั้งสิ้น แต่หลังจากท่านจุรินทร์ ล่ำซำ สิ้นบุญลง ปัญหาก็เริ่มแล้ว โดยบรรดาลูก ๆ ของท่านเห็นว่าที่ดินแปลงนี้อยู่ห่างไกล อีกทั้งดูแลก็ยากจึงมีความประสงค์จะขายกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงดังกล่าวให้แก่สมาคมฮากกาปากน้ำโพ เมื่อทางสมาคมฮากกาปากน้ำโพรับทราบ ถึงเรื่องที่ดินแปลงดังกล่าวแล้ว พอดีนายลี้ ถ่ำคี ได้ดำรงตำแหน่งประธานสมาคมครบ 5 สมัย หาผู้ใดรับช่วงต่อเป็นประธานสมาคมฮากกาปากน้ำโพไม่ได้ เพราะมีภาระต้องรวบรวมเงินซื้อที่ดินแปลงที่สมาคมฮากกาปากน้ำโพใช้อยู่ และแล้วในที่สุดก็ได้ขอร้องให้ นายเชี้ยหนี่จิ๊ด “ร้าน ฮะเฮงหลี” เข้ารับดำรงตำแหน่งประธานสมาคมฯ สมัยที่ 15 ต่อ และมีการให้คำรับรองในที่ประชุมว่าต่อไปจะไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งและไม่มีการหาเรื่องหาราวจุกจิกกวนใจกันอีกต่อไป

มาถึงช่วงนี้ผู้ที่มีความจริงใจตั้งใจกับทางสมาคมฯ มีอายุขัยเพิ่มมากขึ้น จึงค่อย ๆ ลดน้อยถอยลง เพราะบ้างก็ได้ล้มหายตายจากกันไป ผู้ที่มีความรู้ทางวัฒนธรรมฮากกาก็ลดน้อยลงไป ที่ยังมีเหลืออยู่ก็ค่อย ๆ เฉื่อยชา การขยับขยายก็เชื่องช้าตามไปด้วย เป็นสัจธรรมของมนุษย์ปุถุชน

ตอนที่ 2 ฟื้นฟูกลางคัน

มาถึงตอนนี้ ลูกหลานชาวฮากกาที่มีอายุระหว่าง 20 ปี 30 ปี ได้เริ่มสนใจในกิจกรรมของสมาคมฮากกา จึงได้เสนอตัวสมัครเข้าเป็นสมาชิกและเป็นกรรมการของสมาคมประมาณ 30 ถึง 40 คน ได้จัดตั้งเป็นชมรมยุวฮากกาปากน้ำโพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลเหล่านี้มีความรัก มีความจริงใจ มีความสามารถและมีความรับผิดชอบต่อสมาคมฮากกาปากน้ำโพ จึงได้ทุ่มเทให้กับสมาคมฮากกาเรื่อยมา

เข้าสู่ยุคริเริ่มสมาคมฮากกาปากน้ำโพสมัยใหม่ เพื่อสืบทอดเจตนารมย์ของบรรพบุรุษอย่างเต็มกำลังต่อไป สำหรับที่ดินที่ตั้งสมาคมฮากกาก็ได้มีข้อยุติเรื่องราคาซื้อขายกันที่ 6 แสนบาทแต่ก็ยังไม่มีการโอนกรรมสิทธิ์การซื้อขายเกิดขึ้นเพราะประธานสมาคมฮากกาฯ ในสมัยที่ 15, 16 นายเชี้ยหนี่จิ๊ด ได้สิ้นบุญถึงแก่กรรมลงกลางคัน รองประธานคือ นายหลิ่วคิ้นปิน “ร้านขายทองเคี่ยงเฮงออนกี่” ขึ้นมาดำรงตำแหน่งต่อของสมัยที่ 16 และรับภาระหน้าที่ดำเนินการซื้อที่ดินที่ตั้งสมาคมฮากกาปากน้ำโพในราคา 6 แสนบาททันที โดยตกลงจ่ายเงินค่าที่ดินก่อนจำนวน 2 แสนบาท ส่วนที่เหลืออีก 4 แสนบาทกรรมการของสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทยได้บริจาคช่วยมาอีก 3 แสนบาทเศษ จึงได้ดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินสำเร็จลุล่วงไป เมื่อโฉนดที่ดินที่ตั้งสมาคมฯ โอนกรรมสิทธิ์เรียบร้อยแล้ว ได้นำฝากโฉนดที่ดินไว้ที่สมาคมฮากกาแห่งประเทศไทยทันที และต่อมากรรมสิทธิ์ที่ดินของสมาคมฮากกาปากน้ำโพได้โอนต่อเป็นชื่อของ “มูลนิธิจงจินต์” เพื่อตัดปัญหาภายภาคหน้า ในเมื่อ ที่ดินซื้อและได้โอนกรรมสิทธิ์กันเรียบร้อยแล้ว ประธานสมาคมฮากกาปากน้ำโพสมัยที่ 16-17 โดยนายหลิ่วคิ้นปิน ยังได้รวบรวมงบประมาณอีก 2 แสนบาทถ้วน จึงทำการปรับปรุงและซ่อมแซมอาคารของสมาคมฮากกาเพื่อให้ใช้การต่อไปได้ สำหรับอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กอันโอ่อ่า

ทันสมัยยังเป็นความฝันอยู่จะสำเร็จหรือไม่ก็ต้องรอให้เป็นภาระหน้าที่ของชาวฮากการุ่นหลังมาทำการสืบทอดสานฝันให้เป็นจริงต่อไป

ปลูกต้นไม้จะร่มเย็นหรือไม่ จะมีหรือไม่มีคนรับลมเย็นอยู่ใต้ต้นไม้ ไม่สามารถคำนึง และหยั่งรู้ได้ในที่นี้ แต่ที่แน่ ๆ คือ พวกเราในยุคนี้ได้รับความร่มเย็นจากการปลูกต้นไม้ของบรรพบุรุษชาวฮากกาที่ผ่านมาแล้วในขณะนี้

มีแต่ฟ้าร้อง ไม่มีฝนตกลงมา

ประธานสมาคมฮากกาปากน้ำโพ นายหลิ่วคิ้นปิน ดำรงตำแหน่งที่เหลือของสมัยที่ 16 และสมัยที่ 17 ครบวาระแล้ว ตามกฎข้อบังคับได้เลือกตั้งคนรุ่นใหม่ นายเชี้ยเหมี่ยนไท้ (นายสมเกียรติ กตาภินันท์) ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฮากกานครสวรรค์สมัยที่ 18 มาถึงช่วงเวลานี้ คณะกรรมการยุวฮากกานครสวรรค์ได้เติบใหญ่สมบูรณ์ การสืบทอดจะไม่มีปัญหาอีก แต่เพราะว่าชนชาวฮากการุ่นเก่าได้ละสังขารจากไป คนรุ่นใหม่ได้เข้ารับการสืบทอดวัฒนธรรมฮากกาเบาบางลงไป กิจกรรมต่าง ๆ ของชาวฮากกาจึงอยู่ในขอบเขตที่จำกัด แต่ไปบรรจบกับความก้าวหน้าของสังคมในปัจจุบัน องค์กรอื่น ๆ เขาได้ก้าวเดินไปข้างหน้าโดยไม่หยุดยั้ง สมาคมฮากกาต่าง ๆ ก็ก้าวล้ำไปข้างหน้าเช่นกัน และต่างก็ได้ทำการก่อสร้างอาคารที่ทำการใหม่และจดทะเบียนเป็นสมาคมฮากกาจังหวัดต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์เป็นเอกเทศ เป็นตัวของตัวเอง ได้สลัดทิ้งฐานะเดิมที่ชื่อว่า “ที่ทำการสาขาสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทย ยืนบนลำแข้งของตัวเอง ที่ก่อตั้งสมาคมใหม่ก็ได้ดำเนินการทั้งจดทะเบียนและก่อสร้างอาคารที่ทำการสมาคมพร้อมกันไป ด้วยเหตุการณ์ต่าง ๆ จึงทำให้ที่ทำการสาขาสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทยสาขาปากน้ำโพล้าสมัย ที่เห็นได้ชัดการจดทะเบียนและการก่อสร้างอาคารถาวรใหม่จึงเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญและเร่งด่วนที่ต้องทำให้ปรากฏขึ้นมา จึงเป็นเป้าหมายของคณะกรรมการทุก ๆ สมัยต่อ ๆ มาที่ดำรงตำแหน่งอยู่

นายเชี้ยเหมี่ยนไท้ (นายสมเกียรติ กตาภินันท์) ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฮากกานครสวรรค์สมัยที่ 18-19 รวม 2 สมัย และต่อมา นายจองเสี้ยวเฮียน (นายวิชัย แผนรุ่งรัตน์) ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฮากกานครสวรรค์สมัยที่ 20 และ 21 รวม 2 สมัย และนายลี้เทียนหยุ่น (นายเธียร เพ็ญประดับพร) ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฮากกานครสวรรค์สมัยที่ 22 และ 23 รวม 2 สมัยแต่ละท่านได้เข้ามาดำรงตำแหน่ง 2 สมัย จำนวน 4 ปี ทุกท่านที่เข้ามามีความตั้งใจจริงและมุ่งมั่น ที่จะบรรลุเป้าหมายให้จงได้ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ

ต่อมาถึงสมัยที่ 24 อันมี นายหลิ่วซุ้ยหยุ่ง (นายอนันต์ อารียาภินันท์) เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ เห็นว่าอาคารที่ทำการสมาคมเก่าแก่และชราภาพมากแล้ว นั่งประชุมกันที่ห้องโถงที่ทำการสมาคมทีไรมีความรู้สึกว่าไม่ค่อยจะปลอดภัยนัก ถ้าคืนไหนเกิดพายุลมฟ้าลมฝนพัดแรง ต่างก็เกรงกลัวว่าจะมีข่าวร้ายเกิดขึ้นมาว่าสมาคมถูกพายุฝนพัดจนพังครืนลงมา

ตอนที่ 3 ก้าวเข้าสู่ศตวรรษใหม่

ในช่วงที่ก้าวสู่ศตวรรษใหม่นี้ ท่านที่ปรึกษาอาวุโสของสมาคมฮากกานครสวรรค์ นายหย่องเฉ่าเพียว (นายธนะ ยงเชี่ยงชาญ) บุตรชายของฮ่อยฮินปั๊กได้เสียสละและทุ่มเททั้งแรงกายแรงใจเข้ามาช่วยปรับปรุงกิจกรรมของสมาคมอย่างเต็มที่ ทำให้สมาคมฮากกานครสวรรค์มีการพัฒนา มีโอกาสได้รับใช้พี่น้องชาวฮากกามากขึ้น ได้นำทีมคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมและร่วมกิจกรรมของสมาคมพี่น้องต่าง ๆ ที่จัดขึ้นภายใต้การนำของนายกสมาคมฮากกาใหม่ เดินทางไปร่วมประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์โลกครั้งที่ 12 ที่หม่อยจู มณฑลกวางตุ้ง ประเทศจีน และเดินทางไปร่วมประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์โลกครั้งที่ 13 ที่ประเทศสิงคโปร์ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจของพี่น้องชาวฮากกาปากน้ำโพที่มีต่อฮากกาโลกที่กว้างใหญ่ไพศาล เรียกความเชื่อมั่นต่อความเป็นชาวฮากกาคืนมา

นายธนะ ยงเชี่ยวชาญ ยังได้ใช้ภาษาไทยเรียบเรียงเรื่อง “ประวัติของชาวฮากกา” ได้แปลบทความจากนิตยสารของ Asia Weekly เรื่อง “ปราศจากฮากกา ไม่มีปฏิวัติในจีน” จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย แจกจ่ายสมาชิกฮากกาปากน้ำโพ และยังได้แจกจ่ายไปยังสมาคมฮากกาต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย ได้รับความสนใจและนำไปลงต่อกัน

ปี พ.ศ.2538 ปากน้ำโพได้เกิดอุทกภัยอย่างร้ายแรงเป็นประวัติการณ์ เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2538 เวลาประมาณ 9.00 เศษ น้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาได้ทะลุเขื่อนกั้นน้ำของเทศบาลนครสวรรค์และพังแนวกระสอบทรายป้องกันไหลบ่าเข้าตัวเมืองปากน้ำโพอย่างรวดเร็ว ภายใน 15 นาทีทั้งเมืองจมอยู่ใต้น้ำ ทำความเสียหายให้แก่ชาวปากน้ำโพอย่างถ้วนหน้า ระดับน้ำที่ลึกที่สุดประมาณ 3 เมตร น้ำท่วมตัวเมืองปากน้ำโพอยู่เดือนเศษ ๆ จนถึงปลายเดือนตุลาคม น้ำจึงลดถอยลงไป ทางสมาคมฮากกานครสวรรค์ร่วมกับสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทย ได้ทำการสำรวจและช่วยเหลือครอบครัวชาวฮากกา ที่ได้ประสบกับอุทภัยน้ำท่วมอย่างถ้วนหน้า โดยออกเยี่ยมและมอบเงินให้ครอบครัวละ 500 บาท เพื่อปลอบขวัญบรรเทาทุกข์ และถือโอกาสนี้ทำการสำรวจทำทะเบียนชาวฮากกาไปด้วย จะได้ทราบว่าชาวฮากกามีจำนวนเท่าใด อยู่บ้านเลขที่ใดบ้าง ก่อนหน้านี้สมาคมฮากกานครสวรรค์ยังไม่เคยออกสำรวจเลย แต่ที่น่าเสียดายที่สุดคือ ผู้จัดการของสมาคมฯ นายหล่อซู้หลิ่น ได้ล้มป่วยลง เหตุเพราะทำงานหนักในช่วงหลังน้ำท่วมเมืองปากน้ำโพในครั้งนั้น และเสียชีวิตลงในที่สุด ยังความสูญเสียบุคลากรของสมาคมที่ไม่สามารถหามาทดแทนได้ ตัวอาคารสมาคมฮากกานครสวรรค์หลังน้ำท่วมครั้งนั้นแล้ว ยิ่งมีความรู้สึกง่อนแง่นไปกว่าเดิม ฉะนั้นการก่อสร้างอาคารที่ทำการสมาคมฮากกานครสวรรค์ใหม่เป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้อีกแล้ว

ฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ

คณะกรรมการบริหารสมาคมฮากกานครสวรรค์ ภายใต้การนำของ นายอนันต์ อารียาภินันท์ สิ่งที่ต้องดำเนินการลำดับแรกคือ “จดทะเบียน” สมาคม และลำดับสองคือ ทำการก่อสร้างอาคารสมาคมฯ หลังใหม่ สองปัญหาถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่หนักหน่วงมาก แต่ก็ต้องเดินหน้าดำเนินการต่อไป สำหรับปัญหาแรกที่ได้สะสมกันมา 50 ปีเศษแล้วคือ การจดทะเบียนสมาคมฯ คณะกรรมการได้ให้ความร่วมมือกันอย่างดี และเริ่มดำเนินการในทันที ได้รับอนุญาตจากทางการให้จดทะเบียนเป็นชื่อ “สมาคมฮากกานครสวรรค์” เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2539 สมาคมฮากกานครสวรรค์จึงเป็นสมาคมเอกเทศตั้งแต่นั้นมา โดยไม่ต้องใช้ชื่อสำนักงานสาขาปากน้ำโพอีก เป็นความปรารถนา ภูมิใจของคณะกรรมการสมาคมฯ และชาวฮากกาทุกท่านในนครสวรรค์

ปัญหาลำดับสอง คือ การก่อสร้างอาคารที่ทำการใหม่ของสมาคมฯ ก่อนอื่นต้องแก้ปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์โฉนดที่ดิน เพราะกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินได้โอนเป็นชื่อของ “มูลนิธิจงจินต์” จะทำการสร้างอาคารสมาคมฯ หลังใหม่ จำเป็นต้องขอโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินกลับมาเป็นชื่อของสมาคมฮากกานครสวรรค์เสียก่อน ซึ่งทางสมาคมฮากกานครสวรรค์ได้เสียเวลาในเรื่องขอรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินไปแล้วไม่น้อย ทำให้สมาคมฮากกานครสวรรค์ต้องเสียโอกาสทองในการก่อสร้างอาคารสมาคมฯ ไป และแล้วในที่สุดทางสมาคมฮากกานครสวรรค์ก็ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินกลับมาเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2541 และได้มอบหมายให้ นายธนะ ยงเชี่ยวชาญ เป็นผู้เดินทางไปขอรับโฉนดที่ดินกลับคืนมาจาก “มูลนิธิจงจินต์” โดยสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทยเป็นผู้มอบคืน เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2541 งานก่อสร้างอาคารสมาคมฮากกานครสวรรค์จะได้วางแผนเริ่มดำเนินการก่อสร้างต่อไป

แต่แล้วอุปสรรคอันใหญ่หลวงก็คืบคลานเข้ามาขวางกั้นการก่อสร้างอาคารสมาคมฮากกานครสวรรค์โดยไม่คาดฝันเกิดขึ้นจนได้เนื่องจากเหตุการณ์ภายหลังจากรัฐบาลได้ประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทจากระบบตะกร้าเงิน (Basket Currences) เป็นระบบเงินบาทลอยตัว (Managed Float) เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ได้ส่งผลให้ธุรกิจใหญ่น้อยต่างได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ภายหลังจากประเทศไทยเผชิญกับวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง เหตุการณ์ครั้งนั้นได้แพร่ขยายไปทั่วเอเชีย รัฐบาลมีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ทำให้ธุรกิจขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ต่างก็ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงโดยมิได้เว้นแม้แต่สถาบันการเงิน ธนาคาร หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ก็ได้รับผลกระทบกันอย่างถ้วนหน้าเช่นกัน เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจถึงกับต้องมีการปรับปรุงกลยุทธ์ใหม่ประคองให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดต่อไป จึงต้องปรับองค์กรให้เล็กลง ลดต้นทุนลง และยังมีการลดเงินเดือนลงอีกด้วยทำให้คนตกงานจำนวนมากในสังคม ประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อนภายใต้เหตุการณ์ข้างต้นการก่อสร้างอาคารที่ทำการสมาคมฮากกานครสวรรค์หลังใหม่ จึงเปรียบเหมือนเป็นการฝันกลางวัน ทำให้กรรมการบริหารสมาคมฯ ต่างก็หดหู่ท้อถอย ไม่ค่อยมีชีวิตชีวาเท่าที่ควร

แต่คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ทุกท่านก็ได้มองเห็นความจำเป็นและอันตรายของอาคารที่มีรอยร้าว แตกปริแยกของส่วนประกอบอาคารหลังเก่ามากขึ้น ๆ กรรมการบางท่านไม่กล้ามาร่วมนั่งประชุมกันที่สมาคมฯ เหตุการณ์เริ่มบีบรัดแกนนำของสมาคมฯ ไม่มีทางเลือกอื่น จึงได้เดินหน้าดำเนินการต่อไป ขอมติในที่ประชุมกรรมการบริหารอนุมัติให้ทำการรื้ออาคารหลังเดิมออกในต้นเดือนพฤษภาคม 2542 ทันที และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ก่อสร้างอาคารใหม่ขึ้นมา 1 ชุด ภายใต้การนำของนายอนันต์ อารียาภินันท์ นายกสมาคมฯ ได้พยายามเรียกขวัญและกระตุ้นให้กรรมการบริหาร มีกำลังใจกลับคืนมา เริ่มเดินหน้าจ้างสถาปนิกเขียนแบบ คำนวนราคาในทันที

บังเอิญขณะนั้น ได้ประจวบกับทางสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือให้ไปประชุมกองทุนมิตรสัมพันธ์ฮากกาแห่งประเทศไทย เพื่อหารือเรื่องขัดแย้งกันระหว่างสมาคมฮากกาจังหวัดอุดรธานี และสมาคมฮากกาจังหวัดอุบลราชธานี เกี่ยวกับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมมิตรสัมพันธ์ฮากกาทั่วประเทศครั้งที่ 8 ที่หมุนเวียนถึงคิวของภาคอีสานในปี พ.ศ.2542 ทางสมาคมฮากกานครสวรรค์ได้ส่งที่ปรึกษาอาวุโส นายธนะ ยงเชี่ยวชาญ พร้อมกับรองนายกสมาคมฮากกาอีก 2 ท่านได้แก่นายชัยพร ลากบำรุงวงศ์ และนายรัฐพงศ์ เผ่าธัญลักษณ์ เข้าร่วมประชุมในครั้งนั้น ในการประชุมนายธนะ ยงเชี่ยวชาญ ได้เสนอต่อที่ประชุมให้ตั้งกฎและกติกาขึ้นมาใหม่ว่าต่อไปการประชุมมิตรสัมพันธ์ฮากกาแห่งประเทศไทยให้แบ่งเขตการเป็นเจ้าภาพจัดงานประชุมมิตรสัมพันธ์ โดยให้หมุนเวียนกันตามลำดับ เช่น ภาคกลาง ภาคอีสาน ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคใต้ตอนกลาง เป็นต้น กำหนดว่าให้มีการประชุมกัน 2 ปีต่อครั้งเหมือนเดิม ส่วนการสรรหาสมาคมฯ ที่จะรับเป็นเจ้าภาพให้มีการไปหารือกันภายในภาคเสียก่อน โดยให้นำหลักการพิจารณาคือให้นับอายุของการก่อตั้งสมาคมเป็นอันดับแรก (ซึ่งไม่นับอายุการจดทะเบียนสมาคมฯ) เป็นหลักในที่ประชุมทุกท่านที่เข้าร่วมประชุมต่างก็เห็นพ้อง จึงได้มีการลงมติรับรองเป็นเอกฉันท์ตามที่ นายธนะ ยงเชี่ยวชาญเสนอหลักการเอาไว้

การจัดการประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์ครั้งที่ 9 ซึ่งจะเวียนมาถึงคิวของภาคเหนือให้รับเป็นเจ้าภาพซึ่งจะจัดขึ้นในปลาย พ.ศ.2544 นับเป็นครั้งแรกของศตวรรษใหม่ ผู้จัดการสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทย นายสุรชัย แสนเฉลิม จึงได้ทำแบบสำรวจเพื่อสำรวจอายุการก่อตั้งของสมาคมฮากกาทั่วประเทศทุก ๆ สมาคมขึ้นเพื่อนำมาเป็นบรรทัดฐานและให้ถือปฏิบัติกันต่อไป หลังกลับจากการประชุมที่สมาคมฮากกาแห่งประเทศไทยแล้ว คณะกรรมการได้จัดคณะเดินทางไปเยือนสมาคมฮากกาเพื่อนบ้าน คือ สมาคมฮากกาพิษณุโลก เป็นลำดับแรก เพราะสมาคมฮากกาพิษณุโลกได้ก่อตั้งมาแล้วกว่า 20 ปี ได้หารือการรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมมิตรสัมพันธ์ครั้ง ที่ 9 ที่จะต้องเวียนมาถึงคิวของภาคเหนือในปี พ.ศ.2544 เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งไม่ให้ซ้ำรอยเหมือนครั้งที่ 8 เพราะเป็นที่รู้กันทั่วไปแล้วว่าทางสมาคมฮากกาพิษณุโลกมีศักยภาพและความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เพราะก่อนหน้านี้ทางสมาคมฮากกาพิษณุโลกเคยจัดงานระดับประเทศมาแล้ว

คือการจัดงานเปิดศาลเจ้าพ่อกวนอู และเปิดป้ายอาคารสมาคมฯ ที่ก่อสร้างใหม่ บรรยากาศในการหารือระหว่างกรรมการต่อกรรมการของสมาคมเต็มไปด้วยความเป็นกันเอง รักใคร่กันฉันพี่น้อง ชี้แนะพิธีการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อีกมากมาย สุดท้ายยังได้จัดเลี้ยงคณะกรรมการสมาคมฮากกานครสวรรค์อย่างอิ่มหนำสำราญ ทางสมาคมฮากกาพิษณุโลกยังได้แสดงออกถึงสปิริตสนับสนุนให้สมาคมฮากกานครสวรรค์รับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์ครั้งที่ 9 ต้องเดินทางไปประชุมและกำหนดกันที่ประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์ครั้งที่ 8 ที่จังหวัดอุดรธานี ในวันที่ 27-28 พฤศจิกายน 2542 เสียก่อน จึงถือว่าเป็นฉันทานุมัติเอกฉันท์

เมื่อถึงกำหนดประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์ทั่วประเทศครั้งที่ 8 ที่จังหวัดอุดรธานี ทุกอย่างก็ราบรื่นตามความประสงค์ของสมาคมฮากกานครสวรรค์ เพราะได้รับความเห็นชอบ และสนับสนุนจากสมาคมฮากกาภาคเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางสมาคมฮากกาเชียงใหม่ และพิษณุโลกได้ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจและร่วมมือในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่ ในที่ประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์ในครั้งนั้น

ในระหว่างการประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ 8 นายอนันต์ อารียาภินันท์ นายกสมาคมฯ ได้ใช้เป็นภาษาไทย และนายธนะ ยงเชี่ยวชาญ ที่ปรึกษาอาวุโสของสมาคมฯ ได้ใช้ภาษาฮากกากล่าวขอบคุณต่อที่ประชุมทุกท่านที่ได้กรุณาให้เกียรติและมอบความไว้วางใจให้แก่สมาคมฮากกานครสวรรค์รับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์ครั้งที่ 9 ในปี พ.ศ.2544 ในครั้งนี้ทางสมาคมฮากกานครสวรรค์และกรรมการฯ ขอถือโอกาสนี้แจ้งและรับรองให้คำมั่นสัญญาต่อที่ประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์ครั้งที่ 8 ว่า ทางสมาคมฮากกานครสวรรค์จะรีบทำการก่อสร้างอาคารที่ทำการใหม่ของสมาคมฯ ให้สำเร็จเป็นสง่า เพื่อใช้รองรับการจัดการประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์ครั้งที่ 9 สำหรับไว้ต้อนรับพี่น้องชาวฮากกาทั่วประเทศที่จะเดินทางมาร่วมประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์ครั้งที่ 9 ในปี 2544 ทุกท่าน

หลังจากสมาคมฮากกานครสวรรค์ได้รับเกียรติและได้รับความไว้วางใจจากที่ประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์ครั้งที่ 8 แล้ว เท่ากับเป็นการกระตุ้นให้คณะกรรมการบริหารสมาคมทุกท่านมีขวัญและกำลังใจที่จะร่วมกันก้าวเดินหน้าต่อไปอย่างมั่นใจ จึงได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างทันที ในลำดับแรกสมาคมฯ ได้จัดให้มีพิธีสงฆ์ 9 รูป นิมนต์มาทำบุญเช้าและวางศิลาฤกษ์ในวันที่ 9 ธันวาคม 2542 เพื่อความเป็นสิริมงคล และต่อมาได้มอบหมายให้ นายธนะ ยงเชี่ยวชาญ ที่ปรึกษาอาวุโสของสมาคมฯ ทำแผนงานรายการและทำตารางการบริจาคเงินค่าก่อสร้างอาคารใหม่ เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการจัดหาทุนค่าก่อสร้างต่อไป

เมื่อทุกอย่างได้เริ่มต้นและเดินหน้าแล้ว ลำดับแรก นายอนันต์ อารียาภินันท์ นายกสมาคมฮากกานครสวรรค์ ได้แสดงเจตจำนงค์บริจาคเงินให้ก่อน จำนวน 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) นายธนะ ยงเชี่ยวชาญ ที่ปรึกษาอาวุโสของสมาคมฯ จำนวน 250,000 บาท (สองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) นายชัยพร ลาภบำรุงวงศ์ รองนายกสมาคมฯ จำนวน 250,000 บาท (สองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) รองนายกสมาคมฯ นายประชา แสงสุริโยทัย บริจาคงานทาสีพร้อมค่าแรงงานช่างทาสีทั้งอาคาร จำนวน 120,000 บาท

(หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถ้วน) เป็นการบริจาคนำ และต่อมาได้รับความร่วมมือจากพี่น้องชาวฮากานครสวรรค์บริจาคเงินเข้ามากันอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องเรื่อยมา

นายธนะ ยงเชี่ยวชาญ ที่ปรึกษาอาวุโสของสมาคมฯ ได้ประสานไปยังสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทย จึงได้จัดคณะกรรมการจำนวน 9 ท่าน ซึ่งนำโดย นายอนันต์ อารียาภินันท์ นายกสมาคมฯ ได้เดินทางไปเยือนสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทย ในวันที่ 29 เมษายน 2543 ได้รับการต้อนรับ และจัดเลี้ยงอย่างอบอุ่นจากท่านนายกสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการ รวมทั้งผู้ใหญ่ของสมาคมฯ อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนอย่างดีเยี่ยมจากคณะกรรมการสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทย ร่วมบริจาคเงินจำนวน 1,320,000 บาท (หนึ่งล้านสามแสนสองหมื่นบาทถ้วน) เป็นค่าก่อสร้างอาคารสมาคมฮากกานครสวรรค์ อันจะเห็นได้ว่าชาวฮากกาจะมีสปิริตรักใคร่กันฉันพี่น้อง ถ้อยทีถ้อยอาศัย ซึ่งกันและกันเรื่อยมาเช่นนี้ตั้งแต่อดีตแล้ว หลังจากนั้นทางสมาคมฮากกานครสวรรค์ยังได้รับความช่วยเหลือจากสมาคมฮากกาทั่วประเทศอีกอย่างต่อเนื่อง

อาคารสมาคมฮากกานครสวรรค์หลังใหม่ได้ก่อสร้างเป็นอาคารสูง 3 ชั้น เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กทั้งหมด กว้าง 16 เมตร ลึก 12 เมตร แยกห้องน้ำ ห้องส้วม ไว้ด้านหลังอยู่ติดกับอาคารสมาคมฯ คณะกรรมการฝ่ายก่อสร้างได้นำรูปแบบและรายการให้บริษัทฯ ผู้รับเหมาไปประเมินราคา ค่าก่อสร้าง และมีหลาย ๆ บริษัทฯ ได้เสนอราคาไว้ให้กรรมการพิจารณาแล้ว จึงมีความเห็นพ้องในที่ประชุมว่า เมื่อนายอนันต์ อารียาภินันท์ นายกสมาคมฮากกานครสวรรค์ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างอยู่แล้ว มีความพร้อมในทุกด้าน เครื่องมือ เครื่องจักร และบุคลากรในด้านนี้ก็พร้อมทำงาน จึงได้ขอร้องให้ นายอนันต์ อารียาภินันท์ นายกสมาคมฯ ช่วยรับดำเนินการก่อสร้างงานนี้ให้กับสมาคมฯ ด้วย โดยมีการกำหนดราคาค่าก่อสร้างเบ็ดเสร็จไว้ที่ 4,000,000 บาท (สี่ล้านบาทถ้วน) ทั้งนี้ไม่รวมค่าถมดิน ค่าทำรั้ว ค่าเทลานคอนกรีตเอนกประสงค์ ค่าทำเหล็กดัด ค่าทำเฟอร์นิเจอร์ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ และค่าปรับปรุงอาคารเดิมของบริษัทป่าไม้ธัญญผล ล่ำซำ จำกัด

กล่าวถึงอาคารสมาคมฮากกาด้านหลังซึ่งเป็นที่ทำการเดิมของบริษัทป่าไม้ธัญญผล ล่ำซำ นับเป็นมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษที่ล้ำค่า เมื่อสำรวจแล้วตัวอาคารโครงสร้างทั้งหมดยังดี ๆ อยู่ ไม่มีทรุด ไม้โครงหลังคาไม่ผุ พื้นไม้สักทองทั้งหมดยังดี ๆ อยู่ กรรมการบริหารสมาคมจึงมีมติให้อนุรักษ์เอาไว้ โดยจะทำการซ่อมแซมปรับปรุงทาสีใหม่ เพราะอาคารหลังนี้มีโลเคชั่นดีมาก หันหน้าออกสู่แม่น้ำปิง และด้านหลังของอาคารหลังนี้ทางสมาคมฯ ได้ถมดินและทำลานคอนกรีตอเนกประสงค์ ทำรั้วถาวรออกไปจรดแม่น้ำ ขณะเดียวกันทางสมาคมฯ จะได้ใช้อาคารพร้อมกันถึง 2 อาคารในเวลาเดียวกัน ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารหลังใหม่และปรับปรุงอาคารริมน้ำ ค่าถมดิน ค่าทำรั้ว ค่าเทลานคอนกรีตอเนกประสงค์ ค่าเหล็กดัด ค่าทำเฟอร์นิเจอร์ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เบ็ดเสร็จแล้วใช้เงินประมาณ 8,000,000 บาท (แปดล้านบาทถ้วน)

เพื่อเป็นการเตรียมจัดงานประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ 9 ที่จะจัดขึ้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ในวันที่ 16-17 พฤศจิกายน 2544 ซึ่งเป็นการจัดประชุมครั้งแรกของศตวรรษใหม่คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ จึงมีมติในที่ประชุมแต่งตั้งให้ นายธนะ ยงเชี่ยวชาญ ดำรงตำแหน่งประธานกิตติมศักดิ์ตลอดชีพ และรับเป็นประธานจัดงานการประชุมฮากกา มิตรสัมพันธ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ 9 และมอบให้ไปแต่งตั้งคณะอนุกรรมการร่วมจัดงานอีกด้วย คณะกรรมการจัดงานประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์ได้จัดคณะเดินทางไปเยือน 6 สมาคมฮากกาภาคเหนือ อันได้แก่ สมาคมฮากกาตาก,เชียงใหม่, แพร่, อุตรดิตถ์, พิษณุโลก, อุทัยธานี ในวันที่ 30 และ 31 กรกฎาคม 2543 เพื่อเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการจัดงานฮากกามิตรสัมพันธ์ครั้งที่ 9 คณะกรรมการได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น และเป็นกันเองจากทุก ๆ สมาคมภาคเหนือและยังได้รับการบริจาคเงินมาสมทบค่าก่อสร้างอาคารสมาคมฮากกานครสวรรค์หลังใหม่อีกจำนวนมากด้วย

การก่อสร้างอาคารสมาคมฮากกานครสวรรค์หลังใหม่ได้ก่อสร้างแล้วเสร็จสมบูรณ์เรียบร้อยกลางเดือนธันวาคม 2543 ทางสมาคมฮากกาจึงถือโอกาสนี้ใช้เป็นสถานที่จัดงานสังสรรค์ประจำปีของชาวฮากกานครสวรรค์ ในวันที่ 23 ธันวาคม 2543 เป็นงานแรก และได้ดูฤกษ์วันดีสำหรับใช้เป็นวันที่จะทำพิธีเปิดป้ายอาคารใหม่อย่างเป็นทางการ และฉลองครบรอบ 55 ปี การก่อตั้งสมาคมฮากกานครสวรรค์ในวันศุกร์ที่ 16-17 พฤศจิกายน 2544 ปี ค.ศ.2001 พร้อมไปกับการเปิดงานประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ 9 เป็นการจัดงานพร้อมกันในครั้งเดียว 3 งาน ได้แก่ 1) ฉลองเปิดป้ายอาคารสมาคมฮากกานครสวรรค์ (2) ฉลองการก่อตั้งสมาคมฮากกานครสวรรค์ครบรอบ 55 ปี (3) เปิดงานประชุมฮากกามิตรสัมพันธ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ 9 จึงถือได้ว่าเป็นประวัติการณ์ที่สมาคมฮากกาอื่น ๆ ยังไม่เคยมีโอกาสจัดงานเช่นนี้มาก่อน

อาคารของสมาคมฮากกานครสวรรค์ตั้งอยู่ติดกับถนนโกสีย์ หันหน้าอาคารไปทางเขากบที่เขียวขจีด้านหลังติดกับอาคาร บริษัท ป่าไม้ธัญญผล ล่ำซำ จำกัด หน้าอาคารของ บริษัท ป่าไม้ธัญญผลล่ำซำ จำกัด หันไปบรรจบแม่น้ำปิง ซึ่งเป็นต้นแม่น้ำเจ้าพระยา ถ้ายืนอยู่บนดาดฟ้าของอาคารสมาคมฯ ใหม่สามารถมองเห็นบึงบอระเพ็ดได้ เป็นบึงน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย อาคารของสมาคมใหม่นับว่ามีสิ่งแวดล้อมดีที่สุดในบรรดาสมาคมฮากกาทั่วประเทศ เพราะได้สอดคล้องกับเสียงเรียกร้องจากทั่วโลก “อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม”

สมาคมฮากกานครสวรรค์และชาวฮากกานครสวรรค์ “ระลึกถึงอดีต ยืนอยู่ในปัจจุบัน มองไปในอนาคต” มีอาคารสมาคมฯ ใหม่ที่ภูมิฐาน โอ่อ่าสง่างามและทันสมัย เป็นที่เชิดหน้าชูตาของพวกเราทุก ๆ คนที่เป็นชาวฮากกา มีความรู้สึกลึก ๆ ว่าได้ฝ่าลมและโต้คลื่นผ่านอุปสรรคนานัปการ ทั้งภายในและภายนอก จนถึงทุกวันนี้ความหวังที่รอคอยกันมายาวนาน อาคารใหม่ของสมาคมฮากกานครสวรรค์ได้ก่อสร้าง

เสร็จสมบูรณ์ ได้ประจักษ์ต่อสายตาของคนทั่วไปแล้ว ถือได้ว่าพวกเราได้ประสบความสำเร็จความมุ่งหมายที่บรรพบุรุษชาวฮากกามอบหมายและฝากฝั่งเอาไว้ต่อไป

2.2 วัตถุประสงค์และการดำเนินงานของสมาคมฮากกานครสวรรค์

วัตถุประสงค์ของสมาคมในการดำเนินงานของสมาคมฮากกานครสวรรค์ สมาคมฮากกานครสวรรค์ (2544 : 263) ได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมและก่อเกิดความสามัคคีในหมู่สมาชิก และในระหว่างชาวฮากกาที่อยู่จังหวัดนครสวรรค์และที่อื่น ๆ ให้มีความสามัคคีสนิทสนมกลมเกลียวกัน

2. เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมการประกอบสัมมาอาชีพในหมู่สมาชิก เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขและสวัสดิภาพต่อส่วนรวม

3. เพื่อบำเพ็ญการกุศลและสาธารณประโยชน์ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ อนุเคราะห์ผู้ยากไร้และผู้ที่สมควรได้รับความช่วยเหลือ

4. เพื่อทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา การศึกษา การกีฬา งานประเพณี และจัดตั้งสถาน ศึกษาหรือสถานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามต่าง ๆ เพื่อประโยชน์หรือสวัสดิภาพต่อส่วนรวม

5. ไม่ประสงค์จะจัดตั้งโต๊ะบิลเลียดแต่อย่างใด

6. ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

2.3 การบริหารงานของสมาคมฮากกานครสวรรค์

2.3.1 โครงสร้างสมาคม คณะกรรมการ และสมาชิกของสมาคม

โครงสร้างสมาคม คณะกรรมการ และสมาชิกของสมาคมนี้ ทางสมาคมฮากกานครสวรรค์ (2544 : 263–265) ได้อธิบายไว้ดังนี้

สมาชิกของสมาคม มี 2 ประเภท คือ

1. สมาชิกสามัญ ได้แก่ 1. สมาชิกสามัญ 2. สมาชิกตลอดชีพ 3. สมาชิกวิสามัญ 4. สมาชิกร้านค้า

2. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคลผู้ทรงเกียรติ หรือทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีอุปการะคุณแก่สมาคม ซึ่งคณะกรรมการลงมติให้เชิญเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม

สมาชิกจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว

2. เป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย

3. ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ

4. ไม่ต้องคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดให้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือต้องโทษจำคุก ยกเว้นความผิดฐานประมาทหรือลหุโทษ การต้องคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดในกรณีดังกล่าวจะต้องเป็นในขณะที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก หรือในระหว่างที่เป็นสมาชิกของสมาคมเท่านั้น

ค่าลงทะเบียน และค่าบำรุงสมาคม

1. สมาชิกสามัญได้แก่

1.1 จะต้องเสียค่าลงทะเบียนเป็นครั้งแรก	2,000	บาท
ค่าบำรุงสมาคมเป็นรายเดือน ๆ ละ	50	บาท
1.2 สมาชิกตลอดชีพ จะต้องเสียค่าลงทะเบียนครั้งแรก	2,000	บาท
ค่าบำรุงสมาคมเป็นรายเดือนๆ ละ	ไม่มี	
1.3 สมาชิกวิสามัญ จะต้องเสียค่าลงทะเบียนเป็นครั้งแรก	300	บาท
เสียค่าบำรุงสมาคมเป็นรายปี ๆ ละ	300	บาท
ค่าบำรุงสมาคมเป็นรายเดือน ๆ ละ	ไม่มี	
1.4 สมาชิกร้านค้า จะต้องเสียค่าลงทะเบียนเป็นครั้งแรก	200	บาท
ค่าบำรุงสมาคมเป็นรายเดือน ๆ ละ	50	บาท

2. สมาชิกกิตติมศักดิ์ มิต้องเสียค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงแต่อย่างใดทั้งสิ้น

การสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม

1. การสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม ให้ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมยื่นใบสมัครตามแบบของสมาคมต่อเลขานุการโดยมีสมาชิกสามัญรับรองอย่างน้อย 1 คน และให้เลขานุการติดประกาศรายชื่อผู้สมัครไว้ ณ สำนักงานของสมาคมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน เพื่อให้สมาชิกอื่น ๆ ของสมาคมจะได้คัดค้านการสมัครนั้น เมื่อครบกำหนดประกาศแล้วก็ให้เลขานุการนำใบสมัครและหนังสือคัดค้านของสมาชิก (ถ้ามี) เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติว่าจะรับหรือไม่รับเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม และเมื่อคณะกรรมการพิจารณาการสมัครแล้ว ผลเป็นประการใดให้เลขนุการเป็นผู้แจ้งให้ผู้สมัครทราบโดยเร็ว

2. ถ้าคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติให้รับสมัครเข้าเป็นสมาชิก ก็ให้ผู้สมัครนั้นชำระเงินค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงสมาคมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่ถ้าผู้สมัครไม่ชำระเงินลงทะเบียนและค่าบำรุงภายในกำหนด ก็ให้ถือว่าการสมัครคราวนั้นเป็นอันยกเลิก

3. สมาชิกภาพของสมาชิกกิตติมศักดิ์ ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่หนังสือตอบรับคำเชิญชวนผู้ที่คณะกรรมการได้พิจารณาลงมติให้เชิญเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม ได้มาถึงสมาคม

สมาชิกภาพของสมาชิกให้สิ้นสุดลง ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ตาย

2. ลาออก โดยยื่นหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะกรรมการ และคณะกรรมการได้พิจารณาอนุมัติ และให้สมาชิกผู้นั้นได้ชำระหนี้สินที่ยังติดค้างอยู่กับสมาคมเป็นที่เรียบร้อย

3. ที่ประชุมใหญ่ของสมาคมหรือคณะกรรมการได้พิจารณาลงมติให้ลบชื่อออกจากทะเบียน เพราะสมาชิกผู้นั้นได้ประพฤตินำความเสื่อมเสียมาสู่สมาคม

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

1. มีสิทธิเข้าใช้สถานที่ของสมาคมโดยเท่าเทียมกัน

2. มีสิทธิเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการของสมาคมต่อคณะกรรมการ

3. มีสิทธิได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ที่สมาคมได้จัดให้มีขึ้น

4. มีสิทธิเข้าร่วมประชุมใหญ่ของสมาคม

5. สมาชิกสามัญมีสิทธิในการเลือกตั้ง หรือได้รับการเลือกตั้ง หรือแต่งตั้งเป็นกรรมการสมาคม และมีสิทธิออกเสียงลงมติต่าง ๆ ในที่ประชุมได้คนละ 1 คะแนนเสียง

6. มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบเอกสารและบัญชีทรัพย์สินของสมาคม

7. มีสิทธิเข้าชื่อร่วมกันอย่างน้อย 1 ใน 3 ของสมาชิกสามัญทั้งหมด ร้องขอต่อคณะกรรมการให้จัดประชุมใหญ่วิสามัญได้

8. มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติ และข้อบังคับของสมาชิกโดยเคร่งครัด

9. มีหน้าที่ประพฤติตนให้สมกับเกียรติที่ได้เป็นสมาชิกของสมาคม

10. มีหน้าที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของสมาคม

11. มีหน้าที่ร่วมกิจกรรมที่สมาคมได้จัดให้มีขึ้น

12. มีหน้าที่ช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงของสมาคมให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

2.3.2 การบริหารงาน

การบริหารงานนี้ สมาคมฮากกานครสวรรค์ (2544 : 265–267) ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งทำหน้าที่บริหารกิจการของสมาคม มีจำนวนอย่างน้อย 30 คนอย่างมากไม่เกิน 50 คน คณะกรรมการนี้ได้มาจากการเลือกตั้งของที่ประชุมใหญ่ของสมาคม และให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งกันเองเป็นนายกสมาคม 1 คน และอุปนายก 6 คนสำหรับตำแหน่งกรรมการในตำแหน่งอื่น ๆ ให้นายกเป็นผู้แต่งตั้งผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่เข้าดำรง

ตำแหน่งต่าง ๆ ของสมาคมตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งตำแหน่งของกรรมการสมาคมมีตำแหน่งและหน้าที่โดยสังเขปดังต่อไปนี้

1.1 นายกสมาคม ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าในการบริหารกิจการของสมาคม เป็นผู้แทนสมาคมในการติดต่อกับบุคลภายนอก และทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการและการประชุมใหญ่ของสมาคม

1.2 อุปนายก ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนายกสมาคมในการบริหารกิจการของสมาคม ปฏิบัติหน้าที่นายกสมาคม ได้มอบหมายและทำหน้าที่แทนนายกสมาคมเมื่อนายกสมาคมไม่อยู่ หรือไม่สามารถจะปฏิบัติหน้าที่ได้ แต่การทำหน้าที่แทนนายกสมาคมให้อุปนายกตามลำดับตำแหน่งเป็นผู้กระทำการแทน

1.3 เลขานุการ ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการของสมาคมทั้งหมด เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่ของสมาคมในการปฏิบัติกิจการของสมาคม และปฏิบัติตามคำสั่งของนายกสมาคม ตลอดจนทำหน้าที่เป็นเลขานุการในการประชุมต่าง ๆ ของสมาคม

1.4 เหรัญญิก มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินทั้งหมดของสมาคม เป็นผู้จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย บัญชีงบดุลของสมาคม และเก็บเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสมาคมไว้เพื่อตรวจสอบ

1.5 ปฏิคม มีหน้าที่ในการให้การต้อนรับแขกของสมาคม เป็นหัวหน้าในการจัดเตรียมสถานที่ของสมาคม และจัดเตรียมสถานที่ประชุมต่าง ๆ ของสมาคม

1.6 นายทะเบียน มีหน้าที่เกี่ยวกับทะเบียนสมาชิกทั้งหมดของสมาคม ประสานงานกับเหรัญญิกในการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงสมาคมจากสมาชิก

1.7 ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่เผยแพร่กิจการและชื่อเสียงเกียรติคุณของสมาคมให้สมาชิกและบุคคลโดยทั่วไปให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

1.8 กรรมการตำแหน่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะกรรมการเห็นสมควรกำหนดให้มีขึ้นโดยมีจำนวนเมื่อรวมกับตำแหน่งกรรมการข้างต้นแล้ว จะต้องไม่เกินจำนวนที่ข้อบังคับได้กำหนดไว้ แต่ถ้าคณะกรรมการมิได้กำหนดตำแหน่งก็ถือว่าเป็นกรรมการกลาง

2. คณะกรรมการของสมาคมสามารถอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 2 ปี และเมื่อคณะกรรมการอยู่ในตำแหน่งครบกำหนดตามวาระแล้ว แต่คณะกรรมการชุดใหม่ยังไม่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจากทางราชการ ก็ให้คณะกรรมการที่ครบกำหนดตามวาระรักษาการไปพลางก่อนจนกว่าคณะกรรมการชุดใหม่จะได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจากทางราชการ และเมื่อคณะกรรมการชุดใหม่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจากทางราชการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็ให้ทำการส่งและมอบงานกันระหว่างคณะกรรมการชุดเก่าและคณะกรรมการชุดใหม่ให้เป็นที่เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการชุดใหม่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจากทางราชการ

3. ตำแหน่งกรรมการสมาคม ถ้าต้องว่างลงก่อนครบกำหนดตามวาระ ก็ให้คณะกรรมการแต่งตั้งสมาชิกสามัญคนใดคนหนึ่งที่เห็นสมควรเข้าดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่างลงนั้น แต่ผู้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับวาระของผู้ที่ตนแทนเท่านั้น

4. กรรมการอาจจะพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งมิใช่เป็นการออกตามวาระด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ

4.1 ตาย

4.2 ลาออก

4.3 ขาดจากสมาชิกภาพ

4.4 ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้ออกจากตำแหน่ง

5. กรรมการที่ประสงค์จะลาออกจากตำแหน่งกรรมการ ให้ยื่นใบลาออกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะกรรมการ มีมติให้ออก

6. อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

6.1 มีอำนาจออกระเบียบปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้สมาชิกได้ปฏิบัติ โดยระเบียบปฏิบัตินั้นจะต้องไม่ขัดต่อข้อบังคับฉบับนี้

6.2 มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนเจ้าหน้าที่ของสมาคม

6.3 มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษา หรืออนุกรรมการได้ แต่กรรมการที่ปรึกษาหรืออนุกรรมการจะสามารถอยู่ในตำแหน่งได้ไม่เกินวาระของคณะกรรมการที่แต่งตั้ง

6.4 มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี และประชุมใหญ่วิสามัญ

6.5 มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการในตำแหน่งอื่น ๆ ที่ยังมิได้กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

6.6 มีอำนาจบริหารกิจการของสมาคม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนมีอำนาจ อื่น ๆ ตามที่ข้อบังคับได้กำหนดไว้

6.7 มีหน้าที่รับผิดชอบในกิจการทั้งหมด รวมทั้งการเงินและทรัพย์สินทั้งหมดของสมาคม

6.8 มีหน้าที่จัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญตามที่สมาชิกสามัญจำนวน 1 ใน 3 ของสมาชิก ทั้งหมดได้เข้าชื่อร้องขอให้จัดประชุมใหญ่วิสามัญขึ้น ซึ่งการนี้จะต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญขึ้นภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอ

6.9 มีหน้าที่จัดทำเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวกับการเงิน ทรัพย์สิน และการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถจะให้สมาชิกตรวจดูได้เมื่อสมาชิกร้องขอ

6.10 จัดทำบันทึกการประชุมต่าง ๆ ของสมาคม เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานและจัดส่งให้สมาชิกได้รับทราบ

6.11 มีหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ข้อบังคับได้กำหนดไว้

7. คณะกรรมการจะต้องประชุมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยให้จัดขึ้นภายในวันที่ 15 ของ ทุกเดือน ทั้งนี้ เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการบริหารกิจการของสมาคม

8. การประชุมคณะกรรมการจะต้องมีกรรมการเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของกรรมการ ทั้งหมด จึงจะถือว่าครบองค์ประชุม มติของที่ประชุมคณะกรรมการถ้าข้อบังคับมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ก็ให้ถือคะแนนเสียงมากเป็นเกณฑ์ แต่ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันก็ให้ประธานในการประชุมเป็นผู้ชี้ขาด

9. ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้านายกสมาคมและอุปนายกสมาคมไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ก็ให้กรรมการที่เข้าประชุมในคราวนั้นเลือกตั้งกันเอง เพื่อให้กรรมการคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุมคราวนั้น

2.3.3 ทุนในการดำเนินงาน

ทุนในการดำเนินงานของสมาคมฮากกานครสวรรค์ส่วนใหญ่มาจากเงินบริจาค โดยเป็นทุนที่ได้มาจากการบริจาคของคณะกรรมการของสมาคมเป็นส่วนใหญ่ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจการและกิจกรรมของทางสมาคม หรือในบางส่วนก็มาจากบุคคลภายนอก บุคคลต่าง ๆ ในเมืองปากน้ำโพ บุคคลที่มีความรู้จักคุ้นเคย หรือบุคคลที่มีเชื้อสายฮากกา ที่ได้มาเยี่ยมเยียนและร่วมบริจาคเงินให้เป็นทุนในการดำเนินงานของสมาคมด้วยส่วนหนึ่ง เพื่อให้สมาคมได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างสะดวกและคล่องตัว

อย่างไรก็ตาม ในอดีตจากที่ทางสมาคมต้องใช้เงินบริจาคจากคณะกรรมการของสมาคมเพียงอย่างเดียวเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมการแห่เจ้าในช่วงตรุษจีน แต่ในปัจจุบันนอกจากเงินบริจาคในส่วนนี้แล้ว ทางสมาคมฮากกานครสวรรค์ยังได้รับเงินสนับสนุนจากคณะกรรมการจัดงานที่มอบให้เพื่อใช้เป็นค่าดำเนินการ ซึ่งเงินบริจาคในส่วนนี้ก็จะมาจากหน่วยงาน ห้างร้าน บริษัท หรือบุคคลสำคัญนั่นเอง

3. วัฒนธรรมของชาวจีนฮากกาในจังหวัดนครสวรรค์

3.1 วัฒนธรรมด้านภาษา

วัฒนธรรมด้านภาษาของชาวจีนฮากกานี้ ชำนาญ พิเชษฐพันธ์ และสมชาย พิเชษฐพันธ์ (2561 : 63–66) กล่าวว่า ประเทศจีนเป็นประเทศใหญ่มีผู้คนจำนวนมาก มีหลายชาติพันธุ์แต่ละชาติพันธุ์ก็มีภาษาพูดของตนเอง เช่น ภาษาจีนกลาง ภาษากวางตุ้ง ภาษาฮกเกี้ยน ภาษาแต้จิ๋ว ภาษาไหหนำ ภาษาฮากกา ภาษาพูดของชาติพันธุ์หนึ่ง ชาวจีนชาติพันธุ์อื่นพอฟังรู้เรื่อง หรือบางทีฟังไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจเลยก็มีเฉพาะชาวฮากกา ซึ่งมีผู้คนจำนวนมาก อยู่กระจายไปทั่วตามมณฑลต่าง ๆ และไม่ได้อยู่รวมกันในมณฑลใดมณฑลหนึ่งอีกทั้งส่วนใหญ่อยู่ตามภูเขา ภาษาพูดจึงมีการพูดผิดเพี้ยนแตกต่างกันออกไป ยิ่งบริเวณที่กว้างขวางใหญ่โต

อยู่ห่างกัน ทำให้ภาษาของชาวฮากกาผิดเพี้ยนกันไปได้มาก กล่าวกันว่าภาษาฮากกามีสำเนียงหลักถึง 12 สำเนียง และยังมีสำเนียงย่อยอีก 6 สำเนียง เมื่อชาวฮากกาอยู่ใกล้กับชาวจีนชาติพันธุ์อื่นก็เกิดภาษาพูดใหม่ สำเนียงใหม่ขึ้น เช่น ชาวจีนฮากกาที่อยู่ใกล้กับชาวจีนแต้จิ๋ว ภาษาพูดของชาวฮากกาก็ปะปนกับภาษาแต่จิ๋ว กลายเป็นภาษาและสำเนียงฮากกาใหม่ขึ้น หรือเมื่อชาวฮากกาส่วนหนึ่งมาอยู่ในประเทศไทย ภาษาฮากกากับภาษาไทยที่ชาวฮากกาพูดก็ปะปนกันไป จนในที่สุดอาจพูดภาษาฮากกาด้วยกัน แต่ฟังกันไม่ค่อยจะรู้เรื่องเลยก็เป็นได้

ในประเทศไทย ชาวฮากกาส่วนใหญ่มาจากอำเภอต่าง ๆ ของ จังหวัดเหมยโจว มณฑลกวางตุ้ง หลายครั้งทำให้เกิดข้อสงสัยว่าทำไมชาวฮากกาจึงมาจากมณฑลกวางตุ้ง ไม่ใช่มณฑลฮากกา ซึ่งเมื่อตรวจสอบแล้วประเทศจีนไม่มีมณฑลฮากกา แต่เนื่องจากชาวฮากกาเดิมเป็นชาวฮั่นหลังจากอพยพมาอยู่ที่มณฑลปูเจี้ยน และมณฑลกวางตุ้งแล้ว จึงเกิดเป็นชาวฮากกา หรือ แขก หรืออาคันตุกะ ขึ้น และเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการในสมัยราชวงศ์ชิง ตอนนั้นชาวฮากกามีถิ่นที่อยู่ตามภูเขาในจังหวัดเหมยโจว มณฑลกวางตุ้งเป็นจำนวนมากแล้ว จังหวัดเหมยโจว มณฑลกวางตุ้ง จึงเป็นถิ่นที่อยู่ของชาวฮากกา แต่ก็ไม่ได้เรียกชาวฮากกาว่าเป็นชาวกวางตุ้ง เพราะมีชื่อเรียกเป็นชาวฮากกาแล้ว

ทั่วประเทศจีนในสมัยนั้น มีชาวฮากกาอยู่ไปทั่ว มีภาษาพูดเป็นของตัวเอง คนที่พูดภาษาฮากกาไม่ว่าจะสำเนียงไหน อยู่ที่มณฑลไหน ก็เป็นชาวฮากกาทั้งหมด โดยไม่มีการเรียกตามมณฑลที่อยู่

จังหวัดเหมยโจวมีชาวฮากกาอยู่เต็มไปหมด เป็นจังหวัดใหญ่มีภูเขาอยู่จำนวนมาก ชาวฮากกาที่อยู่บนภูเขาสูง มีสำเนียงพูดผิดไปจากชาวฮากกาที่อยู่บนภูเขาต่ำลงมา ภาษาพูดของคนที่อยู่บนภูเขาสูงเรียกว่า “ชิมชัก” (ชิม แปลว่า ลึก ส่วน ชัก แปลว่าภาษาฮากกาหรือภาษาแคะ) ภาษาของชาวฮากกาที่อยู่ตามเนินเขาหรือตามภูเขาที่ต่ำลงมา เรียกว่า “ปั้นซันชัก” (ปั้น แปลว่า ครึ่ง ส่วนคำว่า ซัน แปลว่า เขา)

ชาวฮากกาที่อยู่ที่ประเทศไทยส่วนใหญ่ มีทั้งชาวฮากกาที่พูดภาษา ชิมชัก และปั้นซันชัก ชาวฮากกาที่พูดสำเนียงอื่นมีน้อย บางทีลูกหลานของชาวฮากกาในประเทศไทยได้พบกัน ก็ถามกันบ่อย ๆ ว่า เขาเป็นชิมชัก หรือ ปั้นซันชัก ผู้เขียนเองก็เข้าใจผิดบ่อย ๆ ว่าเป็น ชิมชัก หรือปั้นซันชัก เพราะคำพูดที่คุ้นหูบางคำก็เหมือนคำพูดของ ชิมชัก บางคำพูดก็เหมือน ปั้นซันชัก

ปัจจุบันชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนทั้งหมดเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะชาวฮากกา เพราะชาวฮากกาไม่ได้อยู่ตามภูเขาอีกต่อไปแล้ว มีจำนวนไม่น้อยที่อยู่ตามพื้นราบเหมือนชาวจีนชาติพันธุ์อื่น แม้ว่าจะมีบางส่วนยังคงอยู่ตามภูเขา รวมทั้งบ้านเรือนของชาวฮากกาที่ก่อสร้างไว้แต่เดิมก็ยังมีให้เห็นอยู่ตามภูเขาก็ตาม

ปัจจุบันสิ่งที่ยังคงเหลือความเป็นชาวฮากกาอยู่ก็คงมีแต่ภาษาฮากกา สิ่งก่อสร้างและสมาคมของชาวฮากกา ซึ่งนับวันก็จะเหลือน้อยลงสำหรับชาวฮากกาต่างประเทศ ยิ่งเมื่อลูกหลานชาวฮากกาที่นับวันจะพูดภาษาฮากกาไม่ได้แล้ว ความเป็นชาวฮากกาก็จะหายไป ส่วนชาวฮากกาในประเทศจีนนั้นภาษาฮากกา

และภาษาจีนอื่น ๆ คงจะเหลือน้อยลงไปเรื่อย ๆ เพราะประเทศจีนมีนโยบายให้ใช้ภาษาจีนกลางภาษาเดียว คนจีนทุกชาติพันธุ์ก็เรียนภาษาจีนกลางมากกว่าภาษาของตนเอง เวลาผ่านไปเป็นร้อยเป็นพันปีภาษาอื่น ๆ คงหายหมดไปในทำนองเดียวกัน ชาวฮากกาในประเทศไทยมีอยู่แทบจะทุกจังหวัด ชาวฮากกามีสมาคมทั้งในกรุงเทพ และต่างจังหวัดรวมกันในปัจจุบันเกือบ 40 สมาคม แต่เดิมเมื่อมีการก่อตั้งแต่ละสมาคม นายกสมาคมพูดภาษาไทยยังไม่ชัด เพราะพูดแต่ภาษาฮากกา ปัจจุบันนายกสมาคมบางสมาคมพูดภาษาฮากกาไม่ได้ บางสมาคมแม้ว่านายกสมาคมจะพูดภาษาฮากกาไม่ได้ แต่ก็ร้องเพลงซานกอของฮากกาได้ นายกสมาคมฮากกาในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นชาวฮากการุ่น 2 เพราะอาปาหรืออาเมเป็นชาวฮากกามาจากประเทศจีน นายกสมาคมฮากกา รุ่นที่ 3 ซึ่งอาปา อาเม หรือพ่อแม่เกิดในประเทศไทย ก็มีความเป็นไปได้ที่อาจจะไม่รู้จักภาษาฮากกาด้วยซ้ำไป

3.2 วัฒนธรรมด้านอาหาร

วัฒนธรรมด้านอาหารของชาวฮากกานี้ ชำนาญ พิเชษฐพันธ์ และสมชาย พิเชษฐพันธ์ (2561 : 58–63) กล่าวว่า ชาวจีนเป็นคนช่างคิด และมีความประณีตบรรจงในการผลิต ไม่ว่าจะผลิตสิ่งใด ก็จะพยายามทำให้สวย ทำให้คงทน และใช้งานได้ดี สินค้าของ จีนจึงมีชื่อเสียงตั้งแต่โบราณนานมาแล้ว อย่างเช่น ผ้าไหม เครื่องกระเบื้อง ใบชา และยาสมุนไพรรักษาโรค โดยเฉพาะอาหารการกิน มีชื่อเสียงเป็นอย่างมากทั่วโลก

เป็นที่เข้าใจว่าสินค้าของชาวจีนที่มีคุณภาพดีเป็นเพราะสมัยก่อนประเทศจีนปกครองด้วยจักรพรรดิ ของใช้ไม้สอยของจักรพรรดิต้องเป็นสิ่งที่ดีที่สุด คนที่ผลิตสิ่งของให้จักรพรรดิใช้ต้องประณีตบรรจง ทำให้สิ่งของเหล่านั้นดีที่สุด เมื่อของใช้ของจักรพรรดิดีที่สุด บรรดาขุนนาง แม่ทัพนายกอง ก็ต้องมีของใช้ที่ดีเช่นเดียวกัน แม้จะไม่ดีที่สุดเหมือนของใช้ของจักรพรรดิก็ย่อมต้องดีมาก บรรดาพ่อค้าคหบดีที่มีฐานะการเงินก็ต้องการใช้ของดีเหมือนกัน ของใช้ในประเทศจีนจึงมีการผลิตของใช้ที่มีคุณภาพมาก เมื่อของใช้ที่ผลิตในประเทศจีนมีการนำไปขายในต่างประเทศ ก็ได้รับความนิยมจากชาวต่างประเทศ สมัยก่อนชาวจีนเดินเรือไปต่างประเทศ ก็นำสินค้าไปขายและได้รับความนิยม จนการเดินเรือไปต่างประเทศของชาวจีนมีอย่างมากมายการนำสินค้าของชาวจีนไปต่างประเทศโดยทางบกก็มีมากเช่นกัน จนเกิดเส้นทางสายไหม ที่เรียกชื่อตามสินค้าผ้าไหมของจีน ไปไกลถึงทวีปยุโรป

ชาวจีนแต่ละชาติพันธุ์ต่างก็มีการปรุงอาหารของตนเอง แต่ละชาติพันธุ์มีการปรุงอาหารที่มีรสอร่อยถูกปากของชาวต่างชาติทุกชาติทุกภาษา อาหารจีนจึงขายในต่างประเทศได้ทุกประเทศ และในไชน่าทาวน์ของทุกประเทศ จะมีร้านอาหารจีนรวมอยู่ด้วย

มีผู้กล่าวว่าอาหารจีนเป็นอาหารที่อร่อยที่สุด และคนทุกชาติทุกภาษาชอบกิน และในบรรดาอาหารจีนทั้งหมด อาหารฮากกาอร่อยสู้อาหารของชาวจีนชาติพันธุ์อื่น ๆ ไม่ได้ คำพูดเช่นนี้คงต้องพิจารณาถึงลักษณะการทำงานและถิ่นที่อยู่ของชาวฮากกาประกอบด้วย

จะเห็นว่าในสมัยก่อนประมาณ 1,000 ปีมาแล้ว ชาวจีนทุกชาติพันธุ์ มีเพียงชาวจีนฮากกาชาติพันธุ์เดียวเท่านั้นเป็นผู้ที่อยู่ตามภูเขา เพราะเป็นผู้ที่มาที่หลัง จะอยู่ตามพื้นราบเหมือนชาวจีนชาติพันธุ์อื่นก็ถูกต่อต้านจนมีสงครามอยู่อย่างต่อเนื่องและต่อมาเกิดสงครามใหญ่ขึ้นนานถึง 12 ปี ในช่วงปี ค.ศ.1855-1867 หรือ พ.ศ.2398-2410 ฝรั่งเรียกสงครามนี้ว่า Punti - Hakka Clan Wars ชาวฮากกาต้องถอยร่นไปอยู่ตามภูเขากันแทบหมด แม้กระนั้นก็ยังถูกรุกรานจนต้องสร้างบ้านเป็นป้อมปราการเพื่อให้สามารถอยู่บนภูเขาได้ต่อไป

การที่อยู่ตามภูเขา นอกจากอากาศจะหนาวเย็น ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ไม่ได้ตลอดทั้งปีแล้ว แหล่งอาหารการกินก็มีจำกัด อาหารทะเลไม่ต้องพูดถึง ไม่มี เพราะอยู่ไกล นอกจากนี้ลู่ทางทำมาหากินเพื่อประกอบการค้าก็ไม่มี เพราะบนภูเขาไม่ใช่ที่ชุมชน คนส่วนใหญ่อยู่ตามที่ราบที่เป็นลุ่มแม่น้ำซึ่งเป็นที่ที่มีตลาดค้าขายได้ และมีโรงแรมสำหรับที่พักอาศัยของผู้ที่ผ่านไปมาตลอดจนการบริการอย่างอื่น เช่น เรือรับจ้าง ฯลฯ

เมื่อแหล่งอาหารมีจำกัด เวลาผลิตมีน้อย อากาศหนาว แถมค้าขายไม่ได้ ชาวฮากกาจึงยากจนกว่าชาวจีนชาติพันธุ์อื่นที่ไม่ได้อยู่บนภูเขา ทำให้ผู้หญิงจีนฮากกาต้องทำไร่ทำนาด้วย ไม่มีเวลาในการประดิษฐ์อาหารมากนัก ชาวฮากกาจึงต้องปรับตัวเอง และทำดีที่สุดที่จะหาอาหารที่พอจะมีกินเลี้ยงชีพก่อนที่จะประดิษฐ์ให้มีรสอร่อยเหมือนชาวจีนชาติพันธุ์อื่น แม้กระนั้นก็ตาม ชาวฮากกายังมีอาหารบางอย่างที่มีชื่อเสียง แต่ก็ไม่มากเหมือนอาหารของชาวจีนชาติพันธุ์อื่น เช่น ไก่ต้มเหล้า (เกจิ้ว) ไก่อบเกลือ (หย่ามกุ๊กเก) และ เต้าหู้ยัดไส้ (ย้องเท้วฟู้) เป็นต้น

ภาพที่ 6 ไก่ต้มเหล้า (เกจิ้ว)

ที่มา : https://www.facebook.com/hakkathaifood/posts/

ภาพที่ 7 ไก่อบเกลือ (หย่ามกุ๊กเก)
ที่มา : https://pantip.com/topic/30844572

ภาพที่ 8 เต้าหู้ยัดไส้ (ย้องเท้วฟู้)
ที่มา : https://asometimeloner.wordpress.com/2020/08/08/yongtaufu/

เป็นที่สังเกตว่า เพราะเหตุที่ชาวฮากกาอยู่บนภูเขา อากาศหนาวมาก เสื้อผ้าเป็นสิ่งจำเป็นในการทำให้ร่างกายอบอุ่น ชาวฮากกาจำนวนมากจึงประกอบอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า แม้กระนั้นก็ตามการที่มีอากาศหนาวมาก ทำให้ชาวฮากกาน่าจะเป็นชาวจีนชาติพันธุ์เดียวที่กินเนื้อสุนัข เพราะมีความเชื่อว่าเนื้อสุนัข สามารถทำให้ร่างการอบอุ่นได้ มาสมัยนี้การรักษาความอบอุ่นของร่างกายไม่มีความจำเป็นต้องอาศัยเนื้อสุนัขอีกแล้ว อาหารประเภทเนื้อสุนัขของชาวฮากกาจึงมีการกินกันน้อยลง ไม่เป็นที่แพร่หลายมายังลูกหลานของชาวฮากกาในต่างประเทศอีกต่อไป

อาหารอีกอย่างหนึ่งที่ชาวฮากกานิยมบริโภคคือเนื้อกบ เพราะหาได้ง่ายในบริเวณที่เป็นภูเขา เนื้อกบนี้มักไม่พบในตำราอาหารของชาวจีนชาติพันธุ์อื่น แต่เพราะเนื้อกบมีรสอร่อยก็เลยยังคงมีการบริโภคกันอยู่บ้าง และมีอยู่ในตำราอาหารจีน และของประเทศอื่นรวมอยู่ด้วย

เนื่องจากการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อทำอาหารบนภูเขาไม่สามารถทำได้ทั้งปีเพราะอากาศหนาวมาก บ่อยครั้งมีหิมะตกอันยาวนาน ชาวฮากกาต้องเก็บอาหารไว้กินทั้งปี อาหารหลายอย่างจึงเกิดจากความจำเป็นในการถนอมอาหารเพื่อเก็บไว้กินทั้งปี เช่น การนำผักมาตากแห้งเพื่อเก็บไว้แล้วนำมาปรุงอาหารได้ทั้งปี ผักที่นำมาตากแห้งแล้ว ยังปรากฏว่าไม่สามารถเก็บได้ทั้งปี เลยต้องนำมาคลุกกับเกลือเพื่อให้เก็บไว้ได้นานมากขึ้น จนในที่สุดเก็บได้ทั้งปี ผักตากแห้งคลุกกับเกลือนี้ เรียกว่า “ห่ามช้อยกอน” หรือ ผักเค็มตากแห้ง ผักที่นำมาตากแห้งนี้ เรียกว่า “เหมยช้อย” หรือผักที่ปลูกที่อำเภอเหมยเสี้ยน ซึ่งเป็นที่อยู่ของชาวฮากกาส่วนใหญ่ ผักที่ว่านี้ได้นำมาปรุงเป็นอาหารที่มีชื่อเสียงของ ชาวฮากกา คือ เค่วหยุก (ผักเค็มตากแห้งกับหมูสามชั้น) อาหารฮากกาจานนี้เป็นอาหาร ที่มีรสอร่อยและมีชื่อเสียง ร้านอาหารจีนจำนวนไม่น้อยแม้จะไม่ใช่ร้านอาหารฮากกาก็มีอาหารจานนี้จำหน่าย อาหารอีกอย่างหนึ่งของชาวฮากกาที่เกิดมาจากความจำเป็นของสภาพแวดล้อมบนภูเขาและการถนอมอาหารได้แก่อาหารที่ทำจากถั่ว และการแปรรูปของถั่ว เพราะถั่วเป็นผลที่ได้จากพืช และเก็บไว้ได้นาน เช่น การนำเอาถั่วมาต้ม ทำเป็นแกงจืด หรือเอามาผสมกับข้าวเหนียว และใส่ส่วนผสมอื่น ทำเป็นบะจ่างที่เรารู้จักกันดี หรือเอามาแปรรูปเป็นเต้าหู้ สารพัดรูปแบบไม่ว่าจะเป็นเต้าหู้อ่อน เต้าหู้แข็ง แล้วนำมาผัดกับหมูหรือเนื้อสัตว์อย่างอื่น อาหารเต้าหู้ที่มีชื่อเสียงมากจานหนึ่งของชาวฮากกา คือ ก๋วยเตี๋ยวแคระ (ที่ถูกต้องเป็นก๋วยเตี๋ยวแคะ) ที่ใส่เต้าหู้ยัดไส้ สำหรับชาวจีนทั่วไปและชาวฮากกาแล้ว เต้าหู้ยัดไส้ของชาวฮากกาที่เรียกว่า “ย้องแท้วฟู้” ที่มีจำหน่ายทั่วไปตามร้านอาหารจีน เป็นที่ชื่นชอบมาก นอกจากอาหารที่ทำจากถั่วแล้ว อาหารที่มีลักษณะเดียวกัน ที่หาง่ายทำง่ายสำหรับผู้ที่อยู่อาศัยตามภูเขาก็เป็นอาหารของชาวฮากกาโดยทั่วไป เช่น ข้าว ทั้งข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวสาลี เผือก หรือมัน เป็นต้น ทั้งข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวสาลี เผือก และมัน มีการนำมาปรุงเป็นอาหารทั้งคาว และหวานนานาชนิด สัตว์เลี้ยงของชาวฮากกา เช่น วัว ควาย หมู เป็ด ไก่ ปลาน้ำจืด ฯลฯ ล้วนแต่นำมาปรุงเป็นอาหารทั้งสิ้น สัตว์เลี้ยงบางอย่างนำมาคลุกเกลือเพื่อเก็บไว้กินได้นาน ๆ อาหารที่ทำจากสัตว์เลี้ยงบางอย่างเป็นอาหารที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมรับประทานของชาวฮากกา เช่น หย่ามกุ๊กเก หรือ ไก่อบเกลือ เป็นต้น สมัยก่อนเมื่อชาวฮากกาที่เดินทางมาจากประเทศจีน (ชาวฮากการุ่นแรก) ยังมีอยู่ในประเทศไทยจำนวนมาก ร้านอาหารฮากกามีอยู่มากที่บริเวณสวนมะลิ กรุงเทพมหานคร สมัยนี้ชาวฮากการุ่นแรกมีน้อยลงไปมากแล้ว มีแต่ชาวฮากการุ่นที่ 2 (ลูกที่เกิดจากชาวฮากการุ่นแรก) หรือรุ่น 3 (ลูกชาวฮากกาที่เกิดจากรุ่น 2) และรุ่นต่อ ๆ ไป ร้านอาหารฮากกาก็เหลือน้อยลง ยังคงมีอยู่บ้างตามชุมชนของชาวฮากกาที่ยังอยู่กันหนาแน่น

ภาพที่ 9 ห่ามช้อยกอน หรือห่ำโซ้ยกน

ที่มา : https://www.facebook.com/thaibornchinese/posts/

ภาพที่ 10 ก๋วยเตี๋ยวแคะ หรือย้องแท้วฟู้ (เต้าฮู้ยัดไส้)

ที่มา : https://cooking.kapook.com/view257933.html

3.3 วัฒนธรรมด้านการแสดงและการละเล่น

3.3.1 สิงโตฮากกานครสวรรค์

ภาพที่ 11 สิงโตฮากกา

ที่มาภาพ : Facebook ของสมาคมฮากกานครสวรรค์

วัฒนธรรมของชาวจีนฮากกาในจังหวัดนครสวรรค์ ในด้านการแสดงและการละเล่นที่ขึ้นชื่อคือ “สิงโตฮากกานครสวรรค์” โดยสมาคมฮากกานครสวรรค์ (2544 : 237) ได้กล่าวถึง “ประวัติสิงโตทองฮากกานครสวรรค์” ไว้ดังนี้

ประวัติสิงโตทองฮากกานครสวรรค์ สิงโตทองฮากกานครสวรรค์ หรือสิงโตจีนที่เราเรียกกันในสมัยก่อนนั้น เป็นศิลปะการเชิดสิงโตของชาวฮากกาซึ่งสืบเชื้อสายมาจากชาวฮั่นโบราณที่มีวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อมานับพัน ๆ ปี การเชิดสิงโตแต่เดิมเป็นการละเล่นแต่ภายในเขตพระราชวังฮ่องเต้โดยเชื้อพระวงศ์และข้าราชการชั้นสูงเท่านั้น (ตามความเชื่อว่าสิงโตเป็นสัตว์คู่บารมีของฮ่องเต้) ต่อมาฮ่องเต้ได้อนุญาตให้การเล่นสิงโตแพร่กระจายออกมาสู่ประชาชนได้ นานเข้าจึงได้นำเอาวิทยายุทธการต่อสู้ป้องกันตัวมาประยุกต์รวมเข้ากับการเชิดสิงโตขึ้น

สิงโตทองฮากกาปากน้ำโพ เป็นศิลปะการแสดงการเชิดสิงโตของชาวฮากกาที่สืบเชื้อสายมาจากชาวฮั่นในโบราณ “อาจารย์ปู่โหล่ยี่จิน” ได้รวบรวมลูกหลานชาวฮากกาปากน้ำโพมาร่วมฝึกซ้อมและนำคณะสิงโตทองฮากกาเข้าร่วมขบวนแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ เมื่อสิ้นอาจารย์ปู่ นายโหล่ชิ้นเหม่นบุตรอาจารย์ปู่และนายฉินเซ้าคุน ศิษย์อาจารย์ปู่ ได้ร่วมกันสืบทอดมรดกการเชิดสิงโต และถ่ายทอดให้กับลูกหลานชาวปากน้ำโพในรุ่นต่อ ๆ มา จึงกล่าวได้ว่าผู้ก่อตั้งสิงโตทองฮากกาปากน้ำโพ ก็คือ“อาจารย์ปู่โหล่ยี่จิน” นั่นเอง

สิงโตฮากกาตามประวัติกล่าวว่า เป็นสิงโตที่ได้รับพระราชทานจากฮ่องเต้ โดยสังเกตได้จากตัวอักษรจีน “ 王 ” ซึ่งอ่านตามสำเนียงจีนกลางว่า “หวาง” หรือ “ว่ง” ในภาษาฮากกา (จีนแคะ) ซึ่งหมายถึงฮ่องเต้ หรือพระเจ้าแผ่นดิน

การเชิดสิงโตฮากกาปัจจุบันหาดูได้ยาก นอกจากในพื้นที่ที่ชาวฮากกาอาศัยอยู่ในประเทศจีน มณฑลกวางตุ้งแล้ว ในประเทศไทยปัจจุบันมีเหลืออยู่เพียงที่จังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี และพิษณุโลกเท่านั้น (ส่วนที่อื่น ๆ ไม่ปรากฏแน่ชัด) สำหรับที่ปากน้ำโพ นครสวรรค์ สิงโตฮากการ่วมประเพณีการแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่มาแต่เริ่มแรก นับเวลาได้ร่วม 80 ปีแล้ว

ส่วนสาเหตุที่สิงโตฮากกาไม่แพร่หลายมาก เนื่องจากการฝึกหัดในสมัยก่อนเน้นหนักมาก ผู้ที่ฝึกฝนต้องมีพื้นฐานทางวิทยายุทธต่าง ๆ อีกทั้งการฝึกสอนจะสอนแต่ลูกหลานเท่านั้น รวมทั้งการสร้างหัวสิงโต ผู้ที่เป็นอาจารย์เท่านั้นจึงจะเป็นผู้ที่ทำได้ อีกทั้งวิธีการก็ยุ่งยากต้องทำแบบโบราณจริง ๆ จะเปลี่ยนแปลงแบบอย่างไม่ได้ ชาวฮากกาแต่ก่อนส่วนใหญ่ยึดถือความเคารพนับถือครูบาอาจารย์อย่างเคร่งครัด ซึ่งไม่มีใครกล้าละเมิด จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่สิงโตฮากกาไม่แพร่หลายไปดังเช่นของชาวจีนภาษาอื่น

แต่สิงโตฮากกานั้นแต่ก่อนมีความเชื่อถือว่าเป็นสิ่งมงคล เมื่อเข้าไปคารวะที่ ๆ ใด เจ้าของบ้านจะถือเป็นนิมิตที่ดี ถึงกับขอขนคอสิงโตไว้เป็นที่คุ้มครองป้องกันภัยและเป็นสิริมงคลแก่ครอบครัว

ความเชื่อถืออันนี้ปัจจุบันก็ยังมีผู้ยึดถืออยู่ อีกทั้งหัวสิงโตนั้นสมัยก่อนมีผู้ยึดถือเป็นเครื่องป้องกันภัย เหมือนเช่นสิงโตหินที่ชาวจีนนิยมตั้งไว้หน้าบ้าน

ปัจจุบันนี้สิงโตฮากกาปากน้ำโพนครสวรรค์ได้ประยุกต์แบบหัวให้ดูสวยงามขึ้น แต่ก็ยังคงรักษารูปแบบของเดิมไว้เป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งการเชิดได้นำวิทยาการสมัยใหม่มาดัดแปลงและผสมผสานกับการเชิดแบบโบราณ ทั้งนี้สมาคมฮากกานครสวรรค์มีความตั้งใจรักษาศิลปะการเชิดสิงโตฮากกาไว้เป็นสัญลักษณ์ของชาวฮากกา และรักษาประเพณีการแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพสืบตลอดไป

อย่างไรก็ตาม ความประทับใจที่มิรู้ลืมของคณะสิงโตทองฮากกาปากน้ำโพคือ เมื่อปี พ.ศ.2550 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณ วรราชภักดี สิริกิจการิณีพิรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตรงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ คณะสิงโตทองฮากกาปากน้ำโพได้รับพระมหากรุณาธิคุณเข้าแสดงการเชิดสิงโตถวายทอดพระเนตรอย่างใกล้ชิดและพระองค์ท่านทรงพระราชทาน “ฝุ่งเปา” (ซองแดง) ให้คณะสิงโตทองฮากกาปากน้ำโพ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่สมาคมฮากกานครสวรรค์ ตลอดจนชาวฮากกาทั้งมวล

3.3.2 บทเพลงของชาวฮากกา

บทเพลงของชาวฮากกานี้ ชำนาญ พิเชษฐพันธ์ และสมชาย พิเชษฐพันธ์ (2561 : 70) กล่าวว่า เพลงชาวเขา (ซานกอ) ภาษาฮากกาคำว่า “ซาน” หรือ “ซัน” แปลว่า “เขา” ส่วนคำว่า “กอ” หรือ “เกอ” แปลว่า “เพลง” คำว่า “ซานกอ” จึงแปลว่า “เพลงชาวเขา” เพลงชาวเขาเป็นเพลงเรียบง่าย มีลักษณะเฉพาะทั้งเสียงร้องและทำนองเป็นของตัวเอง โดยเฉพาะเครื่องดนตรีที่มักจะเป็นอุปกรณ์พื้น ๆ หาได้ง่ายในท้องถิ่น เช่น ไม้ เป็นต้น ความไพเราะของเพลงชาวเขา ทำให้มีการนำไปพัฒนาใช้เป็นการทั่วไป แล้วเรียกเป็นเพลงพื้นบ้านบ้าง เป็นเพลงลูกทุ่งบ้าง เพลงชาวเขาแต่ละแห่งจะมีลักษณะเฉพาะเป็นของตัวเอง เพลงชาวเขาของชาวฮากกาก็มีลักษณะเฉพาะเป็นของตัวเอง แตกต่างจากเพลงชาวเขาอื่น ๆ ชาวฮากกานิยมร้องกันเป็นอย่างมาก ร้องโดยทั่วไปทั้งในขณะพักผ่อนและขณะทำงาน แม้ในปัจจุบันชาวฮากกาไม่ได้อยู่ตามภูเขาอีกต่อไป เพลงซานกอของฮากกาก็ยังนิยมร้องกันทั่วไป ไม่ว่าชาวฮากกาจะไปอยู่ในประเทศใด เพลงซานกอของชาวฮากกาจึงเป็นอีกอย่างหนึ่งที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาวฮากกา

4. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปรับตัวทางวัฒนธรรมของชาวจีนฮากกา

4.1 ปัจจัยทางด้านสังคม

ชาวจีนในนครสวรรค์ในอดีตและในปัจจุบันมีนิสัยจะชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม และมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นของตัวเอง ลักษณะของคนไทยเชื้อสายจีนจะอาศัยอยู่รวมกันเป็นชุมชน โดยจะแบ่งกลุ่มตามภาษาพูดและเชื้อสายแต่ละท้องถิ่น เช่น การรวมกลุ่มทางสังคมและการเข้ามามีบทบาทด้านสังคมในรูปแบบ

ต่าง ๆ เห็นได้จากรวมกลุ่ม การรวมกลุ่มตั้งเป็นสมาคมไหหนำ (จีนไหหลำ) สมาคมฮากกา (จีนแคะ) และสมาคมกว่องสิว (จีนกวางตุ้ง) รวมถึงการก่อตั้งมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ที่เป็นการรวมกลุ่มคนจีนที่มีจิตอาสามาทำงานสาธารณกุศล และด้วยลักษณะนิสัยของคนจีน จะเป็นคนขยันหมั่นเพียร มีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบในเรื่องการค้า อัตลักษณ์ที่โดดเด่นนี้จึงเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญที่สะท้อนให้เห็นบทบาทและคุณค่าของคณะทำงานทั้งในรูปแบบงานสาธารณกุศลและการสงเคราะห์ ด้วยการดำเนินกิจกรรมของมูลนิธิ และบทบาทอีกด้านในฐานะกลุ่มคนที่ยึดมั่นในแบบแผนประเพณีและพิธีกรรมความเชื่อที่ยังคงสืบสานปฏิบัติสืบทอดกันในครอบครัว เช่น ประเพณีไหว้เทพเจ้า การนับถือทางความเชื่อและศาสนาในงานประเพณีตรุษจีน ประเพณีเชงเม้ง ที่ปฏิบัติตามกันมาในเรื่องของการเคารพวิญญาณบรรพบุรุษ การสืบสานประเพณีทิ้งกระจาด ที่แสดงถึงความเมตตากรุณาต่อผู้ยากไร้และด้อยโอกาสในสังคม เพื่อให้คนทุกชนชาติทุกกลุ่มภาษาสามารถดำเนินชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมท้องถิ่น เป็นต้น

4.2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

ชาวจีนในนครสวรรค์ในอดีตและในปัจจุบันมีนิสัยจะชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ประกอบการยึดมั่นในความเชื่อความศรัทธาต่อเทพเจ้า ความเชื่อทางศาสนาขงจื้อและลัทธิเต๋า การยึดมั่นและดำรงชีวิตตามธรรมเนียม คำสั่งสอนจากบรรพบุรุษและครอบครัว ลักษณะความเป็นจีนที่มีวิถีชีวิตตามแบบจีนดั้งเดิมอย่างเคร่งครัด นิสัยขยัน ประหยัดมัธยัสและอดออมเป็นค่านิยมพื้นฐานสำคัญที่มีในครอบครัวของลูกหลานคนจีน คนไทยเชื้อสายจีน แต่ด้วยสภาพทางเศรษฐกิจที่ขยายตัวและมีความผันผวนอย่างมากอาจส่งผลให้เกิดการปรับตัวของลูกหลานและครอบครัวบางพิธีกรรมที่ลดทอนขั้นตอนรายละเอียดลงไป หรือมีการผสมผสานทางวัฒนธรรมด้วยการทดแทนการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณกุศลหรือการสงเคราะห์การบริจาคผ่านการเข้าวัด และบริจาคผ่านศาลเจ้า หรือการทำทานบริจาคทั่วไป แทนการเข้าร่วมในพิธีกรรมทิ้งกระจาด หรือพิธีกรรมวันสารทจีน เป็นต้น

4.3 ปัจจัยจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ชาวจีนในนครสวรรค์ในอดีต การอบรมสั่งสอนให้ยึดมั่นในความเชื่อความศรัทธาต่อเทพเจ้า ความเชื่อทางศาสนาขงจื้อและลัทธิเต๋า การยึดมั่นและดำรงชีวิตตามธรรมเนียม คำสั่งสอนจากบรรพบุรุษและครอบครัว ลักษณะความเป็นจีนที่มีวิถีชีวิตตามแบบจีนดั้งเดิมอย่างเคร่งครัด และปัจจุบันเกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม กระแสวัฒนธรรมแบบใหม่ทั้งกระแสโลกตะวันตกและกระแสด้านเทคโนโลยีขั้นสูง ประกอบกับค่านิยมใหม่ของสังคมที่ปรับเปลี่ยนไป ส่งผลให้การยึดถือและปฏิบัติตามประเพณีธรรมเนียมจีนแบบดั้งเดิมที่เคร่งครัดจากที่เคยยึดถือปฏิบัติตามวัฒนธรรม กลายเป็นทำบ้างละเว้นบาง คนในครอบครัวที่เป็นลูกหลานคนรุ่นใหม่เปลี่ยนค่านิยมไปจากเดิม

5. การฟื้นฟู อนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมของชาวฮากกาในนครสวรรค์

5.1 การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมที่ยังคงปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมที่ยังคงปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันของสมาคมฮากกานครสวรรค์ (สมาคมฮากกานครสวรรค์. 2567: ออนไลน์) ที่เห็นได้ชัดเจนเป็นอย่างยิ่งคือ

ภาพที่ 12 สิงโตทองฮากกา

ที่มา : Facebook ของสมาคมฮากกานครสวรรค์

“สิงโตฮากกา” หรือ “สิงโตทองฮากกา” เป็น “สิงโตจีนแคะ” ที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานและน่าติดตาม เป็นศิลปะการแสดงที่นิยมอย่างแพร่หลายในหมู่ชาวฮากกาที่อยู่ในประเทศจีน

ตามตำนานที่เล่าขานมาแต่โบราณ ในกาลครั้งหนึ่งในแผ่นดินจีน เกิดภัยพิบัติ ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล แห้งแล้ง โรคภัยไข้เจ็บประชาชนเดือดร้อนแสนสาหัส องค์ฮ่องเต้จึงได้ให้โหรหลวงตรวจดูชะตาเมือง โหรหลวงจึงทูลวิธีการแก้ไขโดยให้หาคนไปจับสิงโตมาแห่รอบเมืองหลวง เพื่อจะขับไล่สิ่งชั่วร้ายและเหตุเภทภัยให้หายไป องค์ฮ่องเต้จึงให้ประกาศหาผู้ที่จะรับอาสาไปจับสิงโต ซึ่งต้องไปจับถึงชมพูทวีป การเดินทางต้องรอนแรมไปในป่าเขาลำเนาไพร ต้องผจญภัยกับสิงสาราสัตว์ ภูตผีปีศาจร้ายต่าง ๆ จึงไม่มีใครอาสาที่จะไปจับ

คราวนี้ องค์เง็กเซียน (ประมุขเซียน) จึงส่งซาเซียนมารับอาสาที่จะไปจับให้ โดยนำเอาหญ้าอายุวัฒนะ (เหล่งจือเช่า) กับพัดของเจ้าแม่กวนอิมลงมาด้วย เมื่อเดินทางมาถึงชมพูทวีปแล้ว พบสิงโตตัวหนึ่งขนสีทอง ท่วงทีองอาจ อ้วนพี ลักษณะดีมาก เห็นแล้วชอบใจจึงสงบสิงโตด้วยพัดของเจ้าแม่กวนอิม เมื่อสิงโตสงบแล้วก็ตรวจลักษณะโดยละเอียด มีลักษณะมงคลมีความยาวถึงสามวา ชอบใจเป็นอันมาก จึงหลอกล่อให้สิงโตกินหญ้าอายุวัฒนะซึ่งเสกมนต์กำกับไว้แล้ว เมื่อสิงโตกินหญ้าเข้าไปแล้ว จึงอยู่ในอำนาจของซาเซียน ยอมให้นำไปถวายองค์ฮ่องเต้แต่โดยดี

ฮ่องเต้จึงจัดงานเฉลิมฉลองแห่สิงโตไปทั่วเมืองหลวง เหตุเภทภัยสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ก็หมดสิ้นไป ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ข้าวปลาอาหาร ก็กลับอุดมสมบูรณ์ อาณาประชาราษฎร์ก็อยู่เย็นเป็นสุขปราศจากโรคภัยไข้เจ็บทั่วหน้ากัน

“สิงโตทองฮากกา” เป็นสิงโตที่จำลองมาจากสิงโตจริงไม่มีเขา จะเห็นว่าที่คอจะมีขนคอยาว เหมือนสิงโตตัวผู้ ขนสีทอง รูปหน้าที่ทำขึ้นเป็นศิลปะพื้นบ้านโบราณ ที่เรายังคงเอกลักษณ์ของเก่านี้เอาไว้ การเชิดสิงโตฮากกาให้ถูกต้องสวยงามนั้น เป็นการฝึกซ้อมที่เรียนแบบของสิงโตเจ้าป่า ผสมกับวิชา “กังฟู” ผู้เชิดจะต้องก้าวเท้าด้วยความหนักแน่น มั่นคงดุจการก้าวย่างของพญาราชสีห์ซึ่งต้องใช้การฝึกซ้อมอย่างหนัก

ภาพที่ 13 เทพเจ้าทั้ง 3 ฮก ลก ซิ่ว
ที่มา : Facebook ของสมาคมฮากกานครสวรรค์

นอกจากนี้ในขบวนแห่เจ้าของสมาคมฮากกา ยังมี ฮก ลก ซิ่ว ด้วย ซึ่ง “ฮก ลก ซิ่ว” นี้ เป็นเทพเจ้าแห่งความมั่งคั่ง ความสมบูรณ์ และความยั่งยืน

เทพเจ้า ฮก ลก ซิ่ว 3 องค์นี้ (ไม่ปรากฏผู้แต่ง. 2565: ออนไลน์) เป็นเทพเจ้าที่ได้รับความเคารพอย่างมากของชาวจีน ซึ่งมีความหมายลึกซึ้งถึง ความมั่งคั่ง ความสมบูรณ์ และความยั่งยืน โดยชาวจีนเรียกเทพทั้ง 3 องค์นี้ว่า “ฮกลกซิ่วซาแซ”

เทพเจ้า ฮก ลก ซิ่ว เป็นสัญลักษณ์ แทนความเป็นมงคล 3 ประการของจีน แห่งการอวยพร ปัจจุบันนิยมสร้างเป็นเทวรูปประดับตั้งวางอยู่ภายในบ้าน นิยมให้เพื่อเป็นของขวัญขึ้นบ้านใหม่หรือให้เป็นของฝากแก่ผู้ใหญ่ แต่สมาคมฮากกาได้นำ ฮก ลก ซิ่ว ออกมาร่วมขบวนแห่ให้ผู้คนชาวนครสวรรค์และนักท่องเที่ยวจากจังหวัดต่าง ๆ ได้ชม และร่วมรับคำอวยพรจากองค์เทพเจ้า ซึ่งเทพแต่ละองค์มีความหมายและลักษณะดังนี้

เทพ ฮก เทพเจ้าแห่งความมั่งคั่งร่ำรวย สมบูรณ์พูนผล

“ฮก” หรือออกเสียงว่า “ฝู” ในภาษาจีนกลาง มีความหมายว่า ความสุขที่ได้จากการสมปรารถนาทั้งความร่ำรวยโดยโภคทรัพย์สมบัติและบริวารสมบัติ ความมั่นคง ความมั่งคั่งด้วยสินทรัพย์ศฤงคาร ความเพียบพร้อมด้วยบุตร ธิดา หลาน ภรรยาที่ดี จะเป็นรูปเศรษฐีสวมหมวกเส้า มีผ้าคลุมไหล่ มือซ้ายถือเล่งจื้อ ซึ่งเป็นสมุนไพรชนิดหนึ่ง มือขวาอุ้มเด็กถือทองคำ มีหนวดสีดำยาว สัญลักษณ์อื่น ๆ ที่มีความหมาย “ฮก” เช่น กวางดาว ผลทับทิม ดอกเบญจมาศ ลายคลื่น เป็นต้น

เทพ ลก เทพเจ้าแห่งความเจริญรุ่งเรือง สมปรารถนา วาสนาบารมี

“ลก” หรือออกเสียงว่า “ลู่” ในภาษาจีนกลาง มีความหมายว่า ความเจริญรุ่งเรือง ความมีโชคลาภ วาสนาด้วยบุญบารมี มีฐานะมั่นคงและการงานที่ก้าวหน้ามั่นคง วาสนา ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จบางครั้งไม่อาจพึ่งความขยันอย่างเดียวได้จะต้องมีวาสนาที่ดีเสริมดวง วาสนานี้รวมถึงอำนาจบารมี เมื่อการค้าร่ำรวยจะมีคนมาขอพึ่งพิง รูปปั้นที่อยู่ตรงกลางคล้ายขุนนางจีนสวมหมวกกางปีก ถือคทาหยู่อี่ในมือ คทาแห่งบรรดาศักดิ์ทาง ฮวงจุ้ย ว่าคือตัวแทนท่านประธานบริษัท ใบหูกวางแสดงถึงความมีบุญญาบารมีและวาสนา สัญลักษณ์อื่น ๆ ที่มีความหมาย “ลก” เช่น ค้างคาว ดอกโบตั๋น หรือดอกพุดตาล ผลส้มมือ ลายกระจัง ลายคอเสื้อ เป็นต้น

เทพ ซิ่ว เทพเจ้าแห่งการมีอายุมั่นขวัญยืน มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์

“ซิ่ว” หรือออกเสียงว่า “โซ่ว” ในภาษาจีนกลาง มีความหมายถึง การมีอายุมั่นขวัญยืน มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง ซึ่งคือรูปปั้นที่มีเครายาวสีขาว มือซ้ายถือไม้เท้ามังกร ไม้เท้าห้อยผลน้ำเต้า และมือถือลูกท้อ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการมีอายุยืนยาวสัญลักษณ์อื่น ๆ ที่มีความหมาย “ซิ่ว” เช่น นกกระเรียน กา ต้นสน ลูกท้อ ลายประแจจีน เป็นต้น เมื่อผู้ประกอบการมีสุขภาพดีจึงไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล เงินทองไม่รั่วไหลไปไหน มีเวลาคิดวางแผนการทำงาน

ภาพที่ 14 กิเลนฮากกา
ที่มาภาพ : Facebook ของสมาคมฮากกา

กิเลน (กูเกิล อาร์ท แอน เคาเจอร์. ม.ป.ป. : ออนไลน์) เป็น 1 ใน 4 สัตว์วิเศษตามตำนานจีน ซึ่งประกอบไปด้วยกิเลน มังกร หงส์ และเต่า กิเลนถือเป็นสัตว์ทรงพลังและเปี่ยมด้วยสติปัญญา มีรูปลักษณ์ที่เป็นมงคล นำความโชคดีมาให้ผู้พบเห็น

กิเลนเป็นตัวแทนของความเป็นมงคล ความรุ่งเรือง และความสงบสุข การเชิดกิเลนส่วนใหญ่จะทำในงานต่าง ๆ เช่น วันตรุษจีนและเทศกาลทางศาสนา เช่นเดียวกับการเชิดสิงโตและมังกร การเชิดกิเลนจะพบได้มากเป็นพิเศษในวัฒนธรรมกวางตุ้งและจีนแคะ

การเชิดกิเลนส่วนใหญ่ทำโดยการขยับศีรษะกิเลนเพื่อเลียนแบบพฤติกรรมของแมวและเสือ เช่น การส่ายหัว การกระดิกหาง และเล่น ทั้งยังผสานท่าทางศิลปะการต่อสู้พื้นฐาน ตลอดจนการหมอบ นอน ก้ม โผ และกระโดดเข้าไปด้วย การผนวกท่าต่อสู้นั้นสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นผู้พิทักษ์ตามธรรมชาติของกิเลน

วัฒนธรรมการเชิดกิเลนในการเต้นรำพื้นบ้านแบบดั้งเดิมและในเทศกาลประเพณีของชาวจีนแคะได้แทรกซึมเข้าสู่วิถีชีวิตของคนท้องถิ่น และค่อย ๆ กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมพื้นบ้านแห่งภูมิภาค Bantian ในที่สุด

อย่างไรก็ตาม ความเป็นมาและความสำคัญของกิเลนนี้ รวิภาจิวเวรี่ (ม.ป.ป. : ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า กิเลนสัตว์เทพมงคลตนนี้เกิดจากธาตุทั้ง 5 มาผสมรวมกันได้แก่ ดิน น้ำ ไฟ ไม้ โลหะ และถือเป็น 1 ใน 4 สัตว์เทพศักดิ์สิทธิ์ มีลักษณะของสัตว์มงคล 5 ชนิดรวมกัน คือ หัวมังกร เขายูนิคอร์น ตัวเป็นกวาง มีเกล็ดเหมือนปลา หางวัว เชื่อว่ามีอายุอยู่ได้นานนับพันปี และยังถือว่าเป็นยอดแห่งสัตว์ทั้งหลายเทพแห่งความโชคดี

กิเลน (Qilin, Kylin หรือ Kirin) เป็นชื่อภาษาจีนที่ใช้เรียกสัตว์ในเทพนิยายของจีน โดยหากแยกคำตามความหมายแล้ว “กี” จะใช้ในการเรียกตัวผู้ ส่วน “เลน” จะใช้ในการเรียกตัวเมีย

ตามความเชื่อนั้นกิเลนเกิดมาจากธาตุทั้งห้ามาผสมกันได้แก่ ดิน น้ำ ไฟ ไม้ และโลหะ เชื่อกันว่าเป็นยอดสัตว์แห่งบรรดาทั้งหลาย มีอายุยืนได้ถึงพันปี อีกทั้งยังเป็นตัวแทนแห่งความดีงาม

นอกจากนี้ยังเชื่อกันว่ากิเลนเป็นสัตว์ที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตาปราณี ชอบส่งมอบความสุขให้กับผู้คน เล่ากันว่ากิเลนเป็นสัตว์ที่กินพืชเป็นอาหาร ไม่เบียดเบียนชีวิตของสัตว์โลกทั้งหลาย แม้กระทั่งเวลาเดินยังระมัดระวัง ไม่เหยียบย่ำสัตว์เล็ก

เมื่อใดที่กิเลนปรากฏกายขึ้นมา จะแสดงให้เห็นว่า ในขณะนั้นกำลังจะมีผู้มีบุญมาเกิดเพื่อขึ้นปกครองบ้านเมืองให้มีแต่ความร่มเย็นเป็นสุข กิเลนจึงถือเป็นหนึ่งในสี่สัตว์ศักดิ์สิทธิ์ ที่ประกอบไปด้วย หงส์ เต่า มังกร และกิเลน (บ้างว่าเป็น เสือ)

ด้านการค้าขาย กิเลนเป็นสัตว์ที่ไม่มีรูทวาร รับเข้าอย่างเดียวไม่มีการขับถ่าย จึงเชื่อว่าเป็นจะช่วยเก็บเงินเก็บทองอยู่ และกลายเป็นธรรมเนียมสืบต่อมา โดยลักษณะของ “กิเลนมงคล” จะมีสีกาย 5 สี คือ น้ำเงิน แดง เหลือง ขาว และ ดำ

ในปัจจุบันสมาคมฮากกานครสวรรค์ได้นำกิเลนของสมาคมออกร่วมขบวนแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ เป็นประจำทุกปี เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชาวปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ และประชาชนทั้งในและต่างประเทศ

ภาพที่ 15 แป๊ะยิ้มและลิง

ที่มาภาพ : Facebook ของสมาคมฮากกานครสวรรค์

นอกจากกิเลนแล้ว ในขบวนแห่ของสมาคมฮากกานครสวรรค์ยังมีแป๊ะยิ้ม มีลิง มีมังกร ฯลฯ ซึ่งสมาคมฮากกานครสวรรค์พยายามจะรักษาการแห่แบบดั้งเดิมไว้ จึงได้มีการนำองค์ประกอบหลักต่าง ๆ มารวมไว้ในขบวนแห่ให้ครบถ้วนมากที่สุด เพราะในการแสดงสิงโตของฮากกาหรือการแสดงกิเลนของฮากกาจะต้องมีผู้เล่นลิงประกอบคณะทั้งชุดการแสดง ถ้าที่ใด คณะไหน ไม่มีลิงแสดงประกอบคณะ

คณะนั้นไม่ใช่สิงโตฮากกาขนานแท้ ดังนั้น สมาคมฮากกานครสวรรค์จึงพยายามที่รักษาขนบเดิมของการแสดงไว้ให้ได้มากที่สุด

ในปัจจุบันสมาชิกและคณะกรรมการของสมาคมฮากกาในรุ่นต่าง ๆ ที่ได้ร่วมกันก่อตั้งมาจนถึงปัจจุบัน บ้างก็ล้มหายตายจาก บ้างก็เข้าสู่วัยชรา หรือบ้างก็มีปัญหาสุขภาพ จึงทำให้สมาชิกอาวุโสมีจำนวนที่ลดน้อยถอยลงไป แต่กระนั้นสมาชิกหรือคณะกรรมการของสมาคมฮากกาก็ยังคงมีความเข้มแข็งและยังคงปฏิบัติกิจกรรมและดำเนินงานตามอุดมการณ์ของสมาคมอย่างเหนียวแน่น เนื่องจากมีคนรุ่นใหม่มารับช่วงต่อนั่นคือ “กลุ่มยุวชนฮากกา” เป็นชาวไทยเชื้อสายฮากการุ่นใหม่ ที่มีปณิธาน มีอุดมการณ์ และมีความตั้งใจจริงที่จะสืบสาน สืบต่อ ถ่ายทอด ความเป็นฮากกาให้เป็นที่ประจักษ์ต่อไป

โดยกลุ่มยุวชนฮากกาได้ร่วมด้วยช่วยกัน นำความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการฟื้นฟูอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมของชาวฮากกาในนครสวรรค์ ซึ่งจากเดิมจะเน้นการแสดงและตัวแสดงในรูปแบบดั้งเดิม แต่ในปัจจุบันกลุ่มสมาชิกยุวชนฮากกาได้มีการปรับเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายดัดแปลงให้เข้ากับยุคสมัยเข้ากับความต้องการของคนในปัจจุบัน อย่างเช่น มีการดัดแปลงสิงโตฮากกาในรูปแบบเดิม ให้กลายเป็นสิงโตฮากกาในรูปแบบของมาสคอต และมีตัวอื่น ๆ อีกมากมายที่ทำเป็นมาสคอต ซึ่งเป็นที่ถูกใจเด็กเล็กเป็นจำนวนมาก รวมถึงผู้คนที่มาร่วมงาน อีกทั้งยังมีบริการถ่ายรูปโดยให้ผู้เข้าร่วมชมงานได้แต่งตัวด้วยชุดเชิดสิงโตทองฮากกา เพื่อเพิ่มสีสันให้กับผู้เข้าร่วมงานได้มาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับทางสมาคมได้อีกด้วย

ภาพที่ 16 ตัวมาสคอตของสมาคมฮากกานครสวรรค์
ที่มาภาพ : Facebook ของสมาคมฮากกานครสวรรค์

กลุ่มยุวชนฮากกานครสวรรค์นี้เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีความเข้มแข็ง มีหัวสมัยใหม่ มีความคิดที่ก้าวหน้า และมีความรักในความเป็นฮากกาและวิถีวัฒนธรรมของชาวฮากกา จึงตั้งใจที่จะสืบทอดและเผยแพร่ความเป็นฮากกาให้กับผู้คนต่าง ๆ ได้ร่วมรับรู้ จึงได้มีการสร้างเพจเฟซบุ๊กขึ้นมาเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร นโยบาย การดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อให้คนทั่วไปได้รับรู้กันอย่างกว้างขวางและเข้าถึงได้ง่ายดายมากยิ่งขึ้น

และยิ่งไปกว่านั้น กลุ่มยุวชนฮากกานครสวรรค์ยังได้สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อนำเงินรายได้มาสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของทางสมาคม อย่างเช่น เสื้อผ้าและพวงกุญแจที่ระลึก ซึ่งเสื้อผ้าและพวกกุญแจนั้นจะมีลวดลายที่บ่งบอกถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชาวฮากกาไว้อย่างชัดเจน ที่เมื่อใครได้พบเห็นก็จะรู้ได้ทันทีว่านี่คือฮากกา

ภาพที่ 17 เสื้อและพวงกุญแจที่ระลึก
ที่มาภาพ : Facebook ของสมาคมฮากกานครสวรรค์

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสิงโตทองฮากกาปากน้ำโพยังคงร่วมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพเป็นประจำทุกปี มีการพัฒนาลีลาการเชิดให้ทันสมัยอยู่เสมอ แต่ยังคงเอกลักษณ์ดั้งเดิมไว้ในการเชิดสิงโตทองฮากกา สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งคือ ผู้ล่อสิงโต อันประกอบด้วย “แป๊ะยิ้ม” (ซาเซียน) ซึ่งมือข้างหนึ่งจะถือ “พัด” (ชั้น) มืออีกข้างหนึ่งถือ “เซียง” (หลินจือเซ่า) หลอกล่อให้สิงโตเต้นตามจังหวะเสียงกลอง ล้อ ฉาบ และอื่น ๆ โดยมี “ลิง” (เสี่ยวเมี้ยน) และ “คนหลังค่อม” (โถ่โป้ย) ร่วมออกลีลาท่าทางในการหลอกล่อสิงโตด้วย นอกจากนั้นสิงโตทองฮากกา ยังมีการแสดงศิลปะการป้องกันตัว ต่อสู้ด้วยหอก ดาบ ทวน กระบอง และต่อสู้กับมีดสั้นด้วยมือเปล่า ประกอบการแสดงทุกครั้ง ซึ่งคณะกรรมการสมาคมฮากกานครสวรรค์ รวมทั้งลูกหลานชาวฮากกาปากน้ำโพ ได้ร่วมกันตั้งปณิธานที่จะพัฒนาและอนุรักษ์การเชิดสิงโตดังเช่นที่กล่าวมาให้คงอยู่กับสมาคมฮากกานครสวรรค์ตลอดไป

5.2 การฟื้นฟู อนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมของชาวจีนฮากกาในนครสวรรค์ ร่วมกับหน่วยงานและสถาบันการศึกษา

ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีแผนกิจกรรมโครงการในการเข้ามาสนับสนุนเรื่องการฟื้นฟูอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมของชาวจีนในนครสวรรค์ ภายใต้การทำงานของโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนสู่การพัฒนานครสวรรค์ให้เป็นเมืองจีนแห่งที่สองของโลก Second China Town โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผู้รับผิดชอบและดำเนินโครงการตามแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ด้วยทางมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นหน่วยงานในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดทุกภาคส่วนทั้งภาคราชการ ส่วนภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและสมาคมองค์กรจีนของจังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานและขับเคลื่อนกิจกรรมร่วมกับทุกภาคส่วน สมาคมองค์กรจีนในการรวบรวมข้อมูลจากเวทีสืบค้นข้อมูลและสนทนากลุ่ม การค้นหาโจทย์ความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมองค์กรจีน และชุมชนรอบศาลเจ้า รวมทั้งการนำเสนอและวิเคราะห์บริบทคุณค่าทางวัฒนธรรมเพื่อนำมาสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมด้วยผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ และดำเนินการตามพันธกิจที่ 4 ในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยในเชิงบูรณาการศาสตร์นำไปสู่การสร้างสำนึกท้องถิ่นของสถาบันอุดมศึกษา

ทางโครงการได้กำหนดจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมจีน หรือสร้างสรรค์พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space) บนฐานสำนึกรักหวงแหนท้องถิ่นทุนทางวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมครั้งนี้จะนำเสนอการทำงานและข้อมูลองค์ความรู้ภูมิปัญญา และนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของวิถีชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยาและชาวนครสวรรค์เชื้อสายไทย–จีน มาสร้างสรรค์และยกระดับการพัฒนาขับเคลื่อนสร้างนิเวศวัฒนธรรม การสร้างการเรียนรู้และสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนเชื้อสายไทย–จีน ผ่านพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันทั้ง 10 แหล่งเรียนรู้ให้นำไปสู่การสร้างสำนึกรักหวงแหนและภาคภูมิใจในท้องถิ่น

6. บทบาทของสมาคมฮากกานครสวรรค์ที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นนครสวรรค์

6.1 บทบาทในการดูแลและช่วยเหลือชาวจีนฮากกาและชาวไทยเชื้อสายจีนฮากกาในนครสวรรค์

บทบาทในการดูแลและช่วยเหลือชาวจีนฮากกาและชาวไทยเชื้อสายจีนฮากกาในนครสวรรค์นี้ ทางสมาคมได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การดำเนินงานของสมาคมอย่างชัดเจน คือ ต้องการให้สมาคมเป็นจุดรวมของคนฮากกา เพื่อส่งเสริมและก่อเกิดความสามัคคีในหมู่สมาชิก และในระหว่างชาวฮากกาที่อยู่จังหวัดนครสวรรค์และที่อื่น ๆ ให้มีความสามัคคีสนิทสนมกลมเกลียวกัน และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ

เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมการประกอบสัมมาอาชีพในหมู่สมาชิก เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขและสวัสดิภาพต่อส่วนรวมนั่นเอง

ในปัจจุบันกลุ่มยุวชนฮากกานครสวรรค์ได้จัดทำเพจของสมาคมฮากกานครสวรรค์ผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งเป็นช่องทางที่สำคัญมากในปัจจุบันที่อยู่ในยุคของสื่อโซเชียล ช่องทางนี้เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทางสมาคมจะสามารถรวบรวมคนฮากกาหรือคนไทยเชื้อสายฮากกาจากทั้งในจังหวัดนครสวรรค์และในท้องถิ่นอื่น ๆ ให้ได้มาพบเจอกันได้อีกทางหนึ่ง โดยทางสมาคมจะเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมและจะเชิญชวนสมาชิกชาวฮากกาหรือคนไทยเชื้อสายฮากกาให้มาพบปะพูดคุยกัน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และร่วมพบปะสังสรรค์กัน โดยจะกระทำกันเป็นประจำในทุก ๆ เดือน เพื่อสร้างความสนิทสนมกลมเกลียวกันในหมู่ลูกหลานชาวฮากกา ซึ่งในที่นี้ไม่ได้ปิดกั้นแค่เฉพาะลูกหลานชาวฮากกาเท่านั้น ทางสมาคมยังเปิดกว้างและต้อนรับผู้คนที่มีความสนใจแม้จะไม่ได้มีเชื้อสายฮากกา ก็สามารถมาร่วมพบปะสังสรรค์กันได้เช่นเดียวกัน

6.2 บทบาทในด้านกิจกรรมสาธารณประโยชน์และสาธารณกุศลเพื่อชุมชน

บทบาทในด้านกิจกรรมสาธารณประโยชน์และสาธารณกุศลเพื่อชุมชน ทางสมาคมฮากกาก็ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในวัตถุประสงค์การจัดตั้งสมาคม คือ 1) เพื่อบำเพ็ญการกุศลและสาธารณประโยชน์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ อนุเคราะห์ผู้ยากไร้และผู้ที่สมควรได้รับความช่วยเหลือ และ 2) เพื่อทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา การศึกษา การกีฬา งานประเพณี และจัดตั้งสถานศึกษา หรือสถานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามต่าง ๆ เพื่อประโยชน์หรือสวัสดิภาพต่อส่วนรวม

อย่างเช่น เมื่อที่ผ่านมาได้เกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ในพื้นที่บางพื้นที่ในจังหวัดนครสวรรค์ ทางสมาคมฮากกานครสวรรค์ก็ได้ร่วมบริจาคทรัพย์สินเงินทองและของใช้จำเป็นสำหรับผู้ประสบภัย อีกทั้งยังได้รวบรวมผู้คนเข้าช่วยเหลือผู้คนที่ประสบเหตุ และทุกครั้งที่จังหวัดนครสวรรค์ได้ประสบภัยพิบัติทั้งจากภัยธรรมชาติหรืออุบัติภัย ทางสมาคมฮากกาและสมาชิกของสมาคมก็พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มใจและเต็มกำลังเสมอมา หรือถ้าใครจะจัดงานใดที่ต้องการใช้สถานที่ ทางสมาคมก็ให้ใช้สถานที่เพื่อประกอบกิจกรรมหรืองานมงคลต่าง ๆ ด้วยความยินดีเช่นเดียวกัน เป็นต้น

6.3 บทบาทที่มีต่องานประเพณีการแห่เจ้าพ่อ–เจ้าแม่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

บทบาทที่มีต่องานประเพณีการแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์นี้ สมาคมฮากกานครสวรรค์ (2544 : 239) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อพูดถึงงานประเพณีแห่เจ้าของจังหวัดนครสวรรค์แล้ว ถือว่าเป็นงานประจำปีระดับประเทศ ที่นับว่ายิ่งใหญ่ไม่แพ้ใครในประเทศเลย มีชื่อเสียงไปทั่วโลก จะมีผู้คนมาชมเป็นจำนวนมากมาย ซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดมาเป็นเวลา 60 กว่าปี จนถึงปัจจุบันนี้จะมีงานแห่เจ้าประจำทุกปีในงานเทศกาลตรุษจีนของวันที่ 3 ของงาน คือ วันชิวซำ จะมีการแห่ในเวลาตั้งแต่ 17.30 น. จนถึงเวลา

22.00 น. และวันที่ชิวซี้ เริ่มตั้งแต่ช่วงเช้า ตั้งแต่เวลา 6.00 น. จนถึงตอนเย็นประมาณ 5 โมงเย็น (ทั้งวัน) จะแห่รอบตลาดด้วยขบวนแห่มากมาย รวมทุกภาษาของจีน-ไทย เป็นขบวนที่รักษาประเพณีของชาวจีนทุกภาษา อาทิ ขบวนดุริยางค์ ขบวนสิงโตฮากกา สิงโตกว๋องสิว เสือไหหนำสิงโตปักกิ่ง เอ็งกอ ล่อโก๊ว และขบวนเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ พร้อมขบวนเด็กเล็ก ๆ หาบดอกไม้ขบวนหญิงสาวถือธง ขบวนสาวรำต่าง ๆ และที่ขาดไม่ได้คือองค์สมมุติเจ้าแม่กวนอิมที่โด่งดังที่สุด ปิดท้ายด้วยขบวนมังกรทองปากน้ำโพตัวแรกในประเทศไทย

การแห่เจ้าของจังหวัดนครสวรรค์ เราถือว่าขบวนของชาวฮากการ่วมแห่ก็ไม่น้อยหน้ากว่าทุกขบวนที่ร่วมแห่ด้วย ขบวนของฮากกาเราประกอบด้วยสิงโตทอง และฮก ลก ซิ่ว ที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างมากเป็นที่สุดยอดของผู้ร่วมขบวน การแห่ของขบวนชาวฮากกาของเราได้ร่วมแห่มาตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาตั้งแต่รุ่นคุณปู่ที่มาจากประเทศจีนบ้านเกิดเมืองนอนของบรรพบุรุษเรื่อยมาถึงบัดนี้ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันสมาคมฮากกานครสวรรค์ยังคงสืบทอดเจตนารมณ์มาอย่างสืบเนื่อง และได้พัฒนาการเล่นพร้อมกับการดัดแปลงหัวสิงโตให้ทันสมัยจนเป็นที่นิยมของผู้ชมทั่วไป

7. แซ่หรือตระกูลของกลุ่มจีนฮากกาที่มีอยู่ใน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

แซ่หรือตระกูลของกลุ่มคนจีนฮากกา (แคะ) ที่มีอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ผู้ให้ข้อมูล นายสุรพงษ์ หล่อเลิศธรรม (แซ่โหล่) ตำแหน่ง อุปนายกสมาคมฮากกานครสวรรค์ และ นายสมคิด ทองมงคลกุล (แซ่เท้น) ตำแหน่ง อุปนายกสมาคมฮากกานครสวรรค์

ลำดับ	ตัวใหญ่	ตัวเก่า	จีนกลาง	ฮากกา	แต้จิ๋ว	หมายเหตุ
1.	陈	陳	เฉิน	ฉิ่น	ตั๋ง	
2.		丁	ติง	ติง	เต็ง	
3.		江	เจียง	กง	กัง	
4.		王	หวาง	โหว่ง	เฮ้ง	
5.		丘	ชิว	ฮิง	คู	
6.		田	เถียง	เถี่ยน	ชั้ง	
7.		朱	จู	จู	จู	
8.		周	โจว	จู	จิว	
9		杜	ตู้	ทู้	โต๋ว	
10.		余	หยู	หยี่	อื๊อ	
11.	刘	劉	หลิว	หลิ่ว	เล้า	
12.	郑	鄭	เจิ้ง	ชั้ง	แต้	

(ต่อ)

ลำดับ	ตัวใหญ่	ตัวเก่า	จีนกลาง	ฮากกา	แต้จิ๋ว	หมายเหตุ
13.		林	หลิน	หลิ่น	ลิ้ม	
14.		黃	หวง	หว่อง	อึ๊ง	
15.	杨	楊	หยาง	หย่ง	เอี๊ย	
16.	谢	謝	เสี้ย	เชี้ย	เจี่ย	
17.		李	หลี่	ลี่	ลี้	
18.		利	ลิ	ลี้	หลี	
19.	张	張	จัง,จาง	จง	เตีย	
20.	罗	羅	หลัว	โหล่	ล้อ	
21.		馮	เผิง	ผุ่ง	ปัง	
22.		伍	อู่	อึ่ง...ง*	โหงว	
23.		侯	โหว	เห่ว	เหา	
24.		高	เกา	เกา	กอ	
25.		廖	เลี่ยว	เลี้ยว	เหลี่ยว	
26.		彭	เผิง	ผั่ง	แผ่	
27.		徐	สวี-(ฉี)	ฉี	ชื่อ	
28.		沈	เสี่ย	ซึ่ม	ซิ้ม	
29.		白	ไป๋	พัก	แป๊ะ	
30.		鍾	จง	จุง	เจ็ง	
31.		賴	ล่าย	ไล่	ไหน	
32.	邓	鄧	เติ้ง	เท้น	เต๋ง	
33.		巫	จู	หมู่	บู๊	
34.		梁	เหลียง	ลี-อ่ง*	เนี้ย	*ออกเสียงควบกล้ำลาก หางเสียงหน่อย
35.		曾	เจิง	เจน	จัง	
36.		熊	สูง	หยุ่ง	ฮิ้ม	
37.		葉	เย่	ยับ	เฮียะ	
38.		何	เหอ	โห่	ฮ้อ	

ต่อ

ลำดับ	ตัวใหญ่	ตัวเก่า	จีนกลาง	ฮากกา	แต้จิ๋ว	หมายเหตุ
39.		潘	พาน	พัน	พัว	
40.		盧	หลู	หลู่	โล่ว	
41.		郭	กวัว	ก๊วะ	ก๊วย	
42.		蔡	ไช่	ไช้	ฉั่ว	
43.		胡	หู	หู่	โอ๊ว	
44.		孫	ซุน	ซุน	ซุง	
45.		溫	อุน	วุน	อุง	
46.		高	เกา	เกา	กอ	
47.	许	許	สวี่	ฮี่	โค้ว	
48.	萧	蕭	เซียว	เซียว	เซียว	
49.	马	馬	หม่า	มา	เบ๊	

เอกสารอ้างอิง

กูเกิล อาร์ท แอน เคาเจอร์. (ม.ป.ป.). **มาทำความรู้จักการเชิดกิเลนกัน.** เข้าถึงได้จาก https://artsandculture.google.com/story/NwWhBDC7xWTGKQ?hl=th

ชำนาญ พิเชษฐพันธ์ และสมชาย พิเชษฐพันธ์. (2561). **บรรพชนฮากกา/ฮากกาจู่จง.** นนทบุรี : บริษัท เฟิสท์ ออฟเซท (1993) จำกัด.

ไม่ปรากฏผู้แต่ง. (2565). **เคล็บไม่ลับ?! : ฮกลกซิว เทพเจ้าแห่งความมั่งคั่ง ความสมบูรณ์ และความยั่งยืน.** เข้าถึงได้จาก https://www.boxwood-supreme.com/content/5821/

สมาคมฮากกานครสวรรค์. (2544). **สมาคมฮากกานครสวรรค์ อนุสรณ์ฉลองเปิดอาคารใหม่ – ครบรอบ 55 ปี.** นครสวรรค์ : มปพ.

สมาคมฮากกานครสวรรค์. (2567). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสมาคมฮากกานครสวรรค์.** เข้าถึงได้จาก https://www.facebook.com/HakkaNakhonsawan.

สุชาติ แสงทอง. (2560). **“นครสวรรค์ศึกษา” บันทึกเรื่องราวคนจีนปากน้ำโพ.** นครสวรรค์: สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ภาคผนวก

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

ที่มาของโครงการ

จากสถานการณ์ความท้าทาย และทิศทางการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมของประเทศไทย และของจังหวัดนครสวรรค์ นำมาสู่ฐานคิด และเป้าหมายที่สำคัญของกระบวนการต่อยอดงานบริการวิชาการตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในการศึกษารวบรวมองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี และนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของวิถีชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา มาสร้างสรรค์และยกระดับการพัฒนาขับเคลื่อนสร้างนิเวศวัฒนธรรมในพื้นที่ที่นำไปสู่สำนึกท้องถิ่น ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการอนุรักษ์สืบสาน ต่อยอด สร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมกับการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ด้วยกระบวนทัศน์ใหม่ในการสร้างความรู้เพื่อความเข้าใจท้องถิ่นแบบองค์รวมผ่านการดำเนินโครงการพลิกฟื้นความหลากหลายทางวัฒนธรรมชุมชน “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายระดับจังหวัด ภูมิภาค และนานาชาติในการพัฒนาฐานข้อมูลและนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นกรณีศึกษาด้านการจัดการทุนและศักยภาพท้องถิ่นผ่านศาลเจ้าจีน ตลอดจนพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างรรค์

2. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคเครือข่ายคณะทำงานของภาคการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชนในการฟื้นฟูอัตลักษณ์วัฒนธรรมและสำนึกท้องถิ่นชุมชนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์

3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบสร้างสรรค์ และต่อยอดการจัดการทุนและนวัตกรรมทางวัฒนธรรมสู่นโยบาย Soft Power ของจังหวัดนครสวรรค์

ความสำเร็จของการทำงานโครงการ

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 เป็นหน่วยงานในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดทุกภาคส่วน ทั้งภาคราชการ ส่วนภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสมาคมองค์กรจีนของจังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานดังกล่าว ถือเป็นกระบวนการขับเคลื่อนงานด้านวัฒนธรรมที่อาศัยความร่วมมือของคณาจารย์ นักวิจัย จากสาขาวิชาต่าง ๆ ร่วมกับภาคีเครือข่ายหลักในพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ ตลอดจนเกิดเวทีสร้างความรู้และแผนความร่วมมือ (Cooperation Plan) ในการอนุรักษ์ฟื้นฟู หรือสร้างสรรค์พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space) รวมถึงเสริมพลัง (Empowerment) การเกาะเกี่ยวทางสังคมระหว่างคนรุ่นเก่า และคนรุ่นใหม่ บนฐานสำนึกรักหวงแหนท้องถิ่นบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานโครงการ

1. การจัดเวทีเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการสืบค้นข้อมูล และสนทนากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. การค้นหาโจทย์ความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมองค์กรจีน และกลุ่มเครือข่ายประชาคม
3. การจัดเวทีนำเสนอและวิเคราะห์บริบทคุณค่าทางวัฒนธรรมเพื่อนำมาสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม โดยผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและภาคีเครือข่ายในพื้นที่
4. สร้างเครือข่ายคณะทำงานเชิงบูรณาการศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การสร้างสำนึกรักท้องถิ่นร่วมกับภาครัฐ ภาคสถาบันการศึกษาและภาคีสมาคมองค์กรจีน

คณะทำงาน ประกอบด้วย

1. ฝ่ายศึกษาสำรวจและรวบรวมข้อมูลวิถีวัฒนธรรมจีน โดย รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง และคณะ

2. ฝ่ายศึกษาและพัฒนานวัตกรรม Soft Power ด้านอาหาร โดย ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และคณะ

3. ฝ่ายศึกษาและพัฒนานวัตกรรม Soft Power ด้านศิลปะการแสดง โดย ผศ.ภัทธิรา จันทร์ดี สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะ

4. ฝ่ายศึกษาและพัฒนาเส้นทางกิจกรรมด้านการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน โดย อ.เจนจิรา เงินจันทร์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และคณะ

5. ฝ่ายจัดทำวิดีทัศน์งานสารคดีส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว โดย นายชัยสิทธิ์ ผลเสวก และคณะ

6. ฝ่ายออกแบบและปรับปรุงภูมิทัศน์ผังเมือง โดย ดร.ชเล คุณาวงศ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท องศาสถาปนิก จำกัด และคณะ

7. ฝ่ายพัฒนาและจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดย ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ ศิริโสม ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และคณะ

8. ฝ่ายแปลภาษาต่างประเทศ โดย ผศ.ดร.ดาเรศ นฤมล หัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะ

ผลผลิตของโครงการ

1. นวัตกรรมเชิงวัฒนธรรมในการขับเคลื่อน Soft Power จำนวน 10 นวัตกรรม
2. เส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 5 เส้นทาง
3. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการเมืองวัฒนธรรม จำนวน 1 ระบบ
4. คู่มือแหล่งเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมจีน จำนวน 10 เล่ม
5. วิดีทัศน์/สารคดีการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 11 ตอน
6. การบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาและภาคประชาสังคม
7. MASTER PLAN การออกแบบเมืองสู่การกำหนดนโยบายและการปฏิบัติอย่างน้อย จำนวน 1 ต้นแบบ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เยาวชน/นักเรียน/นักศึกษา คณะทำงานองค์กร และประชาชนเกิดความรักและหวงแหนตลอดจนเกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าวิถีชีวิตและวัฒนธรรม มีความรู้ความเข้าใจข้อมูลด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย-จีน ในการพัฒนาเมืองนครสวรรค์สู่เมืองวิถีวัฒนธรรมจีน

2. เป็นเวทีสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และการทำงานบูรณาการข้ามศาสตร์ระหว่างคณาจารย์นักวิจัยจากหลากหลายสาขาวิชา ตลอดจนขับเคลื่อนงานตามพันธกิจที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่นำไปสู่การสร้างสำนึกท้องถิ่นของสถาบันอุดมศึกษา

3. จัดทำข้อมูลเชิงนโยบายเสนอต่อผู้บริหารในด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเมืองเพื่อรองรับการเป็นเมืองนครสวรรค์สู่เมืองวิถีวัฒนธรรมจีน

4. มีการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการท่องเที่ยวให้จังหวัดนครสวรรค์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย-จีนที่ได้รับความนิยม และสามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

5. มีคณะทำงานด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือสร้างสรรค์พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space) เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และนำมาสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชนย่านตลาดเก่า จังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานโครงการเพื่อให้ได้ผลผลิตตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จนนำไปสู่ความเป็น “เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน” ของ “นครสวรรค์” นั้น ประกอบไปด้วยหลายกิจกรรมที่ขับเคลื่อนจากความร่วมมือหรือการบูรณาการความรู้ความเชี่ยวชาญของทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันค้นหาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของนครสวรรค์ และบันทึกไว้ให้กลายเป็นข้อมูลประวัติศาสตร์ และนำไปสู่การ “พลิกฟื้น” “ถ่ายทอด” และ ต่อยอด” ให้เป็นทุนทางวัฒนธรรม

กิจกรรม : สำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่การเป็นเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรม และจัดทำหนังสือและบทความภาษาไทย-อังกฤษ-จีน

กิจกรรมลงพื้นที่ เก็บข้อมูล

รายงานผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมลงพื้นที่เก็บข้อมูล

(เดือน กุมภาพันธ์ ถึง สิงหาคม พ.ศ.2567)

วันเดือนปี : วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 เวลา : 16.00-18.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นำทีมคณะทำงานเข้าพบ นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ ร่วมกับบุคลากรจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อประชุมหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-16.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมรัตนพิมาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประชุมเตรียมงาน วางแผนพัฒนาเชิงพื้นที่นครสวรรค์สู่การพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-16.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ร่วมกับกลุ่มจีน 5 ภาษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดกิจกรรมประชุมปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน เมืองสู่วิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ปากน้ำโพ ต.นครสวรรค์ออก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กับคุณสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ และคณะร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนไหหนำ”

วันเดือนปี : วันพุธ ที่ 6 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนายนิรันดร์ ศิริวัฒนา ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าแม่หน้าผา เข้าร่วมกิจกรรมในงานประเพณี “เจ้าแม่กวนอิมเปิดทรัพย์” เพื่อสังเกตการณ์ในการจัดทำนครสวรรค์สู่โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว”

วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.3-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ตำบลโกรกพระ อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ร่วมกับนางสาววรรณิศา กลิ่นชัย ประธานจัดงานศาลเจ้าโกรกพระ 108 ปี และชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว”

วันเดือนปี : วันอาทิตย์ ที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนายขจรเกียรติ เลาวกุล ประธานมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ พร้อมคณะและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว”

วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 12 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ถ.สวรรค์วิถี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายปราการ วิบูลย์วัฒนกิจ ประธานมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ พร้อมคณะ และรศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ในนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 13 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 18.00-21.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : เข้าร่วมสังเกตการณ์และสัมภาษณ์เก็บข้อมูล คณะสิงโต 5 ภาษา, กรรมการเถ่านั้ง ปี 109, คณะมังกรทอง กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่การพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว” ในกิจกรรมวันฝึกซ้อม เตรียมจัดงานเฉลิมฉลองรางวัลโหงวซก

วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 10.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมฮากกา นครสวรรค์ ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนายชัยพร ลาภบำรุงวงศ์ นายกสมาคมฮากกา และคณะ ในกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่การพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนฮากกา” ให้สัมภาษณ์เก็บข้อมูล บันทึกเทปถ่ายทำสารคดี โดยทีมงาน Thai PBS

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 10.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมฮากกา นครสวรรค์ ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นำทีมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เข้าพบ นายศิลป จันทวัฒน์ กรรมการที่ปรึกษาสมาคมฮากกานครสวรรค์ เพื่อสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพิ่มเติม ในกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนฮากกา”

วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 18.00-21.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายขจรเกียรติ เลาวกุล ประธานมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ เชิญคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เข้าร่วมงานฉลองรางวัล ASIA Pinnacle Awards ประเภทรางวัล Best Parade “โหงวซก” ชมกิจกรรมการแสดงศิลปะวัฒนธรรมของกลุ่มคนจีน 5 ภาษา เช่น การแสดงกลองแห่งความสามัคคีที่ตีพร้อมกัน 5 ใบ และการเชิดสิงโตพร้อมแสงสีเสียง

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว ตำบลเก้าเลี้ยว อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นำทีมพร้อมคณะทำงาน และนายวิวัฒน์ วลัญช์อารยะ ประธานศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว พร้อมชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.30-16.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมศาลาประชาคมเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คณาจารย์ คณะทำงานเก็บข้อมูล ร่วมกับนายอำนาจ กรเอี่ยม ผู้ฝึกสอนเอ็งกอ-พะบู๊ ศาลเจ้าพ่อชุมแสง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน“กลุ่มคนจีนแต้จิ๋วและไหหนำ” สัมภาษณ์เก็บข้อมูล

วันเดือนปี : วันอาทิตย์ ที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายอำนาจ กรเอี่ยม ผู้ฝึกสอนเอ็งกอ-พะบู๊ ศาลเจ้าพ่อชุมแสง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋วและไหหนำ” สัมภาษณ์เก็บข้อมูลด้านกิจกรรมของคณะทำงานกรรมการศาลเจ้าพ่อชุมแสง

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 1 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 14.00-15.00 น.

สถานที่ : 239 ถนนสวรรค์วิถี อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ดร.ชเล คุนาวงศ์ เจ้าของบริษัท องศาสถาปานิก จัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ร่วมหารือเก็บข้อมูลความต้องการปรับปรุงภูมิทัศน์ของกลุ่มศาลเจ้า สมาคม ตลอดจนศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันพุธ ที่ 17 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 07.30-16.00 น.

สถานที่ : ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว ตำบลเก้าเลี้ยว อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายวิวัฒน์ วลัญช์อารยะ ประธานศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว เชิญคณะทำงาน เข้าร่วมสังเกตการณ์ในงานประจำปีประเพณีลอยเรือเสาเภาสะเดาะเคราะห์ ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ของคนเก้าเลี้ยว เพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- ถ่ายทำเก็บภาพพิธีกรรมลอยเรือสำเภาสะเดาะเคราะห์ โดยทีมงาน Thai PBS
- อาหารกลุ่มคนไหหนำ บะหมี่โกโฮ่ง, ขนมอีบั๊ว, ขนมเหลี่ยงหุ้น, ขนมข้าวฟ่าง, ขนมนวลแห้ว
- สัมภาษณ์เรื่อง ศาลเจ้าฯ พิธีกรรม อาหาร เหลี่ยงหุ้น นวลแห้ว

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ร้านโกตี๋ ข้าวมันไก่ไหหลำ (ไหหนำ) อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- นำทีมงาน Thai PBS ถ่ายทำสารคดี เก็บภาพถ่ายอาหารไหหนำที่ร้านข้าวมันไก่โกตี๋ ข้าวมันไก่ไหหลำ (ไหหนำ)

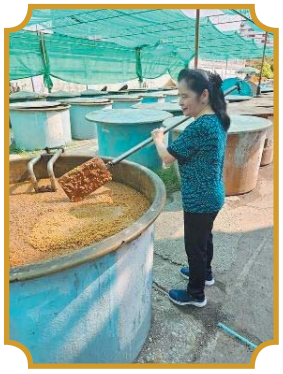

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : โรงงานเต้าเจี้ยวจี้แซ ถ.มาตุลี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- นำทีมงาน Thai PBS ถ่ายทำสารคดี สัมภาษณ์ เก็บภาพถ่าย การผลิตเต้าเจี้ยวจี้แซของอร่อยในนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิพัฒน์เจริญ ถ.นครสวรรค์-เก้าเลี้ยว ต.วัดไทร อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และคณะทีมงาน Thai PBS ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- สัมภาษณ์ เก็บข้อมูล ถ่ายทำสารคดี โดยทีมงาน Thai PBS ที่โรงงานพิพัฒน์เจริญ ผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวเส้นบะหมี่สด และวุ้นเส้น

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายธวัชชัย รุ่งคณาวุฒิ ประธานกรรมการบริหารศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ปากน้ำโพ พร้อมทั้งคณะกรรมการจัดการของศาลเจ้าฯ ให้คณะทำงานจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และทีมงาน Thai PBS ร่วมเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- ถ่ายทำเก็บภาพศาลเจ้าฯ ถ่ายทำการแสดงดนตรี รำถ้วย โดยทีมงาน Thai PBS
- สัมภาษณ์ความต้องการการปรับปรุงภูมิทัศน์ของศาลเจ้าฯ และสมาคมไหหนำนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 19 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ต.โกรกพระ อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คุณวรรณิศา กลิ่นชัย ประธานจัดงานศาลเจ้าโกรกพระ 108 ปี และชุมชนผู้เกี่ยวข้อง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน โดยทีมงาน Thai PBS เก็บข้อมูล สัมภาษณ์ เรื่อง ศาลเจ้าฯ พิธีกรรม เก็บภาพการทำขนม อั่งถ่อก้วย, กุยช่าย, และขนมเทียน

วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 20 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง ต.ชุมแสง อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายอำนาจ กรเอี่ยม ผู้ฝึกสอนเอ็งกอพะบู๊ และทีมงานเอ็งกอพะบู๊ จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน เพื่อถ่านทำสารดี เก็บภาพ โดยทีมงาน Thai PBS

- สัมภาษณ์เรื่อง ศาลเจ้าฯ พิธีกรรม อาหาร, ถ่ายทำสารคดี แต่งหน้าเอ็งกอ, การแสดงพะบู๊, และขนมเทียนชุมแสง ร้านเฮียตี๋ เจ้เข

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 26 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมกว๋องสิว นครสวรรค์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายกุลจิตต์ รัชดาศิวะกุล รองนายกสมาคมกว๋องสิว นครสวรรค์ และคุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ ผู้ช่วยเหรัญญิกสมาคมกว๋องสิว นครสวรรค์ ให้สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเชิงลึก และถ่ายทำสารคดีเก็บภาพถ่าย หัวสิงโตกว๋องสิว โดยทีมงาน Thai PBS และคณะทำงานจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 26 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายนิรันดร์ ศิริวัฒนา ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าแม่หน้าผา และคณะกรรมการศาลเจ้า ในกิจกรรมปฏิบัติการเก็บภาพถ่ายทำสารคดีศาลเจ้าแม่หน้าผา และสัมภาษณ์คณะกรรมการ โดยทีมงาน Thai PBS

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 27 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมฮากกา นครสวรรค์ ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายชัยพร ลาภบำรุงวงศ์ นายกสมาคมฮากกานครสวรรค์ เชิญเข้าร่วมทำบุญประจำปีของสมาคมฮากกานครสวรรค์ เพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน นำทีมโดย ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และทีมงาน Thai PBS ปฏิบัติการสัมภาษณ์ ทำสารคดี ถ่ายภาพนิ่งอาหารกลุ่มคนจีนฮากกา นครสวรรค์

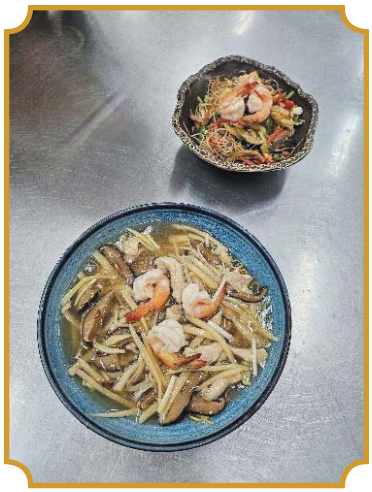

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 27 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : เล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ ถ.พรหมนิมิต ต.วัดไทรย์ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และทีมงาน Thai PBS ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเก็บภาพถ่ายทำสารคดีการทำอาหารของชาวจีนฮกเกี้ยน และกวางตุ้ง วิถีวัฒนธรรมจีนนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 27 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ถ.สวรรค์วิถี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายปราการ วิบูลย์วัฒนกิจ ประธานมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ พร้อมคณะกรรมการมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ร่วมกับทีมงาน Thai PBS จัดเวทีสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเรื่องการก่อตั้งและภารกิจของมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 07.00-09.00 น.

สถานที่ : เล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ ถ.พรหมนิมิต ต.วัดไทรย์ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คุณสุจิตรา นำเจริญ ผู้บริหารงานร้านเล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ กับผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และทีมงาน Thai PBS ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูล และสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ถ่ายทำอาหารกลุ่มคน ฮกเกี้ยน กวางตุ้ง เก็บภาพถ่ายทำสารคดี โดยทีมงาน Thai PBS

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-10.00 น.

สถานที่ : บริษัท เปมินวิศวกรรม จำกัด ต.นครสวรรค์ออก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : บริษัท เปมินวิศวกรรม จำกัด หรือร้านบะจ่างแม่หมอกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- สัมภาษณ์ เก็บภาพ ถ่ายทำสารคดี การทำอาหารบ๊ะจ่าง โดยทีมงาน Thai PBS

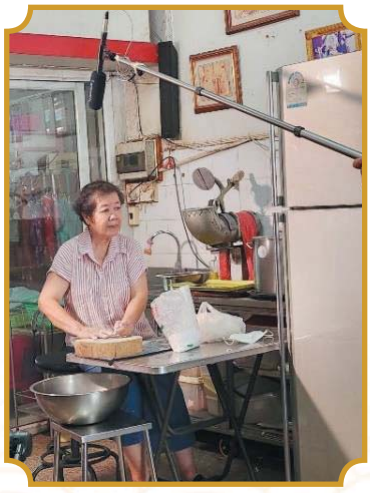

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 11.00-12.00 น.

สถานที่ : ร้านขนมบั่วเกี้ยะ เจ้เนี้ยว หลังวัดนครสวรรค์ ถ.โกสีย์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : แม่มานี แซ่ตั่น (เจ้เนี้ยว) ผู้ประกอบการ ร้านขนมบั่วเกี้ยะ เจ้เนี้ยว ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการบันทึกการถ่ายทำสารคดี การทำขนมบั่วเกี้ยะ โดย ทีมงาน Thai PBS

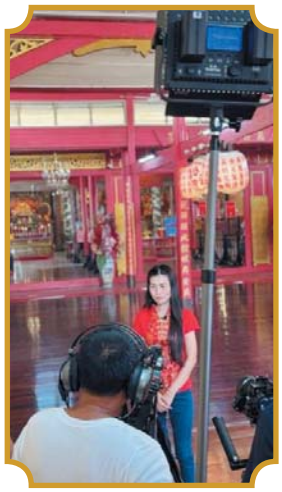
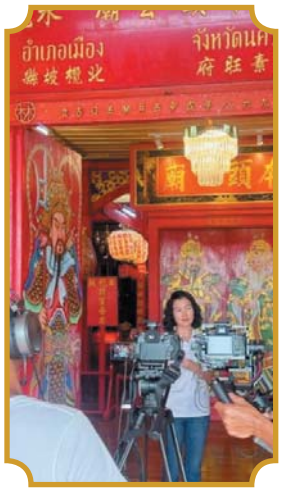
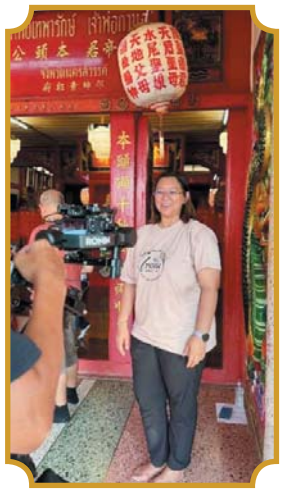

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : กิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน
- ถ่ายทำสารคดี สัมภาษณ์ความคิดเห็นของคณะทำงานฝ่ายลงพื้นที่เก็บข้อมูล โดยทีมงาน Thai PBS

วันเดือนปี : วันอาทิตย์ ที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมไหหนำนครสวรรค์ ถ.ริมเขื่อน (ต้นเจ้าพระยา) ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ และคณะร่วมกับคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จัดกิจกรรมสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับภารกิจของสมาคมไหหนำนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 18.00-20.00 น.

สถานที่ : คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ ปากน้ำโพ (หน้าผา) ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายวรพล ภัทราคณานนท์ (ลุงไหล) หัวหน้าคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ในกิจกรรมสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับ คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 10.00-12.00 น.

สถานที่ : ห้องรัตนพิมาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จัดประชุมเตรียมความพร้อมจัดงาน ประกาศเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.30-16.00 น.

สถานที่ : อาคารเรียนคหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ อาจารย์นารีรัตน์ บุญลักษณ์ อาจารย์ทศพร โพธิ์เนียม และอาจารย์รังสิตา จันทร์หอม ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการถ่ายภาพนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 14.00-17.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายบดินทร์ เกษมศานติ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานการประชุมขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน หารือและขอความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อจัดกิจกรรมเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีนที่ตรอกซุนหงษ์

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2567 เวลา : 14.00-17.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานการประชุมเพื่อหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทาง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน และนำเสนอ Master plan และความก้าวหน้าของโครงการฯ โดย ดร.ชเล คุณาวงศ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท องศาสถาปนิก จำกัด

วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2567 เวลา : 16.15-18.30 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานประชุมหารือร่วมกับ รศ.ดร.สุชาติแสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นายสมศักดิ์ อรุณสุรัตน์ ประธานสภาเทศบาลนครนครสวรรค์ นางเบ็ญจมาศ บุญเทพ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ แนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน เรื่องเตรียมการลงพื้นที่พบปะประชาชนที่ ตรอกชุนหงษ์

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2567 เวลา : 18.30-19.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมสมาคมไหหนำ ถ.ริมเขื่อน (ต้นเจ้าพระยา) ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานประชุมหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน พร้อมกับทีมคณะทำงาน พบปะประชาชนในพื้นที่ ตามโครงการถนนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ตรอกชุนหงษ์ ตรอกรองเท้า ตรอกธนาคารกรุงไทย เพื่อเป็นแนวทางเลือกสถานที่จัดงานกิจกรรม

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.30-12.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมเทวาภิรมย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และคณะ บุคลากรจากสำนักวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ และนายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ ประชุมเชิงปฏิบัติการหารือ เรื่องวางแผนและจัดสรรงบประมาณในการจัดงานถนนวิถีแห่งวัฒนธรรมจีน ที่ตรอกชุนหงษ์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ.2567 เวลา : 15.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการฯ, รศ. ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นางสาวรัตนา สรภูมิ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดนครสวรรค์, นางเบ็ญจมาส บุญเทพ วัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์, ว่าที่ร้อยตรีณรงชัย จินดาพันธ์ นายอำเภอเมืองนครสวรรค์, นายสมศักดิ์ อรุณสุรัตน์ ประธานสภาเทศบาลนครนครสวรรค์, นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ และคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เข้าร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการหารือและติดตามความคืบหน้าในการขับเคลื่อนโครงการฯ โดยจะมีการจัดกิจกรรมประกาศเมือง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน จากนั้นจะมีการจัดกิจกรรมเปิดงานเทศกาลศิลปะการแสดงวัฒนธรรมจีน “ตรอกชุมหงษ์” ถนนแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน อาหารจีน 5 ภาษา ระหว่างวันศุกร์ ที่ 23 และวันเสาร์ ที่ 24 สิงหาคม 2567 ณ ตรอกชุนหงษ์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.30-10.30 น.

สถานที่ : เลิฟลี่ สตูดิโอ นครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คณะทำงานในโครงการฯ ประชุมหารือเตรียมสถานที่จัดงานกิจกรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน กับสำนักงานวัฒนธรรมนครสวรรค์, นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์, คณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 1 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.30-12.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการฯ ร่วมกับคณะทำงานในโครงการฯ รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมทีมงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนางเบ็ญจมาส บุญเทพ จากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ และคณะ

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-13.30 น.

สถานที่ : โรงแรม 42C The Chic Hotel ถ.นครสวรรค์-พิษณุโลก ต.วัดไทร อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : พิธีประกาศเมือง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน รมช.กระทรวงมหาดไทย นายชาดา ไทยเศรษฐ์ เป็นประธานเปิดพิธีประกาศเมือง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน โดยมีนายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นผู้กล่าวรายงาน ศ.ดร.สมยศ พลับเที่ยง รักษาราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นผู้กล่าวต้อนรับ และ รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นผู้กล่าวถ้อยแถลงกิจกรรม พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหาร อาจารย์ เทศบาลนครนครสวรรค์ ผู้แทนสมาคมองค์กรจีน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ คณะสื่อมวลชน และตัวแทนนักเรียน ร่วมให้การต้อนรับ

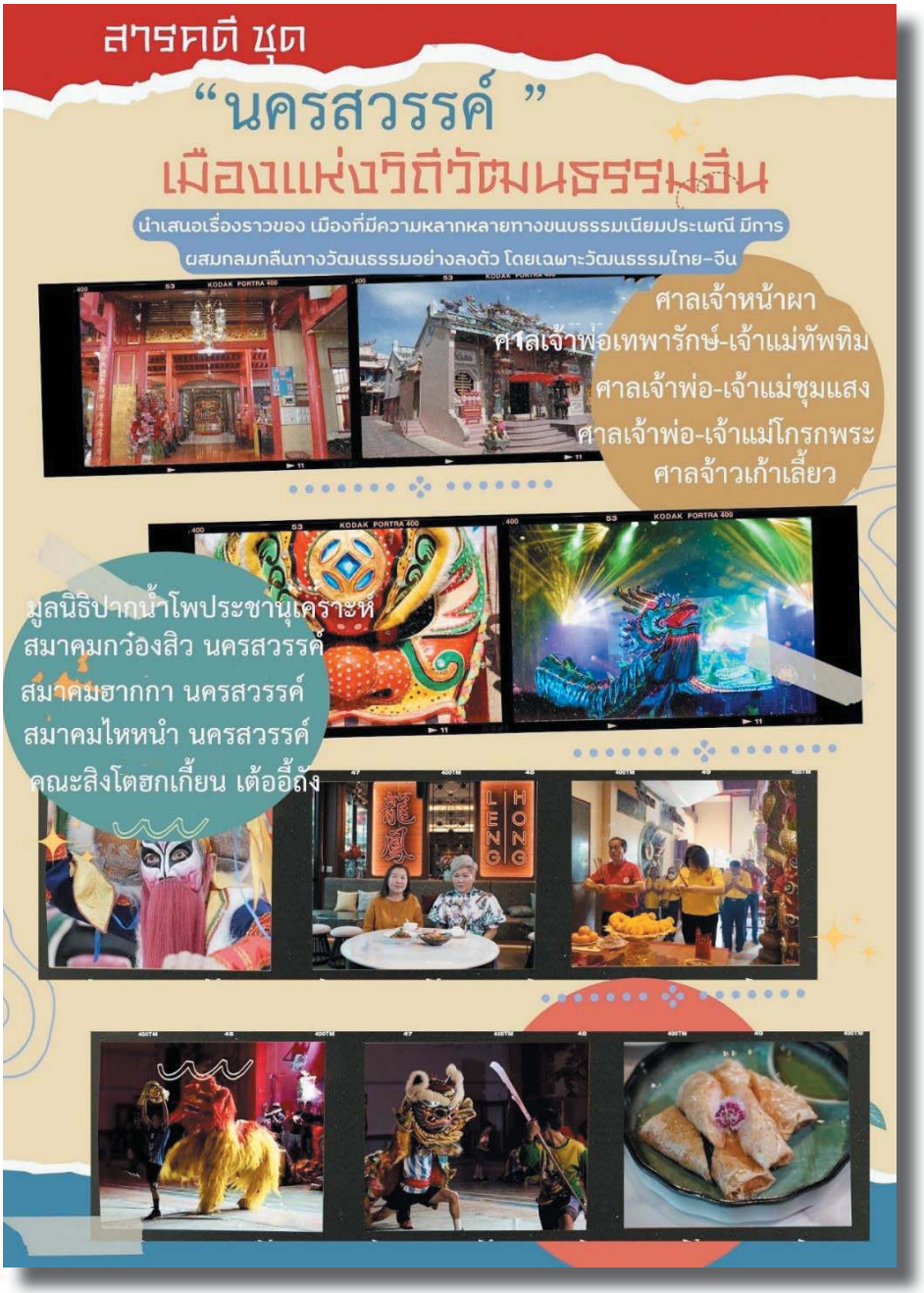
วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30 น.-13.00 น.

สถานที่ : รายการเช้าวันใหม่ Thai PBS กรุงเทพฯ

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ประชาสัมพันธ์ถ่ายทำออกสื่อ รายการเช้าวันใหม่ ทางช่อง Thai PBS นำเสนอเรื่อง นวัตกรรมเชิงวัฒนธรรมในการขับเคลื่อน Soft Power นวัตกรรมอาหารจีนโหงวซกตามวิถีวัฒนธรรมจีนเมืองปากน้ำโพ โดย คุณสุจิตรา นำเจริญ ผู้บริหารงาน ร้านเล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ และ ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ภายใต้โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

นวัตกรรมเชิงวัฒนธรรมในการขับเคลื่อน Soft Power
นวัตกรรมอาหารจีนโหงวซกตามวิถีวัฒนธรรมจีนเมืองปากน้ำโพ
ภายใต้โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
“นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วัตถุประสงค์กิจกรรม

1. เพื่อสำรวจและศึกษาข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่นจากสมาคมจีน และศาลเจ้าที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ นำไปสู่การออกแบบนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา
2. เพื่อออกแบบนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา ตามวิถีวัฒนธรรมจีนของจังหวัดนครสวรรค์

ขั้นตอนการดำเนินงาน

คณะทำงานลงพื้นที่และดำเนินการสำรวจรวบรวมข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่นจากสมาคมจีนและศาลเจ้าที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ → นำข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่นที่ได้มาออกแบบนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา ตามวิถีวัฒนธรรมจีนของ จังหวัดนครสวรรค์ → ทดลองผลิตนวัตกรรมอาหารจีนต้นแบบ และออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อสามารถนำไปผลิตเชิงพาณิชย์ได้

ไอศกรีมน้ำตาลสด

หน้าสิงโตกว่องสิวและศาลเจ้า แนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ใช้ผลิตภัณฑ์อาหารสะท้อนวัฒนธรรมจีนโดยผ่านสิงโตกว่องสิว และนำวัตถุดิบจากน้ำตาลสดเกษไชยที่เป็นเอกลักษณ์ของนครสวรรค์ มาสร้างอัตลักษณ์อาหารที่ผสมผสานวัฒนธรรมจีนและผลิตภัณฑ์ชุมชนของจังหวัดนครสวรรค์อย่างลงตัว ซึ่งมีรูปแบบที่ทันสมัยและมีจุดสนใจ และสามารถจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อได้

อัตลักษณ์ใหม่ - เอกลักษณ์ใหม่

จิ่ววุ้นไหหลำ
(วุ้นบัวเกี๊ย, วุ้นเหลียงอุ้น)
ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ทับทิม

แนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ใช้ผลิตภัณฑ์อาหารสะท้อนวัฒนธรรมจีนไหหลำ โดยนำขนมหวานของไหหลำที่นิยมในจังหวัดนครสวรรค์ คือ บัวเกี๊ย และขนมไหหลำที่หากินได้ยาก คือ เหลี่ยงอุ้น ซึ่งมีอัตลักษณ์ในรสชาติและวิธีการรับประทานคือขนมหวานใส่น้ำแข็งมาพัฒนาในรูปแบบ “วุ้นไหหลำ” (วุ้นบัวเกี๊ยและวุ้นเหลียงอุ้น)

อัตลักษณ์เดิม -เอกลักษณ์ใหม่

อั่งถ่อก้วยจิ่ว
ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ
วัฒนธรรมอาหารจีนแต้จิ๋ว

ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ นำวัฒนธรรมการบริโภคอาหารจีนแต้จิ๋วมาร่วมในงานเทศกาลประจำปีของศาลเจ้ามาอย่างสม่ำเสมอเมนูอาหารแต้จิ๋วที่จำหน่ายในชุมชนและเป็นที่นิยม คือ กุ่ยช่ายและอั่งถ่อก้วย เป็นขนมที่นำมาใช้ในพิธีไหว้ต่างๆของศาลเจ้า ซึ่งแนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ “อั่งถ่อก้วยจิ่ว” นี้ ยังคงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์เดิมทุกประการ เพิ่มนวัตกรรมด้านรูปแบบในการบริโภคให้สะดวกในการรับประทานโดยลดขนมให้เล็กลง กินได้ทั้งชิ้นใน 1คำได้

อัตลักษณ์เดิม - เอกลักษณ์ใหม่

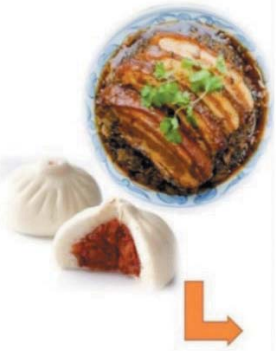
คุกกี้เอ็งกอ
ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสง
วัฒนธรรมจีนแต้จิ๋ว

ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสงมีวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มเอ็งกอ (จีนแต้จิ๋ว) จึงมีการอนุรักษ์การวาดหน้าเอ็งกอทั้ง 108 หน้าไว้ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษา เพื่อเป็นการสืบสานลายหน้าเอ็งกอชุมแสงให้เป็นที่รู้จักในรูปแบบนวัตกรรมอาหารจึงพัฒนาผลิตภัณฑ์ คุกกี้เอ็งกอ โดยวาดหน้าด้วยน้ำตาลไอซิ่งลงบนคุกกี้หลากรสชาติ ซึ่งลวดลายบนหน้าคุกกี้ได้คัดลอกมาจากเอ็งกอชุมแสงที่บันทึกไว้

สามารถเป็นกิจกรรม Workshop ให้ผู้สนใจวาดหน้าเอ็งกอบนคุกกี้ของตัวเอง

อัตลักษณ์ใหม่ - นวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์

ชาลาเปาไส้เคาหยก
วัฒนธรรมจีนฮากกา (จีนแคะ)
และจีนกวางตุ้ง

แนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการผสมผสานวัฒนธรรมจีนฮากกา (จีนแคะ) และจีนกวางตุ้งเข้าด้วยกัน ซึ่งนำเมนูเคาหยกของจีนฮากกา และ ชาลาเปาของจีนกวางตุ้งมาบูรณาการจนได้เป็นผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมอาหารชาลาเปาไส้เคาหยก

เคาหยกหรือสามชั้นตุ๋นผักกาดดองแห้งมีกรรมวิธียุ่งยากในการทำหลายขั้นตอน นิยมรับประทานกับข้าว เมื่อนำมาทำในรูปแบบชาลาเปาก็ยังคงอัตลักษณ์รสชาติเดิมที่คล้ายกับการรับประทานเคาหยกกับข้าวสวย แต่สร้างเอกลักษณ์ใหม่ในการรับประทานเมนูนี้ ซึ่งเพิ่มความสะดวกในการรับประทานเมนูนี้ และสามารถจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อได้

อัตลักษณ์เดิม - เอกลักษณ์ใหม่

ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงาน

1. ข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่น 5 ภาษา ตามวิถีวัฒนธรรมจีนของจังหวัดนครสวรรค์
2. นวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา 5 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

เส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน
ภายใต้โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
“นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

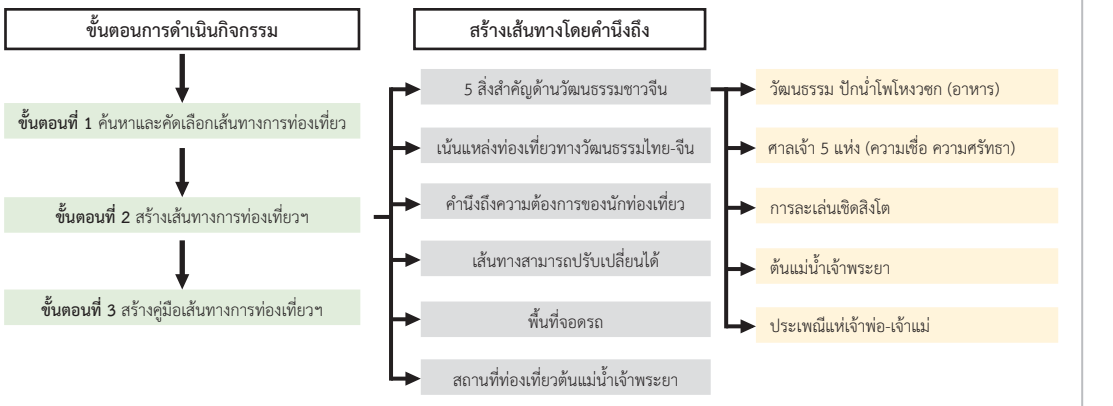
วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายจังหวัด ภูมิภาคและนานาชาติในการพัฒนาฐานข้อมูลและนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นกรณีศึกษาด้านการจัดการทุนและศักยภาพท้องถิ่นผ่านศาลเจ้าจีน ตลอดจนพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

2. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายคณะทำงานของภาคการศึกษา ภาครัฐและภาคเอกชนในการฟื้นฟูอัตลักษณ์วัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดความเป็นชุมชนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อพัฒนาและออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 5 เส้นทาง

ผลการดำเนินกิจกรรม

5 เส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 5 เส้นทาง

ชื่อเส้นทาง ที่ 1 : เส้นทางเพิ่มพูน มั่งมี บารมี เสริมสุขเมืองสี่แคว

จุดสนใจ : 1.ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม 2.ศาลเจ้าแม่หน้าผา
3.ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง 4.ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ
5.ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว

เส้นทาง ที่ 2 : เชิด 4 สิงห์ 1 เสือเมืองสวรรค์

จุดสนใจ : คณะเสือทองไหหนำ ณ ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม /
คณะสิงโตฮกเกี้ยน (เต้ออี้ถัง) ณ มูลนิธิเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ (หน้าผา)

เส้นทาง ที่ 3 : เส้นทาง ย่ำยลย่าน ปากน้ำโพ

จุดสนใจ : ย่านการค้าเมืองปากน้ำโพ ร้านอาหารย่านถนนโกสีย์ ตลาดริมน้ำนครสวรรค์
วัดนครสวรรค์ หอศิลป์นครสวรรค์ ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม
(นั่งเรือข้ามฟาก) พาสาน อาคารสัญลักษณ์ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา
ศาลเจ้าแม่หน้าผา บึงบอระเพ็ด

เส้นทาง ที่ 4 : เส้นทางสานวัฒนธรรม ปักน่ำโพโหงวซก

จุดสนใจ : เส้นจัดงานตรุษจีนนครสวรรค์ งานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
- งานเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
- งานประเพณีแห่จ้าวพ่อเก้าเลี้ยว
- งานประเพณีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ

เส้นทาง ที่ 5 : เส้นทางล่องสายน้ำ ตามวิถีเมืองสี่แคว

จุดสนใจ : ท่าเรือ และต้นแม่น้ำเจ้าพระยา (แม่น้ำสองสี)
ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม
วัดเกาะหงษ์ (แหล่งโบราณคดีและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์)
ร้านอาหารแพริมแม่น้ำ

คู่มือเส้นทางการท่องเที่ยวนครสวรรค์ 5 เส้นทาง วัฒนธรรมไทย-จีน

นวัตกรรม “รำถ้วยจีน” สมาคมไหหนำนครสวรรค์

“Chinese Cup Dance” Hainan Nakhon Sawan Association

รำถ้วยจีนไหหนำ “พะเจียงบั่ว” เป็นศิลปะการร่ายรำซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของ “ชาวจีนไหหนำ” ซึ่งนักแสดงชาวจีนไหหนำ ได้ถ่ายทอดศิลปะการร่ายร่ำนี้ให้กับชาวจีนไหหนำเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2510 เพื่อเข้าเป็นส่วนหนึ่งของงานฉลองเทศกาลตรุษจีนนครสวรรค์ ต่อจากนั้นชาวจีนไหนำนครสวรรค์ได้มีการฝึกหัดหญิงตัวเล็ก ๆ ให้รู้จัก ร่ายรำถ้วยจีน เพื่อร่วมในขบวนแห่ “เจ้าพ่อ-เจ้าแม่” และเพื่อความเป็นสิริมงคลและอวยพรให้ทุกครอบครัวมีอาหารไม่ขาดหม้อ ไม่ขาดจาน ไม่ขาดถ้วย “ชาวจีนเชื้อสายไหหนำนครสวรรค์” ทุกคนภาคภูมิใจ ที่ได้มีการอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม “การร่ายรำถ้วยจี” นี้ เพื่อเป็นประเพณีฉลองงานเทศกาลตรุษจีนนครสวรรค์ สืบไปชั่วกาลนาน

สำหรับกระบวนการถ่ายทอดการแสดง “รำถ้วยจีน” มีกระบวนการถ่ายทอดจากการเลียนแบบจากรุ่นสู่รุ่น ไม่มีรูปแบบในกระบวนการการถ่ายทอดที่ชัดเจน ส่งผลให้การแสดงรำถ้วยจีนไหหนำแต่ละรุ่นมีรูปแบบการแสดงที่แตกต่างกันในด้านขององค์ประกอบการแสดง เช่น ลีลาการแสดง ท่าทาง อุปกรณ์การแสดง เป็นต้น ผู้สร้างนวัตกรรมจึงเล็งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ที่สร้างความเป็นเอกลักษณ์ของการแสดงชุดนี้ โดยการสร้างนวัตกรรม ชุดการเรียนรู้รำถ้วยจีนขึ้น จากการนำ ศิลปะ วัฒนธรรม และมานุษยวิทยา มาบูรณาการจะเป็นอีกเครื่องมือสำคัญที่ช่วยฟื้นฟู ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ช่วยยกระดับคุณค่าของ “รำถ้วยจีน” สมาคมไหหนำนครสวรรค์ สามารถสร้างให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นสืบต่อไป

องค์ประกอบการแสดง “รำถ้วยจีน” สมาคมไหหนำนครสวรรค์

1. อุปกรณ์ ประกอบไปด้วยการใช้อุปกรณ์ 3 ชนิด ได้แก่ 1. จาน/ตะเกียบ 2. ถ้วยตะไล 3. ลำไม้ไผ่

2. เครื่องแต่งกาย นักแสดงทั้ง 3 คน จะสวมเครื่องแต่งกายคละสี ดังนี้
   นักแสดงคนที่ 1 (ถือจาน/ตะเกียบ) เครื่องแต่งกายสีเหลือง
   นักแสดงคนที่ 2 (ถือถ้วยตะไล) เครื่องแต่งกายสีชมพู
   นักแสดงคนที่ 3 (ถือลำไม้ไผ่) เครื่องแต่งกายสีเขียว

3. การแต่งหน้า ทรงผมและเครื่องประดับศีรษะ นักแสดงทั้ง 3 คน มวยผมและติดดอกไม้ทั้งสองข้างตามสีของเครื่องแต่งกายของผู้แสดง

4. เครื่องดนตรีประกอบการใช้วงดนตรีจีนบรรเลงสดประกอบการแสดง

5. ท่ารำและการสื่อความหมาย ในการแสดงรำถ้วยจีนจะแบ่งนักแสดงออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน มีลีลาการร่ายรำที่สอดคล้องไปตามทำนองเพลงอันไพเราะของดนตรีจีนที่จะบรรเลงเพลง “รำถ้วย” โดยนักแสดงคนแรกร่ายรำทำให้เกิดจังหวะโดยใช้วิธีเคาะตะเกียบกับจาน นักแสดงคนที่สอง ร่ายรำตามจังหวะลีลาการกระทบของถ้วยตะไลเล็ก ๆ ซ้อนกันในมือแต่ละข้าง นักแสดงคนที่สามใช้ลีลาการเขย่าลำไม้ไผ่ซึ่งมีเสียงกังวาลดัง “กรุ๊งกริ๊ง”

ในกระบวนท่ารำบางท่า ก็สื่อถึงนัยสำคัญบางประการ เช่น ท่าพายเรือ แสดงถึงการคมนาคมหรือการค้าขายทางเรือของคนในสมัยก่อน โดยสร้างสรรค์ท่ารำผ่านการใช้อุปกรณ์และลีลาในการแสดง ดังนี้

ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
ท่าพายเรือ 	**ศีรษะ :** เอียงขวา **มือ :** ซ้ายถือตะเกียบ ขวาถือจาน **ลำตัว :** กดเอวขวา **เท้า :** ยืนถ่ายน้ำหนักตัวมาที่เท้าซ้าย เปิดส้นเท้าขวา	ลักษณะของท่าพายเรือ นักแสดงจะมีการวาดมือไปด้านหน้าพร้อมกับถ่ายน้ำหนักโน้มตัวไปด้านหน้า และกลับมาที่เดิม เปรียบเสมือนลักษณะของการพายเรือ
	ศีรษะ : เอียงขวา **มือ :** ซ้ายและขวาถือถ้วยตะไล **ลำตัว :** กดเอวขวา **เท้า :** ยืนถ่ายน้ำหนักตัวมาที่เท้าซ้าย เปิดส้นเท้าขวา	
	ศีรษะ : เอียงขวา **มือ :** จับลำไม้ไผ่โดยการคว่ำมือทั้งสองข้าง **ลำตัว :** กดเอวขวา **เท้า :** ยืนถ่ายน้ำหนักมาที่เท้าซ้าย เปิดส้นเท้าขวา	

“เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง

“Eng Kor” Godfather-Goddess Chum Saeng

เทศกาลประจำปีของชาวชุมแสง ที่จัดกิจกรรมขึ้นมาเพื่อสืบสานเรื่องราว วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตผ่านรูปแบบของงาน การแสดงต่าง ๆ และอาหารในอดีตและปัจจุบัน ชมบรรยากาศเมืองเก่าที่คงความสวยงามผสมผสานความเป็นไทย-จีนเข้าด้วยกัน โดยมี เจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในอำเภอในแต่ละปีชาวชุมแสงจะจัดงานสมโภชเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง เป็นการจัดงานประจำปีที่ใหญ่ยิ่งของชาวชุมแสง นับเนื่องเป็นเวลาเกือบกว่า 100 ปี งานสมโภชนี้มีมหรสพหลายชนิดมาแสดงบริเวณงาน ระยะเวลาจัดงานชาวชุมแสงว่างงานจึงมีผู้มาเที่ยวงานนี้อย่างคับคั่ง แม้ผู้อยู่ต่างถิ่นก็ถือโอกาสมาเยี่ยมญาติและมาเที่ยวงานประจำปีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงนี้ด้วย

เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงจึงเป็นศูนย์รวมน้ำใจของชาวชุมแสงโดยแท้ โดยเฉพาะชาวชุมแสงจะมีองค์จำลองรูปเหมือนเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงแทบทุกบ้าน และวัตถุมงคลเหรียญเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงติดตัวให้เป็นสิริมงคล ถ้วนหน้ากันในแต่ละปีชาวชุมแสงจะจัดงานสมโภชเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง เป็นการจัดงานประจำปีที่ใหญ่ยิ่งของชาวชุมแสง นับเนื่องเป็นเวลาเกือบกว่า 100 ปี งานสมโภชนี้มีมหรสพหลายชนิดมาแสดงบริเวณงาน เช่น แห่มังกร สิงโต พะบู๊ เอ็งกอ เป็นต้น

ตำนาน “ผู้ยิ่งใหญ่แห่งเขาเหลียงซาน” ใช้เค้าโครงจากวรรณคดีจีนเรื่อง “ซ้องกั๋ง” ซึ่งเป็นวรรณคดีร้อยแก้วมีลักษณะเป็นการเล่า ได้เรียบเรียงขึ้นเป็นเรื่องราวยืดยาว มีรสมีชาติยิ่งนัก แต่ ซือไน่อาน เขียนไว้เพียงเจ็ดสิบบทมาภายหลัง “หลัวกว้านจง” ลูกศิษย์ของ ซือไน่อาน จึงเรียบเรียงเขียนต่อจนจบสมบูรณ์ หลัวกว้านจง คือ ผู้เขียนนิยายเรื่อง สามก๊ก อันลือชื่อนั่นเอง “ซ้องกั๋ง” เรื่องนี้จึงถือว่าเป็นฝีมือครูเป็นแบบอย่างของ สามก๊กอีกทีหนึ่ง

การละเล่นเอ็งกอ เป็นตอนที่ขบวนนักรบ 108 คน ที่ต่างมีวิชาความสามารถเก่งกาจกันคนละอย่างสองอย่าง ทั้งการต่อสู้ด้วยมือเปล่า ไม้พลอง มีด การดำน้ำ การเดินป่าทางไกล การรักษาโรค ฯลฯ แต่งหน้า

อำพรางตนเป็นนักแสดงขี่ม้าเข้าเมือง เพื่อไปช่วย ซ้องกั๋ง หัวหน้าของพวกตน การเขียนหน้าเพื่อปกปิดหน้าตาและทำให้ดูน่าเกรงขามของเอ็งกอ มีการเขียนลวดลายเฉพาะคนเหมือนการสวมหน้ากากทั้ง 108 คน เหมือนกับการสวมหัวโขนของคนไทย

ในการแสดงไม่ว่าขบวนแห่เอ็งกอจะผ่านไปทางไหน จะสร้างความตื่นเต้นและความประทับใจในการแสดงนี้ไปทั่ว อันเกิดจากความเร้าใจจากเสียงตีไม้คู่ของขบวน ผู้แสดงที่วิ่ง ผ่าน ไปอย่างรวดเร็ว ส่วน “พะบู๊” เป็นการแสดงการต่อสู้ด้วยอาวุธจีนโบราณ มักจะเป็นขบวนคู่แฝดของเอ็งกอในการแห่เจ้าขบวนเอ็งกอ-พะบู๊ ของนครสวรรค์ริเริ่มเล่นโดย นายคอซัว แซ่เตีย เมื่อพ.ศ.2490 และได้รับความนิยมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

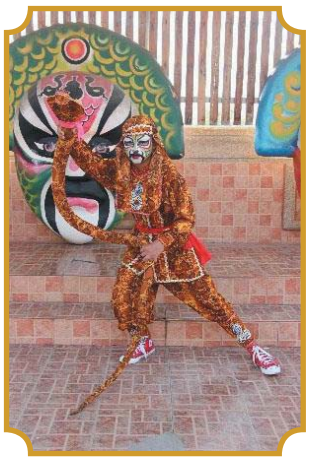
“เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง มีกระบวนการถ่ายทอดจากการเลียนแบบจากรุ่นสู่รุ่น แต่ไม่มีรูปแบบในกระบวนการ ถ่ายทอดที่ชัดเจน ส่งผลให้การแสดงเอ็งกอชุมแสงแต่ละรุ่นมีรูปแบบการแสดงที่แตกต่างกันในด้านขององค์ประกอบการแสดง เช่น ลีลาการแสดง ท่าทาง อุปกรณ์การแสดง เป็นต้น

ผู้สร้างนวัตกรรมจึงเล็งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ที่สร้างความเป็นเอกลักษณ์ของการแสดงชุดนี้ โดยการสร้างนวัตกรรม ชุดการเรียนรู้ “เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงขึ้น จากการนำศิลปะ วัฒนธรรม และมานุษยวิทยา มาบูรณาการจะเป็นอีกเครื่องมือสำคัญที่ช่วยฟื้นฟู ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ช่วยยกระดับคุณค่าของ “เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง สามารถสร้างให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นสืบต่อไป

ท่าทางในการแสดงเอ็งกอ

ท่าทางของการแสดงเอ็งกอดูผึ่งผายห้าวหาญ การแสดงเอ็งกอเมื่อได้ผ่านการแสดงและการเผยแพร่อย่างกว้างขวางก็ได้ค่อย ๆ มีการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น ไม่เพียงได้รักษาท่วงทำนองเก่าแก่ไว้ ยังพัฒนาเป็นหลายประเภท เช่น การแบ่งเป็นจังหวะช้า จังหวะกลาง และจังหวะเร็ว ซึ่งต่างมีลักษณะพิเศษของตน จังหวะช้านั้นมีท่ารำมั่นคง ช้า ๆ เรียบ ๆ สร้างความรู้สึกเบิกบาน สวยงาม สามารถทำการแสดงให้เห็นจิตใจส่วนลึกของตัวละครได้อย่างเต็มที่ ท่ารำจังหวะกลางเด็ดเดี่ยวมีพลังคล่องแคล่วปราดเปรียว จากลักษณะท่าทางโดยรวมนี้มาแสดงออกให้เห็นถึงพลัง และอานุภาพ ท่ารำ จังหวะเร็วก็จะมีความยิ่งใหญ่เกรียงไกรและเร้าใจ ยิ่งประกอบกับเครื่องดนตรีที่ใช้ในการแสดง ทำให้เพิ่มอรรถรสมากยิ่งขึ้น

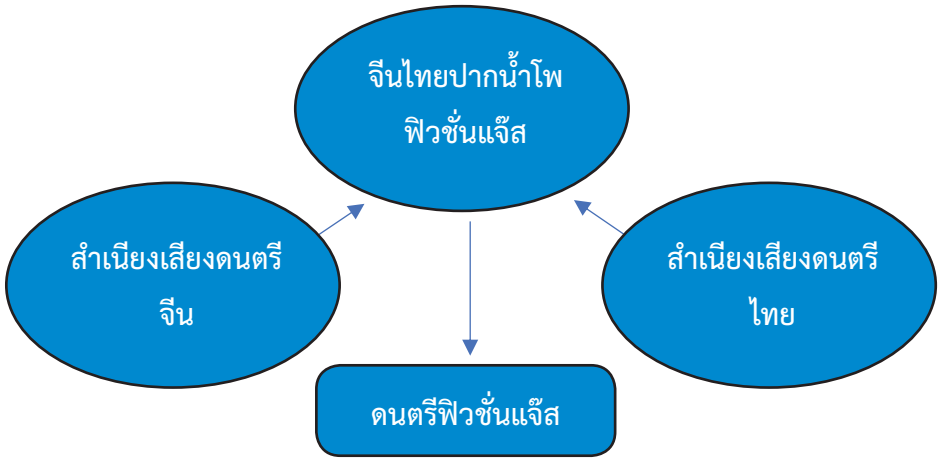

นวัตกรรมทางดนตรี นครสวรรค์เมืองจีนแห่งที่สอง
ชื่อผลงาน บทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่นแจ๊ส
(The composition “Chinese-Thai Pak Nam Pho” Jazz Fusion)

ผลงานบทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่น ได้แรงบันดาลใจในการประพันธ์มาจากกลุ่มชาติพันธุ์จีนที่อยู่ใน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์บทเพลงจีน และวิถีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์จีน โดยผู้ประพันธ์ใช้หลักการสร้างสรรค์ทำนองในสำเนียงเสียงดนตรีจีน และเลือกใช้เครื่องดนตรีจีน คือ เอ้อหู (erhu) ในการดำเนินทำนองหลัก เพื่อเสริมแรงของจินตนาการในการประพันธ์ ผู้ประพันธ์เลือกใช้เครื่องดนตรีโซบราโนแซ็กโซโฟน (Soprano saxophone) แทนเสียงปี่จีน และ เปียโน (Piano) แทนเสียงเครื่องดนตรีกู่เจิง เสนอในรูปแบบของดนตรีฟิวชั่นแจ๊ส โดยมีหลักการแนวคิด ดังนี้
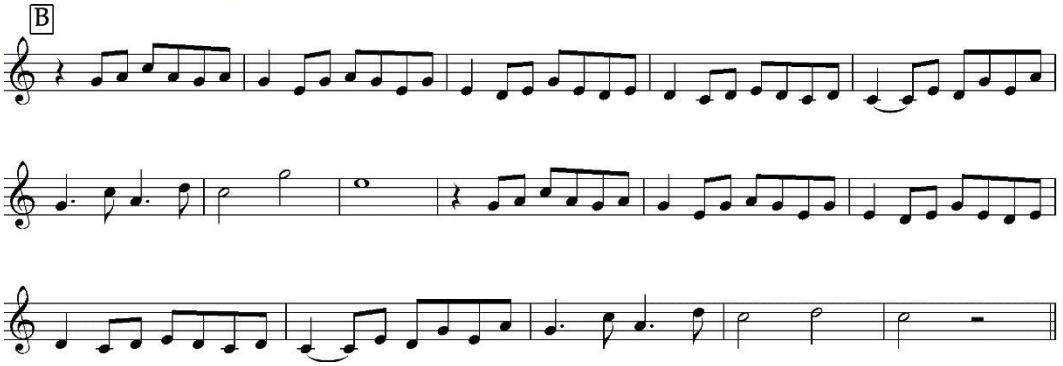
หลักการแนวคิด

ภาพกรอบแนวคิด

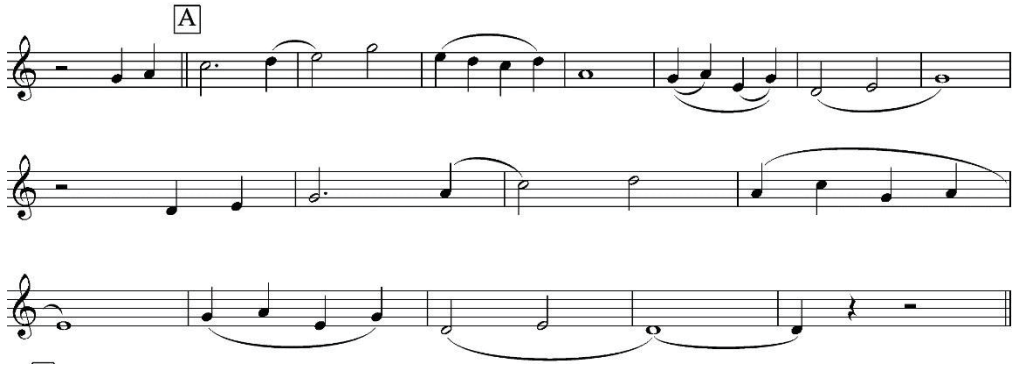
บทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่น มีการนำเสนอเป็น 2 กระบวน ดังนี้

กระบวนที่ 1 จีนไทยหลอมรวม
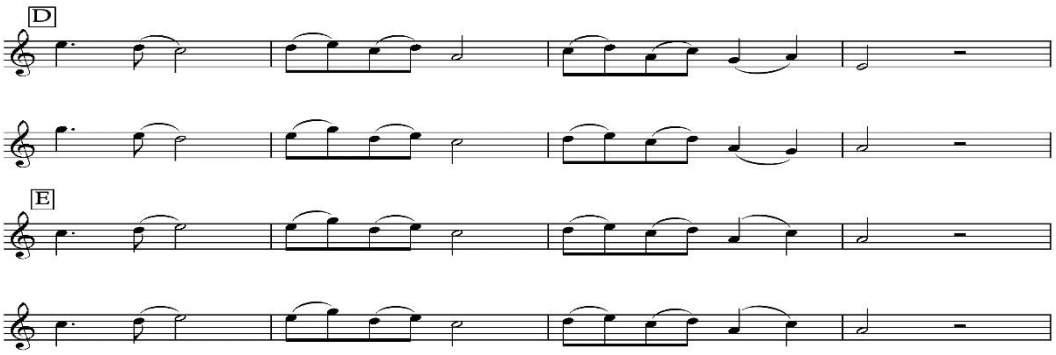

จีนไทยหลอมรวม

กระบวนนี้ มี 2 ท่อน โดยท่อน เอ (A) นั้นอยู่ในสำเนียงเสียง ซี เพนทาทอนิกแบบเมเจอร์ (C major Pentatonic) เปรียบเทียบถึงกลุ่มชาติพันธุ์จีนที่อพยพเดินทางมายังเมืองปากน้ำโพ ทางเส้นทางคมนาคมทางน้ำ และท่อน บี (B) ใช้สำเนียงเสียง เอเพนทาทอนิกแบบไมเนอร์ (A minor pentatonic) เปรียบเทียบถึงกลุ่มคนไทยที่มีวิถีการดำเนินชีวิตในเมืองปากน้ำโพ

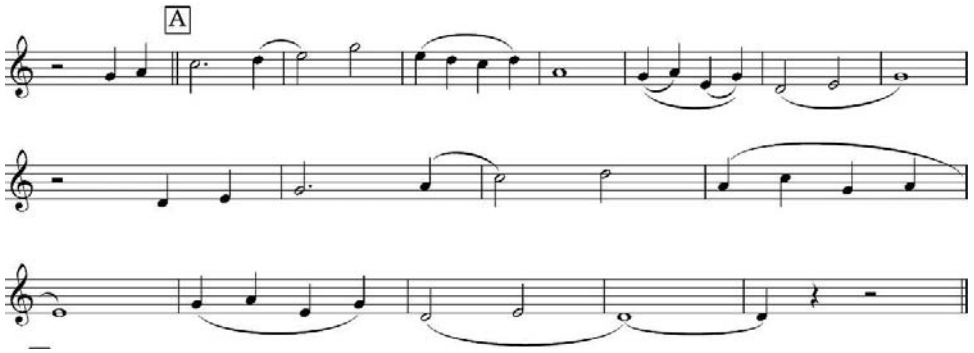
กระบวนที่ 2 จีนถิ่นปากน้ำโพ

จีนถิ่นปากน้ำโพ

กระบวนนี้ มี 2 ท่อน โดยท่อน ดี (D) และ อี (E) นั้นอยู่ในสำเนียงเสียง เอเพนทาทอนิกแบบไมเนอร์ (A minor pentatonic) เปรียบเทียบถึงกลุ่มชาติพันธุ์จีนและกลุ่มชาติพันธุ์คนไทย ได้หลอมรวมวิถีวัฒนธรรมและการดำเนินวิถีชีวิตของสองชาติพันธ์ในเมืองปากน้ำโพ แต่ยังคงความเป็นชาติพันธุ์จีนดั้งเดิม

บทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่น เป็นบทประพันธ์ ที่นำเสนอในรูปแบบของดนตรีฟิวชั่นแจ๊ส นอกจากกระบวนทั้ง 2 กระบวนแล้วยังมีการอิมโพรไวเซชั่น (Improvisation) ซึ่งได้สอดแทรกไปในแต่ละกระบวน โดยมีการวางแนวทางในการอิมโพรไวเซชั่น โดยอ้างอิงจากทำนอง การดำเนินคอร์ด และกระสวนจังหวะ บนหลักการของสำเนียงเสียงจีน และสำเนียงเสียงไทย

ฐานข้อมูลโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

นครสวรรค์เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่งดงามและน่าภาคภูมิใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้ มีเป้าหมายหลักในการรวบรวมและนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้า สมาคม และศิลปะวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อสร้างฐานข้อมูลที่สมบูรณ์และเข้าถึงได้ง่ายสำหรับทุกคน

ฐานข้อมูลนี้เปิดโอกาสให้กับทุกคนที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์

ได้อย่างสะดวกสบาย ไม่ว่าจะเป็นนักวิจัย นักเรียน นักศึกษา หรือประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน การใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลนี้จะช่วยเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในมิติทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนและสังคมในอนาคต

ข้อมูลที่ถูกรวบรวมในฐานข้อมูลนี้ครอบคลุมถึงประวัติ และกิจกรรมของศาลเจ้าต่าง ๆ ที่เป็นศูนย์กลางของความศรัทธาและพิธีกรรมทางศาสนา สมาคมและองค์กรที่มีบทบาทในการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมจีน รวมถึงศิลปะวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น นวัตกรรมการแสดง และนวัตกรรมอาหาร ที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและประเพณีของชาวจีนในนครสวรรค์

นอกจากนี้ โครงการนี้ยังมุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจและการยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชุมชนไทยและจีน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม การสร้างฐานข้อมูลนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเรียนรู้และชื่นชมวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและสำคัญ

การเข้าถึงและใช้งานฐานข้อมูลโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน จะช่วยสร้างความเข้าใจและความภาคภูมิใจในรากเหง้าทางวัฒนธรรมของเราอย่างยั่งยืน ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์และส่งเสริมอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์ ด้วยการเข้าถึงและใช้งานฐานข้อมูลนี้ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ทรงคุณค่าและสำคัญต่อการศึกษาและการพัฒนาสังคมอย่างแท้จริง โดยทุกท่านสามารถเข้าใช้งานฐานข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ https://nscc.nsru.ac.th

โครงการการวางผังพื้นที่เฉพาะชุมชนเมืองนครสวรรค์

Master Plan Nakohn Sawan

หลักการและเหตุผล

“นครสวรรค์” เป็นท้องถิ่นหนึ่งที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และเรื่องราวที่สามารถสืบค้นย้อนหลังกลับไปได้อย่างยาวนาน หลักฐานบ่งชี้การอพยพของผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่สำหรับการดำรงชีพ โดยเฉพาะชาวจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นช่วงเวลาที่สถานะ “รัฐกึ่งกลาง” ของนครสวรรค์รุ่งเรืองในแง่เศรษฐกิจ ทำให้ระบบการค้าแบบทุนนิยมหรือเสรีนิยมเข้ามา นครสวรรค์กลายเป็นแหล่งรวมสินค้าสำคัญต่าง ๆ การขยายตัวทางการค้านี้เองเป็นผลให้มีชาวจีนหลั่งไหลเข้ามาขายแรงงานและประกอบการค้าในนครสวรรค์มากขึ้น ชาวจีนเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเจริญทางเศรษฐกิจในนครสวรรค์ในฐานะรัฐกึ่งกลาง ในพ.ศ.2447 ตัวเลขชาวจีนในนครสวรรค์โดยประมาณเชื่อว่ามีมากถึง 6,000 คน ซึ่งในเวลานั้นนครสวรรค์เป็นจังหวัดอันดับ 3 รองจากกรุงเทพฯ และภูเก็ตที่มีคนจีนอาศัยอยู่

ชาวจีนที่มาตั้งถิ่นฐานสามารถจำแนกตามกลุ่มภาษาพูดได้ 5 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ แต้จิ๋ว กวางตุ้ง ไหหนำ ฮากกา (แคะ) และ ฮกเกี้ยน ซึ่งชาวจีนทั้ง 5 กลุ่มใหญ่นี้มีรากฐานการดำรงชีพแบบจีนดั้งเดิม ทั้งในด้านวิธีการดำเนินชีวิตทางสังคม วัฒนธรรม และความเชื่อในการไหว้เทพเจ้า

ศาลเจ้าจึงมีความสำคัญสอดกล้องกับวิถีชีวิตของชุมชุนชาวจีนเป็นอย่างมาก รวมทั้งชาวจีนยังมีการรวมกลุ่มก่อตั้งเป็นสมาคมและมูลนิธิชุมชนชาวจีนตามกลุ่มภาษา เพื่อการช่วยเหลือ ต่อยอดและพัฒนาวิถีชุมชนจีนอีกด้วย ทั้งหมดเป็นผลก่อให้เกิดเป็นอัตลักษณ์แห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ที่สืบทอดต่อกันมาหลายชั่วอายุคน

“โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมชุมชนเพื่อให้นครสวรรค์เป็นเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน” จึงเกิดขึ้นเพื่อตระหนักถึงความสำคัญทางประวัติศาสตร์และการฟื้นอัตลักษณ์ของชาวจีนในท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดำรงอยู่และสืบต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ

1. เพื่อศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูล เพื่อจัดทำแผนพัฒนาและส่งเสริมการพลิกฟื้นมรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปะ และอัตลักษณ์แห่งวิถีวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์

2. เพื่อศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูล เพื่อดำเนินการออกแบบวางผังอาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว (Tourist Information Center) ซึ่งจะเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงข้อมูล

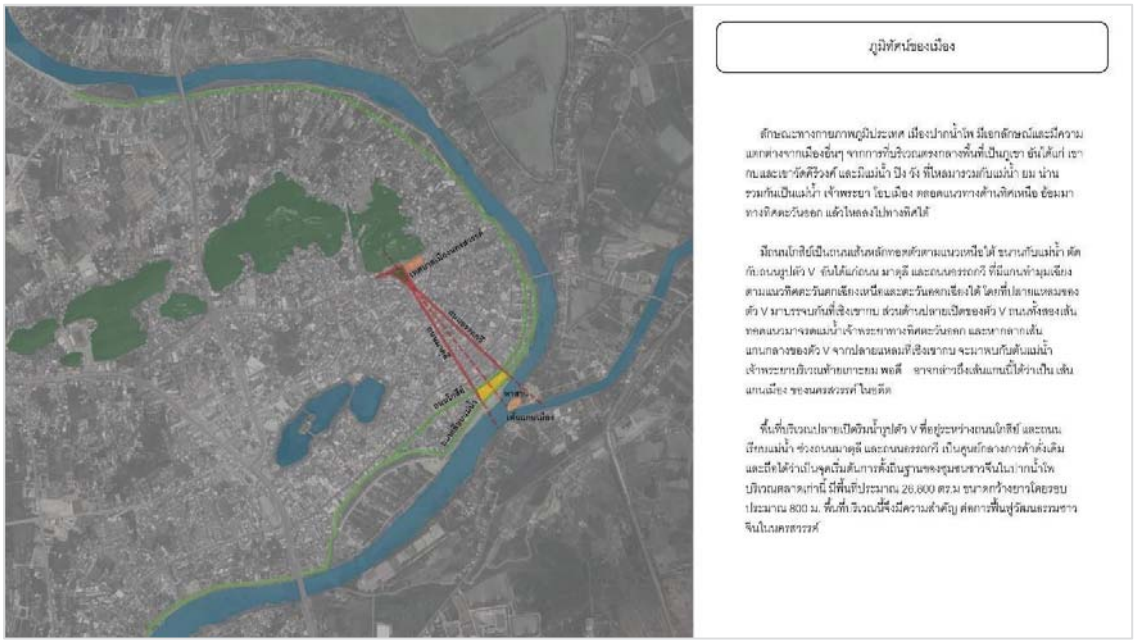
การท่องเที่ยวของจังหวัดนครสวรรค์ในมิติต่าง ๆ รวมถึงการท่องเที่ยวในมิติที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนของจังหวัดนครสวรรค์

3. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่ชุมชนและนักท่องเที่ยวทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งสามารถสร้างรายได้แก่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน

4. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ เผยแพร่ พัฒนาและพลิกฟื้นอัตลักษณ์ แห่งวิถีวัฒนธรรมจีนในชุมชนนครสวรรค์ ให้สามารถสืบทอดต่อไป

แนวทางการพัฒนา

- การฟื้นฟูอัตลักษณ์วิถีแห่งวัฒนธรรมจีน ควบคู่กับการพัฒนาชุมชน
- ส่งเสริมการพัฒนาโครงข่ายการเดินทางเชื่อมโยงสถานที่ต่าง ๆ ในรูปแบบที่เป็นมิตรต่อชุมชน

ศาลเจ้าและ สมาคมจีน

ชุมชนจีนในนครสวรรค์ประกอบด้วย 5 เชื้อสาย ได้แก่ จีนแต้จิ๋ว จีนไหหน้า จีนฮากเกี้ยน จีนฮากกา และจีนกวางตุ้ง

มีการจัดตั้งเป็นสมาคม และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดปีเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของตน มีการสร้างศาลเจ้าที่เป็นศูนย์รวมความศรัทธา กระจายตัวไปทั้งในบริเวณส่วนกลาง และรอบนอก ศาลเจ้าแต่ละแห่งมีจุดเด่นและมีคุณค่าแก่การแวะเยือน เมื่อถึงเทศกาลตรุษจีนจะมีการรวมตัวกัน ร่วมกันจัด ขบวนแห่เจ้าใหญ่ประจำปี

ตำแหน่งที่ตั้งศาลเจ้า 5 แห่ง และสมาคม / มูลนิธิ 5 แห่ง

1. **ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสง**
10 ถนน แสงปัญญา ตำบลชุมแสง อำเภอชุมแสง นครสวรรค์ 60120

2. **ศาลเจ้าพ่อเก้าเลี้ยว**
ตำบลเก้าเลี้ยว อำเภอเก้าเลี้ยว นครสวรรค์ 60230

3. **ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ**
ตำบลโกรกพระ อำเภอโกรกพระ นครสวรรค์ 60170

4. **ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่หน้าผา**
ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

5. **ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ เจ้าแม่ทับทิม**
ตำบลนครสวรรค์ออก นครไทญ 469 อำเภอเมือง นครสวรรค์ 60000

1. **มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์**
200/3 ถนน สวรรค์วิถี ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง นครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

2. **สมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์**
ซอยมาตุลี 7 ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

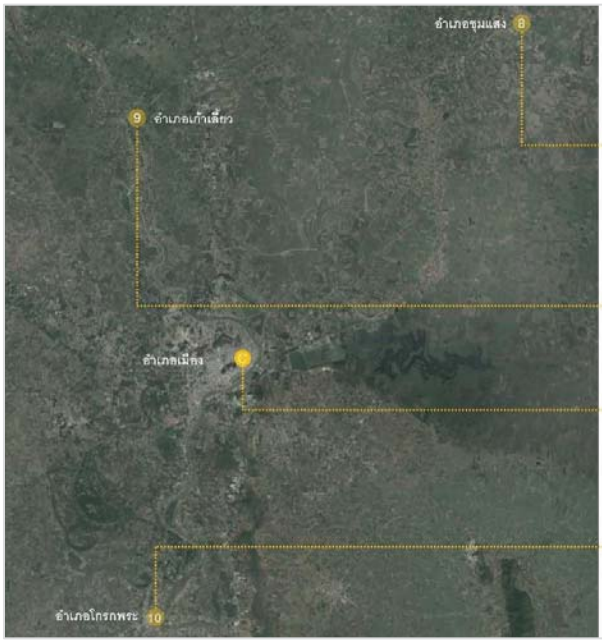
3. **สมาคมไหนหน่านครสวรรค์**
ถนนรถกรี ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

4. **สมาคมฮากกานครสวรรค์**
151 ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

5. **คณะสิงโตฮกเกี้ยน เค้อฮี้ฮัง**
ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

ศาลเจ้า 3 แห่งที่ตั้งอยู่ในต่างอำเภอ

8. ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสง

9. ศาลเจ้าพ่อเก้าเลี้ยว

สมาคม / มูลนิธิ 5 แห่ง ในเทศบาลเมือง
ศาลเจ้า 2 แห่ง ในเทศบาลเมือง

10. ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ

จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้บริหารสมาคม ศาลเจ้า และกลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 5 เชื้อสาย อันได้แก่ สมาคมฮากกานครสวรรค์ (จีนฮากกา) สมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์ (จีนกวางตุ้ง) สมาคมไหหนำนครสวรรค์ (จีนไหหนำ) มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ (จีนแต้จิ๋ว) ศาลเจ้าแม่หน้าผา (จีนฮกเกี้ยน) ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ

โดยมีจุดมุ่งหมาย 3 ประเด็นคือ

1. แผนพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการพลิกฟื้นอัตลักษณ์แห่งวิถีวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์

2. แผนพัฒนาและออกแบบวางผังอาคาร เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของการจัดแสดงวัฒนธรรมจีนนครสวรรค์ ทั้ง 5 กลุ่มภาษา ไว้ในสถานที่เดียวกัน (ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว)

3. แผนการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจีนให้แก่ชุมชน เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนมากขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืนผลการสัมภาษณ์ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

- สมาคมไม่มีพื้นที่ ที่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่นห้องประชุม ห้องรับรอง หรือพื้นที่จัดเก็บและแสดงนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการเชิดสิงโตและมังกร อีกทั้งสถานที่ฝึกซ้อมที่จำกัดและห่างไกลจากชุมชน การเดินทางที่ไม่สะดวก ทำให้การดำเนินกิจกรรรมทำได้อย่างยากลำบาก

- เส้นทางการเข้าถึงสถานที่ตั้งของศาลเจ้าบางแหล่งยังมีความซับซ้อน และทำให้ผู้มาเยี่ยมชมสับสนได้

- ความแออัดในบางช่วงเวลาของผู้เข้ามาเยี่ยมชม เนื่องจากมีการนำรถยนต์ส่วนตัวเข้ามาในพื้นที่ศาลเจ้าเป็นจำนวนมากทำให้อาจจะมีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการรองรับ

- เกือบทุกสมาคมมีความเห็นตรงกันในเรื่องการรวบรวมประวัติศาสตร์ความเป็นมา วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชาวจีนทั้ง 5 ภาษาให้เป็นหนึ่งเดียวกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีความเห็นว่านักท่องเที่ยวควรจะได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกันของกลุ่มชาวจีนแต่ละภาษา ณ สถานที่ดั้งเดิมนั้น ๆ การพัฒนาและออกแบบอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจึงมีความสอดคล้องและเหมาะสม

จากศาลเจ้าทั้ง 5 แห่ง มี 2 ศาลเจ้า ได้แก่ ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม และศาลเจ้าแม่หน้าผา ที่อยู่ในรัศมี 2.20 กม. จากศูนย์กลางเมืองเก่า ส่วนอีก 3 ศาลเจ้า อันได้แก่ ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว และ ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ที่อยู่ต่างอำเภอ จะต้องใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์จากจุดศูนย์กลาง ประมาณ 28 นาที 15 นาที และ 17 นาที ตามลำดับ

ชุมชนชาวจีนในนครสวรรค์ เป็นชุมชนเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศ มีประเพณีฉลองเทศกาลตรุษจีน มาอย่างต่อเนื่องยาวนาน จนเป็นที่รู้กันในระดับประเทศว่า ถ้าจะเที่ยวเทศกาลตรุษจีน ต้องมาที่

นครสวรรค์ เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมดังกล่าวให้ยั่งยืน จึงควรมี**ศูนย์อนุรักษ์และสืบสาน** ที่มีการรวบรวมประวัติความเป็นมา พื้นที่จัดเก็บสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ และพิพิธภัณฑ์ ห้องเรียน มีพื้นที่เป็นลานซ้อมและฝึกสอน ห้องซ่อม และอนุรักษ์โบราณวัตถุ เช่น หัวสิงโต หรือมังกร เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของศาลเจ้าที่มีความพร้อม และที่ตั้งอยู่ในกลุ่มศูนย์กลาง

การที่นักท่องเที่ยวจะทราบถึงความน่าสนใจ และข้อมูลเบื้องต้นของศาลเจ้าแต่ละแห่ง จึงจำเป็นต้องมี ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว เป็นจุดพักแวะพักจุดแรก เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และเหมาะกับช่วงเวลาที่ตั้งใจ ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

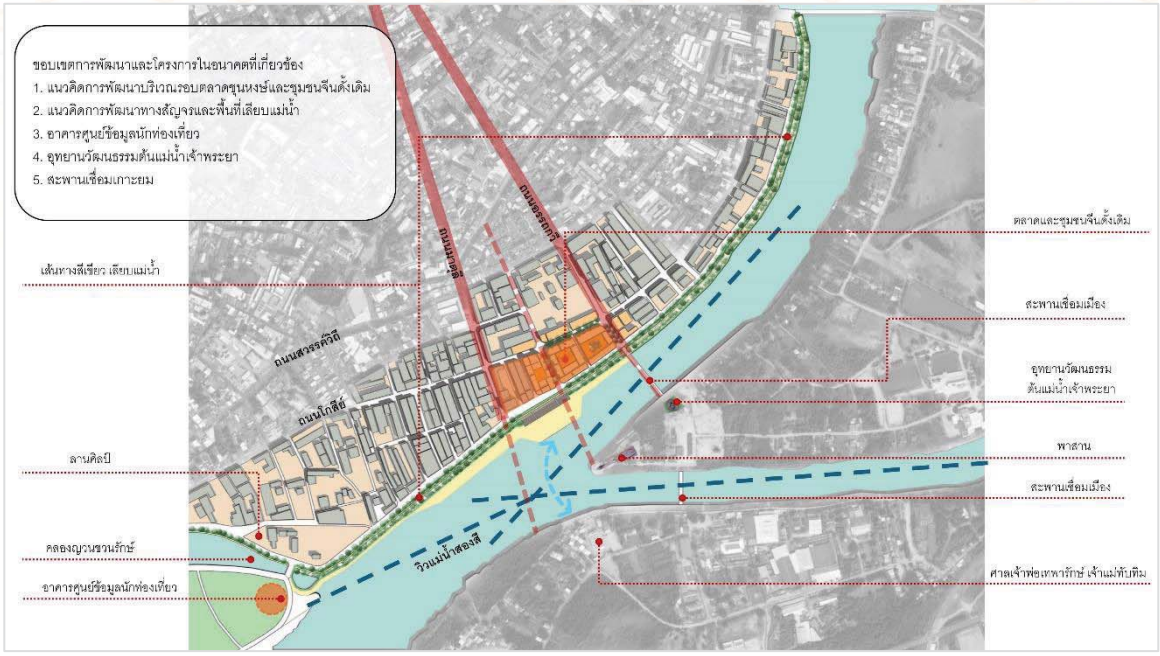
ตลาดชุนหงษ์ และชุมชนจีนดั้งเดิม

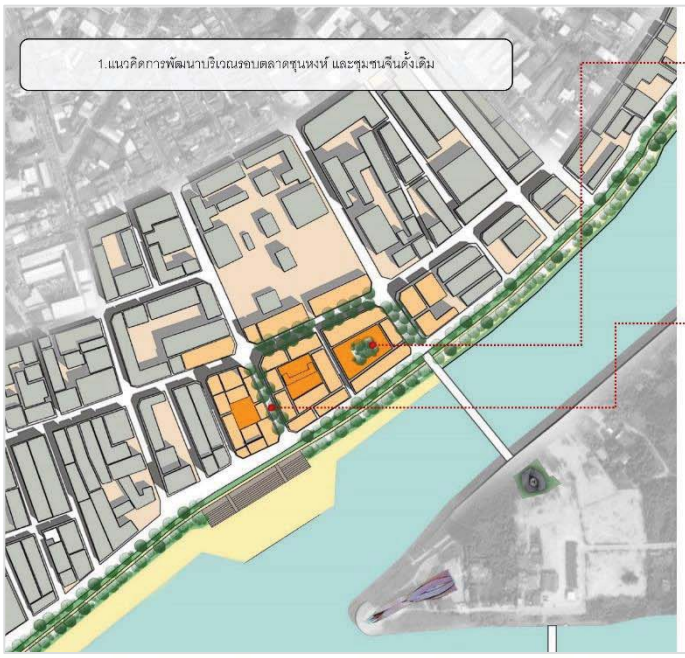

ศรอกชุนหงษ์ เป็นถนนที่อยู่ในแนวแกนกลาง ตัว V และอยู่ทึ่งกลางระหว่าง ถนนนาคสิงห์ กับ ถนนนครรอกวี ศรอกนี้เป็นถนนที่เชื่อมระหว่าง ถนนโกสีย์อันเป็นถนนสายหลักตามแนวเหนือใต้ และถนนเลียบแม่น้ำ บริเวณนี้เป็นที่ตั้งของตลาดสดหลัก จึงนับได้ว่าเป็นจุดศูนย์กลางของชุมชนในอดีต

ตลาดชุนหงษ์และชุมชนจีนดั้งเดิมมีพื้นที่ประมาณ 26,800 ตร.ม ขนาดกว้างยาวโดยรอบ ประมาณ 800 ม.

1.1 การเชื่อมต่อของพื้นที่และถนนโดยรอบ

พื้นที่ในตลาดเก่านี้ มีอาคารเก่า ผู้จักกันในนามว่า ตึกเหลือง อาคารมีเค้าโครงในรูปแบบ โคโลเนียล ควรค่าแก่การอนุรักษ์ พื้นที่มีวัดโพธารามเป็นเจ้าของ ในอดีตเป็นตลาดขายผ้าใหญ่ แต่ปัจจุบัน ผู้เข้า ใช้พื้นที่ดำเนินธุรกิจลีเทา

อีกทั้งยังมีอาคารศูนย์พระเครื่อง ที่เป็นอาคารยาวแทรกตัวอยู่ระหว่าง ตึกแถวสมัยเก่า โดยมีหลังคาขนาดใหญ่คลุมอยู่ ทำให้เกิดเป็นพื้นที่ปิดซึ่งยากต่อการเข้าถึง

ในการพัฒนาพื้นที่จึงเสนอให้มีการเปิดพื้นที่บางส่วนให้โปร่งโล่ง เข้าถึงง่าย และเชื่อมทางสัญจรระหว่างตรอกชุนหงษ์ ถึงถนน อรรถกวี เมื่อเปิดพื้นที่ให้มีการสัญจรที่สะดวกขึ้นได้ ศักยภาพของพื้นที่จะปรากฏให้ประจักษ์ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในพื้นที่ เช่นการลงทุนใหม่ๆ เป็นต้น

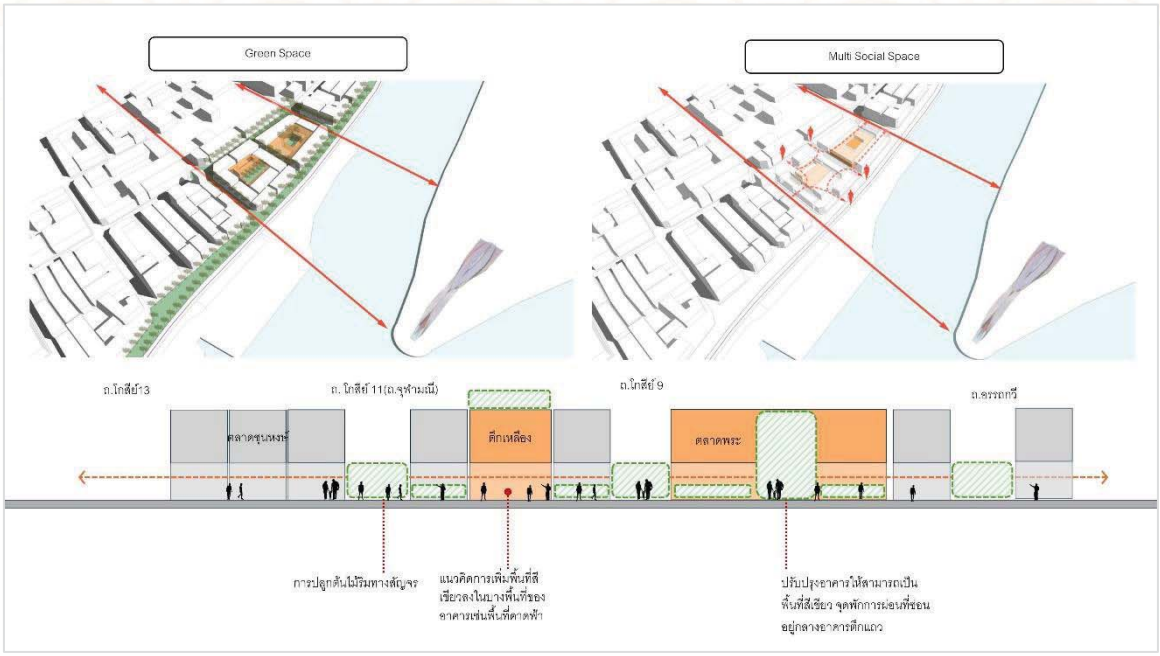
1.2 การพัฒนาถนนโดยรอบ

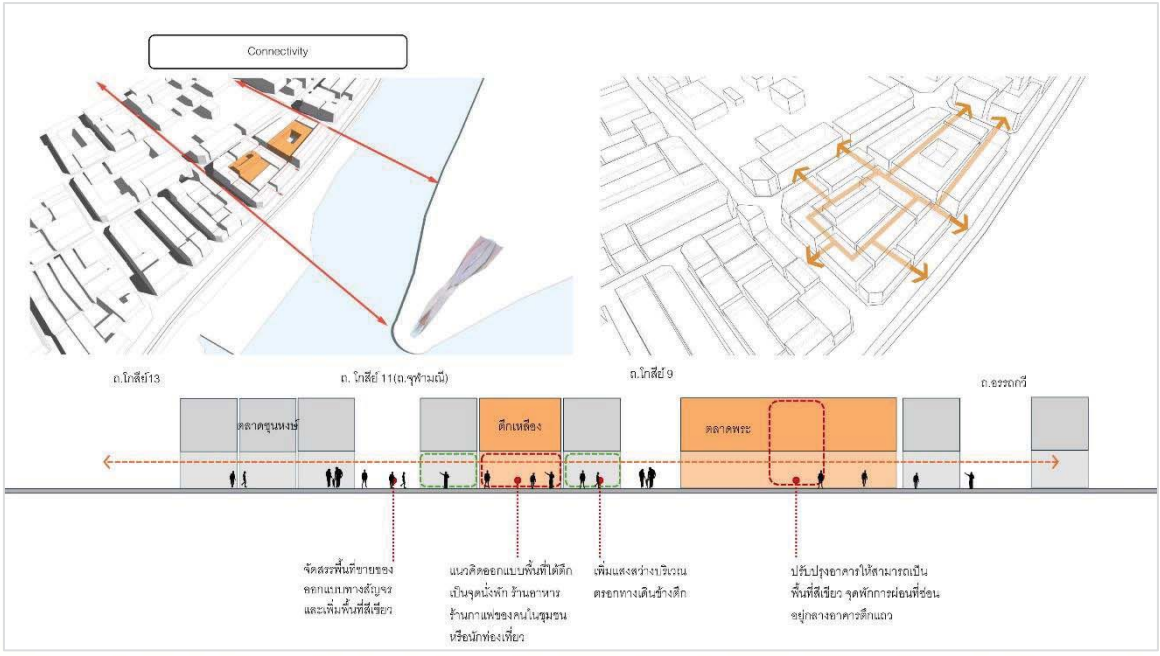
สภาพแวดล้อมและพื้นที่สีเขียวในเมือง

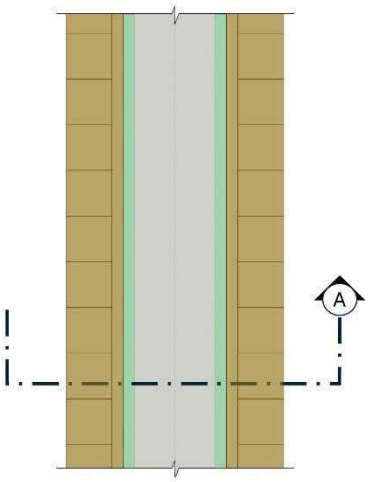
พื้นที่สีเขียวเฉลี่ยต่อประชากร เท่ากับ 9 ตร ม ต่อคน แต่ตามความเป็นจริงที่ปรากฏแก่สายตาคือความรู้สึกแห้งแล้ง ร้อน ไม่ร่มรื่น ทั้งนี้เพราะไม่ปรากฏต้นไม้ ที่ให้ร่มเงา ตามถนนสายต่างๆ ในเมือง รวมถึงถนนและทางเดินริมน้ำ และนี่น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของนครสวรรค์สูงติดอันดับต้นๆ ของประเทศ

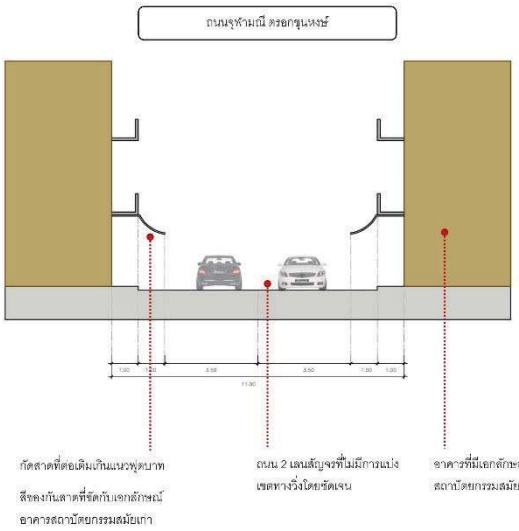
อุปสรรคอย่างหนึ่งของการปลูกต้นไม้ริมถนนคือสายไฟฟ้า ซึ่งจะทำให้การปลูกต้นไม้สูงเพื่อให้ร่มเงา จะต้องมีภาระค่าใช้จ่ายสูงในการตัดแต่ง ดูแลในระยะยาว

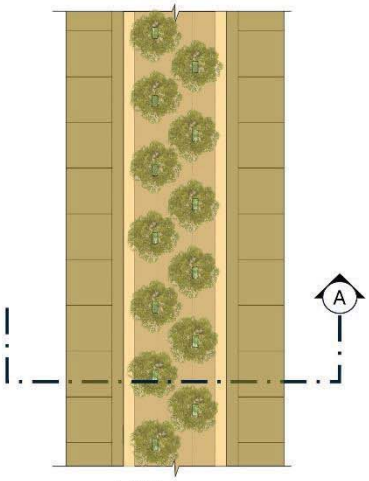
แนวทางการพัฒนาจึงเสนอให้มีการนำสายไฟฟ้าลงใต้ดิน เริ่มปลูกต้นไม้ริมทาง เพื่อสร้างร่มเงา ลดความร้อนที่เกิดจากการเก็บความร้อนของมวลของอาคาร และการถ่ายเทความร้อนจากอาคาร ในรูปแบบอื่นๆ โดยเฉพาะจากเครื่องทำความเย็นรูปแบบต่างๆ เป็นต้น ในภาพรวมจะทำให้เมืองมีทัศนียภาพที่ มีความสะอาด เรียบร้อย และที่สำคัญ มีความร่มรื่นน่าอยู่ จากร่มเงาของต้นไม้สีเขียวริมทาง

Green Space
Multi Social Space
ถ.โกสีย์13
ถ. โกสีย์ 11(ถ.จุฬาม.ณี)
ถ.โกสีย์ 9
ถ.อรรถกวี
ตลาดจุนหงษ์
ตึกเหลือง
ตลาดพระ
การปลูกต้นไม้ริมทางสัญจร
แนวคิดการเพิ่มพื้นที่สี
เขียวลงในบางพื้นที่ของ
อาคารเช่นพื้นที่ดาดฟ้า
ปรับปรุงอาคารให้สามารถเป็น
พื้นที่สีเขียว จุดพักการผ่อนที่ซ่อน
อยู่กลางอาคารตึกแถว

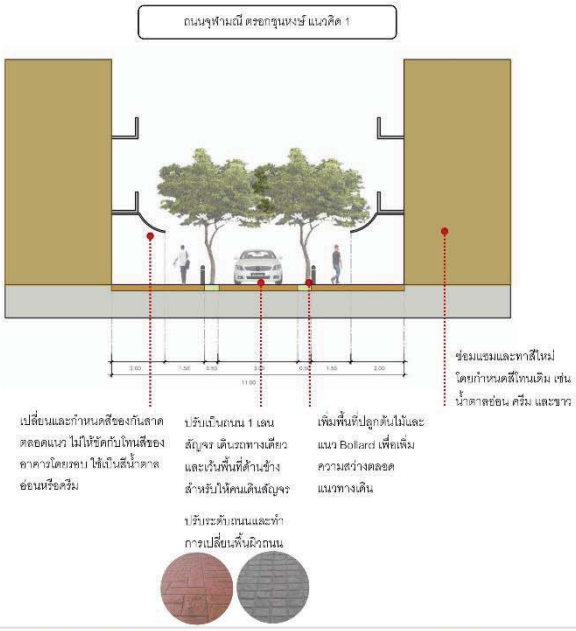

Connectivity
ถ.โกสีย์13
ถ. โกสีย์ 11(ถ.จุฬาม.ณี)
ถ.โกสีย์ 9
ถ.อรรถกวี
ตลาดจุนหงษ์
ตึกเหลือง
ตลาดพระ
จัดสรรพื้นที่ขายของ
ออกแนวทางสัญจร
และเพิ่มพื้นที่สีเขียว
แนวคิดออกแบบพื้นที่ให้ตึก
เป็นจุดนั่งพัก ร้านอาหาร
ร้านกาแฟของคนในชุมชน
หรือนักท่องเที่ยว
เพิ่มแสงสว่างบริเวณ
ตรอกทางเดินข้างตึก
ปรับปรุงอาคารให้สามารถเป็น
พื้นที่สีเขียว จุดพักการผ่อนที่ซ่อน
อยู่กลางอาคารตึกแถว

ปลูกต้นไม้ในแนวทะแยงระยะ
ไม่เกิน 5 เมตร ทำให้ระยะแผ่ของ
ต้นไม้สามารถเป็นอุโมงทางเดิน
ที่ให้ร่มเงาได้

เลือกต้นเสลา (อินทรชิต) มาเป็นพันธุ์ไม้หลักในการปลูกบนถนนจุฬามณี

ต้นเสลา (อินทรชิต) เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นต้นไม้
ขนาดกลาง ใบซ้ำ ความสูงเฉลี่ย 10 - 20 เมตร มีดอกชมพูอ่อนไปม่วง

สามารถสร้างร่มเงาและบรรยากาศที่โดดเด่นให้กับถนนจุฬามณี

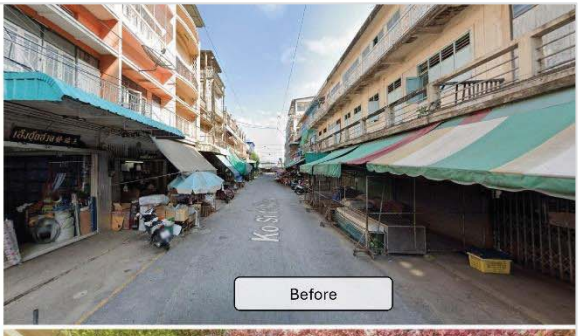
เลือกต้นเสลา (อินทรชิต) มาเป็นพันธุ์ไม้หลักในการปลูกบนถนนจุฬามณี

ต้นเสลา (อินทรชิต) เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นต้นไม้
ขนาดกลาง ใบซ้ำ ความสูงเฉลี่ย 10 - 20 เมตร มีดอกชมพูอ่อนไปม่วง

สามารถสร้างร่มเงาและบรรยากาศที่โดดเด่นให้กับถนนจุฬามณี

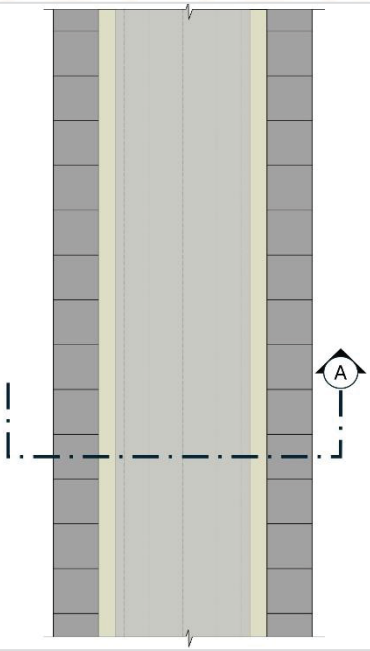

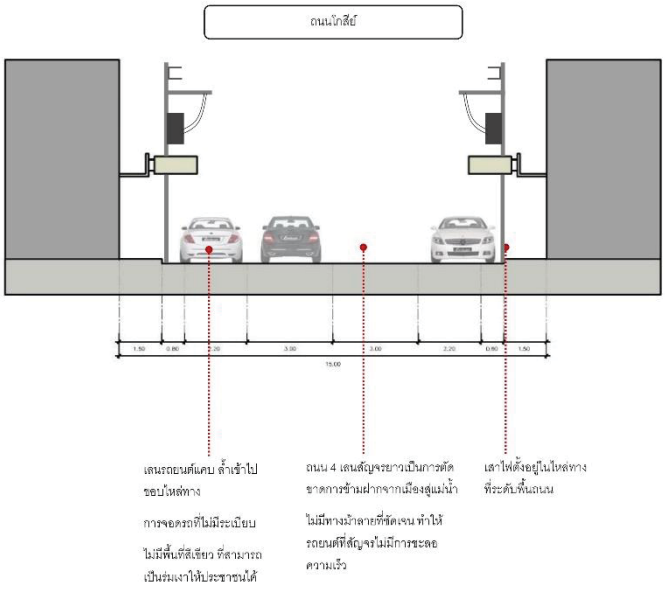

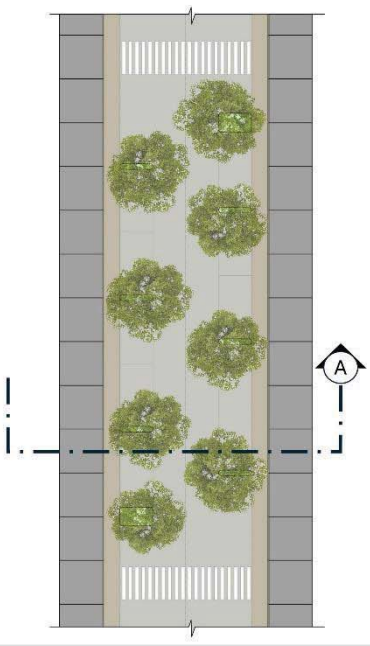

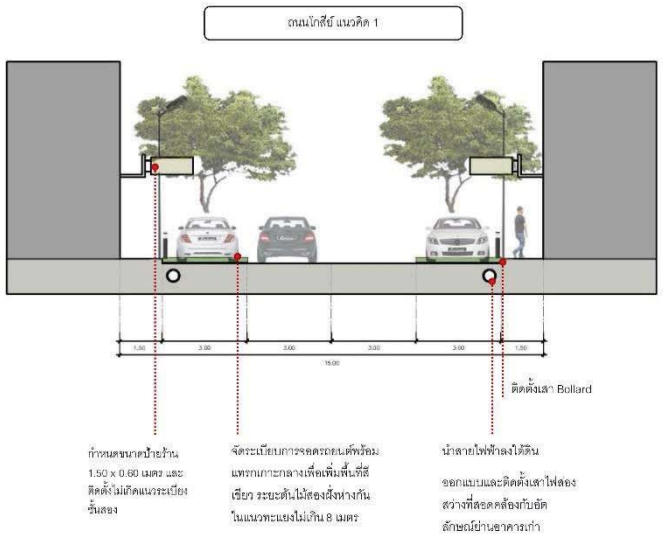

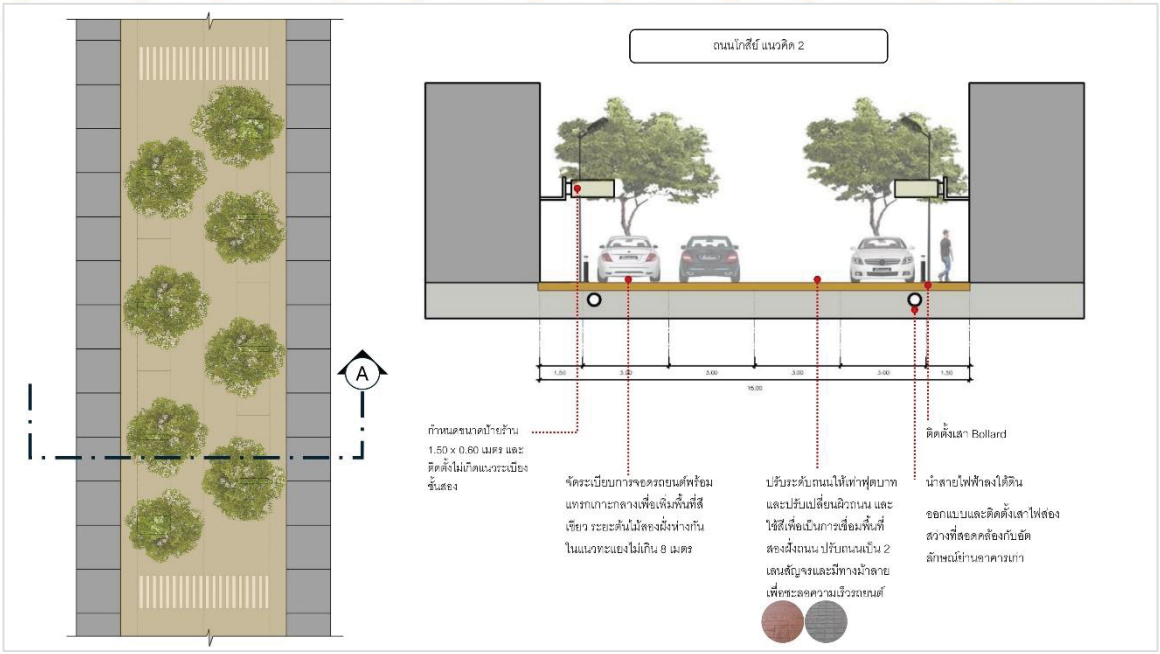

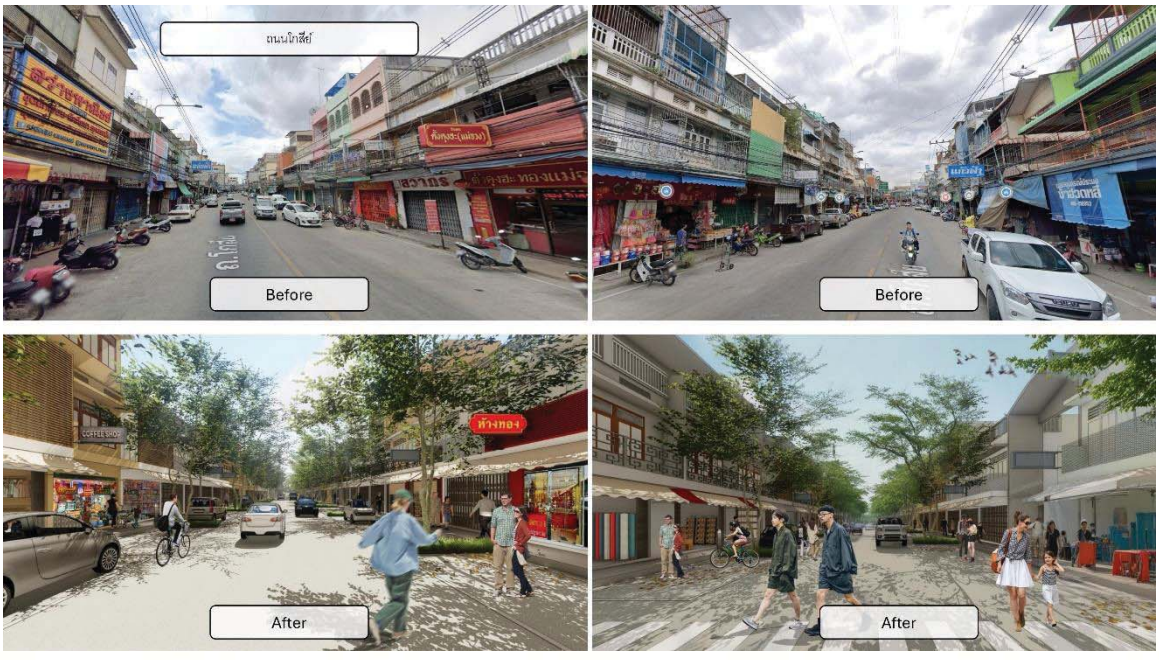

A

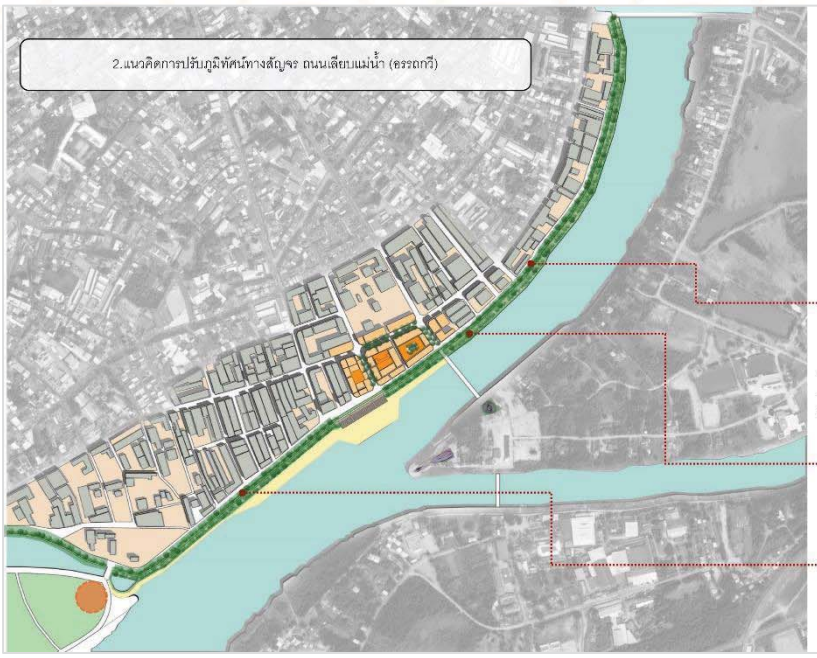

ถนนโกสีย์
1.50
0.80
3.20
3.00
3.00
3.20
0.80
1.50
15.00
เสนรถยนต์แคบ ล้ำเข้าไปขอบไหล่ทาง
การจอดรถที่ไม่มีระเบียบ
ไม่มีพื้นที่สีเขียว ที่สามารถเป็นร่มเงาให้ประชาชนได้
ถนน 4 เลนสัญจรยาวเป็นการตัดขาดการข้ามฝากจากเมืองสู่แม่น้ำ
ไม่มีทางม้าลายที่ชัดเจน ทำให้รถยนต์ที่สัญจรไม่มีการชะลอความเร็ว
เสาไฟตั้งอยู่ในไหล่ทางที่ระดับพื้นถนน

A

ถนนโกสีย์ แนวคิด 1
1.50
3.00
3.00
3.00
3.00
1.50
15.00
ติดตั้งเสา Bollard
กำหนดขนาดป้ายร้าน
1.50 x 0.60 เมตร และติดตั้งไม่เกินแนวระเบียงชั้นสอง
จัดระเบียบการจอดรถยนต์พร้อมแทรกเกาะกลางเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว ระยะต้นไม้ของสองฝั่งห่างกันในแนวทะแยงไม่เกิน 8 เมตร
นำสายไฟฟ้าลงใต้ดิน
ออกแบบและติดตั้งเสาไฟสองข้างที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ย่านอาคารเก่า

A
ถนนโกสีย์ แนวคิด 2
กำหนดขนาดป้ายร้าน
1.50 x 0.60 เมตร และ
ติดตั้งไม่เกินแนวระเบียง
ชั้นสอง
จัดระเบียบการจอดรถยนต์พร้อม
แทรกเกาะกลางเพื่อเพิ่มพื้นที่สี
เขียว ระยะต้นไม้ลองฝั่งห่างกัน
ในแนวทะแยงไม่เกิน 8 เมตร
ปรับระดับถนนให้เท่าฟุตบาท
และปรับเปลี่ยนผิวถนน และ
ใช้สีเพื่อเป็นการเชื่อมพื้นที่
สองฝั่งถนน ปรับถนนเป็น 2
เลนสัญจรและมีทางม้าลาย
เพื่อชะลอความเร็วรถยนต์
ติดตั้งเสา Bollard
นำสายไฟฟ้าลงใต้ดิน
ออกแบบและติดตั้งเสาไฟส่อง
สว่างที่สอดคล้องกับอัต
ลักษณ์ย่านอาคารเก่า

ถนนโกสีย์
Before
Before
After
After

เส้นทางเลียบแม่น้ำเจ้าพระยา

องค์ประกอบที่สำคัญของ พื้นที่ตลาดเก่า คือ เป็นพื้นที่เลียบแม่น้ำเจ้าพระยา ในอดีตชุมชนมีการปฏิสัมพันธ์กับแม่น้ำอย่างแนบแน่น โดยใช้หาดทรายริมแม่น้ำเป็นแหล่งสันทนาการของคนในชุมชน ในขณะเดียวกัน ก็ทำให้เมืองมีความเสี่ยงน้ำท่วมทุกปี ในฤดูน้ำหลาก ต่อมาเมื่อมีการสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วม ทำให้สันเขื่อนที่มีความสูงบดบังทัศนียภาพของแม่น้ำจากฝั่ง แม้ว่าเขื่อนจะออกแบบให้มีทางเดินบริเวณสันเขื่อน แต่เมื่อร้านแผงลอยขายของ ซึ่งย้ายออกจากตลาดเดิมเหลือง ออกมาตั้งบนทางเท้าหน้าสันเขื่อน ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ และที่สำคัญ ทำให้การปฏิสัมพันธ์ของชุมชนกับแม่น้ำถูกตัดขาดจากกัน

4.1 แนวคิดออกแบบและจัดระเบียบร้านค้า

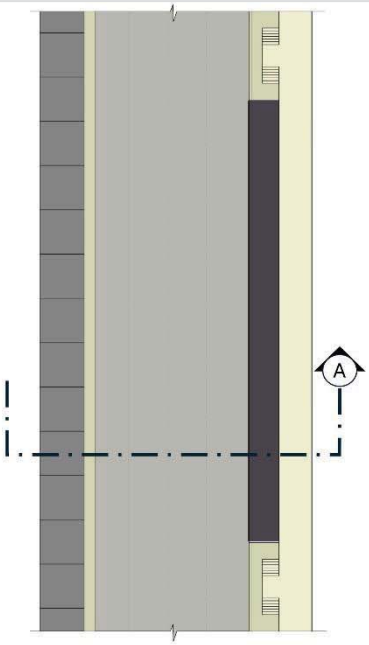
- ลดจำนวนแผงลอย ในช่วงจุดสำคัญเช่น ช่วงตัดแม่น้ำเจ้าพระยา
- ออกแบบปรับปรุง แผงลอยรูปแบบใหม่ที่ลดผลกระทบ และส่งเสริม ทัศนียภาพบริเวณริมน้ำ
- ปลูกต้นไม้ริมสถี่ ตามแนวแผงลอย และสันเขื่อน เพื่อสร้างร่มเงา ส่งเสริมการเดินเล่นบนสันเขื่อน

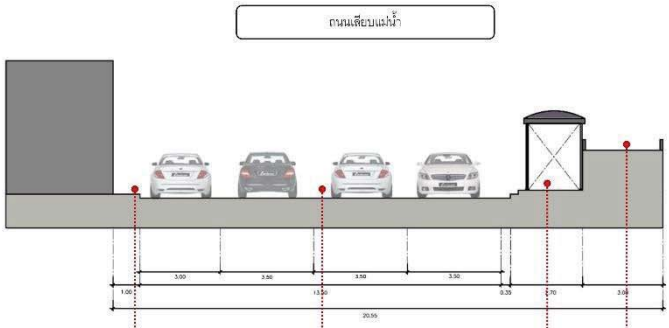
4.2 แนวคิดทางจักรยานนอกสันเขื่อน

- สร้างทางเดินทางจักรยานนอกสันเขื่อน เพื่อเพิ่มการปฏิสัมพันธ์ของชุมชนกับแม่น้ำ

4.3 แนวคิดปรับทางสัญจรและเพิ่มเลนจักรยาน

- การปรับทางสัญจรบนถนนอรรถกวี ต่อเนื่องบริเวณที่ไม่มีร้านค้า

ไม่มีพื้นที่สีเขียว ที่สามารถเป็นร่มเงาให้ประชาชนได้

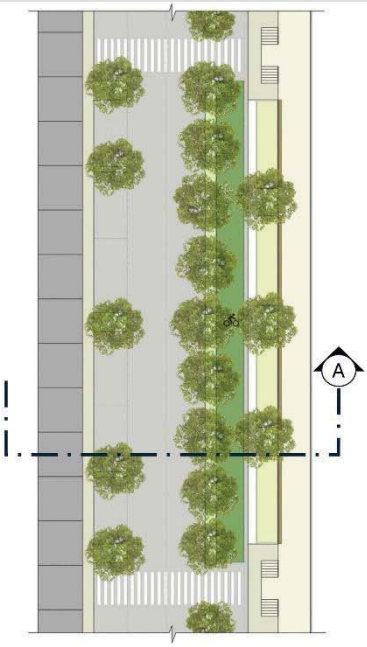
การจอดรถที่ไม่มีระเบียบ

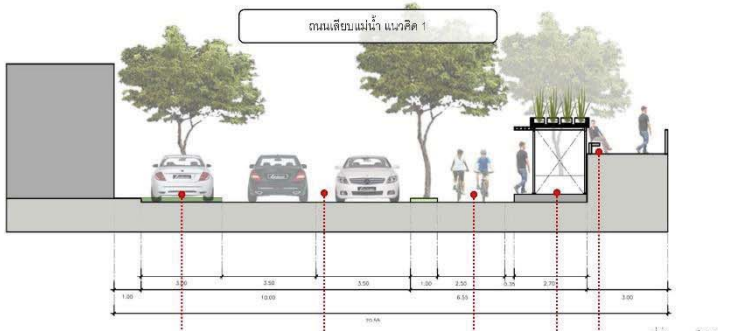
ถนน 4 เลนสัญจรยาวเป็นการตัดขาดการข้ามฝากจากเมืองสู่แม่น้ำ

ไม่มีทางม้าลายที่ชัดเจน ทำให้รถยนต์ที่สัญจรไม่มีการชะลอความเร็ว

โครงสร้างร้านค้าเดิมที่ตั้งเต็มพื้นที่ของฟุตบาทและมีความยาวต่อช่วง 40 เมตร

ทางเดินแนวสันเขื่อนสูงที่บดบังทัศนียภาพจากเมืองสู่แม่น้ำ

ออกแบบที่นั่งขนานไปกับทางเดินเพื่อเป็นจุดพักคอยและชมวิวแม่น้ำ

จัดระเบียบการจอดรถยนต์พร้อมแทรกเกาะกลางเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และเปรียบเสมือนจุดสังเกตุก่อนถึงทางม้าลาย

ปรับถนนเป็น 2 เลนสัญจร และเพิ่มทางม้าลายในช่วงระยะทางขึ้นบนสันเขื่อน เพื่อชะลอความเร็วรถยนต์และเป็นการชี้นำผู้คนจากตัวเมืองสู่ทางเดินริมแม่น้ำ

เพิ่มเลนจักรยานและแนวต้นไม้ตลอดแนว

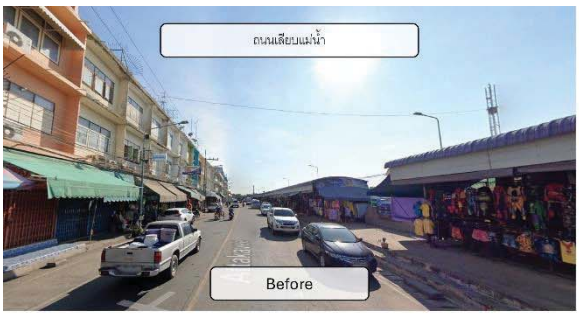
ลดขนาดความยาวต่อเนื่องโดยการขั้นด้วยพื้นที่สีเขียวในระยะทุกๆ 8 เมตร

หลังคาร้านของรับกระถางต้นไม้ตลอดแนว

กันสาดด้านหน้าติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์เพื่อให้ความร่วมสว่างตลอดแนวทางเดิน

Green Kiosk
8.00
3.00
8.00
ออกแบบขนาดร้านค้าความยาวไม่เกิน
8 เมตร เพื่อลดความแออัด
แทรกพื้นที่สีเขียวขนาด 2.5 - 3 เมตร
ในทุกๆช่วงร้านค้าระยะ 8 เมตร
เว้นช่วงร้านค้าสำหรับบันไดทางขึ้น
ทางเดินบนสันเขื่อนลดับกับพื้นที่สีเขียว

ถนนเลียบแม่น้ำ
Before

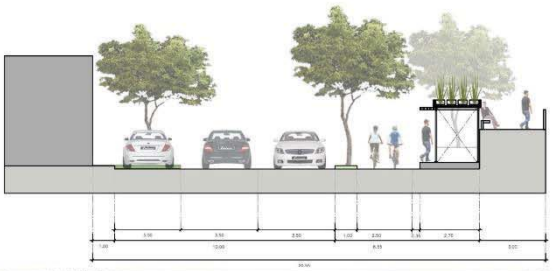

Before

After

After

ถนนเลียบแม่น้ำ

- ลดจำนวนแผงลอย ในช่วงจุดสำคัญเช่น ช่วงต้นแม่น้ำเจ้าพระยา
- ออกแบบปรับปรุง แผงลอยรูปแบบใหม่ที่ลดผลกระทบ และ ส่งเสริม ทัศนียภาพบริเวณริมน้ำ
- ปลูกต้นไม้ริมสลับ ตามแนวแผงลอย และสันเขื่อน เพื่อสร้างร่มเงา ส่งเสริมการเดินเลนบนสันเขื่อน

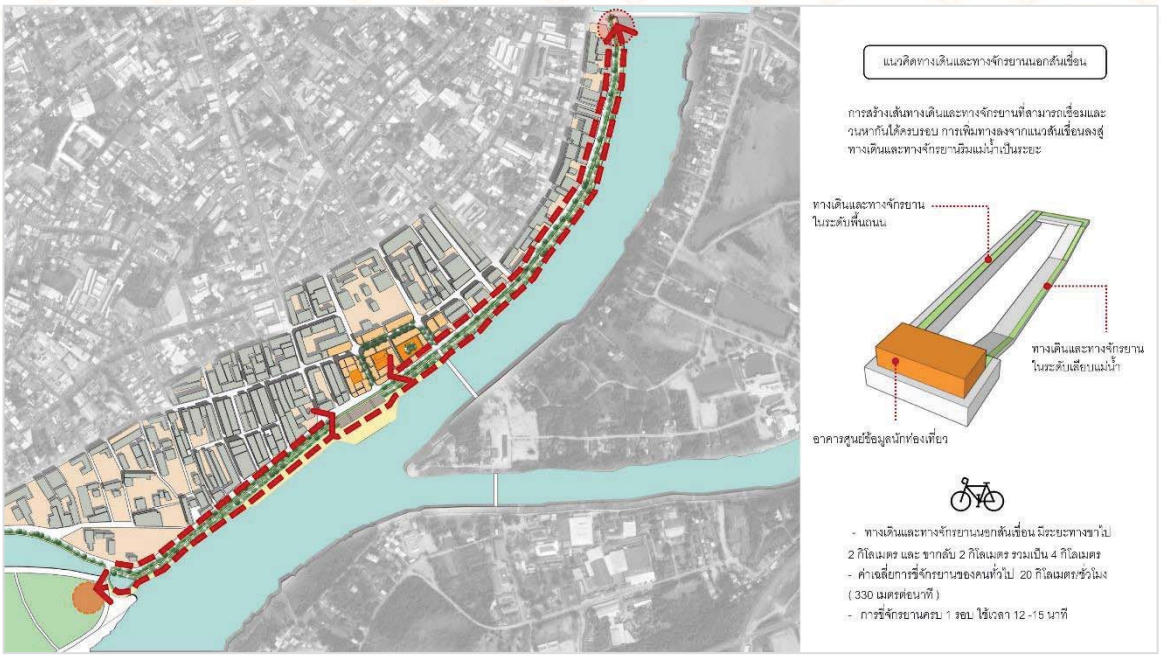
ถนนเลียบแม่น้ำ ช่วงไม่มีร้านค้า

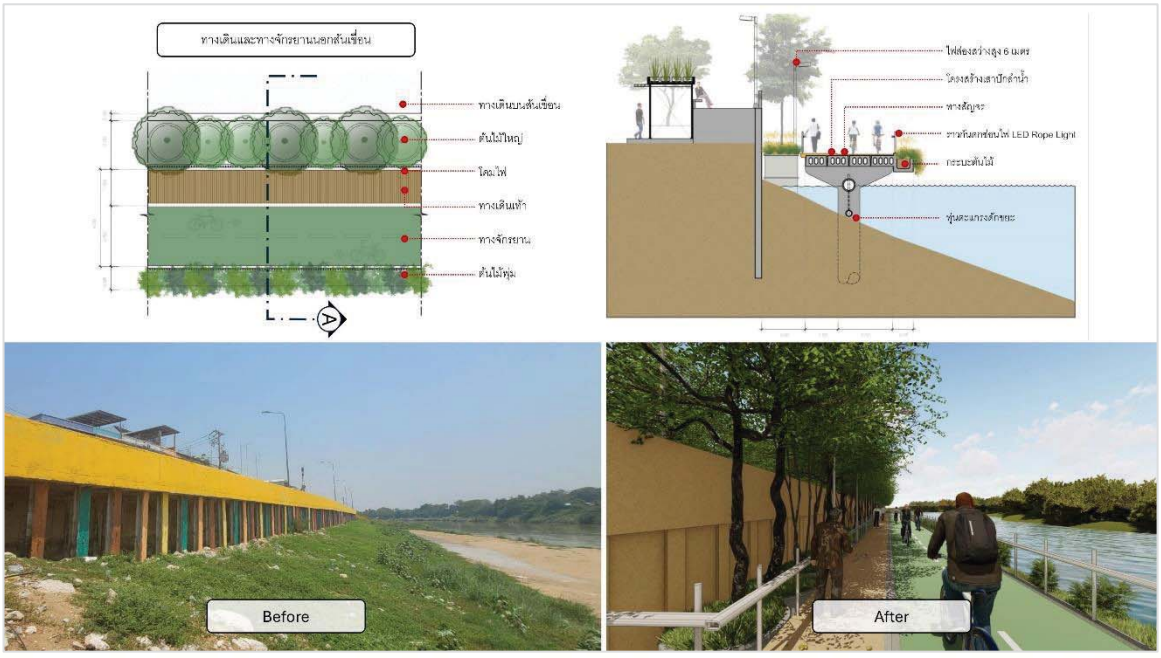
- เพิ่มต้นไม้สีเขียวทั้งสองฝั่งถนน เพื่อสร้างร่มเงา และชวนลดอุณหภูมิโดยรวม
- เพิ่มเลนจักรยานยาวตลอดถนน เพื่อส่งเสริมการเดินทางในรูปแบบที่เป็นมิตรต่อเมืองและสิ่งแวดล้อม

แนวคิดทางเดินและทางจักรยานนอกสันเขื่อน
การสร้างเส้นทางเดินและทางจักรยานที่สามารถเชื่อมและวนหากันได้ครบรอบ การเพิ่มทางลงจากแนวสันเขื่อนลงสู่ทางเดินและทางจักรยานริมแม่น้ำเป็นระยะ
ทางเดินและทางจักรยาน ในระดับพื้นถนน
ทางเดินและทางจักรยาน ในระดับเลียบแม่น้ำ
อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว
- ทางเดินและทางจักรยานนอกสันเขื่อน มีระยะทางขาไป 2 กิโลเมตร และ ขากลับ 2 กิโลเมตร รวมเป็น 4 กิโลเมตร
- ค่าเฉลี่ยการขี่จักรยานของคนทั่วไป 20 กิโลเมตร/ชั่วโมง (330 เมตร/นาที)
- การขี่จักรยานครบ 1 รอบ ใช้เวลา 12 -15 นาที

ทางเดินและทางจักรยานนอกสันเขื่อน
ทางเดินบนสันเขื่อน
ต้นไม้ใหญ่
โคมไฟ
ทางเดินเท้า
ทางจักรยาน
ต้นไม้พุ่ม
ไฟส่องสว่างสูง 6 เมตร
โครงสร้างเสาบักลำน้ำ
ทางสัญจร
ราวกันตกพร้อมไฟ LED Rope Light
กระบะต้นไม้
ทุ่นระแนงจักรยาน
Before
After

3. อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว

นครสวรรค์ในอดีต เป็นเมืองที่ใช้พักการเดินทางระหว่าง กรุงเทพฯ กับ จังหวัดภาคเหนือ เพราะมีการเดินทางที่ต้องใช้เวลากว่า 4 ชม. จากกรุงเทพฯ ทำให้ธุรกิจที่พักค้างแรม อาหาร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเฟื่องฟู แต่ปัจจุบัน การขยายถนน คุณภาพของพาหนะโดยสาร ทำให้การเดินทางใช้เวลาลดลงเหลือน้อยกว่า 3 ชม. จากกรุงเทพฯ-นครสวรรค์ จึงกลับกลายเป็นเมืองทางผ่าน การขยายตัวของธุรกิจและเมือง จึงเป็นไปอย่างช้า ๆ แนวคิดการปรับให้นครสวรรค์เป็นแหล่งท่องเที่ยวจึงเกิดขึ้น

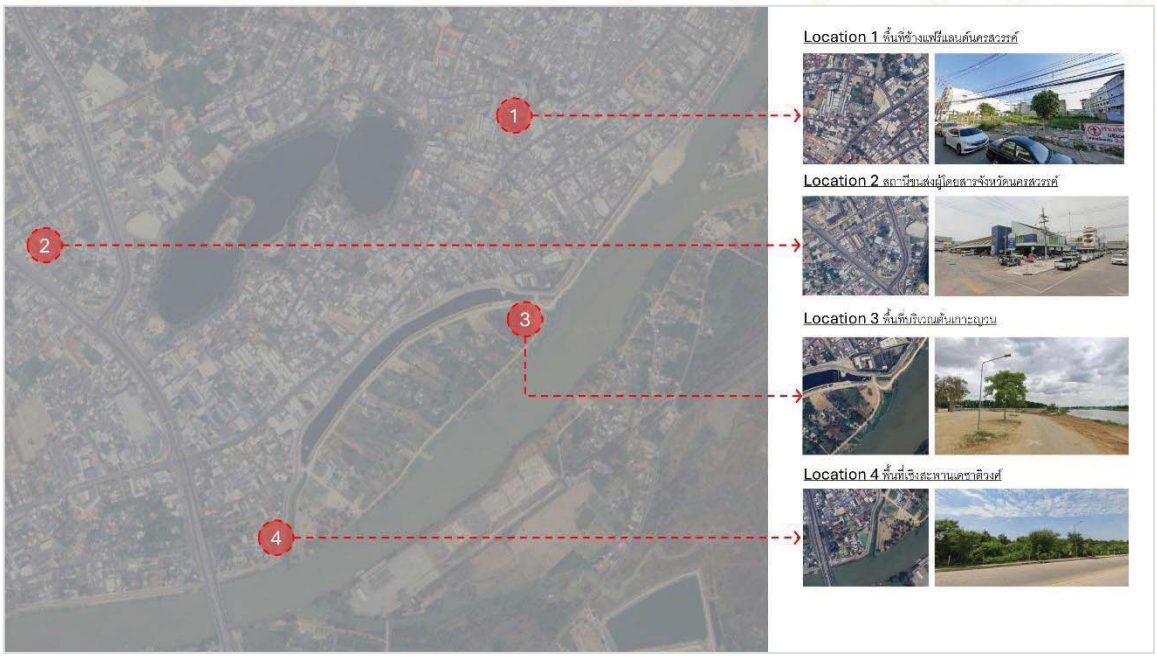
แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ มีหลายแห่งที่ขึ้นชื่อระดับประเทศ เช่น บึงบอระเพ็ด เทศกาลแห่เจ้าช่วงตรุษจีน พาสานต้นแม่นำเจ้าพระยา และอุทยานวัฒนธรรมต้นแม่นำเจ้าพระยา เจ้าแม่กวนอิมที่กำลังจะเปิดตัวในเร็ววันนี้

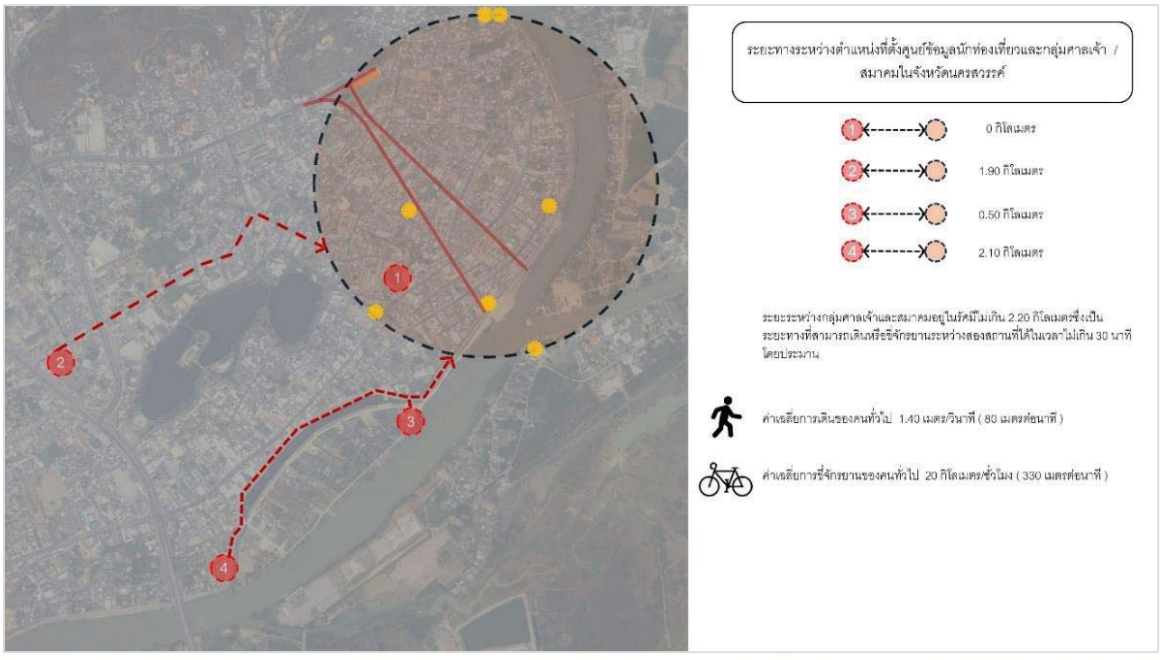
ในโครงการฟื้นฟูวัฒนธรรมจีน ก็จะมีการเชื่อมโยงศาลเจ้า 5 แห่ง เข้ามาให้เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวอีกด้วย และในอนาคตเทศบาล และจังหวัดต่างก็มีการริเริ่ม โครงการใหม่ ๆ เช่นเทศกาลอาหารและอื่น ๆ ตามมาอีก

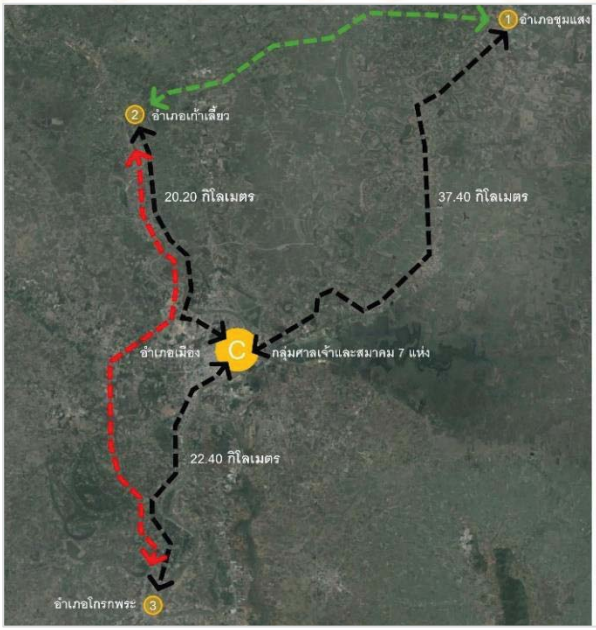
ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีอาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว (Tourist Information Center) เป็นจุดแวะแรกของนักท่องเที่ยว เพื่อการทำความเข้าใจ ประวัติความเป็นมาของจังหวัดนครสวรรค์รวมถึงข้อมูลการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ

ตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์นี้ จะต้องอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวหลัก และเป็นจุดเปลี่ยนพาหนะ เช่น จากรถส่วนตัว หรือรถบัส สู่พาหนะรูปแบบอื่น ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ เช่น อาจเป็นรถแทรมไฟฟ้าฟรีที่วิ่งเป็นลูป จักรยานให้เช่า เดินตามทางที่ร่มรื่น หรือทางเรือ เป็นต้น

ศูนย์นี้นอกจากจะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจความเป็นมาเบื้องต้นแล้ว ยังเป็นการจัดระบบการจราจร ลดการติดขัด ลดมลภาวะ ในช่วงเทศกาล อีกด้วย

1
2
3
4
Location 1 พื้นที่ข้างแฟรี่แลนด์นครสวรรค์
Location 2 สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดนครสวรรค์
Location 3 พื้นที่บริเวณเกาะญวน
Location 4 พื้นที่เชิงสะพานเดชาติวงศ์

ระยะทางระหว่างตำแหน่งที่ตั้งศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวและกลุ่มศาลเจ้า / สมาคมในจังหวัดนครสวรรค์
1 0 กิโลเมตร
2 1.90 กิโลเมตร
3 0.50 กิโลเมตร
4 2.10 กิโลเมตร
ระยะระหว่างกลุ่มศาลเจ้าและสมาคมอยู่ในรัศมีไม่เกิน 2.20 กิโลเมตรซึ่งเป็นระยะทางที่สามารถเดินหรือขี่จักรยานระหว่างสองสถานที่ได้ในเวลาไม่เกิน 30 นาทีโดยประมาณ
ค่าเฉลี่ยการเดินของคนทั่วไป 1.40 เมตร/วินาที (80 เมตรต่อนาที)
ค่าเฉลี่ยการขี่จักรยานของคนทั่วไป 20 กิโลเมตร/ชั่วโมง (330 เมตรต่อนาที)

ระยะทางระหว่างศาลที่อยู่ต่างอำเภอกับอาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

C 1 37.40 กิโลเมตร

C 2 20.20 กิโลเมตร

C 3 22.40 กิโลเมตร

ระยะห่างที่ไกลที่สุดระหว่างศูนย์กลางเทศบาลเมืองและศาลเจ้านอกเทศบาลเมือง มีระยะ 37.40 กิโลเมตร ซึ่งเป็นระยะทางที่ต้องใช้รถยนต์หรือรถโดยสารสาธารณะในการเดินทาง

เกณฑ์การเลือกตำแหน่งที่ตั้ง

Issue / Locations	 1. พื้นที่ข้างแม่น้ำแควน้อยฯ	 2. สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดนครสวรรค์	 3.พื้นที่บริเวณสันเกาะญวน	 4. พื้นที่เชิงสะพานเดชาติวงศ์
1. การเข้าถึงพื้นที่	2	3	2	2
2. ความคล่องตัวของปริมาณการจราจร	1	2	3	3
2. ระยะทางเชื่อมต่อสู่แหล่งวัฒนธรรมจีน	3	1	3	1
3. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่	2	1	3	3
4. การสร้างรายได้แก่ชุมชน	3	3	1	1
5. การได้มาซึ่งพื้นที่	2	1	3	2
รวม	13	11	15	12

เกณฑ์การให้คะแนน
1 น้อย 2 ปานกลาง 3 มาก

พื้นที่ภายในอาคาร		รองรับคน (คน)	L O S (ตร.ม./คน)	พื้นที่ / ตร.ม.
โซน	ห้อง			
พื้นที่สาธารณะ	โถงต้อนรับและประชาสัมพันธ์และจำหน่ายตั๋ว	100	1.5	150
	ร้านกาแฟ			70
	ห้องน้ำ			80
	พื้นที่ทางเดิน 30%			90
	พื้นที่รวม			390
พื้นที่นิทรรศการ	ห้องจัดแสดง	100	1.5	150
	นิทรรศการหมุนเวียน			80
	พื้นที่ทางเดิน 30%			70
	พื้นที่รวม			300
พื้นที่สนับสนุนนิทรรศการ	ห้องเตรียมนิทรรศการ			50
	ห้องควบคุมนิทรรศการ			30
	ห้องเก็บของ			40
	พื้นที่ทางเดิน 30%			36
	พื้นที่รวม			156
สำนักงาน	พื้นที่สำนักงาน	10		50
	ห้องน้ำ			30
	ห้องเก็บของ / ห้องเก็บเอกสาร			15
	พื้นที่ทางเดิน 30%			28.5
	พื้นที่รวม			123.5
พื้นที่สนับสนุนสำนักงาน	ห้องปฐมพยาบาล			10
	ห้องแม่บ้าน / ห้องเก็บของ			18
	ห้องไฟฟ้า			25
	ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้า			40
	ห้องปั๊ม			15
	ห้องขยะ			8
	พื้นที่ทางเดิน 30%			35
	พื้นที่รวม			151
	พื้นที่ภายในอาคารรวม			1120.5
พื้นที่ภายนอกอาคาร				
พื้นที่จอดรถ	ที่จอดรถทั่วไป, ที่จอดรถสำนักงาน, ที่จอดรถส่วนบริการ	10 คัน		125
	ที่จอดรถคนพิการ	1 คัน		20.5
	ที่จอดรถบัส (4x12)	2 คัน		100
	ที่จอดรถจักรยาน	30 คัน		60
	ทางเข้า-ออก , ถนน 35%			92
	พื้นที่ภายนอกอาคารรวม			397.5
	พื้นที่รวมทั้งหมด			1518

สูตรการหาพื้นที่

การรองรับคน X LOS 1.5 (ตร.ม.)

พื้นที่ภายในอาคารรวม	1120.5 ตร.ม.
พื้นที่ภายนอกอาคารรวม	297.5 ตร.ม.
พื้นที่รวมของโครงการ	1518 ตร.ม.

อาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

การจัดสรรโปรแกรม

1 . พื้นที่สาธารณะ

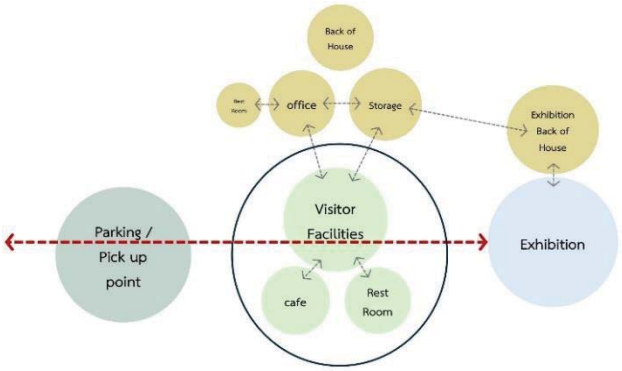
2. พื้นที่นิทรรศการ

3. พื้นที่สนับสนุนนิทรรศการ

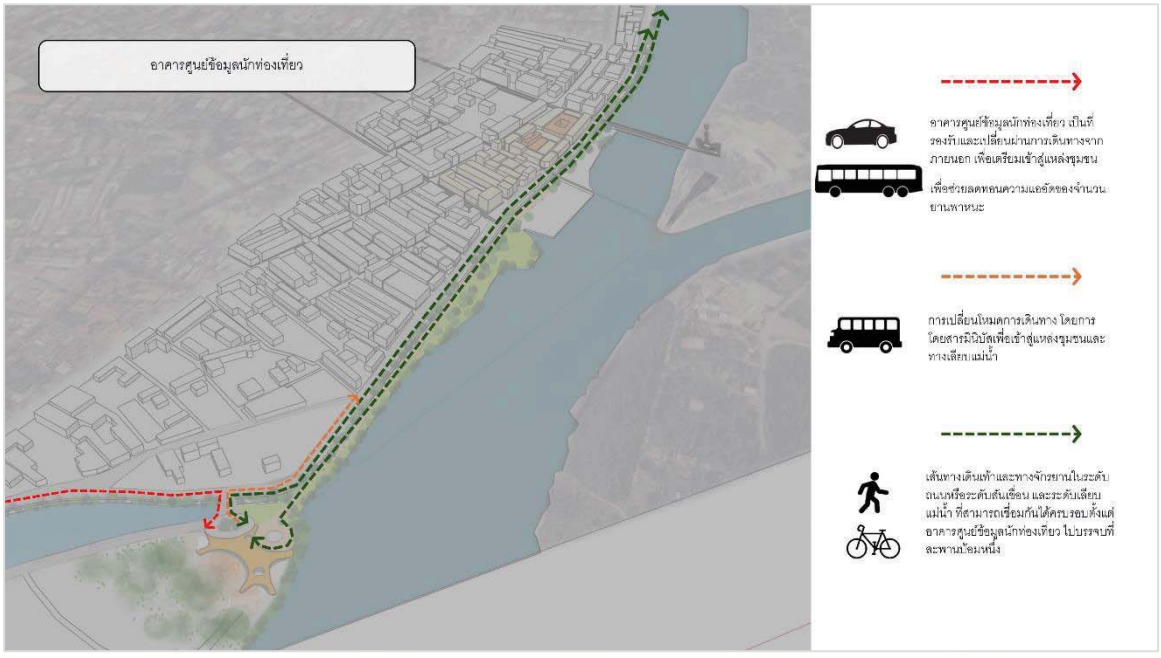
4. สำนักงาน

5. พื้นที่สนับสนุนอาคาร

6. พื้นที่จอดรถ

อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว
ตลาดรุนทงษ์และชุมชนจีนดั้งเดิม
สะพานเชื่อมเมือง
อุทยานวัฒนธรรมตีนแลน้ำเจ้าพระยา
แนวแกนแม่โขง
พาสาน
ทางเดินเท้าและทางจักรยานเลียบแม่น้ำ
อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว

อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว
อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว เป็นที่รองรับและเปลี่ยนผ่านการเดินทางจากภายนอก เพื่อเตรียมเข้าสู่แหล่งชุมชน
เพื่อช่วยลดทอนความแออัดของจำนวนยานพาหนะ
การเปลี่ยนโหมดการเดินทาง โดยการโดยสารมินิบัสเพื่อเข้าสู่แหล่งชุมชนและทางเลียบแม่น้ำ
เส้นทางเดินเท้าและทางจักรยานในระดับถนนหรือระดับสันเขื่อน และระดับเลียบแม่น้ำ ที่สามารถเชื่อมกันได้ครบรอบตั้งแต่อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว ไปบรรจบที่ละพานโค้งหนึ่ง

แนวความคิดที่สำคัญของการพัฒนาชุมชนเดิมในการศึกษานี้ จะเริ่มต้นจากการให้ความสำคัญกับ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเมืองให้มีความน่าอยู่ หลีกเลี่ยงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเดิมของคนในชุมชนโดยเชื่อว่า สภาพแวดล้อมใหม่ ที่น่าอยู่ ร่มรื่น จะนำไปสู่โอกาสใหม่ ๆ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในชุมชน ในช่วงเวลาที่เหมาะสม

โครงการจากแนวทางที่นำเสนอ จะต้องผ่านกระบวนการ การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ ทั้งนี้เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ ของคนในชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการจัดเทศกาลชั่วคราว ณ ตรอกชุนหงษ์

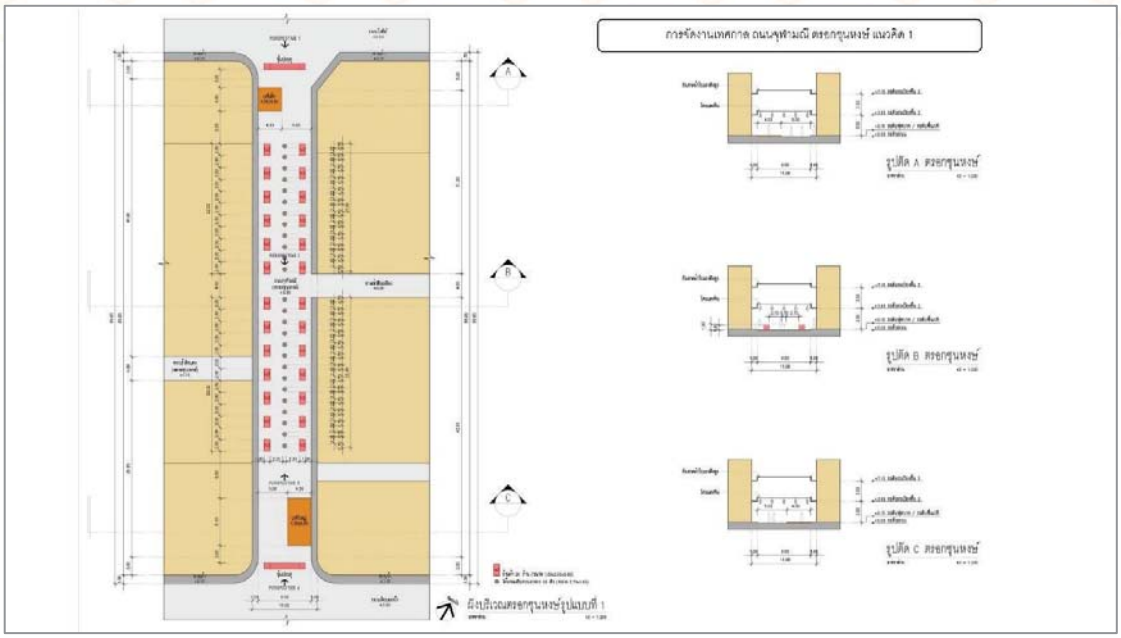
การจัดงานเทศกาลชั่วคราว ในวันที่ 23-24 สิงหาคม 2567 มีแนวคิดให้ ตรอกชุนหงษ์ ซึ่งเป็นชุมชนจีนดั้งเดิมกลายเป็นถนนคนเดิน โดยจะมีการจัดงานแสดง และส่งเสริมวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปะและอาหาร

แนวคิดการจัดวางตำแหน่งเวทีแบ่งเป็น

1. การจัดวางเวทีใหญ่และเวทีเล็กที่ตำแหน่งหัวและท้ายของถนน ใกล้กับซุ้มประตูที่ตัดกับถนนโกสีย์และถนนเลียบแม่น้ำ

2. การจัดวางเวทีใหญ่ไว้ที่หัวถนนตัดกับถนนเลียบแม่น้ำ และวางเวทีเล็กไว้ด้านในตรงกลางตรงกับทางเข้าตึกเหลือง

โดยทั้งสองแนวคิดจะมีรูปแบบการจัดวางซุ้มประตูทั้งสองฝั่งหัวและท้ายของถนน ที่ตัดกับถนนโกสีย์และถนนเลียบแม่น้ำ วางร้านค้าไว้ด้านข้างสองฝั่งตลอดแนวถนนตรอกชุนหงษ์ และวางโต๊ะกลมระหว่างร้านค้าทั้งสองฝั่ง

การจัดงานเทศกาล อนุสรณ์ตรอกซุนหงษ์ แนวคิด 1
รูปตัด A ตรอกซุนหงษ์
รูปตัด B ตรอกซุนหงษ์
รูปตัด C ตรอกซุนหงษ์
ผังบริเวณตรอกซุนหงษ์รูปแบบที่ 1

แนวคิดที่ 1 PERSPECTIVE 1

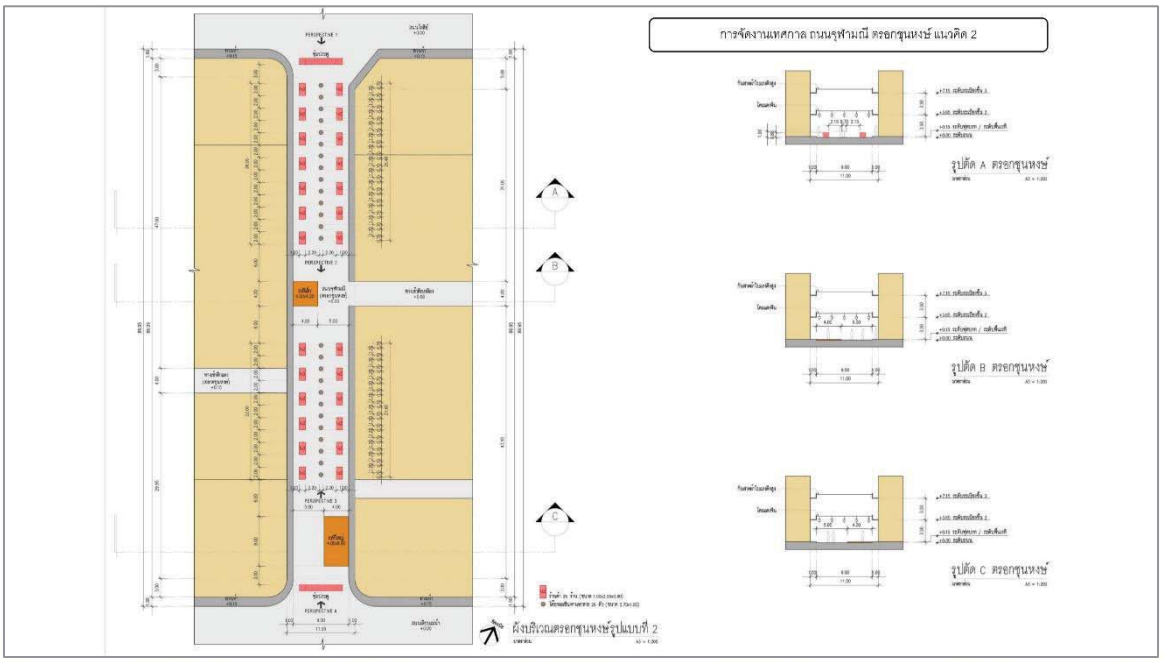
แนวคิดที่ 1 PERSPECTIVE 2

แนวคิดที่ 1 PERSPECTIVE 3

แนวคิดที่ 1 PERSPECTIVE 4

แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 1

แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 2

แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 3

แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 4
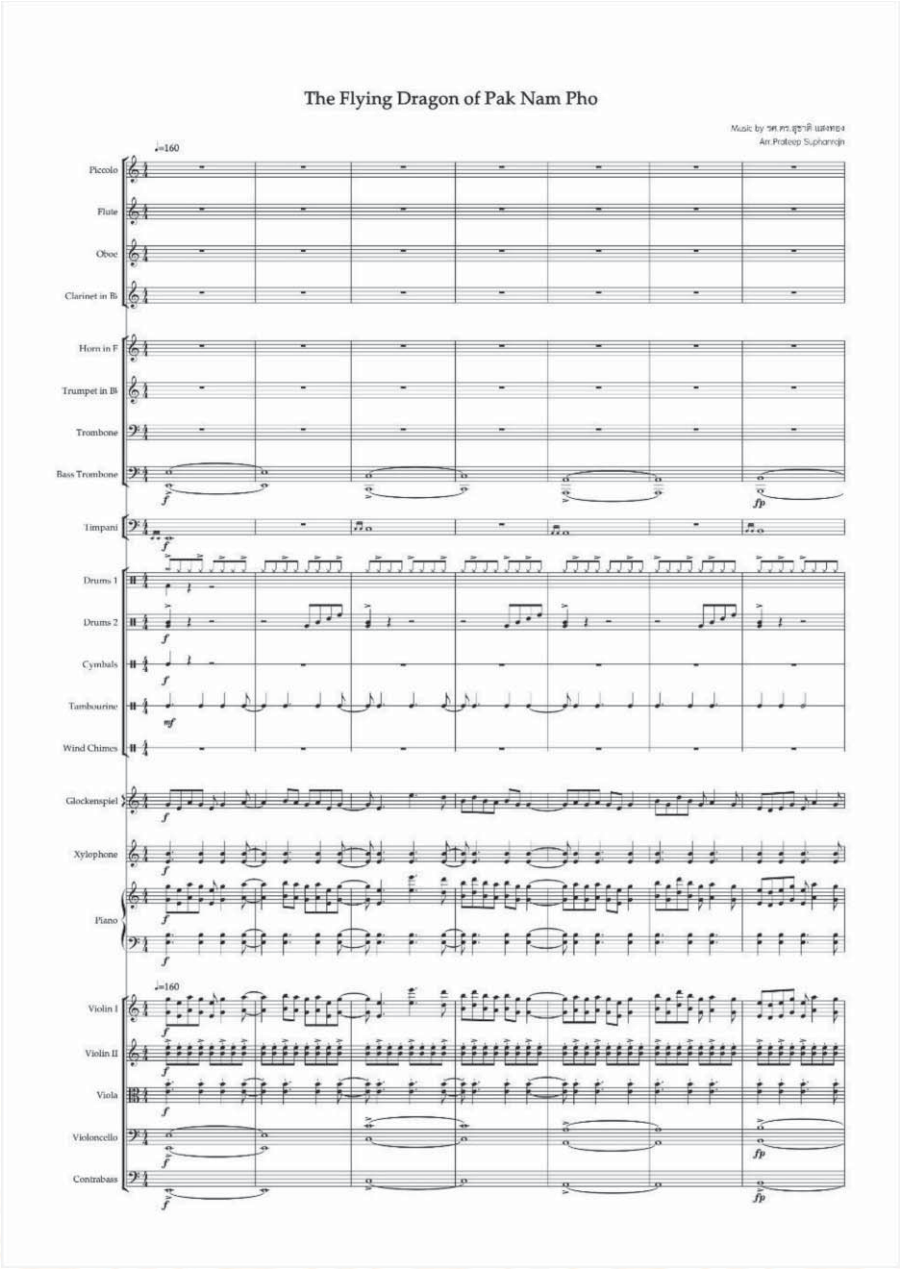
นวัตกรรมดนตรี “เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ”
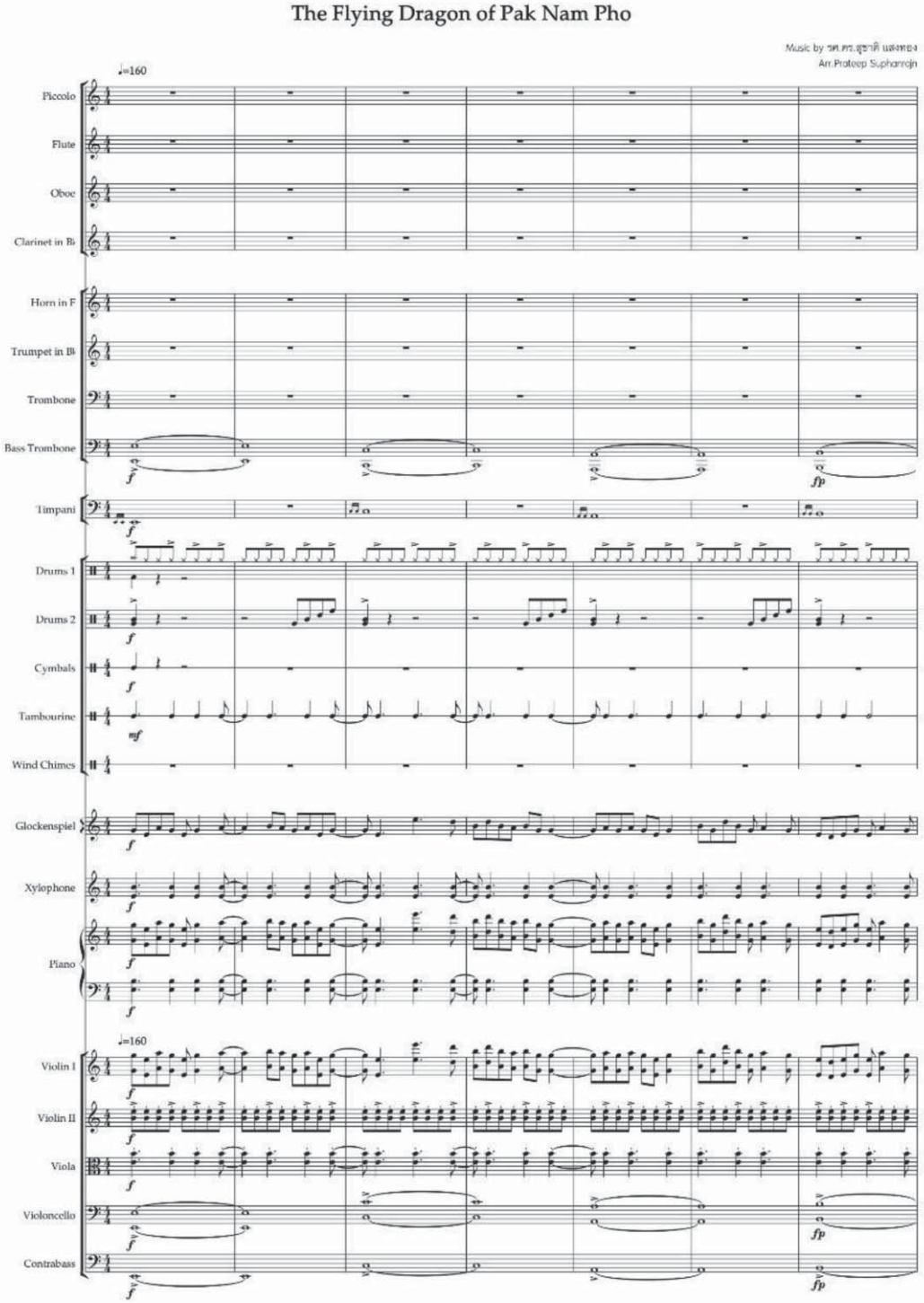
ชื่อ**ชื่อผลงานนวัตกรรม (ภาษาไทย)** นวัตกรรมดนตรี “เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ”
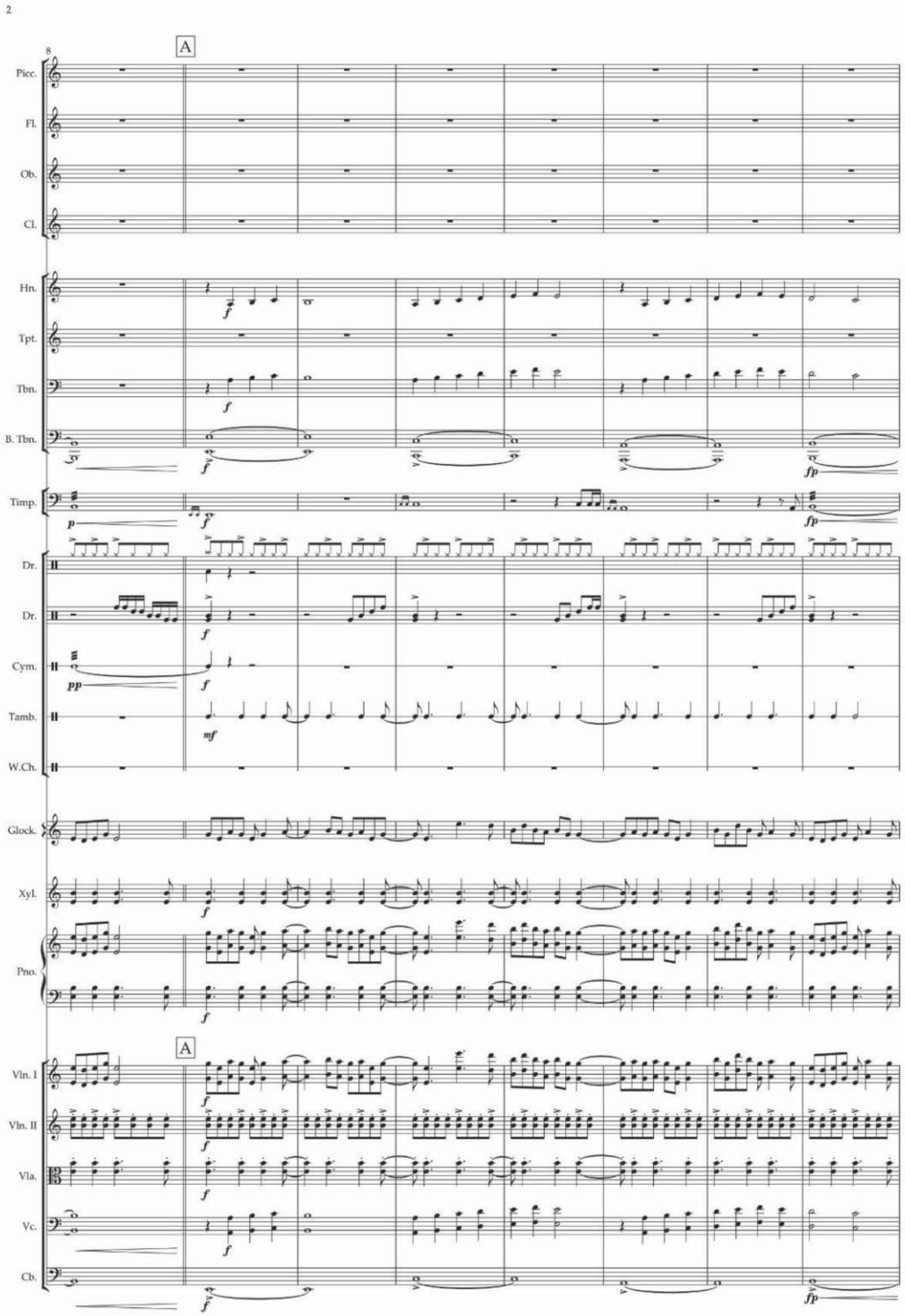
คำสำคัญต่อการเข้าถึงผลงาน “เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ” “นครสวรรค์เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน” “อัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมชุมชนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา”
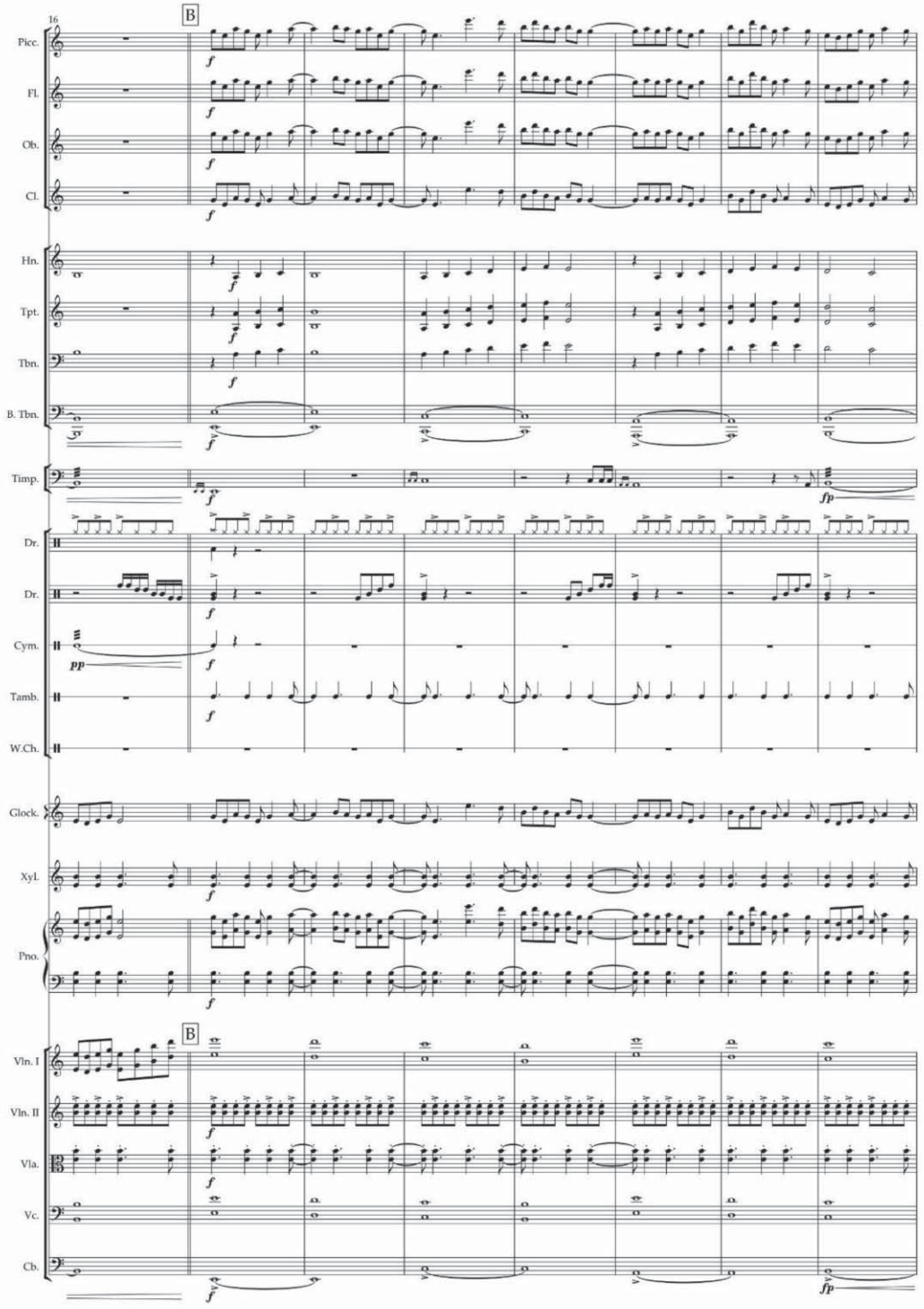
ชื่อ**ผลงานนวัตกรรม (ภาษาอังกฤษ)** The Flying Dragon of Pak Nam Pho Song.
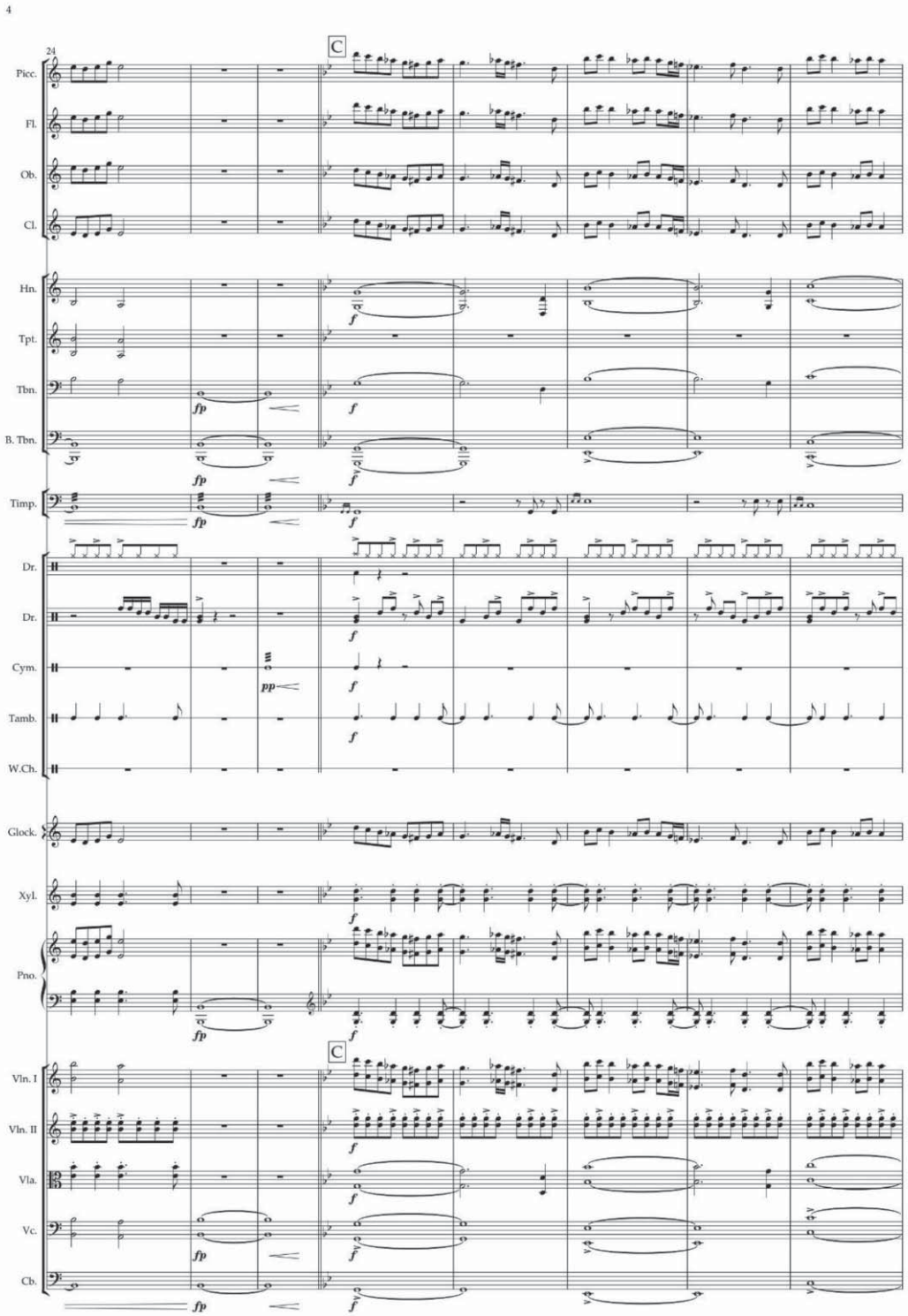
รูปภาพผลงาน Music Full Score เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ
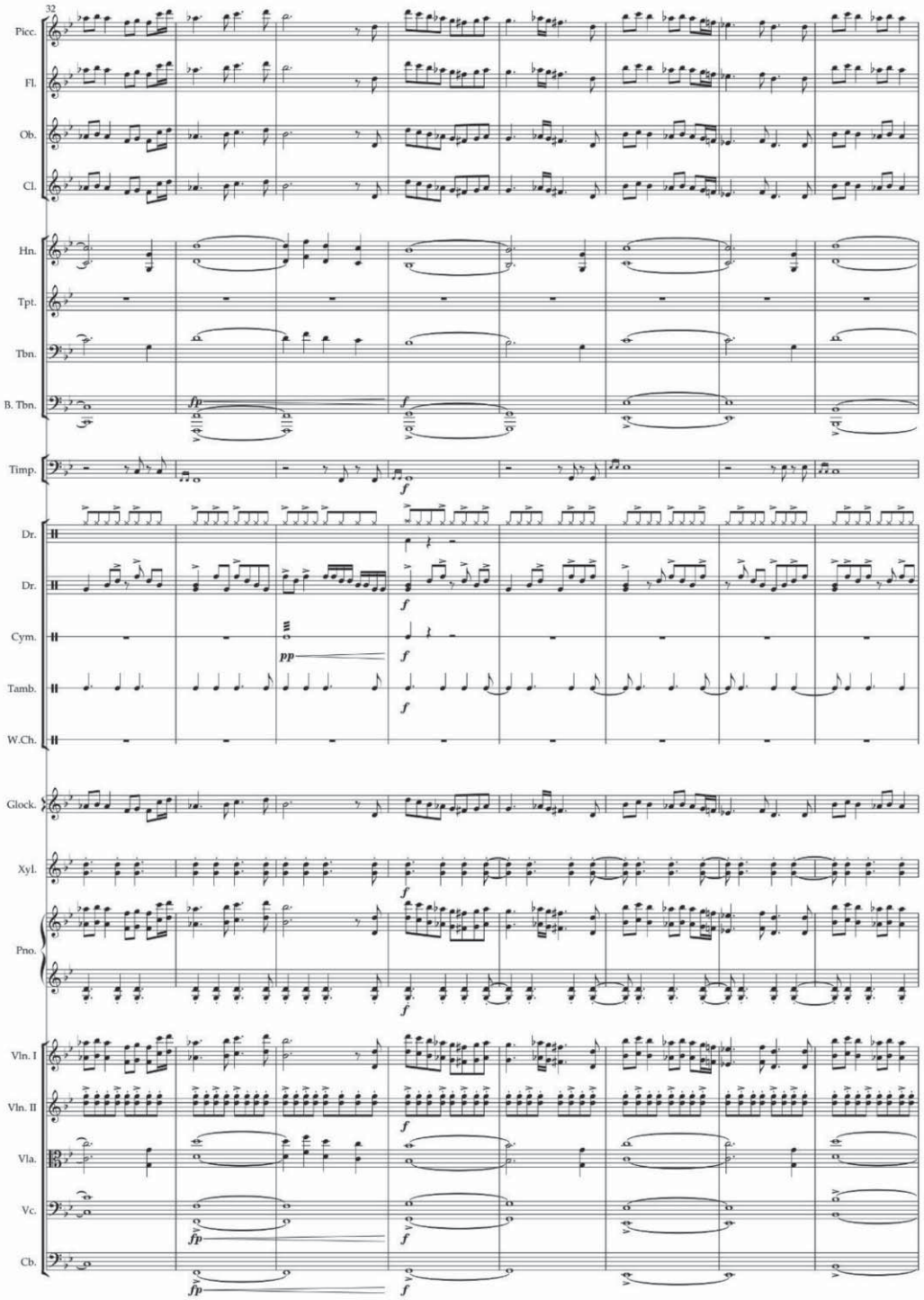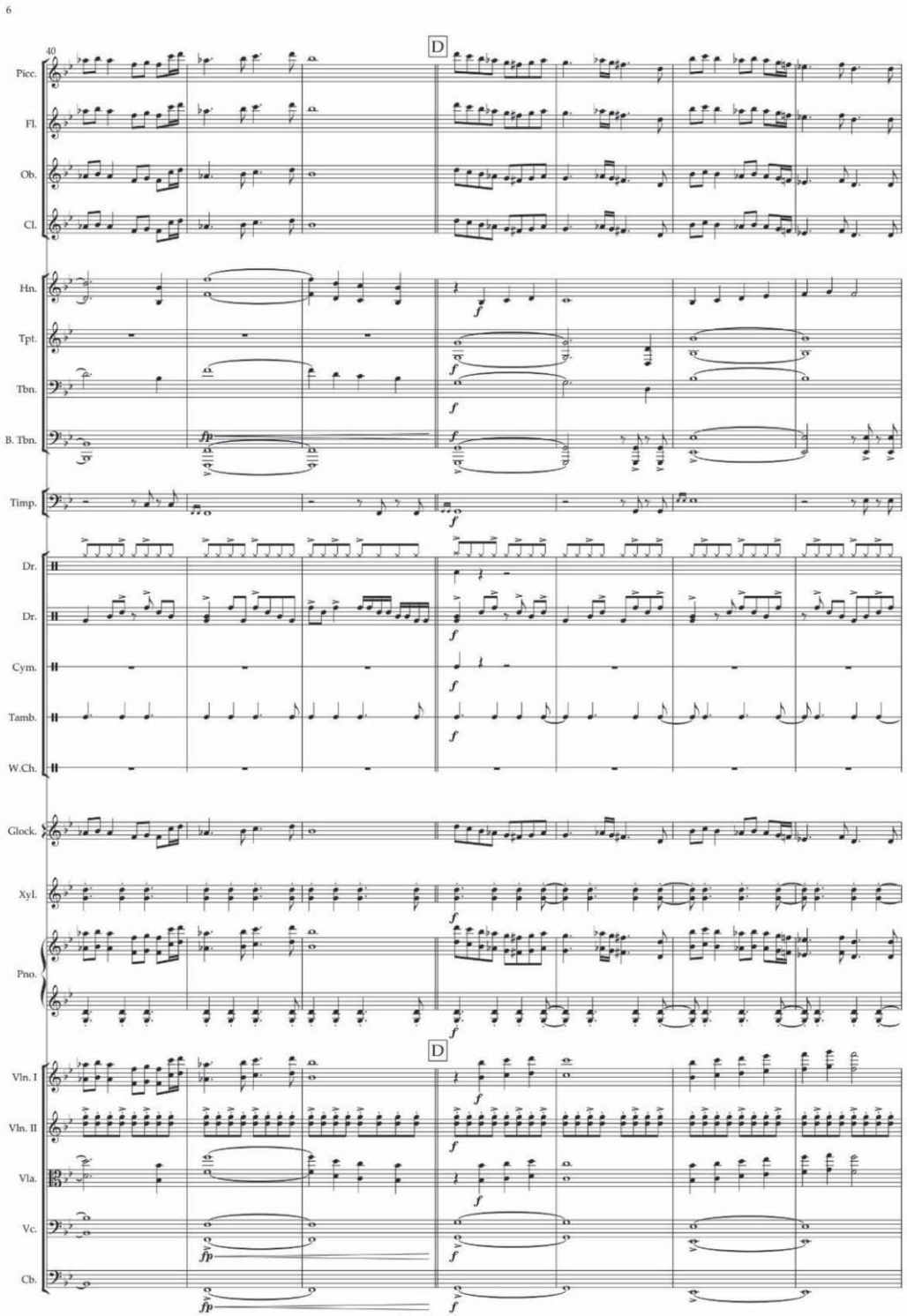

The Flying Dragon of Pak Nam Pho
Music by วศ.กร.สุพราคี นลพายน
Arr.Prateep Suphanrojn
♩=160
Piccolo
Flute
Oboe
Clarinet in B♭
Horn in F
Trumpet in B♭
Trombone
Bass Trombone
Timpani
Drums 1
Drums 2
Cymbals
Tambourine
Wind Chimes
Glockenspiel
Xylophone
Piano
♩=160
Violin I
Violin II
Viola
Violoncello
Contrabass
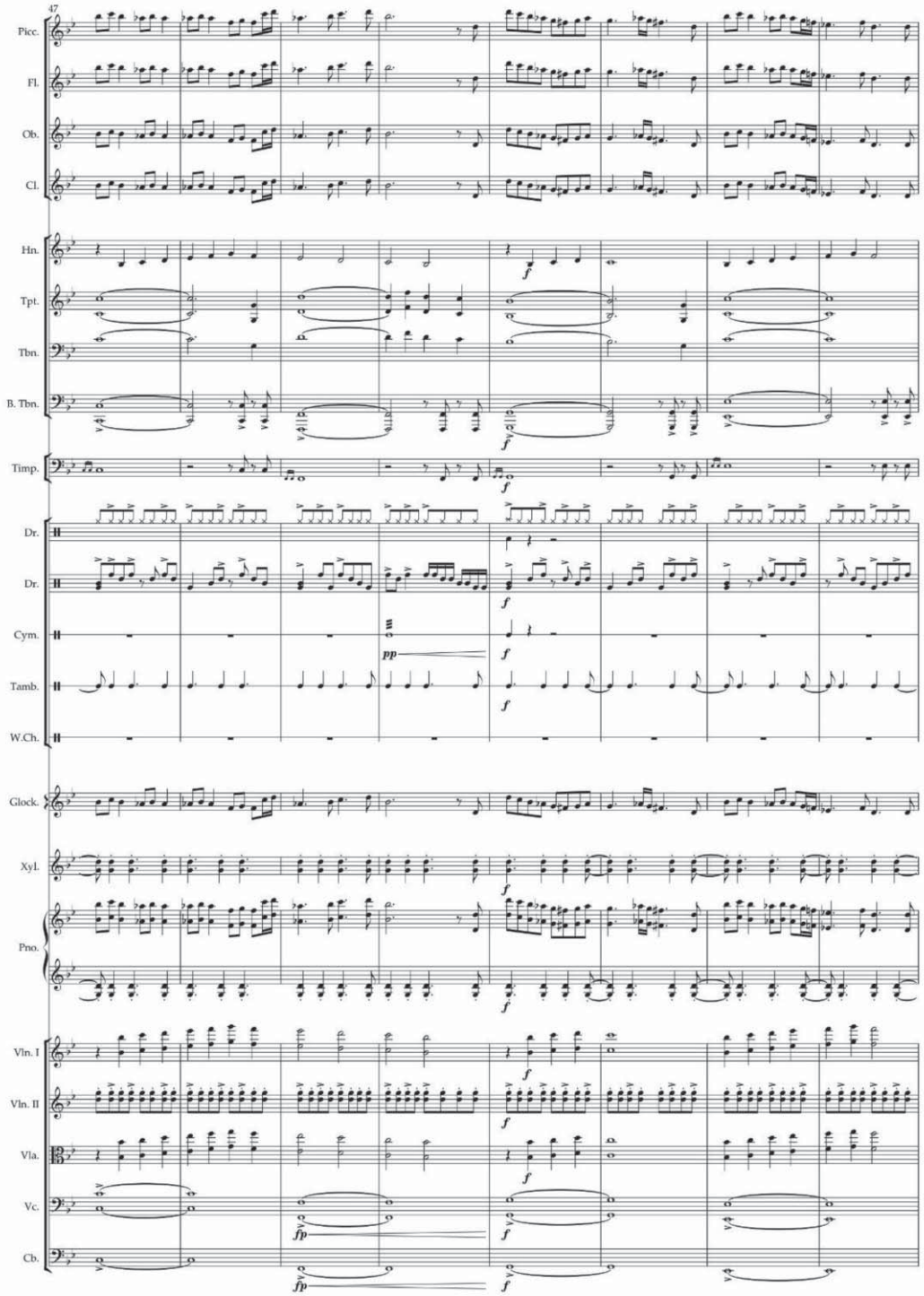

2
8
A
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
A
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
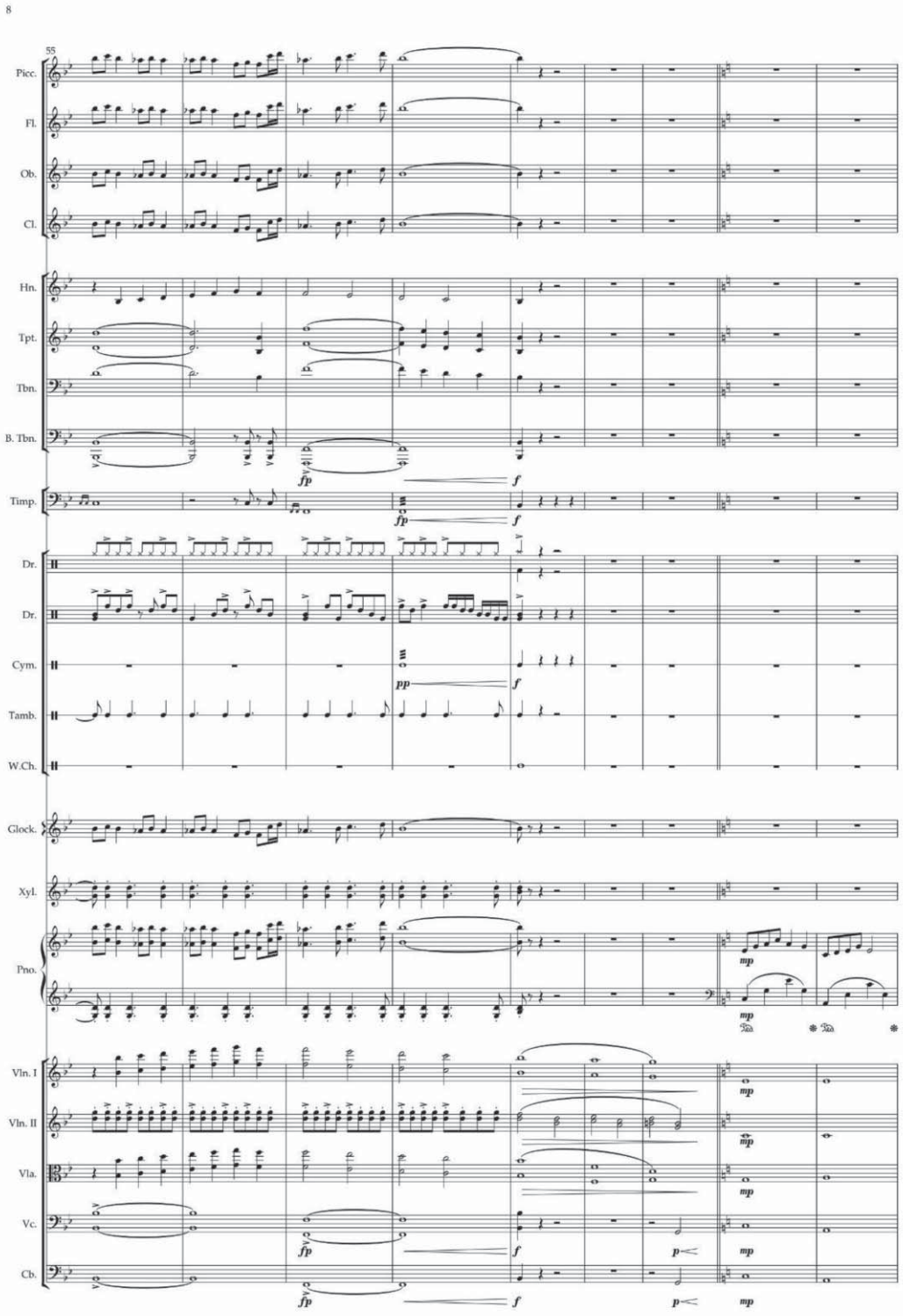

16
B
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
B
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
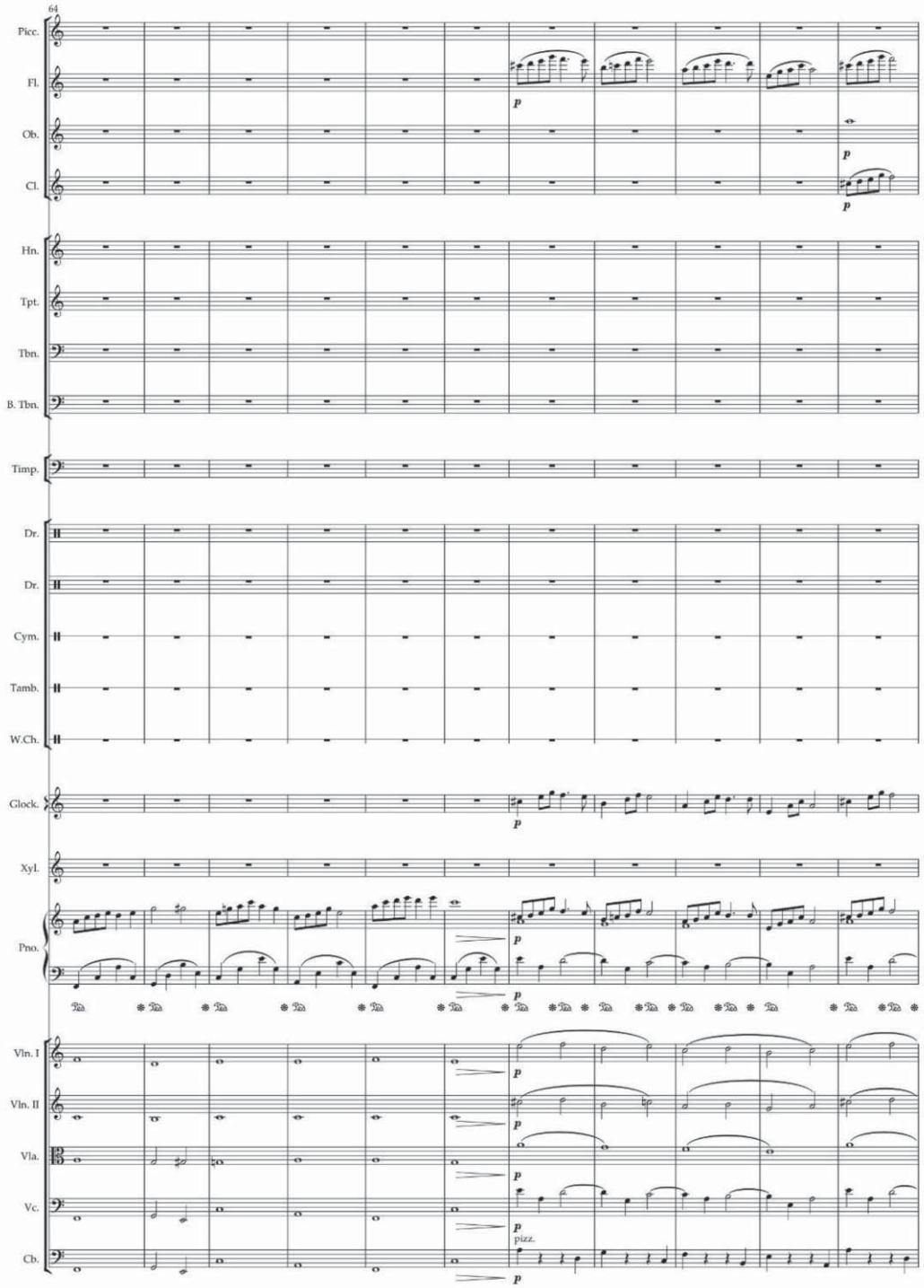

4
24
C
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
C
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
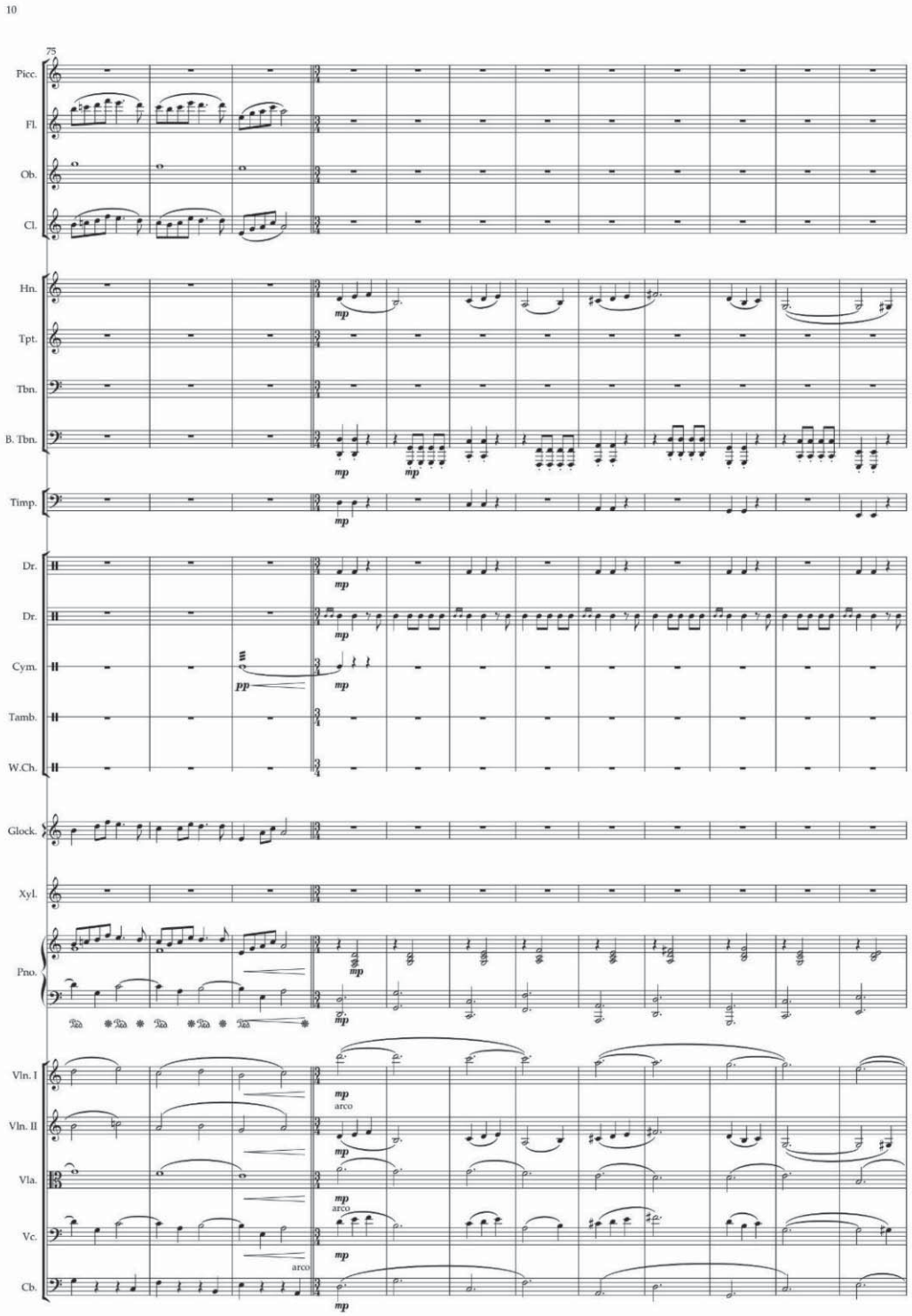

32
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
fp
f
pp
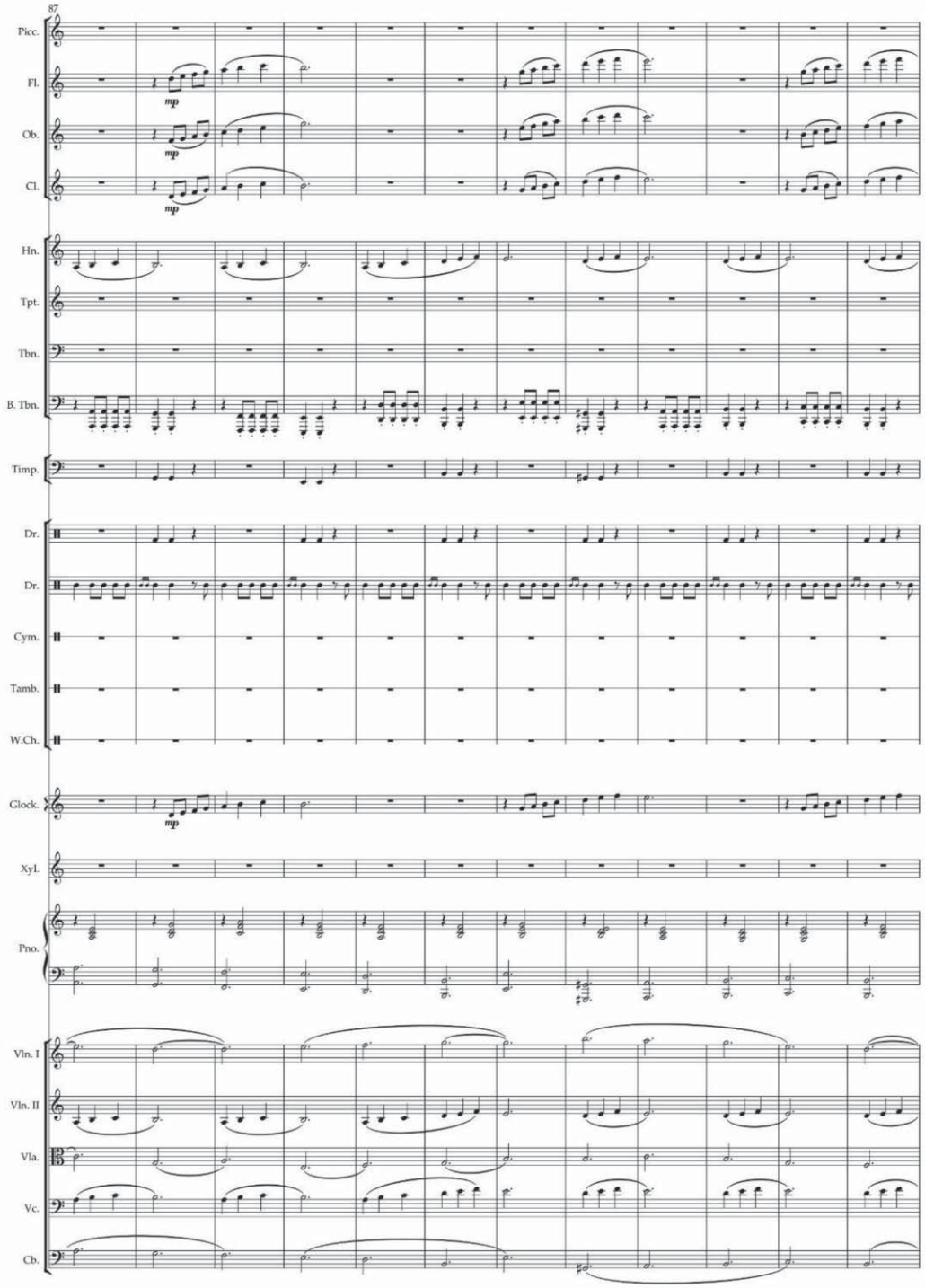

6
40
D
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
D
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
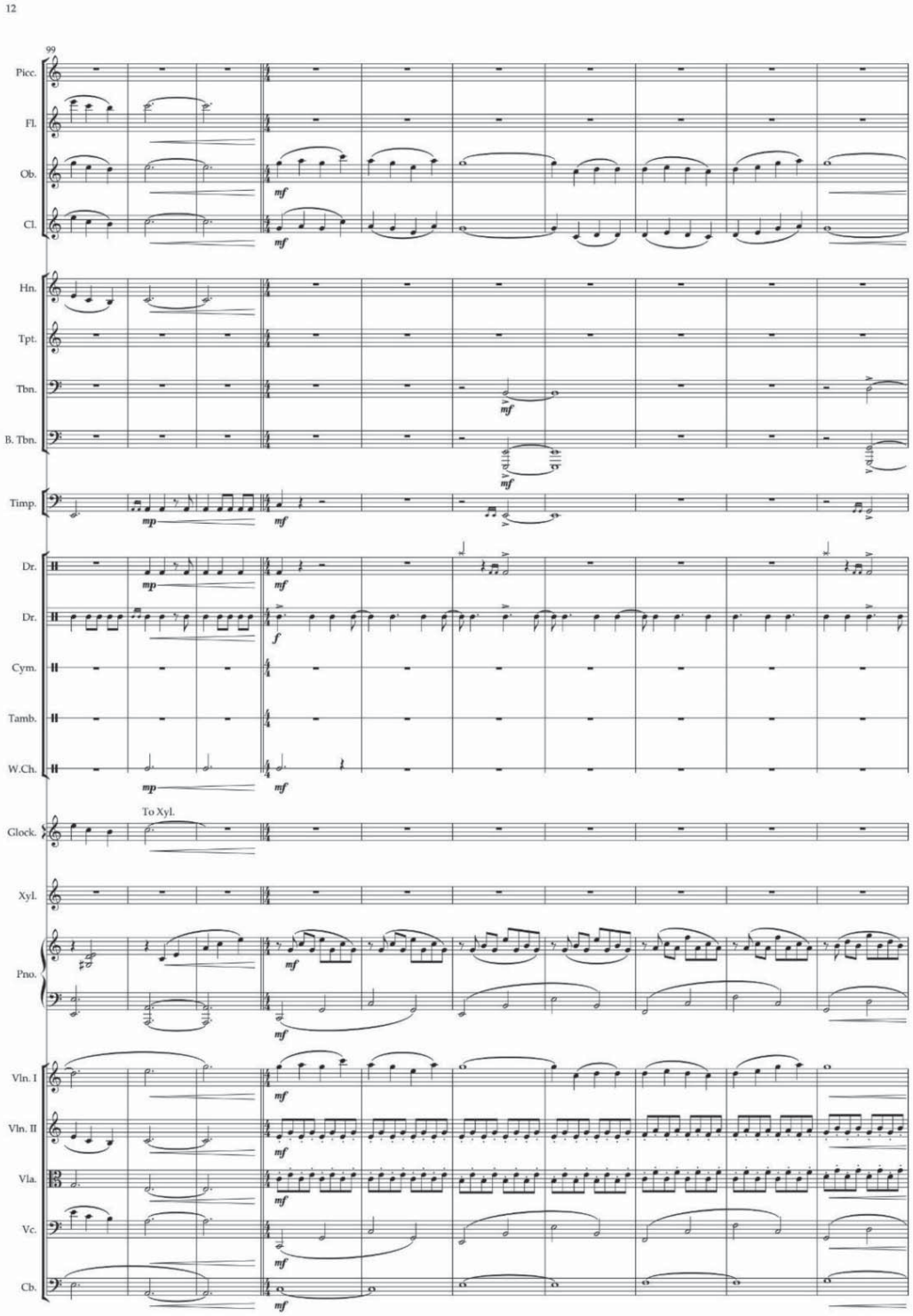

47
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
f
pp
fp
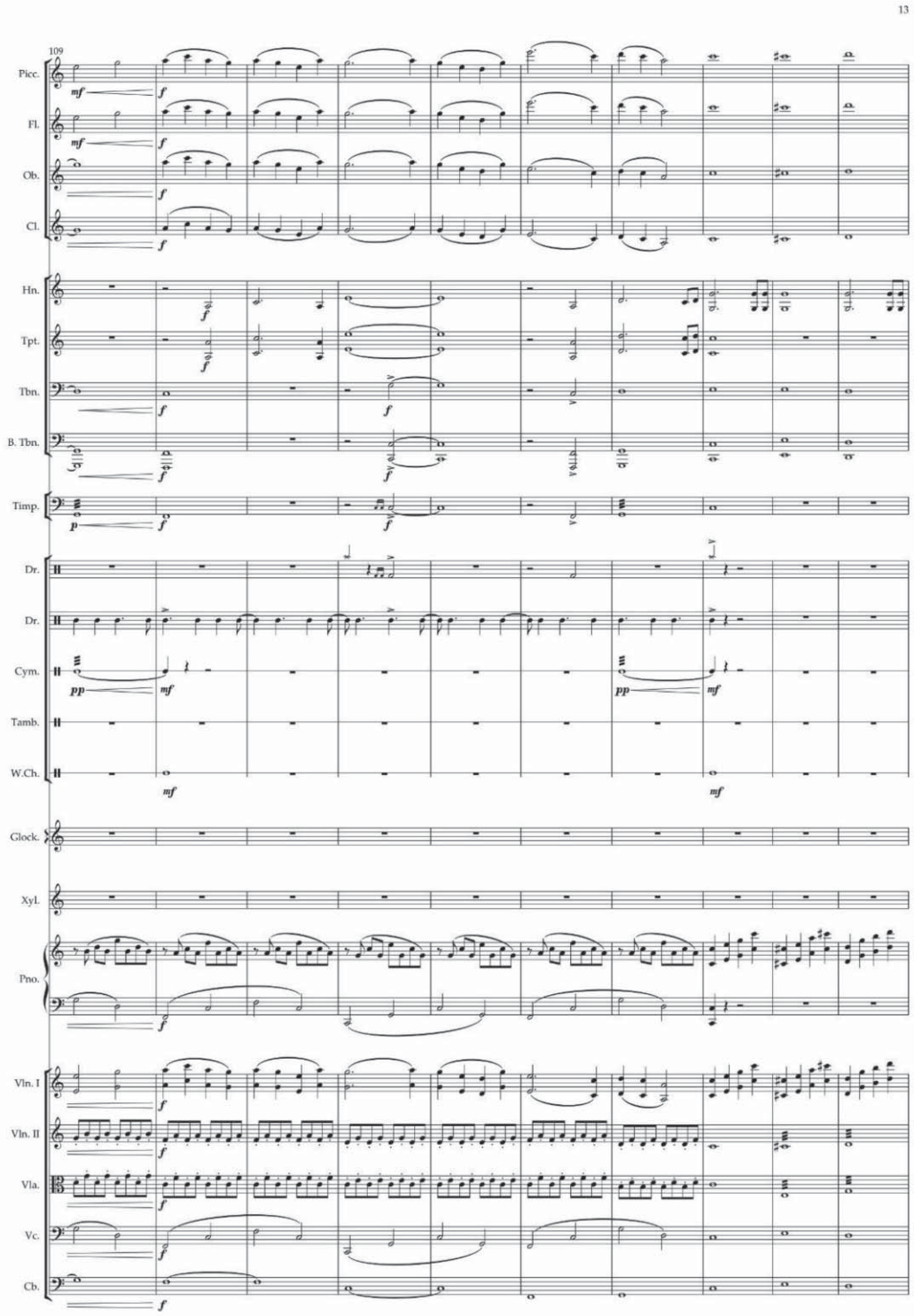

8
55
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
fp
f
pp
mp
p
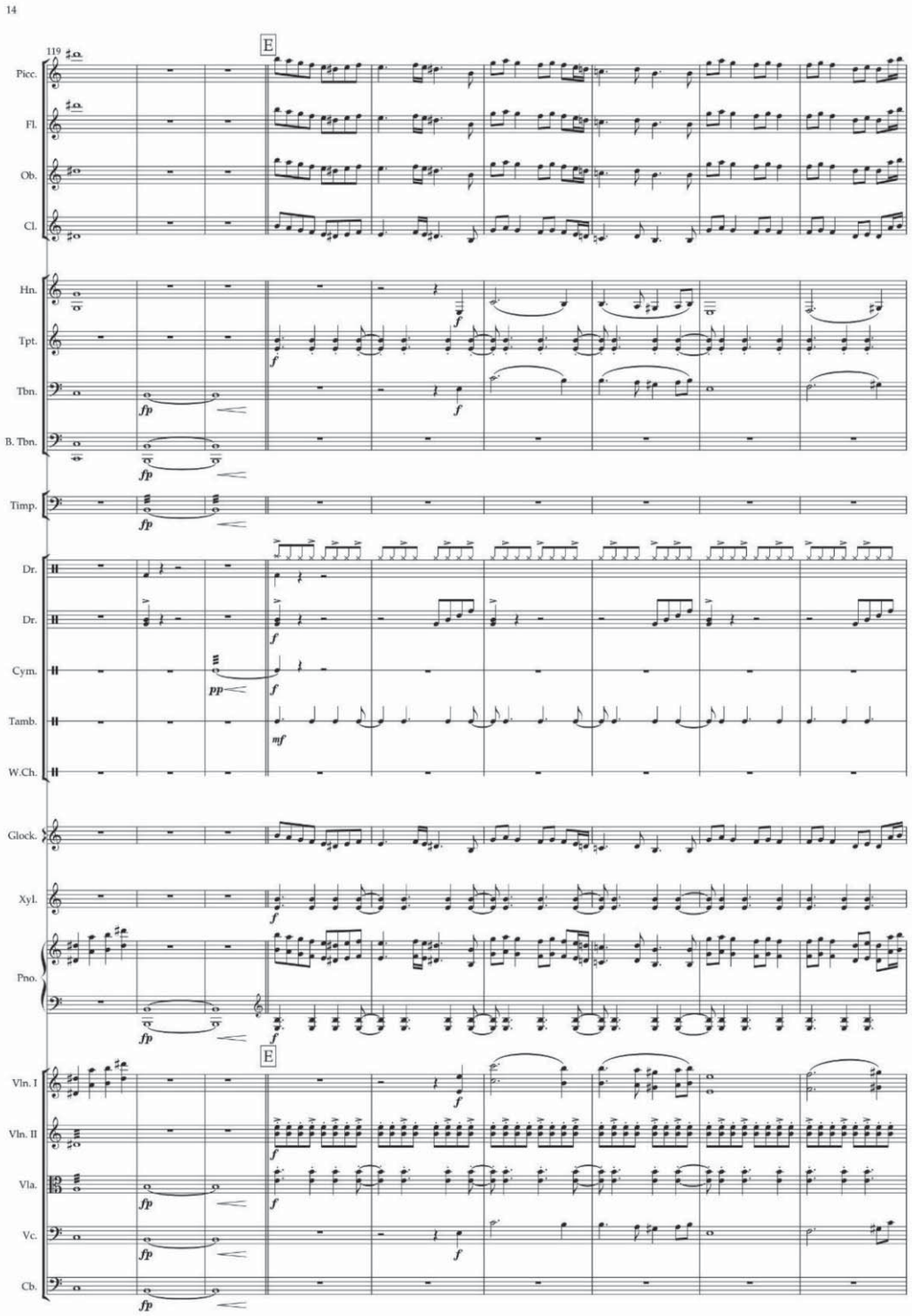

64
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
p
pizz.
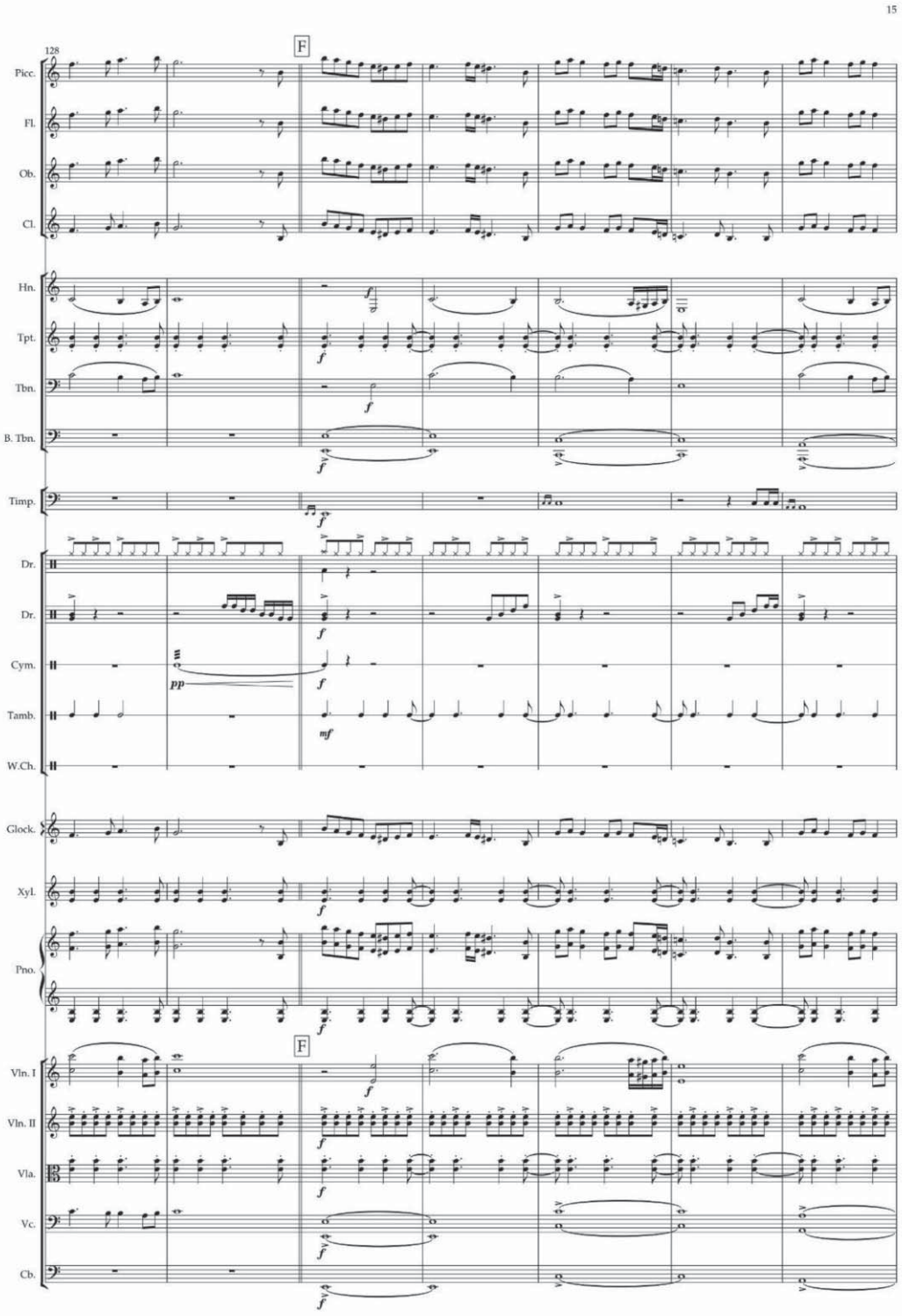

10
75
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
mp
pp
arco
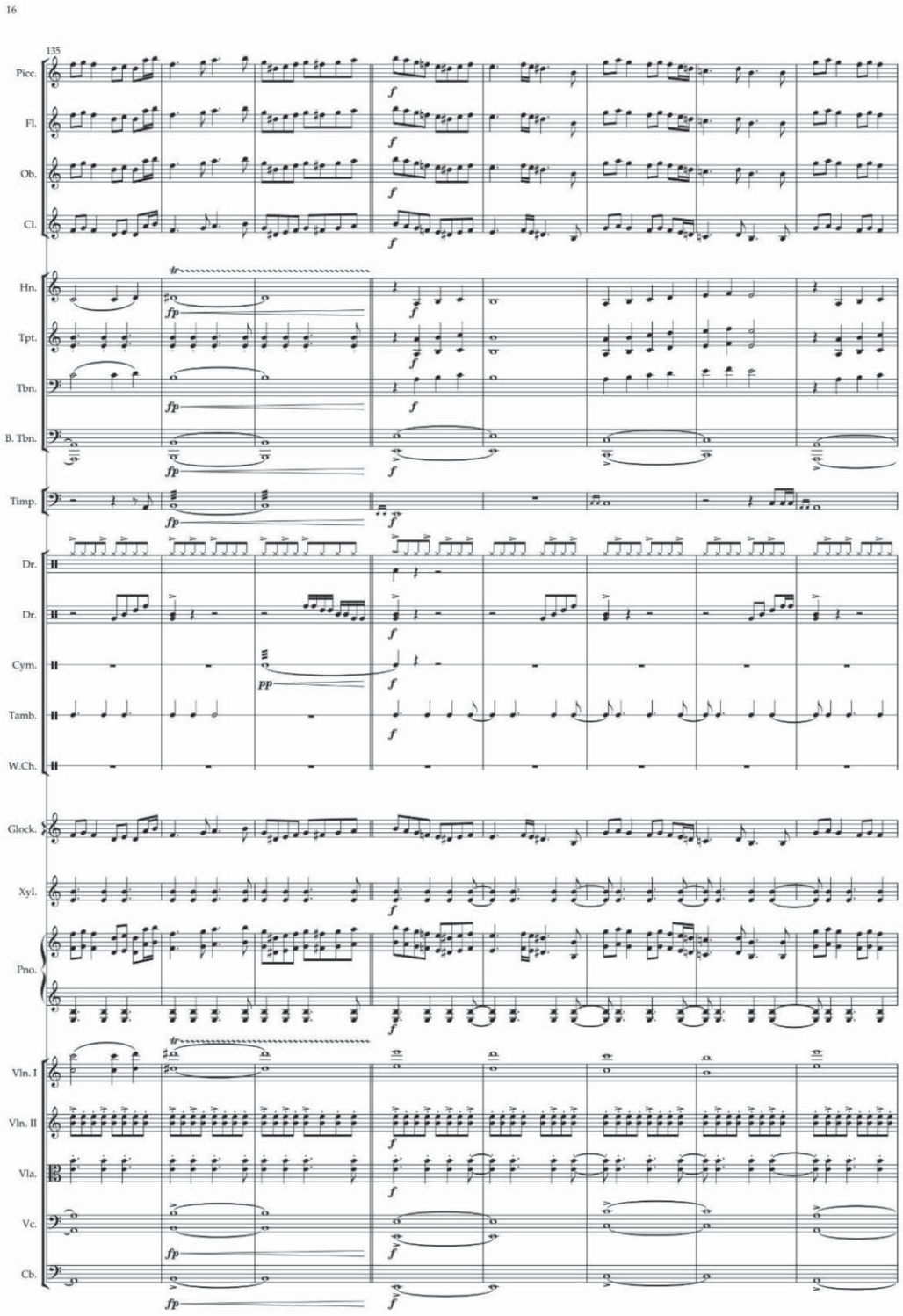

87
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
mp
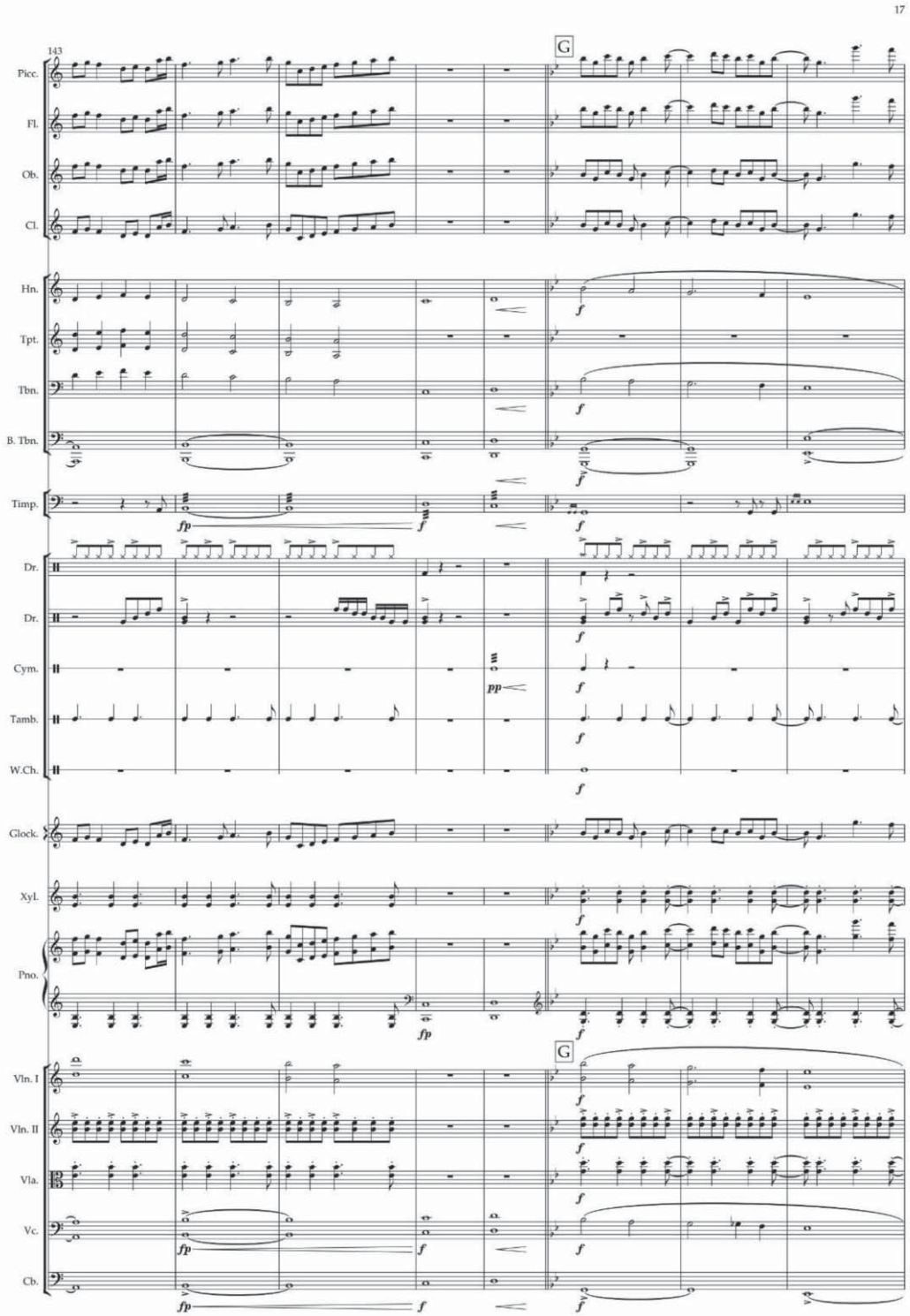

12
99
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
To Xyl.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
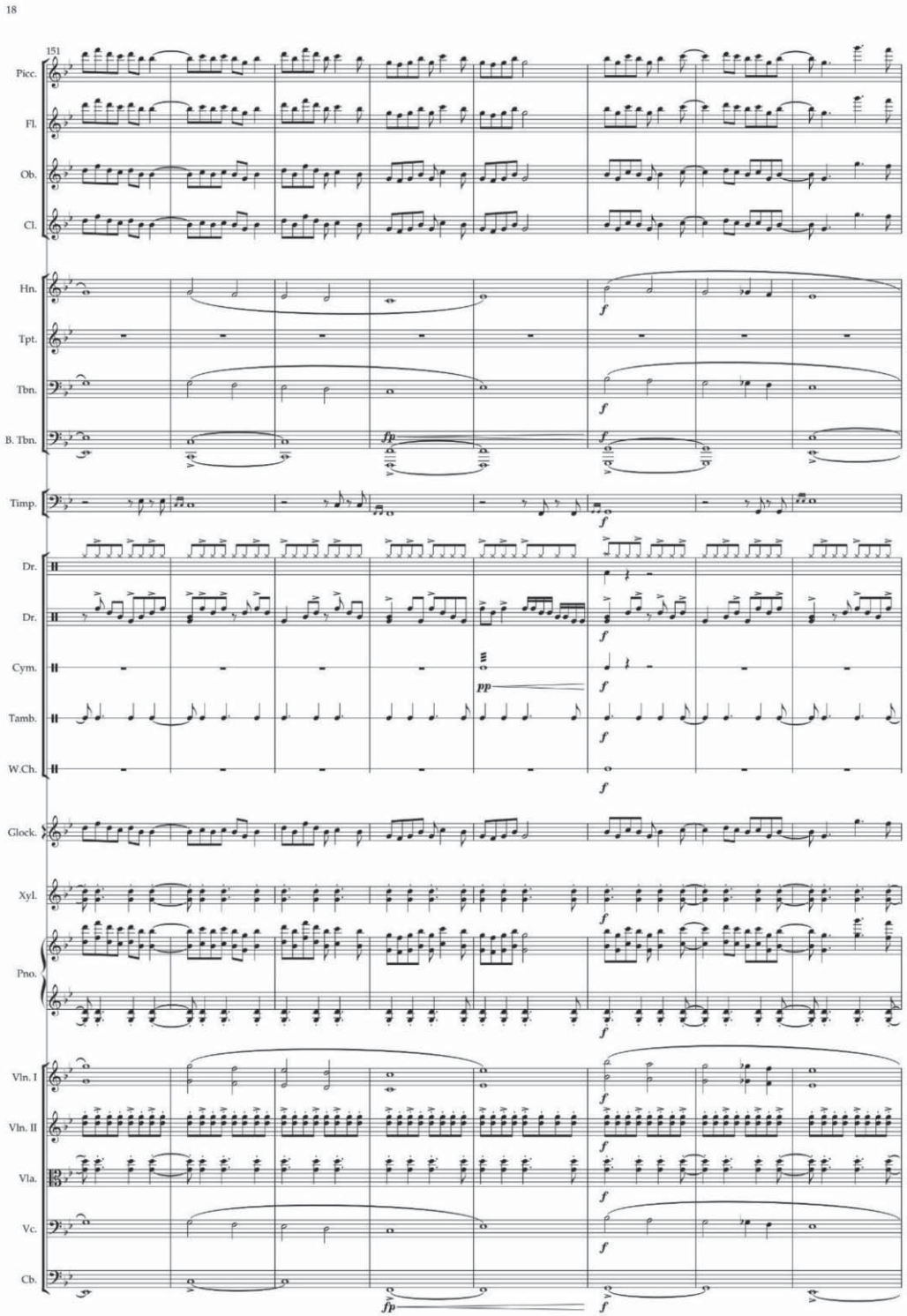

13
109
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
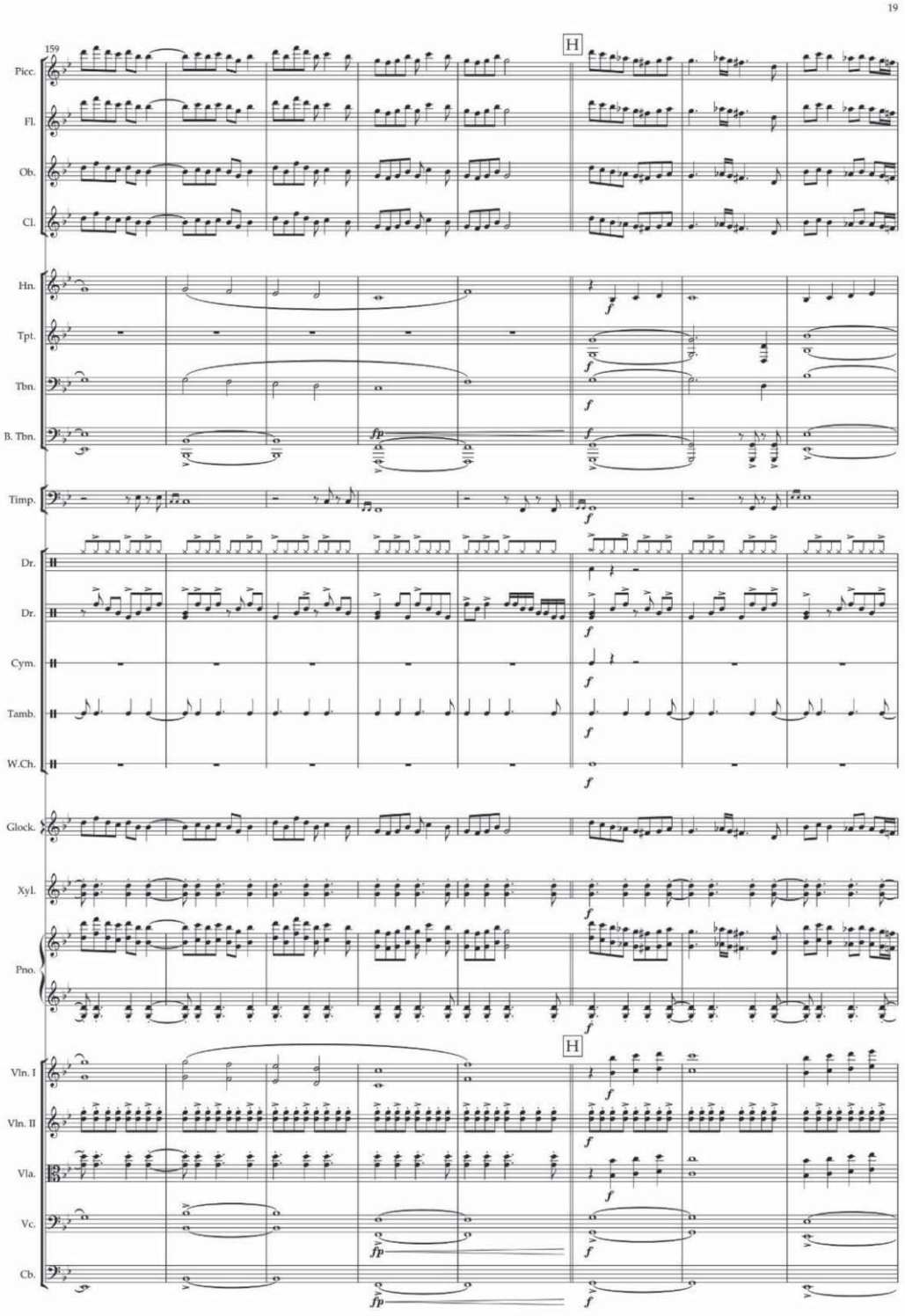

14
119
E
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
E
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
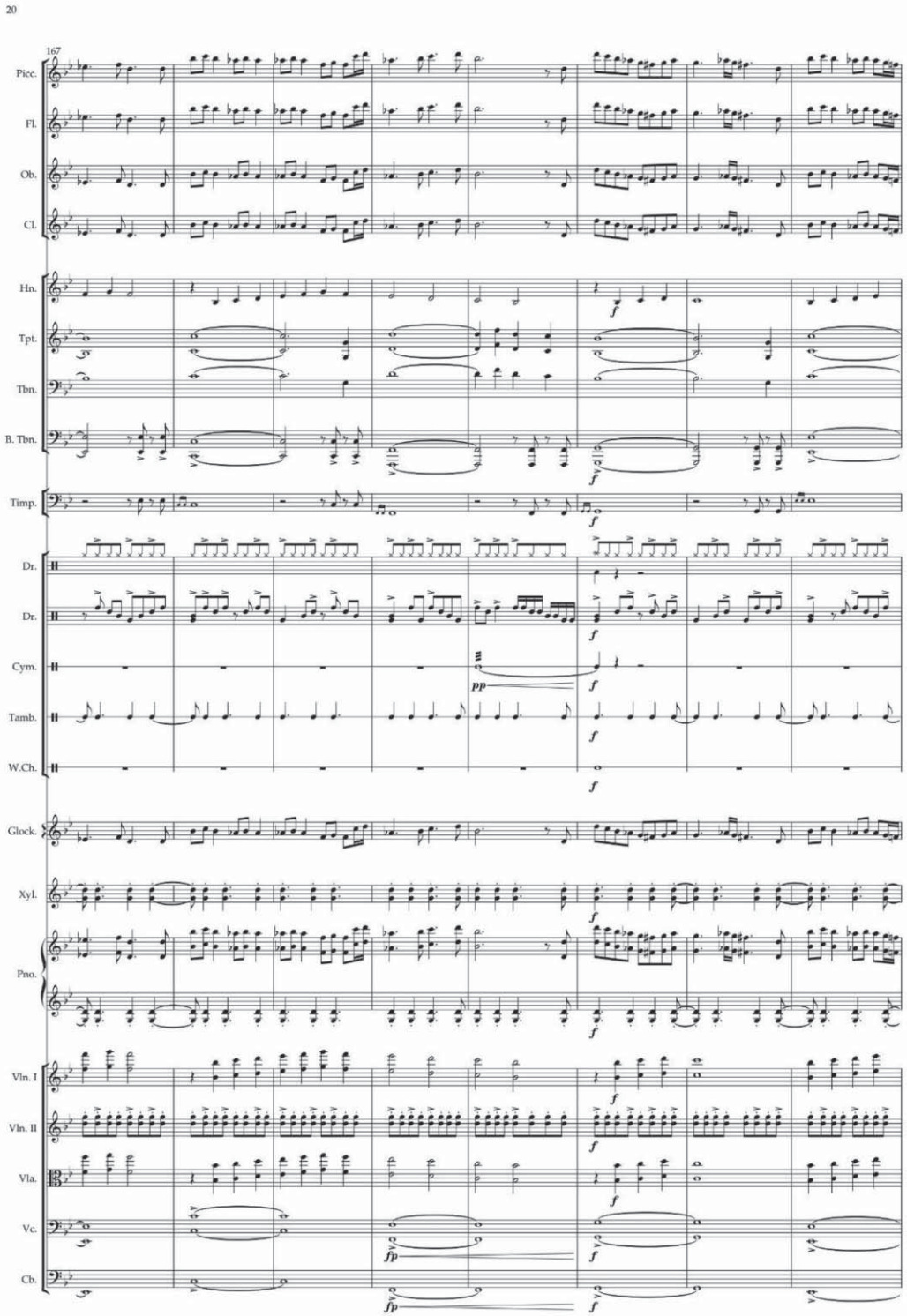

15
128
F
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
F
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
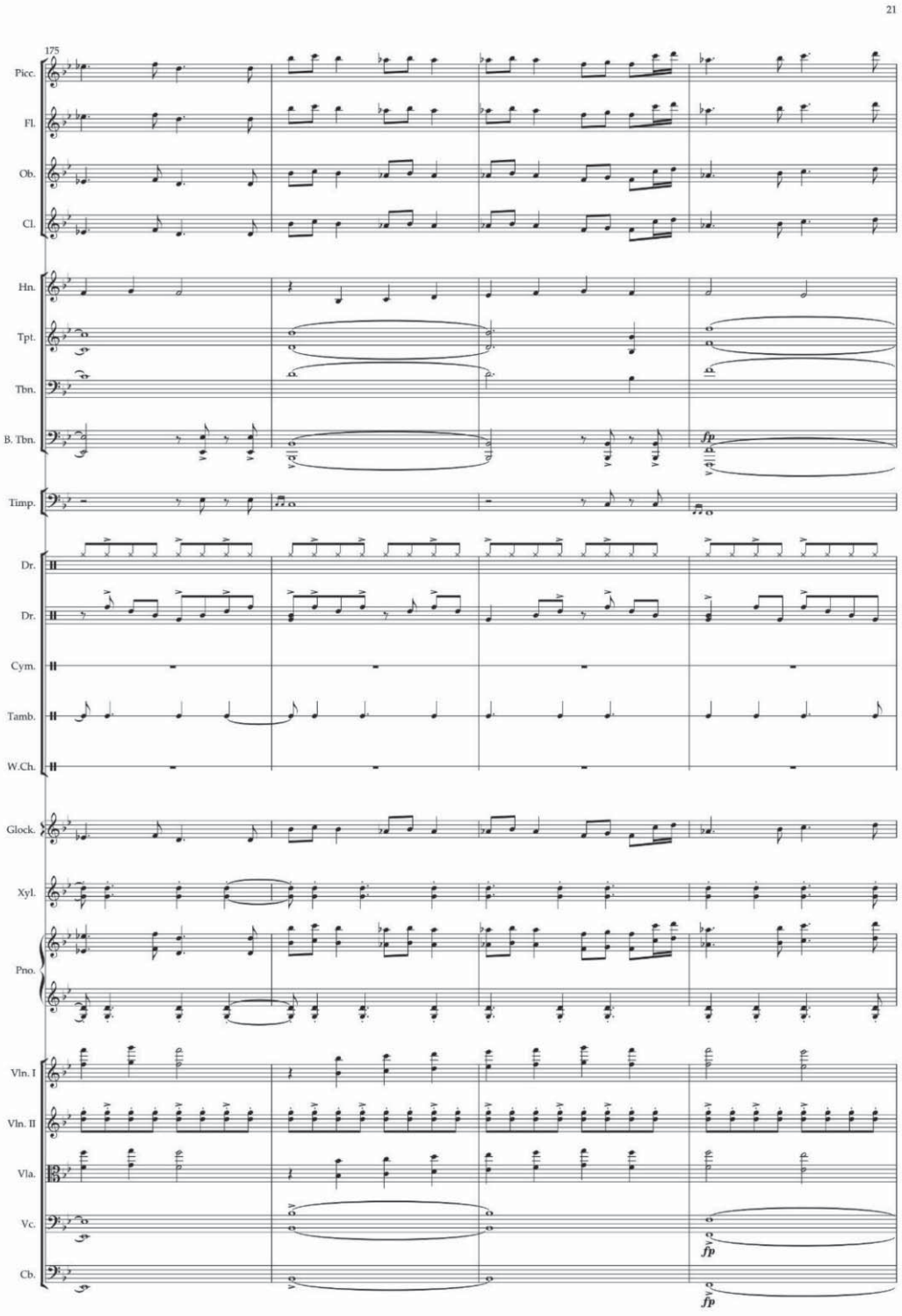

16
135
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
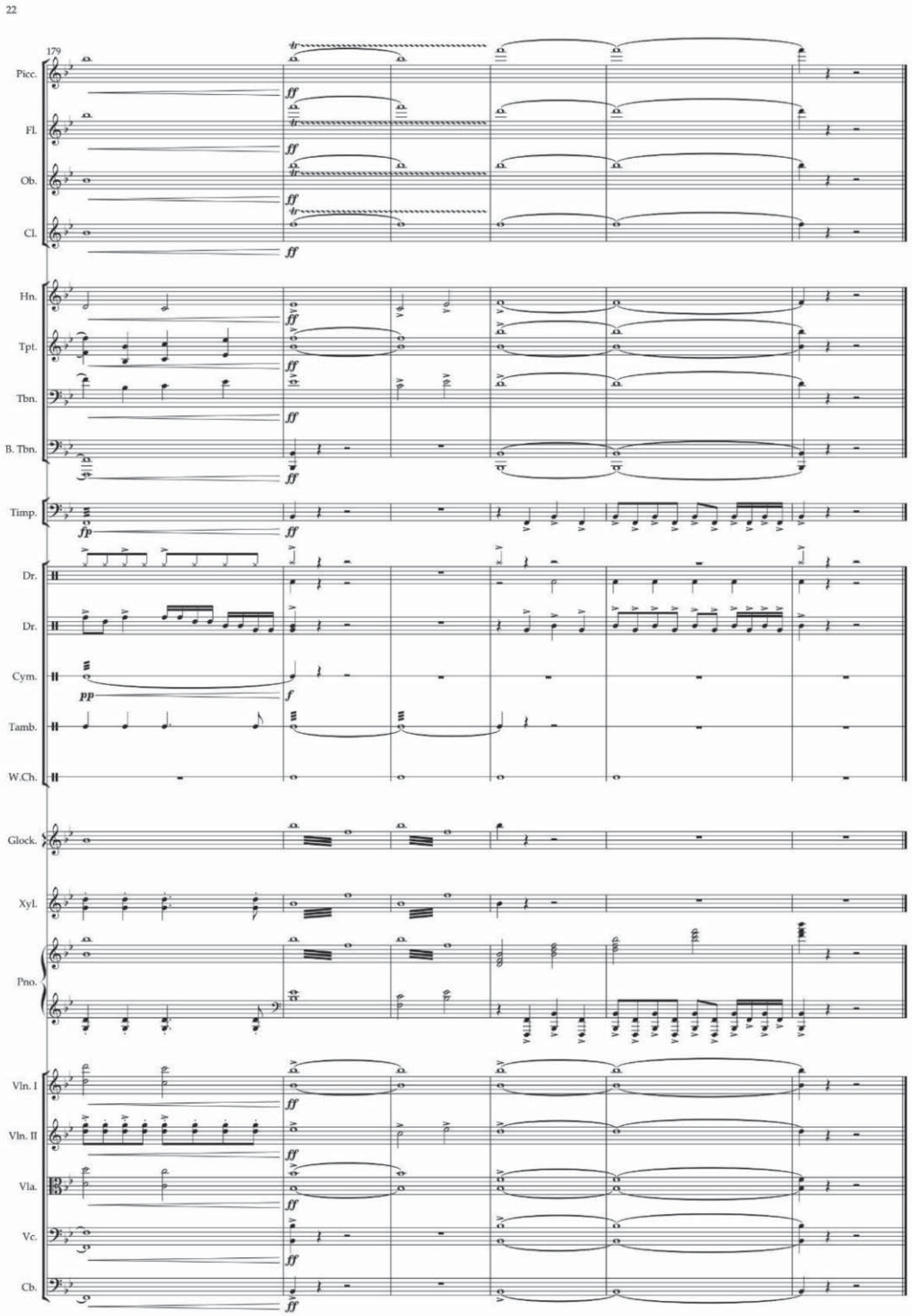

17
143
G
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
G

18
151
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
f
fp
pp

19
159
H
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
H
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

20
167
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
f
pp
fp

21
175
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

22
179
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

ประมวลภาพกิจกรรมงานเทศกาลอาหารจีน 5 ภาษา และศิลปะการแสดงเมืองปากน้ำโพ
ย่านเมืองเก่า ตรอกชุนหงษ์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
วันศุกร์ ที่ 23 – วันเสาร์ ที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา 17.00-21.00 น.

งานเทศกาลอาหารจีน 5 ภาษา และศิลปะการแสดงเมืองปากน้ำโพ “ย่านเมืองเก่า ตรอกชุนหงษ์” ชุด ชวน ชิม (สวมชุดจีน : งดงามนามฮั่นฝู “ชวน” ชมดู : เมืองเก่าตรอกชุนหงษ์ ตรงไป “ชิม” : อิ่มสำราญอาหารจีน (5 ภาษา), พบกับบูทอาหารจีน “ปากน้ำโพโหงวซก” และกิจกรรมการแสดงอีกมากมาย ของนักแสดงชาวไทย และชาวจีน เกือบ 30 ชีวิตจากคณาจารย์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กับ วิทยาลัยเทคนิคอาชีวศึกษาเทียนจินโป๋ห่าย (ประเทศจีน)

ร้านเจ๊อ้ว
ขนมหวาน

กะ
ลอ

Nakhon Sawan Hakka Association

สมาคมฮากกานครสวรรค์

客家会馆

Chinese Cultural Practices

วิถีวัฒนธรรมจีน

那空沙旺中国风俗文化

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลาย
ทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

nscc.nsru.ac.th